

ဘုရားကြောင့်
ကျွန်ုပ်
ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ
(ဒုတိယတွဲ)
ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော် အရှင်ဉာဏ

(၁၃၇၉) ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၊ (၂၀၁၈) ခုနှစ် မတ်လ (၁)ရက်

ကြာသပတေးနေ့

၂ ဘဒ္ဒကောလိယ ကျမ်းပုံ ထေရဝါဒမဟာနိကာယ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အရိယဓမ္မသမဂ္ဂဝင်များ ဖတ်ရှုလေ့လာ သိမ်းဆည်းရန်
အတွက်သာ ပုံနှိပ်ပါသည်။

ဤစာမူသည် 'အရိယဓမ္မသမဂ္ဂ' ပိုင် စာမူဖြစ်ပါသည်။
ဤစာမူကို မည်သူမဆို ကူးယူဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ပါသည်။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	- မိတ်ဆက်နိဒါန်း	၇
	- နိဒါန်း	၁၃
	ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းအကြောင်း	
	(၂၃) ခုမြောက်အချက်	
၁။	ထေရဝါဒ၏ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ် အမြင်	၂၃
	(၂၄) ခုမြောက်အချက်	
၂။	ထေရဝါဒ၏ အတ္တကိလမထာနုယောဂ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ် အမြင်	၂၉
	(၂၅) ခုမြောက်အချက်	
၃။	ထေရဝါဒ၏ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး	၃၆
	(၂၆) ခုမြောက်အချက်	
၄။	ထေရဝါဒ၏ ‘သမ္မာ’ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ‘သမ္မာ’ အယူအဆ	၃၉
	(၂၇) ခုမြောက်အချက်	
၅။	ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိအရိယမဂ္ဂင်	၄၄
	(၂၈) ခုမြောက်အချက်	
၆။	ထေရဝါဒ၏ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသင်္ကပ္ပအရိယမဂ္ဂင်	၄၉
	(၂၉) ခုမြောက်အချက်	
၇။	ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဝါစာ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာဝါစာအရိယမဂ္ဂင်	၅၄

၄ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

(၃၀) ခုမြောက်အချက်

- ၈။ ထေရဝါဒ၏ သမ္မာကမ္မန္တ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာကမ္မန္တအရိယမဂ္ဂင် ၅၉

(၃၁) ခုမြောက်အချက်

- ၉။ ထေရဝါဒ၏ သမ္မာအာဇီဝ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာအာဇီဝအရိယမဂ္ဂင် ၆၃

(၃၂) ခုမြောက်အချက်

- ၁၀။ ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဝါယာမ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာဝါယာမအရိယမဂ္ဂင် ၆၈

(၃၃) ခုမြောက်အချက်

- ၁၁။ ထေရဝါဒ၏ သမ္မာသတိ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသတိအရိယမဂ္ဂင် ၇၃

(၃၄) ခုမြောက်အချက်

- ၁၂။ ထေရဝါဒ၏ သမ္မာသမာဓိ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသမာဓိအရိယမဂ္ဂင် ၇၇

(၃၅) ခုမြောက်အချက်

- ၁၃။ ထေရဝါဒ၏ သစ္စာလေးပါး နှင့်ကျွန်ုပ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါး ၇၉

(၃၆) ခုမြောက်အချက်

- ၁၄။ ထေရဝါဒ၏ ဒုက္ခသစ္စာ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ၈၅

(၃၇) ခုမြောက်အချက်

- ၁၅။ ထေရဝါဒ၏သမုဒယသစ္စာနှင့်ကျွန်ုပ်၏ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ ၉၁

(၃၈) ခုမြောက်အချက်

- ၁၆။ ထေရဝါဒ၏ နိရောဓသစ္စာနှင့်ကျွန်ုပ်၏ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ ၉၆

(၃၉) ခုမြောက်အချက်

၁၇။	ထေရဝါဒ၏ ဓမ္မစကြာအပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဓမ္မစကြာအပေါ် အမြင်	၁၀၃
၁၈။	ဘုရားကိုယ်တိုင် ပြောပြတဲ့ ဘုရားအတ္ထုပ္ပတ္တိ	၁၀၆
၁၉။	ရတနာသုံးပါး ဖူးတွေ့စုံရတဲ့ သုတ္တန်	၁၀၉
	(၄၀) ခုမြောက်အချက်	
၂၀။	ထေရဝါဒ၏ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန် အပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အမြင်	၁၁၀
၂၁။	အဘိဓမ္မာထက် အနှိုင်းမဲ့ တန်ဖိုးမြင့်တဲ့ သုတ္တန်၂၅၅	
	(၄၁) ခုမြောက်အချက်	
၂၂။	ထေရဝါဒ၏ ခန္ဓာငါးပါး အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ အမြင်	၁၁၇
	(၄၂) ခုမြောက်အချက်	
၂၃။	ထေရဝါဒ၏ အနိစ္စ အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အနိစ္စ အမြင်	၁၂၃
	(၄၃) ခုမြောက်အချက်	
၂၄။	ထေရဝါဒ၏ ဒုက္ခ အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခ အမြင်	၁၃၀
	(၄၄) ခုမြောက်အချက်	
၂၅။	ထေရဝါဒ၏ အနတ္တ အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အနတ္တ အမြင်	၁၃၅
	(၄၅) ခုမြောက်အချက်	
၂၆။	အနတ္တလက္ခဏသုတ်က ပြောတဲ့ လွတ်မြောက်မှု (နိဗ္ဗာန်)	၁၃၉
	(၄၆) ခုမြောက်အချက်	
၂၇။	ထေရဝါဒ၏ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်အပေါ်အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အမြင်	၁၄၂

၆ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

၂၈။	ထေရဝါဒတို့ ပြောတဲ့ သတိ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသတိ	၁၄၄
	(၄၇) ခုမြောက်အချက်	
၂၉။	ထေရဝါဒ၏ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အမြင်	၁၄၇
	(၄၈) ခုမြောက်အချက်	
၃၀။	ထေရဝါဒ၏ အာနာပါန အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါန် ဝင်လေထွက်လေ	၁၅၁
	(၄၉) ခုမြောက်အချက်	
၃၁။	ထေရဝါဒ၏ မေတ္တာသုတ္တန်အပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ မေတ္တာ ထားပုံ အမြင်	၁၅၅
	(၅၀) ခုမြောက်အချက်	
၃၂။	ထေရဝါဒ၏ မင်္ဂလသုတ္တန်အပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ မင်္ဂလာ ပွားပုံ အမြင်	၁၆၁
	(၅၁) ခုမြောက်အချက်	
၃၃။	အရိယသစ္စာဝင် နိဗ္ဗာန်မြင်စေတဲ့ (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာ	၁၆၇
	(၅၂) ခုမြောက်အချက်	
၃၄။	ကျွန်ုပ်၏ ဒုမင်္ဂလ နှင့် သုမင်္ဂလ အမြင်	၁၇၂
၃၅။	ကျွန်ုပ်၏ အသုဘရှုပွဲ အပေါ် မင်္ဂလာ အမြင်	၁၇၃
၃၆။	ကျွန်ုပ်၏ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပွဲ အပေါ် မင်္ဂလာ အမြင်	၁၇၇
	နိဂုံးပိုင်း	
၃၇။	ကျွန်ုပ် အလိုလားဆုံး အရာ	၁၈၀
၃၈။	အမေ့ဆီကရတဲ့ လွတ်လပ်မှု	၁၈၀
၃၉။	တောကျောင်းကရတဲ့ လွတ်လပ်မှု	၁၈၁
၄၀။	ဘုရားဆီကရတဲ့ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းမှု	၁၈၃
၄၁။	အမေပေးတဲ့လွတ်လပ်မှုမှ ဘုရားပေးတဲ့လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းမှုဆီသို့၁၈၄	

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပရိသတ်ကို ရှေးဦးစွာ မိတ်ဆက်ပေးချင်ပါတယ်။ ပရိသတ်များအနေနဲ့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မမှန်ကန်တဲ့ အသိပေးချက်ရထားလို့ ခေါင်းထဲမှာ သိချင်နေတာတွေ သိစရာတွေလည်း ရှိကောင်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ ပရိသတ်ကို မိတ်ဆက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏနဲ့ စပ်လို့ သိချင်စရာတွေက ‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ၊ ဘယ်တုန်းက တရားသိမြင်တယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာလဲ၊ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဘာတွေလုပ်လို့ ဘာတွေဖြစ်နေတာလဲ ဆိုတာတွေကို မေးချင် မြန်းချင် သိချင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေကိုပဲ ပရိသတ်နဲ့ မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ပါတယ်။

‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ ဆိုတာ အရိုးရှင်းဆုံးပြောရင် ‘တရားနဲ့ပဲနေသူ’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။ ‘တရား’ဆိုတာတွေက မတရားတာ မမျှတတာတွေရဲ့ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်တွေမှန်သမျှဟာ တရားတာ မျှတတာတွေပါပဲ။ အဲဒီ‘တရား’ဆိုတာ ရှောင်ကြဉ်စရာ ဒုစရိုက်=မကောင်းမွန်တဲ့အကျင့်ဆိုးတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ဆောင်စရာ သုစရိုက်= ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့်တွေကို ဆောင်နေတာပါပဲ။

ရှောင်ကြဉ်စရာ မကောင်းမွန်တဲ့အကျင့်ဆိုးတွေဆိုတာက ကံသင်္ခါရတရားတွေပဲ၊ ဆောင်စရာ ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့်တွေဆိုတာက အဲဒီ ကံသင်္ခါရတရားတွေကို ရှောင်ကြဉ်လို့ဖြစ်တဲ့ ဝိသင်္ခါရတရားတွေပဲ။ ဒီတော့ ကံသင်္ခါရတရားတွေဟာ မတရားတာ မမျှတတာတွေဘဲ၊ မတရားတာ မမျှတတာတွေဖြစ်လို့ အဲဒီ ကံသင်္ခါရတရားတွေကို လူရှောင်ကြဉ်ရတာပဲ။ လူရှောင်ကြဉ်ရမှာတွေကို မရှောင်ကြဉ်ရင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီး တစ်ခုလုံး ဘယ်တော့မှ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု မဖြစ်ဘူး။

၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ရှောင်ကြဉ်စရာတွေကို ရှောင်ကြဉ်ရုံလေးမျှနဲ့ မပြီးသေးဘူး၊ လူဆောင်စရာ ကောင်းမွန်တဲ့အကျင့် မျှတတဲ့အကျင့်ဖြစ်တဲ့ ဝိသင်္ခါရတရားတွေကိုလည်း ဆောင်ပါမှ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီးဟာ ငြိမ်းချမ်းသာယာ ဖြစ်လိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာဖို့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏက ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် စံပြပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နဲ့ မတရားတာ မမျှတတာတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး တရားတာ မျှတတာတွေကို ဆောင်ပြီး နေပြသူဖြစ်လို့ ‘ဓမ္မဝိဟာရီ’ လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်ကို ကောဇာနှစ် (၁၃၀၀) ပြည့်နှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၃) ရက်၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၃၈) ခုနှစ်၊ မေလ (၃၁) ရက်၊ အင်္ဂါနေ့မှာ အရှေ့တောင်အာရှ၊ အာစီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွဲကျေးရွာနေ ဦးမြဒင်+ဒေါ်လှဒွန်းတို့မှ မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၄၃) ခုနှစ်မှ (၁၉၅၂)ခုနှစ်ထိ ဆရာတော် အသက်(၅)နှစ်သား အရွယ်မှ (၁၄)နှစ်သားအရွယ်ထိ ကျောင်းသားဘဝဖြင့် နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာထံမှာ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။

ကောဇာနှစ် (၁၃၁၄)ခုနှစ် နယုန်လကွယ်နေ့၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၅၂) ခုနှစ် ဇွန်လမှာ နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုပြီး ရှင်သာမဏေ ဘဝအဖြစ်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာပဲ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးခရိုင်၊ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်သို့ စာပေပရိယတ္တိ သင်ကြားဆည်းပူးရန် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကောဇာနှစ် (၁၃၂၀) ခုနှစ် နယုန်လဆန်း (၃)ရက်၊ ခရစ်နှစ် (၁၉၅၈)ခုနှစ် မေလ(၂၀)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့မှာ နန္ဒာရာမရွာဦးကျောင်း ဆရာတော် ဦးပညာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဘဝအဖြစ် ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၅၂)ခုနှစ်မှ (၁၉၆၂)ခုနှစ်ထိ မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင် သီတင်းသုံးကာ ဆရာတော် သက်တော်(၂၅)နှစ်ထိ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်စာချာနာယက ဆရာတော်များ၊ မိုးကောင်းကျောင်းတိုက် ဒေးဝန်းဆရာတော်ဦးဇောတိကာဘိဝံသ၊ ဝေယံဘုံသာကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးကလျာဏဘိဝံသ၊ တောင်သမန်ကျောင်း

တိုက်ဆရာတော် ဦးကေသဝါဘိဝံသတို့ထံ ငယ်လတ်ကြီး၊ စာချတန်း စာပေပရိယတ္တိများကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။

(၁၉၆၂) ခုနှစ်မှ (၁၉၆၇) ခုနှစ်ထိ ဆရာတော် သက်တော်(၂၅)နှစ် ရဟန်း (၅)ဝါရပြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ ရေစကြိုမြို့နယ်၊ ရှင်မတောင်အရပ် တောရကျောင်းသို့ တောထွက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွဲကျေးရွာအနီး အရွက်မကြွေတောရကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပါတယ်။ နောက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ မင်းကွန်းတောင်ရိုး စံတော်မူတောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ တောရကျောင်းမှာပဲ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကာ ပဋိပတ္တိအလုပ်ကို အားထုတ်နေခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနေရင်း တစ်နေ့မှာ ကိုယ့်မှာ ငြိမ်းချမ်းနေလို့ ကိုယ်ရထားတဲ့တရားကို ကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးကြည့်မိပြီး ကိုယ်ရတဲ့ကိုယ်တွေ့တရားဟာ တကယ်တရားဟုတ် မဟုတ်၊ သူများတွေ တရားပြရိပ်သာကြီးငယ် တည်ထောင်ပြီး တရားပြနေကြသူတွေ ရထားတဲ့တရားနှင့် တူမတူ နှိုင်းယှဉ်ပြီး တိုက်စစ်ကြည့်ချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာလို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာတရား ရတယ်လို့ ထင်ရှားကျော်ကြားကြတဲ့ ဆရာတော်တွေထံချဉ်းကပ်ပြီး တရားတိုက်စစ်ဆေးကြည့်တာလည်း လုပ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီလို တိုက်စစ်ဆေးကြည့်ရာမှာလည်း ရည်ရွယ်ချက်(၃)ချက် ထားပြီး မေးမြန်း လျှောက်ထားခဲ့တယ်။

- (၁) အချက်က - **‘တရားလုပ်ငန်းရဲ့ ပန်းတိုင် ဘာဖြစ်တယ်’**
ဆိုတာသိရတဲ့အထိ ပေါ်ဖို့ မေးမြန်းစစ်ဆေးလျှောက်ထားမယ်။
- (၂) အချက်က - **‘အဲဒီဆရာတော်တွေရဲ့ဟောပြောချက်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဟော ပြောချက်ဒေသနာအစဉ်နဲ့ ကွာဟနေလျှင် ဘာကြောင့် ကွာ ဟနေသလဲ’**သိအောင် မေးမြန်းစစ်ဆေး လျှောက်ထားမယ်။
- (၃) အချက်က - **‘ရလဒ်တွေဟာ လောကလူသားလူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့ ဘယ်လို အသုံးကျသလဲ’** ဆိုတာ သိအောင်မေးမြန်း စစ်ဆေး လျှောက်ထားမယ်လို့ ရည်ရွယ်ချက်ထားပြီး **‘တရားရနေကြတယ်လို့**

၁၀ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ထင်ရှားကျော်ကြားကြတဲ့ ဆရာတော်' တွေထံ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းခဲ့တယ်။

အဲဒီအချက်(၃)ချက်မှာ တစ်ချက်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ချက်ဖြစ်စေ ချွတ်ယွင်းနေတာတွေ့ရင် အဲဒီတရားကို ဆက်မလုပ်ဘူးလို့လည်း ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ တရားလုပ်ငန်းရဲ့ ပန်းတိုင် မဖော်နိုင်ရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီပန်းတိုင်ဟာ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက်ဒေသနာအစဉ်နဲ့ ဆန့်ကျင်နေရင် ဖြစ်ဖြစ်၊ လက်တွေ့မျက်မှောက်ဘဝမှာ ဘာမှ အသုံးချမရဘူးဆိုရင်ဖြစ်ဖြစ် မလိုလားလို့ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ရခြင်းဖြစ်တယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ချဉ်းကပ်ပြီးမေးမြန်းခံရတဲ့ ဆရာတော်တွေကတော့ စစ်ကိုင်း ပရက္ကမဆရာတော်၊ ဉာဏစာဂီဆရာတော်၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်၊ ကျောက်သင်္ဘော ဆရာတော်၊ ဝေဘူဆရာတော်၊ သဲအင်းဂူဆရာတော်၊ သန်လျင်တောရဆရာတော်၊ တောင်တွင်းကြီးဆရာတော်ရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကြောင်ပန်းတောရဆရာတော် တွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆရာတော်တွေရထားလို့ ဟောပြောတဲ့တရားတွေကို တိုက်စစ် ဆေးကြည့်ခဲ့တယ်။

အဲဒီလိုတိုက်စစ်ဆေးကြည့်တာလုပ်တော့ **'သူတို့တွေရနေကြတာဟာလည်း တရားမဟုတ်သလို ကိုယ်ရနေတာဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး'**ဆိုတာ သိခွင့်ရခဲ့တယ်။ ဆရာတော်ဟာ **'သူများတွေရနေကြတာဟာလည်း တရားမဟုတ်သလို ကိုယ်ရနေတာဟာလည်း တရားမဟုတ်ဘူး'**ဆိုတာ သိခွင့်ရသွားတော့ **'တရားဆိုတာ ဘာလဲ'** သိဖို့ သံဃာတော်တွေထံ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းခဲ့ပြီးပြီ။

နောက်ဆုံးမေးစရာတစ်ခုပဲ ကျန်တော့တယ်။ အဲဒါကတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဟောပြောချက်တွေဆီ ပြန်ချဉ်းကပ်ပြီး ဗုဒ္ဓဟောပြောချက်တွေကို ဆက်စပ်ကြည့်ဖို့ပဲလို့ စိတ်ကူးရခဲ့တယ်။ ဒီလောက်ဆိုရင် ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ မေးတာအတွက် အဖြေသိနိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။

(၁၉၆၇)ခုနှစ် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ခေါင်းကွဲကျေးရွာ အနီး၊ အရွက်မကြွေတောရကျောင်းမှာ အရိယသစ္စာတရားကို ဖော်ထုတ်သိမြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာကြောင့် ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ ဘယ်တုန်းက တရားသိမြင်ခဲ့ပါတယ်လို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့တာလဲ မေးတာအတွက်လည်း အဖြေသိနိုင် လောက်ပါပြီ။

(၁၉၅၈)ခုနှစ် မေလ (၂၀)ရက်မှ (၁၉၈၃) ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၉)ရက်နေ့ထိ

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ အဝါရောင်ဝတ် ထေရဝါဒထဲမှာ ရဟန်းဝါ(၂၅)ဝါထိ နေထိုင်ခဲ့ပြီး မိုးပြာရောင်ဝတ်ကာ ဓမ္မဝိဟာရီအဖြစ်ဖြင့် ယနေ့အချိန်အထိ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက် အရိယသစ္စာတရားတွေနဲ့ စပ်တဲ့အကြောင်းအရာတွေကိုပဲ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဟောပြော ရေးသားတာတွေကိုသာ တစိုက်မတ်မတ် မလျှော့သောဖွဲ့နဲ့ အားထုတ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏရဲ့ ဟောပြောချက် အသံဖိုင် တရားပုဒ်ပေါင်း(၁၀၀၀)ကျော်ထိ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိမြင်တဲ့ဒဿနဖြင့် ရေးသားပြီး စာအုပ်ပေါင်း(၆၀)ကျော် စာမျက်နှာပေါင်း (၁၁၅၀၀)ကျော်ထိ ရှိနေပါပြီ။

နောက် ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ **‘လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း လူသားလောကကြီး အကျိုးစီးပွားဖြစ်ကာ ငြိမ်းချမ်းသာယာဖြစ်ဖို့ ဗုဒ္ဓဟောပြောချက် အရိယသစ္စာတရားတွေနဲ့စပ်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကိုပဲ ဟောပြောရေးသားတာကြောင့်’** ယခင် စစ်အစိုးရလက်ထက်က ပုဒ်မတွေအမျိုးမျိုးတပ်ပြီး (၁၉၈၃)ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ်(၅)နှစ်၊ (၁၉၉၁) ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ် (၁၀)နှစ်၊ (၂၀၁၀) ခုနှစ်မှာ ထောင်ဒဏ် (၂၀)နှစ် မတရားအချခံရတာအပြင် ဆရာတော်ရဲ့ ဒကာ ဒကာမ ဂေါပက တွေထံမှအလှူငွေ သိန်း(၂၀၀)ကျော်၊ ရန်ကုန်မြောက်ဥက္ကလာပ မိုးပြာခြံ၊ ပဲခူး(၁၀)မိုင်ကုန်း အရိယဥယျာဉ်ခြံ၊ မန္တလေးရန်ကင်းတောင်ခြေ မိုးပြာခြံတို့ကိုပါ သိမ်းဆည်း ချိတ်ပိတ်ထားတာ ခံနေရပါတယ်။

ဒါတွေကတော့ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဟာ သူ့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး ဘာတွေလုပ်လို့ ဘာတွေဖြစ်နေတာလဲ မေးတာအတွက် အဖြေကိုအကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ အကျယ်သိလိုပါက ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်ရဲ့ ဟောပြောရေး သားချက်တွေကို [www. ariya thitsa.org](http://www.ariya.thitsa.org) /www. ariyathit sa.eu.pn မှာ လေ့လာဆည်းပူး မှတ်သားနိုင်ကြစေရန် ပရိသတ်ကို မိတ်ဆက်ပေးတဲ့အနေနဲ့ အသိပေးလိုက်ပါတယ်။

အရိယသစ္စာ သာသနာ ရောင်ဝါနေသို့ထွန်းပါစေ။

၁၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်ဦးဉာဏ၏ ‘**ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ**’ ကို နောင်လာနောက်သား လူသားမျိုးဆက်သစ်တွေ လူ့အမှန်တရားဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာကို အမှန်အတိုင်း ဖတ်ရှုလေ့လာကြပြီး သိရှိနိုင်ကြဖို့ရန်အတွက် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒီ ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော်၏ တပည့် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ (ငါးဘွဲ့ရဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ)က တည်းဖြတ်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လူ့အမှန်တရားဖြစ်တဲ့အရိယသစ္စာကို သိရှိနား လည်ကြပြီး လူ့အမှန်တရားမှ သွေဖည်နေကြတဲ့ လူသားလောကကြီးကို အစဉ်စောင့်ရှောက် တည့်မတ်ပေးနိုင်ကြဖို့ပါပဲ။

(မှတ်တမ်းတင်သူ)

ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ
ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ(သကျသီဟ) ဓမ္မာစရိယ
စေတီယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ၊ ဂဏဝါစက
ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မပါလ ဓမ္မာစရိယ
သုဓမ္မာပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ
အစိုးရသာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ
မဟာဂန္ထဝါစက ပဏ္ဍိတ
ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်(ဟောင်း)
ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး သင်တန်းကျောင်း
မြစ်ကြီးနားမြို့၊ ကချင်ပြည်နယ်။

နိဒါန်း

ခရစ်နှစ် (၂၀၁၂)ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၂၃)ရက်၊
ကောဇာနှစ် (၁၃၇၄)ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း(၁၀)ရက်၊
တနင်္ဂနွေနေ့။

ဒီနေ့ စာရေးသူဟာ ထေရဝါဒလုံးဝမဟုတ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒ (အရိယသစ္စကမ္မဝါဒ) ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု၊ ဟောပြောတင်ပြ ဆွေးနွေးမှု တို့ကြောင့် အရှေ့တောင် အာရှ၊ အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊ [မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးခရိုင်၊ မန္တလေးမြို့၊ အိုးဘို အကျဉ်းထောင်မှာ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ထောင်အပြစ်ဒဏ် (၃)နှစ်၊ မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်း ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ရန်ကုန်မြောက်ပိုင်းခရိုင်၊ အင်းစိန်မြို့၊ အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်မှာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ထောင်အပြစ်ဒဏ်(၁၀)နှစ်] မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့၊ အကျဉ်းထောင်၊ တိုက်အမှတ်(၃)၊ အခန်း(၂)မှာ တတိယ အကြိမ်မြောက် ထောင်အပြစ်ဒဏ် - နှစ်(၂၀) ချခံထားရစဉ် အဲဒီအချိန် မိမိ(စာရေးသူ)မှာ သက်တော် (၇၄)နှစ် [စိန်ရတုအကြိုနှစ်] အရွယ်သို့ပင် ရောက်ရှိနေခဲ့ပါပြီကော . . . ။

၁၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါတွေကို မဆလတရားရုံးနဲ့ နအဖတရားရုံးတွေက ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေး အရေးယူကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေး အရေးယူရခြင်းရဲ့အကြောင်းကတော့ ထေရဝါဒလုံးဝမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်မှုက အရင်းခံအကြောင်းပဲ။ ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သိမြင်တော့ လူသားလောကကိုကျေးဇူးများမှာက ဒါပဲလို့ သိမြင်တာဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဟောပြောဖြန့်ဝေတဲ့လုပ်ငန်းဟာ ကိုယ့်အလုပ်ဖြစ်လာတော့ ဒီလို ထောင်အထပ်ထပ် အချခံရပေမယ့် ဒီအလုပ်က လုံးဝ လက်လွှတ်လို့မရတဲ့အလုပ် ဖြစ်လာတယ်။ နောင်လည်း ဆက်လုပ်ရမယ့်အလုပ်အဖြစ် လုပ်ဖြစ်မှာပဲ။

အခု ထောင်ကမလွှတ်သေးဘူး၊ ထောင်ကလွှတ်ရင် နောက်ထပ် ထောင်ကျမယ့် အလုပ်ကိုလုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာဟာ မိုက်တွင်းနက်ပြီး အစွဲသန်လွန်းလှတယ်လို့ အမြင်ခံ ရစရာ ရှိနိုင်တာပဲ။

အစွဲသန်တယ်လို့ ထင်မယ်ဆိုရင်လည်း ထင်စရာပဲ။ အစွဲသန်သူတွေဟာ ကိုယ့်ဆီ ရောက်လာတဲ့ အရာကို ဘယ်လို ဒုက္ခမျိုးပေးပေး ကိုယ့်ဟာအဖြစ်က လက်မလွှတ်ကြသူတွေဘဲ။ ကိုယ့်ဆီရောက်လာတဲ့အရာက ဒုက္ခပေးတာကို လက်မလွှတ်တာတိုင်းကိုတော့ အစွဲသန်တယ်လို့ မမြင်ဘူး။ အကျိုးနည်းစေတဲ့အရာလည်းဖြစ်ပြီး လက်ငင်းလည်း ဒုက္ခပေးခံရပါလျက် ကိုယ့်ဟာအဖြစ်က လက်မလွှတ်သူမှသာ ‘အစွဲသန်သူ’ ဖြစ်တယ်။

ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ အကျိုးများမယ့်အရာတွေကို ဘယ်လိုဒုက္ခမျိုးပေးပေး ကိုယ့်ဟာ အဖြစ်က မစွန့်လွှတ်တဲ့သူကိုတော့ အစွဲသန်သူလို့မပြောရဘဲ ‘ဇွဲသန်သူ’ လို့ ပြောရလို့ပဲ။ ‘အစွဲ’ နဲ့ ‘ဇွဲ’ ဟာ စကားလုံးတစ်လုံးတည်းက ထွက်လာတဲ့အသံပဲ။ အကျိုးများမယ့် အရာတွေလုပ်လို့ ဒုက္ခပေးတာကို အထပ်ထပ်ခံရလည်း လက်မလွှတ်ဘဲလုပ်သူကို ဇွဲသန်သူ လို့ ပြောရတယ်။ ဇွဲသန်သူ ဇွဲကြီးသူဟာ အစွဲသန်သူ အစွဲကြီးသူပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဟုတ်မှန်တာကို ဘယ်လောက်ဒုက္ခပေးပေး လက်မလွှတ်ဘဲ လုပ်တာဖြစ်လို့ ‘အစွဲသန်သူအစွဲကြီးသူ’ လို့ မပြောရတော့ဘဲ မဟုတ်မှန်တာမှာ အစွဲသန်သူ အစွဲကြီးသူနဲ့ ခြားနားတဲ့ အသံနဲ့ ‘ဇွဲသန်သူ ဇွဲကြီးသူ’ လို့ ပြောရတာပဲ။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဟာလို့ သိမ်းပိုက်တဲ့အရာက ဒုက္ခပေးလျက် အဲဒီအရာကို မစွန့်တိုင်း အစွဲသန်သူ အစွဲကြီးသူလို့ မပြောရဘူး၊ အဲဒီ သိမ်းပိုက်တဲ့အရာက အကျိုးနည်းတဲ့အရာဖြစ်မှသာ အစွဲသန်သူအစွဲကြီးသူလို့ပြောရပြီး အကျိုးများဖို့အတွက် ဒုက္ခအထပ်ထပ်ကို ဖြတ်ကျော်တာ မျိုးဆိုရင် ဇွဲသန်သူအစွဲကြီးသူ လို့ ပြောရတာ ဖြစ်တယ်။

အကျိုးများ အကျိုးနည်းကို ဘာနဲ့တိုင်းထွာမလဲ ပြောစရာရှိလာတယ်။ ဒါကို အလွယ်ပြောလျှင် ခံစားချက်အသိတွေနဲ့ လုပ်ကြတာတွေဟာ အကျိုးနည်းကို ဖြစ်စေပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာအသိတွေနဲ့ လုပ်ကြတာတွေဟာ အကျိုးများကို ဖြစ်စေတာတွေလို့ ပြောရတယ်။ ကိုယ့်ဆီရောက်လာတဲ့အရာဟာ ခံစားချက်အဦးမူရင် အကျိုးနည်းတဲ့အရာပဲ၊ ပညာအဦးမူရင် အကျိုးများတဲ့အရာပဲ၊ ကိုယ့်ဆီရောက်လာတဲ့အရာဟာ ဝေဒနာအသိနဲ့ ရောက်လာတဲ့အရာ၊ ပညာအသိနဲ့ ရောက်လာတဲ့အရာလို့ နှစ်မျိုး ရှိတယ်။

ဝေဒနာနဲ့သိတဲ့အရာကို လက်မလွှတ်နိုင်အောင်ဖြစ်နေရင် အစွဲသန် အစွဲကြီးတာဖြစ်ပြီး ပညာနဲ့သိတဲ့အရာကို လက်မလွှတ်နိုင်အောင်ဖြစ်နေရင် ဇွဲသန်အစွဲကြီးတာပဲ၊ ဝေဒနာနဲ့ သိတဲ့အရာက အကျိုးနည်းစေပြီး ပညာနဲ့သိတဲ့အရာက အကျိုးများစေလို့ပဲ။

အကျိုးများတာကို လက်မလွှတ်တော့ ဇွဲ၊ အကျိုးနည်းတာကို လက်မလွှတ်တော့ အစွဲဖြစ်ပြီး ဇွဲဇွဲမြဲမြဲလုပ်ရမှက ဇွဲ၊ ဇွဲဇွဲမြဲမြဲမလုပ်ဘဲ ရှောင်ရှားရမှက အစွဲ ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ကို အထပ်ထပ် ဒုက္ခပေးနေတဲ့အရာကို လက်မလွှတ်ဘဲလုပ်နေလို့ အစွဲသန် အစွဲကြီးတယ်လို့ ထင်ကြသူတွေအတွက် အစွဲသန်အစွဲကြီးတာ ဟုတ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ဒါကို အသိဉာဏ်နဲ့သိပြီး အကျိုးများစေမယ့်အရာဖြစ်လို့ အစွဲသန်အစွဲကြီးတယ်လို့မပြောရဘဲ ဇွဲသန်အစွဲကြီးတယ်လို့ ပြောရတယ်ဆိုတာ သိရမှာပဲ။

ဘယ်လို အကျိုးများစေမယ့်အရာလို့ သိလို့လဲ၊ တရားဆိုတာတွေဟာ လောက လူ ဆောင်စရာတွေကို ဆောင်တာတွေရဲ့ အမည်ပဲ၊ ဒီတော့ လူတွေ ဆောင် ကြရတဲ့ အရာတွေဟာ လူတွေအကျိုးများကြဖို့ လိုတာပဲ၊ လူတွေက ဆောင်စရာဆိုပြီး ဆောင်ကြ ရပေမယ့် လူတွေမှာ ဘာအကျိုးမှမများဘူးဆိုရင် အဲဒီ အကျိုးမများစေတဲ့အရာဟာ လူတွေအတွက် ဆောင်စရာမဟုတ်တဲ့အရာတွေဘဲ၊ ဒီတော့ ဆောင်စရာဆိုတိုင်း လိုက်နာ

၁၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဆောင်ရွက်တာမလုပ်ဘဲ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားမယ့်အကျိုးတရားကို ထင်သာ မြင်သာဖြစ်တဲ့အထိ အထပ်ထပ် ဝိဘဇ္ဇ(ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာဝေဖန်တာ)လုပ်ပြီးမှ ဆောင်စရာကို ဆောင်ဖို့ ညွှန်ပြတာဖြစ်လို့ ဆောင်ရွက်သူတိုင်း အကျိုးများတာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ **ဘယ်ကိစ္စ မဆို ကွေးကြည့်ပြီးမှ ပြေးကြည့်ရမှာပဲ။ ကွေးကြည့်လို့မရရင် ပြေးကြည့်နေဖို့ မလိုတာဘဲ။**

ထေရဝါဒလုံးဝမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လာတာဟာ အကြောင်းအကျိုးတွေကို ထင်သာမြင်သာရှိရှိ သိမြင်နိုင်ရာက ဖြစ်လာတာပဲ။ အကြောင်းနဲ့အကျိုး ဖြစ်ပွားမှုကို ထင်သာမြင်သာ ဖြစ်ပုံပေါ်လွင်ဖို့ ဥပမာတစ်ခု ဆောင်ပြရမှာပဲ။ ဆန်နဲ့ထမင်းမှာ ဆန်က ထမင်းရဲ့အကြောင်း ထမင်းက ဆန်ရဲ့အကျိုးပဲ။ ဒီနှစ်ခု ဆက်စပ်ပုံ ထင်သာမြင်သာ ဘယ်လိုရှိရမလဲ။ ဆန်နှင့်ရေကို အပူပေးပြီး ဆန်အတွင်းရေသွင်းလို့ ဆန်အတွင်းအနံ့ ရောင်ပြီဆိုရင် အဲဒီဆန်လုံးအတွင်းက ရေကိုအပူပေးပြီးတော့ပဲ ပြန်ထုတ်ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဆန်ဟာ ထမင်းအဖြစ် အကျိုးတရားဖြစ်တာပဲ။ ဒါဟာ ဆန်နဲ့ထမင်း အကြောင်းအကျိုးတို့ရဲ့ ထင်သာ မြင်သာတဲ့ ဖြစ်ရပ်ပဲ။

ဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဘယ်အကျိုးမဆို ထင်သာမြင်သာ အခြေအနေနဲ့ ကင်းပြီးဖြစ်တာ လုံးဝမရှိတာဘဲ။ မရှိဘူးလို့ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်မှုဟာ မသိတဲ့အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်မှုပဲ။ မသိတာလည်း မသိစရာဖြစ်လို့ မသိတာမဟုတ်ဘဲ သိအောင်စေ့ငဲ့တဲ့အထိ မလေ့လာလို့ မသိတာဘဲ။ စေ့ငဲ့အောင်လေ့လာပြီးရင် ထင်သာမြင်သာ မရှိတဲ့ အကြောင်းအကျိုးဆိုတာ မရှိတာဘဲ။ အားလုံးထင်သာမြင်သာရှိတဲ့ အကြောင်းအကျိုးတွေ ချည်းဖြစ်တာ သိရတယ်။

စေ့ငဲ့အောင်လေ့လာပြီးပေမယ့် အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်မှုဟာ ထင်သာမြင်သာ တဲ့အထိ မရဘူးဆိုရင် အကြောင်းအကျိုး တကယ်မဟုတ်တာကို အကြောင်းအကျိုး လုပ်ထား လို့ပဲ။ ဥပမာ လူကမွေးတဲ့ ကလေးငယ်ဟာ ဝက်ကလေး ဒါမှမဟုတ် မျောက်ကလေး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပြောစကားရှိတာပဲ။ မွေးသူက အကြောင်း ကလေးက အကျိုးပေါ့။ ဒီအကြောင်းနဲ့ အကျိုးရဲ့ ဆက်စပ်မှုဟာ ထင်သာမြင်သာ မရှိဘူး။ စေ့စေ့ငဲ့ငဲ့လေ့လာရင် အမွှေးခံရတဲ့ ကလေးဟာ ဝက် ဒါမှမဟုတ် မျောက်မဟုတ်တာ

တွေ့ရမယ်။

နောက်တစ်မျိုးအနေနဲ့ လူကိုမြေမျိုတယ်ဆိုတဲ့စကားလည်း ရှိတယ်။ လူဟာ ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး ဆိုးတာကိုနှိပ်ကွပ်ဖို့ မြေကမျိုရအောင် မြေမှာအသိအသက် ရှိလို့လား၊ စေ့စေ့ငစစ်ကြည့်ရင် မြေက အကြောင်း၊ အမျိုးခံလူက အကျိုး၊ မျိုတယ်ဆိုတဲ့အဖြစ်ဟာ ထင်သာမြင်သာ မရှိတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် မြေက လူကို မျိုတယ်ဆိုတာ တကယ်မရှိတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ မြေမျိုတယ်ဆိုတာ လုံးဝ မရှိတာဘဲ။

နောက်ကပြောခဲ့ချက်ကို ပြန်ကောက်မယ်ဆိုရင် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယုံကြည်မှု အရင်းခံကြောင့် အကြိမ်ကြိမ်ဒုက္ခရောက်လျက် ဒါကို အထပ်ထပ်လုပ်နေတာဟာ အစွဲသန်တယ်လို့ ထင်စရာရှိပေမယ့် အစွဲသန်တာမဟုတ်ဘဲ ဇွဲသန်တာဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုတာပါပဲ။

တကယ်တော့ အခုလို ဒုက္ခအကြိမ်ကြိမ်ရောက်ရတာဟာ ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်မှုအရင်းခံကြောင့်လို့ ပြောရပေမယ့် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယုံကြည်မှုဟာ ဒီလို အကြိမ်ကြိမ် ဒုက္ခရောက်စေတဲ့အရာ မဟုတ်တာဘဲ၊ ဒီယုံကြည်မှုဟာ အကြိမ်ကြိမ် ဒုက္ခရောက်စေရုံသာမဟုတ်ဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ဒုက္ခရောက်မှုက လွတ်မြောက်စေတဲ့ ယုံကြည်မှုသာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်လျက် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်မှုအရင်းခံ ကြောင့် ဒုက္ခအကြိမ်ကြိမ် ရောက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲလို့ အပြစ်ပြောစရာ ဖြစ်လာတယ်။

ဒါကို ပေါ်လွင်အောင် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဆောင်ပြရမှာပဲ။ အဲဒါက ဘုရားရဲ့ အဂ္ဂသာဝကကြီး အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို လူဆိုးတွေက ဝိုင်းသတ်ဖြတ်တာ ခံရတဲ့ဖြစ်ရပ်ပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်တာရဲ့ အရင်းခံအကြောင်းဟာ အဲဒီအရှင်ရဲ့ အရိယသစ္စာတရား ဖြန့်ဝေမှုတွေပဲ။ အဲဒါမလုပ်ရင် အရိယသစ္စာတရားဆန့်ကျင်သူတွေရဲ့ ရန်ပြုတာကို ခံရစရာ မရှိတာဘဲ၊ ဒီလိုခံရလို့ အရိယသစ္စာတရားဟာ ဒီလိုသေကျေစေတဲ့ ဒုက္ခမျိုးပေးတယ်ပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီ အရှင် အသေအကျေခံရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကတော့ အဲဒီ အရိယသစ္စာတရား ဖြန့်ဝေမှုပဲ ဖြစ်တယ်။

နောက် ဥပမာတစ်ခုဖြင့် ထပ်ဆောင်ပြဦးမယ်။ အလွန်လှပတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်ဟာ

၁၈ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သူ့ကိုကြိုက်သူကို ပြန်မကြိုက်တာကြောင့် သူ့ကြိုက်သူရဲ့ သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲတာခံရရင် ဒီလိုခံရတာရဲ့ အကြောင်းဟာ အဲဒီအမျိုးသမီးငယ်ရဲ့ အလွန်လှပမှုဖြစ်ပေမယ့် အလွန်လှပမှုဟာ အသေအကျေခံရခြင်းကိုဖြစ်စေတဲ့ အမင်္ဂလာကို ဖြစ်စေတာ မဟုတ်တာလိုဘဲ။

ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်မှုဟာ ဒီလို ဒုက္ခတွေ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်စေတဲ့ အရာမဟုတ်တာဘဲ။ ဒီလို ဒုက္ခအကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်စေပေမယ့် ဒုက္ခဖြစ်စေတဲ့အရာ မဟုတ်တာသိတဲ့အတွက် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာယုံကြည်မှုကို ဆက်လက် စည်းရုံးဟောပြောဖြန့်ဝေတာကို အလျှော့ပေးတဲ့စိတ်ဓာတ် နည်းနည်းမှမဖြစ်ဘဲ ဆက်လက်ပြီး ဇွဲသန်သန်နဲ့ လုပ်ဆောင်နေတာပဲ။ ဒီလို မသိမြင်နိုင် မဆင်ခြင်နိုင်သူတို့အနေနဲ့ ဒီလောက် ဒုက္ခရောက်နေတာတောင် မမှတ်သေးဘဲ အစွဲကြီးလိုက်တာလို့ အထင်ခံရတာတော့ ဖြစ်တာပဲ။ ဒါတော့ မတတ်နိုင်ဘူး။

အခုရေးပြရမှာက ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွား ရသလဲဆိုတာရဲ့ အဖြေတွေ ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရတာကို မပြောမီ ရှေးက ဖြစ်ရပ်ဟောင်း အကြောင်းတွေပြောမှ ပြည့်စုံစရာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို အစပြု ပြောရမှာပဲ။ ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ် အတိအလင်း ကျွန်ုပ် ကြေညာခဲ့တာတော့ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်သုံးဆယ်လောက်ကဖြစ်ပေမယ့် တကယ်ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်နေတာကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ကတည်းကပါပဲ။

အဲဒီအချိန်က အသက်သုံးဆယ်အရွယ်ပေါ့။ ဒီအသက်မှာ ခွဲဝေနေထိုင်ခဲ့တာက

- (၁) အမေ့အိမ်မှာ ငါးနှစ်။
- (၂) ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းသားအဖြစ် ဆယ်နှစ်။
- (၃) မန္တလေးစာသင်တိုက်မှာ ရှင်,ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ဆယ်နှစ်။
- (၄) တောနေရဟန်းအဖြစ် ငါးနှစ် - ပေါင်း နှစ်(၃၀)ပဲ။

အဲဒီနှစ်တွေအားလုံးဟာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာထဲမှာ စိတ်နှစ်ခံထားရတာတွေပဲ။ အမေ့အိမ်မှာ မွေးချင်းလေးယောက်ရယ်၊ အမေနဲ့ အမေ့အမေရယ်၊ ခြောက်ယောက်

အနက် အငယ်ဆုံးအဖြစ်နေခဲ့ရတယ်။ အဖေကို အမွေဝမ်းတွင်းနေစဉ်က ဆုံးခဲ့လို့ မမြင်ဖူးခဲ့ဘူး။ အမေ၊ အမေအမေနဲ့ အမနှစ်ယောက်ဟာ အချိန်နဲ့အမျှ ရက်ကန်းရက် ချည်ငင်တွေလုပ်နေကြတော့ အစောင့်အရှောက်အထူးမခံရပေမယ့် အဖိအနှိပ်ခံရတာက လွတ်လပ်တာဖြစ်တာပေါ့။

ဘုန်းကြီးကျောင်းရောက်တော့ ဘုန်းကြီးက အပြည့်ဖိနှိပ်တာခံရတယ်။ အဲဒီမှာ မပျော်လို့ ထွက်ပြေးလည်း မလွတ်ဘူး၊ သေချင်လောက်အောင်ဖြစ်လည်း မသေတတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးကို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အကုန်ပေးထားရတယ်။ ဘုန်းကြီးအလိုဟာ ကိုယ့်အလိုဖြစ်တဲ့အထိ ဆတိ လုပ်နိုင်မှပဲ နေထိုင်လို့ရတော့တယ်။ ဘုန်းကြီးကလည်း သူ့ကိုဆတိလုပ်နိုင်သူကို အသိအမှတ် ပြုတာပဲ။ ဒီလိုဘုန်းကြီးကို ဆတိလုပ်ပြီးနေပေမယ့် ဘုန်းကြီးဆီက ရစရာပြောလောက်အောင် အသုံးချစရာ တစ်ခုခုကလေးမှ မရခဲ့ဘူး။ သူ့မှာ ဓမ္မအမြင် လောကအမြင်မှမရှိဘဲ၊ ဝိနည်း အလေးမူတတ်တာလေးပဲရှိလို့ ဝိနည်းအလေးမူတတ်တာပဲ ရခဲ့တယ်။

ဆယ်နှစ်သားအရွယ်မှာ အဋ္ဌင်္ဂသီလနဲ့ အမြဲနေကာ အသားများ ရှောင်ရှားစားသောက်ပြီး သင်ရိုးစာတွေသင်ရင်း ဘုရားအတ္ထုပ္ပတ္တိနဲ့ ငါးရာငါးဆယ်နိပါတ်ဝတ္ထုတွေ ဖတ်နေခဲ့ရပြီပဲ။ နေ့စဉ် ဆွမ်းတော်ကပ်၊ ဘုရားရှိခိုးစည်းချပြီးမှ ညအိပ်ရာဝင်တာတွေ လုပ်နေခဲ့ရတယ်။ ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးအဖြစ်နဲ့ အရိုးထုတ်မယ်ပေါ့၊ ဒါပေမယ့် အဲဒါတွေ အားလုံးဟာ ဆတိတွေပဲ။ ကိုယ်ပိုင်အသိနဲ့လုပ်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တွေ့နိုင်တယ်။ နောက်ဘဝ နောင်ဘဝတွေကို လက်ခံထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ကြောက်ရွံ့ရကောင်းမှန်း မျှော်လင့်ရကောင်းမှန်းလည်း မသိတာကို ဆင်ခြင်ကြည့်တော့ သိရတယ်။

ငရဲတွေအကြောင်း၊ နတ်ဗြဟ္မာတွေအကြောင်း ကြောက်စရာမက်မောစရာတွေ သိပေမယ့် ကိုယ်နဲ့ ဘာမှမဆိုင်သလိုပဲ ဖြစ်တယ်။ နောင်ဘဝ သွားရကောင်းစေဆိုတဲ့ အသိနဲ့လုပ်တာ ဘာတစ်ခုမှမရှိတာ တွေ့ရတယ်။ အဋ္ဌင်္ဂသီလ အမြဲစောင့်တာလည်း ဘာကုသိုလ်လိုချင်လို့မှ မဟုတ်တာဘဲ၊ ဆွမ်းတော်ကပ် ဘုရားရှိခိုးတာလည်း တာဝန်အရပဲ။ ဘုရားကို ဆွမ်းတော်ကပ်ချင်လို့ ဂုဏ်ပြုညွှတ်ကျိုးချင်လို့ မဟုတ်တာဘဲ၊ စည်းချတာလည်း ဘာလိုချင်တယ်မှ စိတ်မရှိခဲ့ဘူး။ သင်စာတွေ သင်တာ၊ ဖတ်စာတွေ ဖတ်တာလည်း

၂၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဘာသိအောင်လို့မှ မရည်ရွယ်ခဲ့တာဘဲ။

ဒီတော့ ဒါတွေအားလုံးကို မဟုတ်ဘူးလို့လည်း မသိသလို ဟုတ်တယ်လို့လည်း မသိတာဘဲ။ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ လမ်းသွားနေတာနဲ့ အတူတူပဲ။ ဘုရားရှိခိုးတာ၊ ဆွမ်းတော်ကပ်တာတွေမှာ ဘုရားကိုမသိဘဲ လုပ်ခဲ့တာပဲ။ အဲဒီစာရွတ်ပေမယ့် အဲဒီစာထဲက ဆိုလိုတာဆိုလည်း စိတ်မရောက်ဘဲ မမှားအောင်ရွတ်ဖို့ဘဲ စိတ်ရောက်နေခဲ့တယ်။ သီလစောင့်တာလည်း သီလပေါ်မှာ ဆောက်တည်နေဖို့ပဲ။ သီလပျက်တာရဲ့အပြစ် ဘာမှ မသိဘူး။ အသားကြီးတွေ ရှောင်တာလည်း ဒီလိုပဲ လူကောင်းတွေရဲ့ ဓလေ့လိုမှတ်ပြီး ရှောင်တာပဲ။ ဘုန်းကြီးလုပ်ဖို့ စိတ်ကူးတာကတော့ ဖြစ်ဖူးတယ်ရှိအောင်လို့ပဲ။ စာသင်တာလည်း စာတတ်ချင်စိတ်မရှိဘဲ ဝတ္တရားမို့ သင်ရတာပဲ။ ငရဲကြောက်ရွံ့စိတ်၊ နတ်ဖြစ်ချင်စိတ်လုံးဝ မပေါ်ခဲ့ဘူး။ နောင်ဘဝ အဆက်ဆက်တွေဖြစ်မှာကိုလည်း လုံးဝ မတွေးမိဘူး။ မဖြစ်ဘူးလည်း မတွေးမိဘူး။

ဘုန်းကြီးအဖြစ် တစ်ခါမှ ဖြစ်ဖူးမှာမဟုတ်ဘူး။ နောင်လည်း ဘုန်းကြီးဘောင်နဲ့တွေ့ဖို့ ရှိချင်မှရှိမှာဖြစ်လို့ ဘုန်းကြီးအဖြစ်တော့ ယူထားရမယ်လောက်ပဲ။ ဘုန်းကြီးအဖြစ် ဘာတာဝန်တွေထမ်းဖို့ လုံးဝ စိတ်မရှိခဲ့ဘူး။ တောထဲမှာ တစ်ယောက်တည်းနေဖို့ပဲ။ တရားကျင့်ဖို့လည်း မသိဘူး။ ထင်ရှားဖို့လည်း စိတ်ကူး မရှိဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်တွေက ကိုယ့်ကို သစ်ငှက်ခြောက်တစ်ခုလို အသိအမှတ် ပြုစေချင်တာပဲ။ အဲဒီပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း မခင်ချင်ဘူး။

အသက်အစိတ်ရှိတော့ စာသင်တိုက်ကဆင်းပြီး တောနေဘုန်းကြီး လုပ်တယ်။ တစ်သက်လုံး ဘုန်းကြီးလုပ်နိုင်ဖို့ တောကျောင်းမှာ နေတာပဲ။ တောထဲမှာ ကိုယ်ရောက်နေပေမယ့် စိတ်က မြို့ရွာတွေထဲ သွားနေတာတွေ့ရပြီး ကိုယ်ရှိရာမှာ စိတ်ရှိအောင် လုပ်ရတယ်။ ခေါ်ထားလည်း ခေါ်တုန်းပဲရှိပြီး ခေါ်ပြီးသွားရင် စိတ်က ကိုယ်ရှိရာက တခြားသွားနေတာ တွေ့ရတယ်။ အတော်ကြီးလုံးပန်းမှ နည်းနည်းပဲ ရတယ်။ ရတာကလည်း ဘာမှမသိတာ ဖြစ်နေတော့ မသိတာနဲ့လည်း မနေသင့်ဘူး။ ဒီလိုနေနိုင်ဖို့ ပေးဆပ်ရတာကလည်း များတယ်ဆိုပြီး ဒီအလုပ်ကို လက်လွှတ်ကာ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေဖို့ လုံးပန်းခဲ့တယ်။ အဲဒီလုံးပန်းတာတွေထဲက ထူးထူးဆန်းဆန်းတစ်ခု

တွေ့လာခဲ့တယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကူး ကိုယ်ပြန်သိပြီး စိတ်ကူးသေသွားကာ ဘာစိတ်ကူးမှမပေါ်ဘဲ စိတ်ကူးမရှိဘဲနေတာကို တွေ့ရတာပဲ။ ရှေးအခါက စိတ်ကူးတစ်ခုသေသွားရင် နောက်စိတ်ကူးက အလိုအလျောက် ပေါ်မြဲနဲ့ မတူဖြစ်ပြီး တစ်မူထူးခြားတာပဲ။ ဒါဟာ မတော်တဆဖြစ်ပေမယ့် နောက်ထပ် ဒီလိုဖြစ်ရင် ကောင်းတာပဲဆိုပြီး ထပ်လုပ်ကြည့်တော့လည်း ဖြစ်တာပဲ။ စိတ်ကို ကိုယ်နဲ့အတူရှိဖို့ အသက်သာဆုံးအလုပ်လို့ လက်ခံလိုက်တယ်။ တောထဲမှာ ပျော်သွားပြီပဲ။ ဘာမှမရှိပေမယ့် ဘာမှ မတောင့်တမကြောင့်ကြတော့ဘူး။ စိတ်ကူးမရှိရာကို အမြဲကြည့်နေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။

ဘာမှအလုပ်မရှိလို့ သုံးဆယ့်နှစ်ကောဠာသ အပြန်ပြန် ရွတ်ကြည့်နေတယ်။ အဆုတ်၊ အသည်း၊ နှလုံး၊ သည်းခြေ၊ အဖျင်း ဒါတွေဟာ ငါမသိတာတွေဘဲဆိုပြီး ရွတ်တာကို ရပ်ပစ်ခဲ့တယ်။ ပစ္စည်းလေးပါး ဆင်ခြင်တာ ပြောင်းလုပ်တယ်။ ဆင်ခြင်နည်းအမျိုးမျိုးကို အပြန်ပြန်ရွတ်ဆိုတာဖြစ်လို့ အရင်က မလုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်ပဲ။ အခုတော့ ချမ်းတဲ့အခါ သင်္ကန်းသုံးတာ၊ ပူတဲ့အခါသုံးတာမှာ သုံးစွဲခြင်းအကြောင်း ခြားနားပုံဆင်ခြင်တာဆိုတော့ မပြတ်ဆင်ခြင်ဖို့ အလုပ်ရတာပဲ။ ပစ္စည်းနဲ့ သုံးဆောင်သူက မရွေ့ပေမယ့် သုံးစွဲခြင်း အကြောင်းက ရွေ့တာကို ဆင်ခြင်တယ်။ အားလုံးကို အကြောင်းအလျောက် ဆင်ခြင်မိနေတယ်။ အပိုတွေအလိုတွေကို လက်မခံတာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ သပိတ်နဲ့ ဆွမ်းခံစားနေမှပဲ ပတ္တပိုဏ်ဇုတင်က ဘာအတွက် ဆောက်တည်နေတာလဲ။ သင်္ကန်းသုံးထည်ပဲရှိသူက တိစိဝရိတ်ဇုတင်၊ တောကျောင်းနေသူက အာရညကဇု ဇုတင်တွေလည်း ထို့အတူပဲ။ လုပ်ပဲ လုပ်နေမှပဲ။ ဆောက်တည်နေဖို့ ဘာလိုသလဲ။ လုပ်ရင် မလုပ်သူမှာဖြစ်မယ့် ကိလေသာတွေ ခါထွက်ပြီးပြီပဲ။ တစ်ခုတိုင်းကို အကြောင်းမသိဘဲ လုပ်မိတာမရှိ ဖြစ်လာတယ်။ အကြောင်းမသိဘဲ လုပ်မိတာတွေကိုလည်း မလုပ်မိအောင် ဖယ်ရှားလာတယ်။

ကိုယ်ရပ်တည်နေရတဲ့ အကြောင်းကို ရှာတယ်။ ကြောင့်ကြတောင့်တ တစ်ခုခုမရှိပေမယ့် အဓိပ္ပာယ်မရှိတာ တွေ့လာရတယ်။ သူများက ဘာတွေရနေတယ်ဆိုတာ သိချင်ပြီး လေ့လာတော့ “ **ဘာမှ မသိအောင်နဲ့ ဘာမှမရှိတာ သိအောင်** ” လေ့ကျင့်နေကြတာပဲ တွေ့တော့ ဒါတွေဟာ ဘာတွေလဲ ဆင်ခြင်တဲ့အခါ လူမှုခွင့်က

၂၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ကန်းသွားတာတွေပဲလို့ သိလာတယ်။ လောကမှာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာတွေပေါ့။ လောကမှာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာဟာ လောကုတ္တရာလို့လည်း အမွှမ်းတင်ကြတယ်။ လောကမှာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာကဘဲ အဓိပ္ပာယ်ရှိတာမျိုးလို့ အမွှမ်းတင်တာမျိုး လုံးဝ မဖြစ်ထိုက်တာဘဲ။

ဒီဖြစ်ရပ်တွေဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လာဖို့ရန် အခြေခံ အကြောင်း(နိဒါန်း)ပြ စကားရပ်အဖြစ် ထားလိုက်တယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် အရှင်ဉာဏ

(၂၃ . ၁၂ . ၂၀၁၂)

အခန်း(၂)၊ တိုက်အမှတ်(၃)၊ မြစ်ကြီးနားမြို့အကျဉ်းထောင်၊
မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း၊
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊ အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံ၊

အရှေ့တောင် အာရှ။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း

(၂၃) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ အယူအဆ နှင့်
ကျွန်ုပ် အမြင်**

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ ဘုရားအဖြစ်ရောက်ပြီးနောက် ဘုရားရဲ့လုပ်ငန်းအဖြစ် လူ့လောက
ဝေနေယျတွေကို တရားဟောတာလုပ်ဖို့ ဆင်ခြင်တဲ့အခါ ဥရုဝေလမှာ ဒုက္ကရစရိယအကျင့်ကို
ကျင့်နေစဉ်က ဝေယျာဝစ္စပြုပြီး နေခဲ့ကြရာက “ **ဒုက္ကရစရိယဟာ ဒုက္ကရစရိယ
ဆိုတဲ့အတိုင်း ခဲယဉ်းတဲ့အကျင့်လို့ သိတာ မဟုတ်ဘဲ မလုပ်ကောင်းတဲ့အကျင့်ပဲ**”
လို့ဆုံးဖြတ်ပြီး စွန့်ပစ်လိုက်တာကို စိတ်ကုန်ကြကာ ဝေယျာဝစ္စပြုတာကို မလုပ်ချင်ကြ
တော့ဘူး။ မလုပ်လို့လည်း မကောင်းဘူး။

အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် မိဂဒါဝုန် (ဗာရာဏသီ)ဘက်ပြောင်းသွားကြတဲ့
ပဉ္စဝဂ္ဂဖြစ်ကြသူ ကောဏ္ဍည၊ ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်၊ အဿဇိတို့ ငါးဦးတို့ကို အစဦးဆုံး
ဟောရမှာပဲဆိုပြီး ဂယာ(မဂဓ)က မိဂဒါကထွက်လာခဲ့ပြီး ပဉ္စဝဂ်တွေကို တရားဦးဟောတာပဲ။
အဲဒီတရားရဲ့အမည်က “ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန ”လို့ ပါဠိလိုခေါ်တဲ့ “ ဓမ္မစကြာ ” ပဲ။
အဲဒီဟောပြောချက်ဟာ ဘုရားက တရားကို ဘယ်လိုရလာခဲ့ပြီး ဘုရားအဖြစ်လို့ ဗမာတွေက
သိနေကြတဲ့ “ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ”အဖြစ်ရောက်ကြောင်း ဟောပြောချက်ပဲ။

ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီဓမ္မစကြာတရားဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂတို့ အသိဉာဏ် ဦးနှောက်တွင်းသို့
ဘုရားတည်ပေးတဲ့တရားပဲ။ ဘုရားကိုယ်တိုင်ကတော့ ဘုရားဖြစ်ပြီ၊ ဒါပေမယ့် ဘုရားလို့
ဘယ်သူကမှ မသိကြသေးဘူး။ ပဉ္စဝဂ္ဂတွေရဲ့ ဦးနှောက်ထဲမှာ ဘုရားအသိဝင်သွားအောင်
ဟောပြောတာပဲ။

၂၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဘုရားဟာ ဘုရားမှာရှိနေတဲ့ အသွေးအသား အကြော အရိုး အရေ ဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အဆီ ကောဋ္ဌာသတွေရဲ့ အမည်မဟုတ်တာဘဲ။ ဘုရားကိုယ်တော် နှုတ်တော် စိတ်နှလုံးတော်တွေကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကျင့်အကြံ အသိတွေကို ကျင့်ကြံသိမြင်ပြီးသွားမှုရဲ့ အမည်ပဲ။ ဒီတော့ ဘုရားကိုတွေ့ရပေမယ့် ဘုရားအဖြစ် ရောက်စေတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေကို သိနိုင်တဲ့မျက်စိ မရှိသေးသူတွေအနေနဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂတို့လည်း ဘုရားကို မသိနိုင်ကြတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ဘုရားရဲ့တပည့် ရဟန်းတွေထဲက တစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ဘုရားကို အလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုးတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဘုရားက မိန့်ကြားခဲ့တာရှိတယ်။
“တရားမသိရင် ငါဘုရားကို မသိဘူး၊ တရားသိရင် ငါဘုရားကို သိတယ်”
ဆိုတာမျိုးပဲ။

ဘုရားအဖြစ် ပုံဖော်ဖူးမြင်နိုင်ဖို့ဆိုရင် ဘုရားအဖြစ်ပုံဖော်ရတဲ့ တရားဆိုတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေနဲ့ စပ်ဟပ်ပုံဖော်ရတာဆိုတော့ အဲဒီပုံဖော်ရတဲ့ တရားဆိုတဲ့ဆေးစက်တွေကို သိဖို့လိုတာပဲ။ အဲဒီဆေးစက်တွေရဲ့ အစပ်အဟပ်တွေလည်း သိဖို့လိုတာပဲ။ ဒါတွေ သိလာမှ ဘုရားဆိုတဲ့ ပုံပေါ်မှာ ဖြစ်တယ်။

ဘုရားက သူဘုရားဖြစ်ပုံကို တရားဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းတွေ စပ်ဟပ်ဖြစ်ပေါ်တာနဲ့ ပုံဖော်တာတွေကို နာကြားကြရတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂတွေဟာ ငါးဦးလုံးနားလည်ပြီး ဘုရားပုံဖော်ကာ ဘုရားကိုမြင်တဲ့အဖြစ်ရောက်အောင် ငါးရက် ဟောပြောရတယ်။ ငါးရက်ဟောပြောမှ ဘုရားဟောပြောတဲ့ တရားထဲက စကားလုံးတွေကို နားလည်ပြီး ဘုရားကို ဘုရားအဖြစ် သိကြတာပေါ့။

ပဉ္စဝဂ္ဂတွေဟာ ဘုရားထက် အသက်ကြီးကြတာမှာ ဆယ့်ခြောက်နှစ်မကတာတွေ ချည်းပဲ။ တရားကျင့်သက်ကလည်း ဘုရားထက် ရှေးအများကြီး ကျသူတွေပဲ။ ပြီးတော့ ဘုရားနဲ့ ဒုက္ခရစရိယ (မကျင့်ကောင်းတဲ့အကျင့်)ကို အတူတူကျင့်ခဲ့သူတွေပဲ။ ဒီလိုဖြစ်တာ တောင်မှ ဒီလောက်ရက်တွေ ပြောယူရတယ်ဆိုတော့ ဒီတရားစကားလုံးတွေဟာ ကမ္ဘာ လောကထဲမှာ ဘယ်သူမှ ပြောကြတဲ့ အလေ့မရှိတဲ့ စကားလုံးအစိမ်းတွေ ဖြစ်နေလို့ပဲပေါ့။ ပဉ္စဝဂ္ဂတို့ဟာ လူသာမန်တွေ မဟုတ်ဘဲ သူတို့ခေတ်မှာ ပညာရှင်တွေပဲ။

ဒီတော့ ဒီဓမ္မစကြာထဲက စကားလုံးတွေဟာ နားလည်ဖို့မလွယ်တဲ့ စကားလုံးတွေ ဖြစ်မှာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီစကားလုံးတွေကို နားလည်ပြရမှာပဲ။ တရားသိတယ်ဆိုတာ အဲဒီတရားထဲက စကားလုံးရဲ့ အရကောက်တွေသိပြီး အဲဒီစကားလုံးတွေနဲ့ ဖွဲ့စပ်ထားတဲ့ပုံကို ဖော်နိုင်တာရဲ့နာမည်ပဲ။ သိရင် အတုပြုတာပဲ။ ပြုရင် တရားရတာပဲ။

ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာထဲမှာ ပြောစရာစကားလုံး နှစ်ဆယ်လောက် ရှိတယ်။ အဲဒီထဲက ပထမဆုံးစကားလုံးဟာ ‘ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးပဲ။ ဒါကို အရကောက် ပြရမယ်။ စာလိုပေလိုကတော့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့လို့ဆိုတဲ့ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေကို လိုက်စားတဲ့အကျင့်လို့ အရကောက်တတ်ကြတယ်။ “ကာမ”ဆိုတဲ့ စကားလုံးအရကို အာရုံငါးပါးလို့ယူပြီး “သုခ”ဆိုတာက အဲဒီအာရုံတွေမှီဝဲလို့ရတဲ့ ချမ်းသာပေါ့။ “အလ္လိကာနုယောဂ” ဆိုတာကိုတော့ အဲဒီသုခချမ်းသာကို ငြိကပ်တာနောက် လိုက်မှုလို့ ယူလို့ပဲ။

ဒီလိုယူတာရဲ့အရဆိုရင် အကုသိုလ်ဖြစ်မှာတွေဘက် ရောက်သွားတာပေါ့။ အဲဒီ အကုသိုလ်ဖြစ်မှာတွေကို လိုက်စားတာဟာ ရှောင်ကြဉ်ရမယ့်ဟာ ဖြစ်တယ်။ တရားကျင့်စ သူတွေအနေနဲ့ အဲဒါတွေဟာ မမှီဝဲရမှာတွေလို့ ဆိုလိုရာရောက်တယ်။

တကယ်တရားကျင့်သူတွေ မမှီဝဲရမှာက အဲဒီလောက်မဟုတ်ဘဲ အဲဒါထက် ကျော်လွန်တယ်။ အဲဒါ အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်နေခဲ့ကြတယ်။ မမှီဝဲရမှာတွေကို မမှီဝဲမှ ပေါ်လာတဲ့ တရားက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်နေတာအရ သိရတာပဲ။ ဒါလည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပရမတ်သဘာဝနဲ့ ချဉ်းကပ်မိနေရင် အဲဒီ မမှီဝဲရမယ့် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂရဲ့အရလို အာရုံငါးပါး လိုက်စား တာထက် ကျော်တာသိနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုပြီး ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရိယာရှုထောင့်ကမြင်မှပဲ အာရုံငါးပါး လိုက်စားတာကကျော်တဲ့ “ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ”အရကို သိနိုင်တယ်။

ဒီ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဟာ အစွန်းနှစ်ပါးထဲက တစ်ပါးပဲ။ အစွန်းလို့သတ်မှတ် တာက ဘာနဲ့သတ်မှတ်တာလဲဆိုရင် အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ သတ်မှတ်ကြောင်း အဲဒီ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အလယ်မဇ္ဈိမပဋိပဒါလို့ ဟောတာတွေ့နိုင်လို့ပဲ။ ပြီးတော့လည်း သိစရာတစ်ခု ရှိသေးတယ်။

၂၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဲဒါက နောက်အစွန်းတစ်ခုဖြစ်တဲ့ အတ္တကိလမထာနုယောဂအစွန်းပဲ။ အဲဒါရဲ့ အရကောက်ကို ထောက်ကြည့်ရင်လည်း ငါးပါး အာရုံတွေ လိုက်စားတာထက် ပိုရမှာဖြစ်တာကို ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအရ သိသာတယ်။

နောက်တစ်ခုသိသာတာလည်း ရှိသေးတယ်။ ဒီဓမ္မစကြာကိုဟောတဲ့ ဘုရားနဲ့ နာယူကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျင့်ခဲ့ချက်တွေပဲ။ အဲဒီအထဲမှာ ဘာတွေ ပါသလဲဆိုတော့ မဟဂ္ဂုတ်ကံတွေဖြစ်တဲ့ ရူပ၊အရူပ အကျင့်တွေဖြစ်တဲ့ သမထလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းတွေပဲ။ ဒီလုပ်ငန်းတွေဟာ ကာမကို လွန်မြောက်ကြတဲ့ လုပ်ငန်းတွေပဲ။

ကာမတွေ လွန်မြောက်တယ်ဆိုတာ ကာမအကုသိုလ်တွေပဲ လွန်မြောက်တာ မဟုတ်ဘဲ ကာမကုသိုလ်တွေလည်း လွန်မြောက်တာပဲ။ သမထနဲ့ ဝိပဿနာဖြစ်တဲ့ ရူပနဲ့အရူပ ပွားနေသူဟာ မြင်တာကြားတာ စတာတွေမှာပဲ ရပ်ပြီး ရုပ်သက်သက်ပဲ ကျန်အောင်နဲ့ ဝိပဿနာရောက်တော့ အဲဒီရုပ်ရဲ့ဖြစ်ပျက်ရှုရာက ရုပ်ပါပျောက်တော့ ကာမအာရုံဆိုတာ ပေါ်ခွင့် လုံးဝမရစေတဲ့ အကျင့်တွေပဲ။

အဲဒီလို မပေါ်တော့ ခိုးစရာ ဆိုးစရာ အာရုံတွေနဲ့ ပေးစရာ လှူစရာ ကူညီရိုင်းပင်းစရာ အာရုံတွေမှာ မရှိတာဆိုတော့ အဲဒီမကောင်းကံနဲ့ ကောင်းကံတွေ ဘယ်လို စေတနာပေါက်ပြီး လုပ်တော့မှာလဲပေါ့။ ဒါပေမယ့် တရားဟောသူရော နာသူတွေပါ သမထဝိပဿနာတွေ ဖြစ်တဲ့ ရူပအရူပတွေ ကျင့်နေကြရင်းနဲ့ပဲ တစ်ဦးအပေါ်ဝတ္တရားတွေက တစ်ဦးတိုင်းက ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်တာတွေရှိမှာ အမှန်ပါပဲ။

ဒါတွေဟာ ကာမကုသိုလ်တွေ မဟုတ်ဘူးလားပြောစရာ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ကံမမြောက်တဲ့ အမှုကြိယာ ဖြစ်တာတွေပဲပေါ့။ ကြိယာဆိုတာ ရဟန္တာဖြစ်တာလို့ စောဒကတက်ချင်ပြန်ဦးမလားဘဲ။ ဒီလိုမဟုတ်တာ ပြောရမယ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေနဲ့ လုပ်တာမဟုတ်တဲ့အလုပ်တွေဟာ ကောင်းတာ လုပ်ပေမယ့် ကုသိုလ်မဖြစ်တာဘဲ။

အဲဒါတွေနဲ့လုပ်မှ ကံမြောက်တာပဲ။ ကံမမြောက်တဲ့ အလုပ်ဟာ ကြိယာပဲ။ သူတို့ဟာ ဝတ္တရားပြည့်ဝဖို့ လုပ်ကြတာမှာ ဘာဖြစ်ချင်တာ မဖြစ်ချင်တာမှ မပါဘဲ ဘာဆာ လောင်စွဲလန်းမှုလည်း မပါဘဲ လုပ်ရမယ့်ပမာဏအမှန်သိပြီး လုပ်တာတွေ ဖြစ်လို့

ကံမမြောက်တဲ့ ကြိယာတွေဖြစ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ ကာမကံတွေကို လွန်မြောက်နေသူတွေပဲ။ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်ကို ခွါခဲ့တာဟာ ကာမကံတွေ ဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်ရော အကုသိုလ်ရော ကံတွေကို လွန်မြောက်အောင် ခွါခဲ့တာပဲ။

ဒါတွေကြည့်ပြီး ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအရကို အာရုံငါးပါးလိုက်စားတဲ့ ကာမအကုသိုလ်ကံပဲ အစွန်းဖြစ်တယ်လို့ ယူဖို့မဟုတ်ဘဲ ကာမကုသိုလ်ကံရော အကုသိုလ်ကံရော အစွန်းဖြစ်တယ်လို့ ယူရမှာပဲ။ ကာမအကုသိုလ်ကံမှ ကာမသုခကို ဖြစ်စေတာမဟုတ်ဘဲ ကာမကုသိုလ်ကံကလည်း သုခကို ဖြစ်စေတာပဲ။

အဲဒီကာမသုခတွေဟာ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သုခကသာ အလ္လီကဆိုတဲ့ ငြိကပ်စွဲလန်းစေတာ မဟုတ်ဘဲ ကုသိုလ်ကံရဲ့ သုခကလည်း အလ္လီကဆိုတဲ့ ငြိကပ်စွဲ လန်းစေတာပဲ။ ဘယ် ငြိကပ်စွဲလန်းမှုဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်လာရင် အဲဒီစွဲလန်းငြိကပ်တာမျိုး အတုလိုက် လုပ်ဆောင် သရုပ်ဖော်တာ လုပ်နေကြတာပဲ။ အဲဒါဟာ ကံတွေဖြစ်တာပဲ။

ဒါကြောင့် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအရဟာ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားလိုက် စားတာလို့ စကားရှိသလောက်ပဲယူလို့မရဘဲ ကာမကံတွေဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေရော၊ ကာမကုသိုလ်တွေရော ယူရမှာပဲ။ အကုသိုလ်ကံဟာ ကာမအာရုံတွေ လိုက်စားတာ ထင်ရှားတယ်။ အကုသိုလ်ကံဟာ ကာမပစ္စည်းခံစားရဖို့ ထင်ရှားပေမယ့် ကာမကုသိုလ်ကံက မထင်ရှားသလိုဖြစ်တယ်။

ဒါပေမယ့် သေချာစစ်ဆေးကြည့်ရင် ကာမပစ္စည်းတွေ ခံစားရဖို့ပဲ ဖြစ်တာတွေ့ရမှာပဲ။ လက်တွေ့ရတာ မဟုတ်ပေမယ့် နောင်အနာဂတ်ရဖို့ လိုက်စားတာပဲ။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ရဖို့ ကာမကံဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ပါတယ်ဆိုတာ မရှိနိုင်တာဘဲ။ အဲဒီနိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ရဖို့ ကုသိုလ်ကံလုပ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီကုသိုလ်ဆိုတာဟာ ကုသိုလ်မဟုတ်တော့ဘဲ ကြိယာပဲ ဖြစ်မှာကြောင့်ပဲ။

ဘာကြောင့် ကုသိုလ်မဖြစ်သလဲဆိုရင် အဲဒီကုသိုလ်ရဲ့ နိဒါန်းက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်မဟုတ်လို့ဘဲ။ အဲဒါတွေ နိဒါန်းရှိမှ ကုသိုလ်ကံဖြစ်လို့ ရတာကြောင့်ပဲ။ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ် လိုက်စားတယ်ဆိုတာ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ငြိကပ်မှုနဲ့ ယှဉ်တာရဲ့ နာမည်တစ်မျိုးပဲ။ ဖို၊ မ အာရုံမှ ကာမဂုဏ် မဟုတ်ဘူး။

၂၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ပစ္စည်းဥစ္စာဂုဏ်ခန့် အာဏာတွေဖြစ်တဲ့ သမုတိတရားမှန်သမျှဟာ ကာမတွေပဲ၊ အဲဒီသမုတိတွေကပေးတဲ့ ချမ်းသာသုခကို ငြိကပ်ပြီးလိုက်ယှဉ်နေတာဟာ လိုက်စားတာပဲ၊ အဲဒါဟာ ကံလုပ်တာတွေပဲ၊ ကာမပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်ခန့်အာဏာတွေရဖို့ မတရားလုပ်တာက အကုသိုလ်ကံ၊ တရားသဖြင့်လုပ်တာက ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ဘယ်ကံဖြစ်ဖြစ် အဲဒီကံတွေဟာ ကာမသုခချမ်းသာ ငြိကပ်မှု နောက်လိုက်လုပ်တာတွေချည်းပဲ။

ဖို့၊ မဆိုင်ရာ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့တွေကို လိုက်စားတာတွေကိုမှ ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂလုပ်တယ် ပြောရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကာမအကုသိုလ်ကံ ကာမကုသိုလ်ကံတွေ လုပ်တာမှန်သမျှတွေဟာ ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂတွေပဲ၊ ကာမသုခကို လိုလားငြိကပ်မှုနောက်လိုက်ယှဉ်တဲ့ သမုတိလုပ်ငန်းတွေ ရှိတယ်၊ အဲဒါတွေက လူတွေကို စောင့်ရှောက်တာတွေ၊ လူတွေအပေါ် စောင့်စည်းတာတွေပဲ၊ ဒါတွေဟာ စာရိတ္တသီလနဲ့ ဝါရိတ္တသီလတွေပဲ။

လူတွေအပေါ် စောင့်စည်းထိုက်ပုံ၊ စောင့်ရှောက်ထိုက်ပုံ အသိတွေနဲ့ လုပ်တာဖြစ်တဲ့ အတွက် ဘာအမျှော်အကြောက် အစွဲအလန်းမှ မပါတဲ့အတွက် အဲဒီ အလုပ်တွေဟာ ကာမသုခအငြိအကပ်မပါဘဲ လုပ်တာဖြစ်လို့ ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂ မဟုတ်တာတွေဘဲ၊ ဒါတွေဟာ ကံမမြောက်တဲ့ ကာမဆိုင်ရာ လုပ်စရာတွေဘဲ၊ ဒီလိုလုပ်ရင် အတ္တကိလ မထာနုယောဂဖြစ်နေတာလည်း မဟုတ်ရင် အရိယမဂ်လမ်းပေါ် ရောက်သွားမှာပေါ့။

အရိယမဂ်ရဖို့ကျင့်သူတွေ ရှောင်ရမယ့်လမ်းအဖြစ် ဒီကာမကံလမ်းတွေကို အရှောင်ခိုင်းတာ၊ မမှီဝဲခိုင်းတာဘဲ၊ ကံတွေမှန်သမျှဟာ မဂ္ဂထိုက်တဲ့လမ်းတွေပဲ၊ ကာမကံတွေ အားလုံးလည်း လမ်းပဲ၊ ရူပါရူပကံတွေလည်း လမ်းပဲ၊ အရိယမဂ်တွေလည်း လမ်းပဲ၊ အရိယမဂ်လမ်း သွားချင်ရင် ကျန်တဲ့လမ်းဖြစ်တဲ့ ကာမကံလမ်း၊ မဟဂ္ဂတကံလမ်း အဲဒီလမ်းတွေသွားလို့ ဖြစ်ပါ့မလား၊ အဲဒီလမ်းတွေသွားနေရင် အရိယလမ်းဖြစ်ပါ့မလား၊ ဒါကြောင့် ကာမ သုခလွှဲကာနုယောဂဟာ ကာမကံတွေကောက်ရမှာ အသေအချာဖြစ် ကြောင်း သိရမှာပဲ။

ဒီလို ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂ အရကောက်ဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၂၃) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၂၄) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ အတ္တကိလမထာနုယောဂ အယူအဆနှင့်
ကျွန်ုပ် အမြင်**

ဘုရားရဲ့ ဘုရားအဖြစ်ပုံဖော်တဲ့ ဓမ္မစကြာတရားထဲက အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ စကား
တစ်လုံးအပေါ် အရကောက်ချော်ပြီး နားလည်လိုက်ရင် ဘုရားပုံဟာ ပေါ်လာဖို့အကြောင်း
မရှိဘူး၊ ဥပမာ-ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဟာ အာရုံငါးပါးကို ဖို့မ သဘောနဲ့ လိုက်စားတာ
လောက်လို့ပဲ ကောက်ရင် အဲဒီ စကားလုံးအနက်ဟာ မလုံလောက်ဘဲ ကာမကုသိုလ်
ကံတွေကို ပြုနေမှာပဲ။

အဲဒီလိုပြုရင် ကာမကံတွေဟာလည်း လမ်းကြောင်းမဂ္ဂတွေပဲ၊ ကာမဒုဂ္ဂတိနဲ့
ကာမသုဂတိဆိုတဲ့ ဂတိလို့ပြောရတဲ့ ကာမသတ္တဝါအဖြစ် အလားအလာတွေဆီ ရောက်စေတဲ့
လမ်းတွေပဲ၊ အဲဒီကံတွေပြုနေရင် အဲဒီလမ်းတွေ လျှောက်နေတာဖြစ်တဲ့ အရိယာအဖြစ်ဆီ
ရောက်ပါ့မလား၊ အရိယာအဖြစ်ရောက်ဖို့ အရိယမဂ္ဂလမ်းလျှောက်မှ ရောက်မှာမဟုတ်လား၊
ဒါကြောင့် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အတိအကျ အနက်ရအောင်
ကာမကံတွေအားလုံး ကောက်ပြခဲ့တာပဲ။

အခု အရိယမဂ်ကျင့်ဖို့ အစွန်းနှစ်ပါးထဲက နောက်တစ်ပါးဖြစ်တဲ့ “ အတ္တကိလမထာ
နုယောဂ ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အနက်ကောက်ရမှာပဲ၊ စကားလုံးအနက်အရဆိုရင်
ကိုယ်(အတ္တ)ကို ညှိုးနွမ်းမှုနောက် လိုက်ယှဉ်တာလို့ဖြစ်မှာပဲ၊ စကားလုံးအရ နားလည်
ရမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်တွေလို့ ဆိုရမှာပဲ၊ ပုံစံဆိုရင် ကိုယ်
ပင်ပန်းတာတွေက ရေငုပ်နေရတာ၊ မီးကင်ခံနေရတာ၊ ဟိုခုန်ဒီခုန်လုပ်နေရတာတွေပေါ့။

၃၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

တကယ်တော့ ဒါတွေဟာ ကိုယ်ပင်ပန်းတာတွေပဲ၊ ကာယကိလမထတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အတ္တဆိုတာ ကာယကို ပြောတာမှ မဟုတ်ဘဲ အတ္တကို ကိုယ့်ကိုယ်လို့ပြောရတာဆိုတော့ အဲဒီကိုယ်ကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ်လည်းပါတယ်၊ စိတ်လည်းပါတာပဲ။ အဲဒီကိုယ်ရော စိတ်ပါ ညှိုးမှိန်သွားမှုနောက် လိုက်ကျင့်တဲ့ အကျင့်လို့ဆိုမှ အတ္တကိလမထာနုယောဂ ဖြစ်မှာပဲ။

ဒါဟာ စကားလုံးပဲဖြစ်တော့ အဲဒီစကားလုံးရဲ့ စကားနက်မတွေ့ဘူးတော့ နားလည်ရ ခက်စရာရှိတာပဲ။ ဒီဓမ္မစကြာကို ဟောသူနဲ့ နာသူနှစ်ဦးလုံးကတော့ ဒီစကားလုံးတွေရဲ့ အနက်တွေကို ကောင်းကောင်းနားလည်ကြတာပဲ။ အကြောင်းကတော့ ဒီအကျင့်တွေကို သူတို့ကျင့်ခဲ့ကြတာတွေ ဖြစ်လို့ပဲ။ သူတို့ဘာတွေ ကျင့်ကြလို့လဲဆိုရင် ရူပနဲ့အရူပတွေဖြစ်တဲ့ သမထ ဝိပဿနာလို့ ပြောရတဲ့ (မယ်ဒီတေးရှင်းနဲ့ ကွန်ဆန်ထရေးရှင်း) အကျင့်တွေ ကျင့်ကြတာပဲ။

ဒီအကျင့်တွေဟာ ငြိကပ်မှုနဲ့ကျင့်နေရင် ဘာမှ မသိပေမယ့် ဆင်ခြင်မှုနဲ့ကျင့်ရင် ဘာကို ဦးတည်ကျင့်တယ်ဆိုတာ မသိဘဲနေလို့ မရတာဘဲ။ ရူပဖြစ်တဲ့ (မယ်ဒီတေးရှင်း) သမထဟာ ကာမသညာမပေါ်အောင် လုပ်တာပဲ။ ကာမသညာဆိုတာ လက်တွေ့ပစ္စုပ္ပန်မှာ မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရတာတွေကို အတိတ်ကမြင်ခဲ့ ကြားခဲ့ တွေ့ခဲ့ဖူးတာတွေနဲ့ ပေါင်းမှ ဘာ အဓိပ္ပာယ်ဆိုတာ သိတာဆိုတော့ အဲဒီအဓိပ္ပာယ်အသိခံရတဲ့ အရာဟာ ပေါင်းစည်းမှ သိတဲ့အရာဖြစ်လို့ သမုတိအပေါင်းအာရုံ၊ ကာမအာရုံပဲ၊ လိုလားစရာ အာရုံပဲ။

ပစ္စုပ္ပန်မှာ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ တွေ့ဆဲအာရုံတွေကတော့ အပြင်ဘက်မှာ သဘာဝ အလျောက်ရှိနေတဲ့ အာရုံတွေဖြစ်လို့ အဲဒါတွေက ရုပ်ပရမတ်အာရုံတွေပဲ။ ရုပ်ပရမတ်ကို ရုပ်ပရမတ်အတိုင်း သိရင် ကာမသမုတိအာရုံမပေါ်ဘူး။ ရုပ်ပရမတ်အာရုံမှာပဲ စိတ်ကို တည်နေအောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်ဟာ ရူပကုသိုလ်ကံအကျင့်၊ သမထအကျင့်(မယ်ဒီတေးရှင်း) လို့လည်း ခေါ်တယ်။

ကာမအာရုံမပေါ်တော့ ကာမသညာပျောက်နေလို့ ကာမကံတွေ ငြိမ်းနေတာကြောင့် အဲဒီ ငြိမ်းတာဟာ ကာမကိလေသာမဖြစ်ဘဲ ငြိမ်းတာဖြစ်လို့ သမထလို့လည်း ခေါ်တာပဲ။ ရုပ်ပရမတ်ဟာ ကြည့်ဖန်များရင် ကာမအာရုံဖြစ်တဲ့ သမုတိအာရုံ မပေါ်ကာမျှမကဘဲ ရုပ်ရဲ့သဘာဝတွေ သိလာတဲ့အဖြစ်လည်း ရောက်တယ်။ ရုပ်ရဲ့သဘာဝက ဘယ်လိုလဲဆိုရင်

ရုပ်သဘာဝဟာ ဖြစ်လည်းဖြစ်၊ ပျက်လည်း ပျက်တာပဲ။

အဲဒါကိုကြည့်တော့ ဖြစ်တာက ဘယ်လိုလဲ ဆင်ခြင်တာပဲ။ အပြင်မှာရှိတဲ့ အဆင်းရုပ်နဲ့ အဆင်းကိုလက်ခံတဲ့ မျက်စိရုပ် နှစ်ခုပေါင်းမှ အဆင်းရုပ်သိတာ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီသိတာမဖြစ်ရင် အဆင်းရုပ် မရှိတာဘဲ။ အဆင်းရုပ်နဲ့ သိတဲ့စိတ် ထပ်သွားပြီးနောက် သိတာကို သိတဲ့စိတ်မပေါ်ဘဲ အဆင်း အာရုံနဲ့သိတာပဲ။ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်တဲ့အခါ အဆင်းရုပ် ပျက်တာပဲ။

အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အာရုံတွေလည်း ဒီလိုပဲ။ အဲဒီအာရုံတွေ မရှိနေတော့တာဘဲ။ သိတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တစ်ခုတည်း ရှိတော့တာပေါ့။ ဒါကို အပြစ်တရားတွေ မရှိတော့တာလို့ ပြောကြရိုး ရှိတယ်။ တကယ်တော့ အသိခံတရားက ရုပ်ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ရုပ်တရားတွေ မရှိတော့တာပေါ့။ ဒါဟာ အရူပရဲ့အစပဲ။ ဝိပဿနာ (ကွန်ဆန်ထရေးရှင်း) ပဲ။

ဒီလို သမထနဲ့ ဝိပဿနာလုပ်သူတွေဟာ မိမိ(လူအဖြစ်)ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍတွေ မှေးမှိန်ခံရတာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ မိမိ(လူအဖြစ်)ဟာ မိမိဟာမိမိ ရပ်တည်နိုင်အားမရှိသူဘဲ။ ပတ်ဝန်းကျင်(လူတွေ)နဲ့ အမြဲဖြည့်ဆည်းနေရသူပဲ။ ဒီလိုဖြစ်လို့လည်း ပတ်ဝန်းကျင်တွေနဲ့ ဆက်နွှယ်ဖို့ မိမိ(အတ္တ)မှာ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် ဦးနှောက်တွေ ပါဝင်နေရတာပဲ။ ဒါတွေဟာ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်သွယ်ဖို့ မဟုတ်ရင် ဘာအသုံးပြုပါဝင်နေတာ ဖြစ်မလဲ။

သမထ (meditation) အဖြစ် မြင်တာ ကြားတာ တွေ့တာတွေမှာ ရပ်ပြီး အမြင်ခံ ရုပ်၊ အကြားအတွေ့ခံရုပ်လောက်ပဲ ရုပ်ရှုတော့ အပေါင်းသဘောဖြစ်တဲ့ သမုတိတွေ မသိတော့တာပေါ့။ ယောကျ်ားလည်းမသိ၊ မိန်းမလည်းမသိ၊ ငါလည်းမသိ၊ သူလည်းမသိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းမသိ၊ သတ္တဝါလည်းမသိတွေ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ ဝိပဿနာ (constration) ရုပ်တွေဟာ တကယ်အရှိ မဟုတ်တာတွေပါသိတော့ လောကကြီးဟာ မရှိတာနဲ့ လောကကြီးကို မသိတာတွေဖြစ်ပြီး မိမိ(အတ္တ)ရဲ့ အခြေအနေဟာ ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်စပ်စရာ မရှိ ဖြစ်တာပဲ။

ဒါကြောင့် အတ္တကိလမထဆိုတာ မိမိကိုယ်(အတ္တ)ကို ညှိုးမှိန် ပင်ပန်းအောင်လုပ်တာ ဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပ ရှုမှတ်မှုတွေလုပ်လို့ဖြစ်တာတွေပဲ။ ဒါတွေကို ဘာကြောင့်လုပ်ကြတာလဲ

၃၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဆိုရင် ရူပတဏှာဖြစ်တဲ့ ဘဝတဏှာနဲ့ ဝိဘဝတဏှာဖြစ်တဲ့ အရူပတဏှာတို့ကြောင့်ပဲ။ ဘုကြောင့် ဒီတဏှာတွေ ဖြစ်ရတာလဲ။ ရုပ်နဲ့ရုပ်မဲ့တွေကို ဘုကြောင့် မက်နေရတာလဲ ဆိုရင် ကာမလို့ဆိုတဲ့စိတ်ကို ပျံ့လွင့်စေတဲ့ သမုတိအာရုံတွေနောက် လိုက်နေရတာက ငြိမ်းလို့ပဲ။ အဲဒီအငြိမ်းတွေ မက်မောပြီး ရူပမှာ တဏှာဖြစ်လိုဖြစ်၊ ရုပ်မဲ့တာကြောင့် ဘဝမဲ့မှု ဝိဘဝမှာ တဏှာဖြစ်လိုဖြစ် ဖြစ်ကြတာပဲ။

ဒါကြောင့် “အတ္တကိလမထနုယောဂ”ဆိုတာ မဟဂ္ဂတကံတွေရဲ့ အမည်ပဲ။ အဲဒီကံတွေလည်း မဂ္ဂလို့ ပါဠိလိုခေါ်ရတဲ့ လမ်းတွေပဲ။ ဒီလမ်းက ဘုကြောင့် အစွန်းလမ်း ဖြစ်ရတာလဲဆိုရင် အရိယမဂ္ဂလို့ဆိုတဲ့ အရိယမဂ္ဂကျင့်သူအတွက် အဲဒီလမ်းက အလယ်လမ်း ဖြစ်တော့ အဲဒီလမ်းရောက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်အောင် အစွန်းကျနေလို့ အစွန်းလမ်းခေါ်ရတာပဲ။

အစွန်းလမ်းဖြစ်တဲ့ ဒီရူပကုသိုလ်ကံလမ်း၊ အရူပကုသိုလ်ကံလမ်းတွေဟာ အရိယမဂ္ဂဖြစ်တဲ့ လမ်းကသာ ရောက်စေနိုင်တဲ့ အစွဲဥပါဒါန်ဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်ရာကို မရောက်စေနိုင်တာတွေဘဲ။ ဒီရူပကုသိုလ်ကံလမ်း၊ အရူပကုသိုလ်ကံလမ်းတွေရဲ့ ဂတိတွေက ကာမကင်းသူလို့ ခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မဖြစ်တဲ့ လူအဖြစ်ပဲ ရောက်စေနိုင်တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလမ်းတွေဟာ အစွန်းလမ်း အတ္တကိလမထနုယောဂလမ်းပဲပေါ့။

အဲဒီလမ်းဟာ ဒီဓမ္မစကြာကို ဟောသူလည်း နှစ်တွေအများအပြား ကျင့်နေခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဓမ္မစကြာကိုနာနေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂတွေနဲ့ မခွဲမီကလေးမှာမှ ဒီ အတ္တကိလမထ နုယောဂလို့ဆိုရတဲ့ အရူပလမ်းကို စွန့်ခဲ့တာပဲ။ ဒီလိုစွန့်တာကို မကျေနပ်ကြတဲ့ သူ့ကို ဝေယျာဝစ္စလုပ်နေကြတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂတွေက တရားပျက်လူကို လုပ်ကျွေးနေလို့တော့ တို့လည်း တိုးတက်စရာ မရှိဘူး၊ မလုပ်ကျွေးဘဲနေနိုင်အောင် ဝေးရာတောတစ်ခုဖြစ်တဲ့ မိဂဒါဝုန်ကို ပြောင်းပြီး ခွဲသွားကြတာပဲ။

ပဉ္စဝဂ္ဂတွေကတော့ ဒီအရူပတရား မျှော်လင့်ချက်တဏှာကို မခွါနိုင်ကြသေးဘဲ တောပြောင်းပြီး ကျင့်နေကြသူတွေပဲ။ ဒီအရူပတရားဟာ မိမိကိုယ်(အတ္တ)ကို နာလံမထူ နိုင်အောင် လုပ်နိုင်နေတော့ လွတ်မြောက်ရာကို ရောက်ကိုရောက်ရမယ်၊ ဘယ်သူစွန့်သွားသွား စွန့်သွားသူဟာ ဇွဲမရှိလို့ စွန့်သွားတာပဲ။ အဲဒီလိုစွန့်သူကို လေးစားမြတ်နိုးနေရင် တို့ဆီက ဇွဲလုံ့လတွေပါ အပျက်ပြားခံရစရာရှိတယ်ဆိုပြီး ဒီအရူပတရားစွန့်သူဟာ တို့မိတ်ဆွေမဟုတ်၊

တို့ရန်သူလိုထင်ကာ ဒီအရူပကို ဆက်လက်ပွားနေကြသူတွေပဲ။

သီးပင်စားပင် စိုက်ကြတာဟာ သီးဖိုစားရဖို့ပဲ။ သီးချိန်တန် စားရချိန်တန်ရင် သီးရမှာ စားရမှာပဲ။ သီးချိန်တန်လည်း မသီး၊ စားရချိန်တန်လည်း မစားရဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ ရှင်းပစ်ရမှာပဲ။ ဒီအပင်ကိုရှင်းရမှာ နှမြောနေသူဟာ ဆုံးရှုံးမှုကို သိမ်းပိုက်ရမှာပဲ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေဟာ သူတို့လျှောက်နေတဲ့ လမ်းအပေါ်မှာ မျှော်လင့်ချက် ထားဆဲပဲ။ ဆုံးရှုံးခြင်းကို သူတို့ သိမ်းပိုက်ရမှာကို မမြင်နိုင်ကြဘူး။

ဘုရားကတော့ ဒါကို မြင်ခဲ့တယ်။ ကိုယ့်အတွက် လွတ်မြောက်ရာရှာတာမှာ လွတ်မြောက်မယ့်ကိုယ်က လွတ်မြောက်သွားလို့ သဘာဝမကျဘူး။ ကိုယ်က လွတ်မြောက် သူ မဖြစ်ဘဲ အလွတ်မြောက်ခံရသူဖြစ်တော့ လူ့လောက အိုနေတဲ့အဖြစ်၊ နာနေတဲ့အဖြစ်၊ သေနေတဲ့အဖြစ်တွေကို ဘယ်လို လွတ်မြောက်အောင် လမ်းညွှန်နိုင်တော့မလဲ။

ကိုယ်က လွတ်မြောက်ရာကိုရမှ လူ့လောကရဲ့ အဲဒီအဖြစ်ဆိုးတွေမဖြစ်အောင် ကုစားနိုင်မှာပဲ။ ကိုယ်ရှာဖွေ ကျင့်ကြံတဲ့တရားက ကိုယ်မရှိတဲ့အဖြစ်ရောက်အောင် လွတ်မြောက်သွားလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ။ ဒီလိုအသိဖြစ်တာလည်း အသိဖြစ်လောက်အောင် အခြေခံအချက်ရှိတာကို တွေ့ရတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ တရားရှာဖို့ တောထွက်တဲ့ နိမိတ်ကြီးတွေပဲ။

“နိမိတ္တ”ဆိုတာ “ဟေတု”လို့ ပါဠိလိုဖွင့်ရတယ်။ ဗမာလိုအကြောင်းပဲ။ ဘာရဲ့ အကြောင်းလဲဆိုရင် လွတ်မြောက်အောင်လုပ်တဲ့ တရားရှာရခြင်းရဲ့အကြောင်းပဲ။ တရားရှာရတော့ တရားက အဲဒီအကြောင်းတွေကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရဲ့လား အမေးထွက် ရမှာပေါ့။ အဖြစ်ဆိုးတွေက လွတ်မြောက်တာ မဟုတ်ဘဲ အဖြစ်ဆိုးတွေအဖြစ်ခံရမယ့်လူက လွတ်မြောက်တာဆိုတော့ ဒါတော့ မဟုတ်သေးဘူးလို့ အသိဖြစ်တော့တာပဲပေါ့။ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က အဲဒီလိုအကြောင်း နိမိတ်ရှိခဲ့သူမဟုတ်တော့ ရွှန်းမင်း အမြီးမျှော်တာလို မျှော်မဆုံးဖြစ်တာဘဲ။

ဒီနေရာမှာ အမေးထွက်စရာရှိတယ်။ အဲဒါက ဘုရား ဒုက္ကရစရိယက အရူပကျင့်နေ တာဟုတ်လို့လားလို့ပဲ။ အဲဒါ တတ်အောင် သင်ထားတာပဲ။ အဲဒါမဟုတ်ရင် ဘာကျင့် မှာလဲ ပြန်မေးရလိမ့်မယ်။ အဲဒီအမေးကို အာနာပါနကျင့်တာ၊ အစာမစားတာကို ကျင့်တာလို့ ဖြေကြမှာပဲ။ အဲဒီလိုဖြေကြတာက အရူပတရား မပွားများဖူးလို့ ဖြေကြတာပဲ။

၃၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ပွားများဖူးလို့ သိရင် အဲဒီလို မဖြေကြမှာ အသေအချာပဲ။ အကြောင်းကတော့ အာနာပါနက ရူပအကျင့်၊ အစာမစားဘဲ ရှောင်တာက ကာမအကျင့်တွေပဲ။ ကာမတို့ ရူပတို့ဆိုတာတွေက အရူပရဲ့ အောက်က အကျင့်တွေပဲ။ ပါရဂူက ဘက်ချ်လာတန်း လှေကျင့်ခန်း၊ မူလတန်းလှေကျင့်ခန်းစာတွေ လှေကျင့်နေတယ်ဆိုတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သိကြလို့ပဲ။ သူတို့ကျင့်တာ ထင်ရှားတာပဲ။

ပဉ္စဝဂ္ဂတို့ဟာ ကာမကံတွေကို မမှီဝဲကြလို့ အရိယမဂ်ရဲ့ အစွန်းလမ်းနှစ်ခုထဲက တစ်ခုလွတ်နေကြပေမယ့် အတ္တကိလမထလမ်းဖြစ်တဲ့ ရူပ၊ အရူပကုသိုလ်ကံတွေကို ကျင့်ပွားတဲ့လမ်း လျှောက်လှမ်းပြီး အရိယမဂ်ရဲ့ အစွန်းလမ်းသွားနေသူတွေပဲ။ သူတို့ဟာ ဘုရားရဲ့ ဒီဟောချက်ကြားရတာကို ကြားရတဲ့အလျောက်သိကြရင် သူတို့ကျင့်နေကြတဲ့ ဒီမဟဂ္ဂတဗြဟ္မလူအဖြစ် ဂတိလမ်းကို ခွဲခြမ်းသိမှု(သံဝေဂ)ဖြစ်ပြီး စွန့်ကြမှာပဲ။ ဒီလမ်းနှစ်မျိုး ကို မသွားတော့ဘူးဆိုရင် ဘုရားလိုပဲ အရိယလမ်းပေါ် ရောက်မှာပဲပေါ့။

ဒီအတ္တကိလမထနယောဂလမ်းဟာ မိမိကိုယ်ကို အပင်ပန်းခံပြီး အလုပ်တွေ လုပ်နေတာ အစာမစားဘဲနေတာ အမျိုးမျိုးကိုယ့်ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တွေ မဟုတ်ကြဘူး။ ဒီအလုပ်တွေဟာ လူတွေမှာ လုပ်နေကြပြီးသားရှိတာကို မမြင်ချင်အဆုံး မြင်နေရပြီး သားတွေပဲ။ ဒီသူတွေ ကိလေသာ ဘယ်လိုကုန်ကြလို့လဲဆိုတာလည်း သိကြပြီးသားတွေပဲ။ ဒီလိုတွေ မသိဘူး ဆိုတာ မရှိနိုင်တာဘဲ။

ကိုယ့်ကိုယ်မရှိအောင် အသိတစ်မျိုးနဲ့သိတာမျိုးကတော့ မဖြစ်စဖူး အဖြစ်ထူးဖြစ်လို့ သူတို့ အဲဒီအဖြစ်ပေါ်မှာ ငြိကပ်မှု(ဝိဘဝတဏှာ) ဖြစ်ကြတာပဲ။ အဲဒီ ဝိဘဝတဏှာ ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အရူပအလုပ်အဖြစ် ဘာမှမရှိတာ (နတ္ထိကိဉ္စိ)ကို ကြည့်နေရတဲ့ လုပ်ငန်းက ကိုယ့်ညှဉ်းဆဲခံနေတာမျိုးလို ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားချက်လည်း ဖြစ်စေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့လည်း မိမိဘဝတဏှာက စွန့်ဖို့ မစဉ်းစားဘဲ အလွယ်တကူ မစွန့်နိုင်တာဘဲ။

ဒါတွေကြောင့် အတ္တကိလမထနယောဂ အကျင့်ဆိုတာ အရူပကုသိုလ်ကံ လုပ်ငန်းကို အရယူမှာဖြစ်တာပဲ။ ကံမှန်သမျှဟာ မဂ်ထိုက်တာ သိကြပြီပဲ။ မဂ်ဆိုတာ ဗမာလို လမ်းရဲ့နာမည်လို့ပြောခဲ့ပြီပဲ။ အကုသိုလ်ကံလည်း လမ်းပဲ။ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း လမ်းပဲ။ ရူပကုသိုလ်ကံလည်း လမ်းပဲ။ အရူပကုသိုလ်ကံလည်း လမ်းပဲ။

လူဟာ ဒီလမ်းတွေထဲက တစ်ချိန်မှာ တစ်လမ်းတည်း သွားလို့ရမယ်၊ အကုသိုလ်ကံ လမ်းသွားနေတဲ့ အချိန်မှာ ကျန်တဲ့လမ်းတွေ သူမသွားနိုင်ဘူး၊ အရိယလမ်းသွား ချင်တယ်ဆိုရင် အရိယလမ်းမဟုတ်တဲ့ တခြားလမ်းတွေကို မသွားသူဖြစ်ရမယ် မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် အကုသိုလ်လမ်းနဲ့ ကာမကုသိုလ်လမ်းကို မမှီဝဲရမယ့် အစွန်းတစ်ခုနဲ့ ရူပလမ်း၊ အရူပလမ်းတွေကိုလည်း မမှီဝဲရမယ့် အစွန်းတစ်ခုဆိုပြီး ကာမလမ်း၊မဟဂ္ဂတလမ်းလို့ဆိုကာ နှစ်ခုနဲ့ မသွားရမယ့်လမ်းတွေကို သိမ်းပြီး မမှီဝဲရမယ့် အစွန်းနှစ်ပါးလို့ ဟောခဲ့တာပဲ။

လူဟာ ဒီမသွားကောင်းတဲ့လမ်းနှစ်ခုကို မသွားတော့ဘူးဆိုရင် ဘယ်လမ်းကို သွားမလဲ၊ လူမှာ ကိုယ်ရှိတယ်၊ နှုတ်ရှိတယ်၊ စိတ်နှလုံးရှိတယ်၊ ဒီသုံးခုဟာ ပတ်ဝန်းကျင် လူတွေနဲ့ ဆက်သွယ်စရာတွေပဲ၊ ဒီတော့ လူက ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့မဆက်သွယ်ဘဲ မနေဘူး၊ ဘယ်လမ်းနဲ့ ဆက်သွယ်မလဲ၊ ကာမလမ်း မဟဂ္ဂတလမ်းတွေနဲ့ မဆက်သွယ်ဘူးဆိုရင် အရိယလမ်းနဲ့ပဲ ဆက်သွယ်ရတော့မှာပေါ့။

ကာမလမ်းတွေ မဟဂ္ဂတလမ်းတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ သွားရတဲ့လမ်းတွေပဲ၊ သဿတဖြစ်ချင် ဖြစ်မယ်၊ ဥစ္ဆေဒဖြစ်ချင် ဖြစ်မယ်ပေါ့၊ အဲဒီလမ်းတွေ မသွားတော့ဘူးဆိုရင် အဲဒီမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေလည်း အနုသယအဖြစ် ကိန်းတာတွေမဖြစ်တော့ဘဲ ပရိယုဋ္ဌာနလည်း မရှိတော့တာပေါ့၊ ဒီတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမရှိရင် ဘာဒိဋ္ဌိဖြစ်မှာလဲ၊ မိစ္ဆာမရှိရင် သမ္မာရှိမှာဆိုတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တာပဲ၊ ဒီတော့မှ အရိယမဂ် အကျင့်ဖြစ်တဲ့ ပြောပြနေတွေဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သွားတော့ အရိယမဂ်ပေါ်ရောက်တာပဲ။

ဒါတွေကြောင့် အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်ဆိုတာ မဟဂ္ဂတကုသိုလ်အကျင့် ဖြစ်ကြောင်း အတိအကျ သိကြရမှာပဲ၊ ဒီလိုဆိုတော့ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက ဒီပြချက်ကလည်း (၂၄)ခု မြောက် အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၂၅) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး

ဓမ္မစကြာကို လေ့လာတဲ့အခါ ဓမ္မစကြာထဲမှာပြောတဲ့ စကားလုံး တစ်လုံးတိုင်းကို သိမှ ဓမ္မစကြာကိုသိတာဖြစ်မှာပဲ။ စကားတစ်လုံးမသိဘူးဆိုရင် ဓမ္မစကြာအသိမှာ အချွတ်အယွင်းဖြစ်မှာပဲ။ ဓမ္မစကြာလေ့လာပြီး ဓမ္မစကြာအချွတ်အယွင်းအတိုင်း သိတယ်ဆိုရင် မလေ့လာဘဲနေရတာက ပိုကောင်းတာပဲ။ အဲဒါက ဓမ္မစကြာ အချွတ်အယွင်းကို မသိလို့ဘဲ။

အချွတ်အယွင်း သိတာဟာ မသိဘဲနေတာထက် ဆိုးဝါးလို့ပဲ။ မသိတာက ပြောသူရှိရင် သိလာမှာဖြစ်ပေမယ့် အချွတ်အယွင်းသိတာက သိသူကပြောလည်း မသိနိုင်တော့တာ ဖြစ်လို့ပဲ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာထဲက ချွတ်ယွင်းလွဲမှားပြီး သိစရာစကားလုံးတွေကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ယူတာ လုပ်ရမှာပဲ။

အခု “ အရိယော အဋ္ဌိဂီကောမဂ္ဂေါ ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့အရကို ကောက်ရမယ်။ ဗမာလိုဆိုတော့ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ပဲ။ ဒါကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ပဲ သိပေးကြတာများတယ်။ ဒီနေရာမှာ အဲဒီလိုသိတာ မမှန်တာဘဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ဆိုရင် ဘာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလဲလို့ ပြန်မေးစရာရှိလာတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အများကြီးပဲ။ ငရဲမဂ္ဂင်၊ တိရစ္ဆာန်မဂ္ဂင်၊ ပြိတ္တာမဂ္ဂင်၊ အသူရကာယမဂ္ဂင်၊ လူမဂ္ဂင်၊ နတ်မဂ္ဂင်၊ ဗြဟ္မာမဂ္ဂင်တွေပေါ့။

ငရဲအစွဲကပ်ခံရတဲ့ လူအဖြစ် ရောက်ကြောင်းကံဟာ ငရဲဂတိမဂ္ဂင်ပဲ။ တိရစ္ဆာန်မဂ္ဂင်၊ ပြိတ္တာမဂ္ဂင် အစစတွေလည်း ဒီလိုပဲ။ အဲဒီအကောင်ပလောင် သတ္တဝါတွေ အပူးအကပ် အစွဲအလန်းရှိတဲ့ လူအဖြစ်တွေကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ကံတွေဟာ အဲဒီ အကောင် ပလောင်(သတ္တဝါ)ရှိတဲ့ လူအဖြစ်ရောက်ကြောင်းမဂ္ဂင်တွေပဲ။

အဲဒီအကောင်ပလောင်(သတ္တဝါ)တွေရဲ့ အပူးအကပ် အစွဲအလန်း အမှီတွေက လွတ်လပ်တဲ့လူဟာ အရိယာပဲ။ အဲဒီအရိယာဖြစ်တဲ့လူအဖြစ် ရောက်ကြောင်းကံဟာ အရိယ မဂ်ပဲ။ ပြီးတော့လည်း အဲဒီမဂ်အမျိုးမျိုးတွေမှာ မဂ်တစ်ခုတိုင်းဟာ မဂ္ဂင်ရှိတာချည်းပဲ။ အဲဒီမဂ္ဂင်ကလည်း အရေအတွက်ရှစ်ပါးရှိတာချည်းပဲ။ အရိယမဂ်မှ မဂ္ဂင်ရှိတာ မဟုတ်ဘဲ မဂ်တိုင်း အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိတာချည်းပဲ။

မဂ္ဂင်ဆိုတာ ကံ သင်္ခါရ ၁၀ဆိုတာရဲ့ အခြင်းအရာတွေပဲ။ အဲဒီ အခြင်းအရာမှာ-

- (၁) အသိပိုင်းအခြင်းအရာ၊
- (၂) အကျင့်ပိုင်းအခြင်းအရာ၊
- (၃) အကြံပိုင်းအခြင်းအရာဆိုပြီး မဂ်တိုင်းမှာ ရှိတယ်။

အဲဒီအထဲက အသိပိုင်းအခြင်း အရာမှာလည်း-

- (၁) အမြင်အခြင်းအရာ၊
- (၂) အတွေးအခြင်းအရာလို့ နှစ်ပါးရှိတယ်။

အကျင့်ပိုင်းအခြင်းအရာမှာလည်း

- (၁) အပြောပိုင်းအခြင်းအရာ၊
- (၂) အလုပ်ပိုင်းအခြင်းအရာ၊
- (၃) အနေပိုင်း အခြင်းအရာဆိုပြီး သုံးပါးရှိတယ်။

အကြံပိုင်းအခြင်းအရာမှာလည်း-

- (၁) ကြိုးစားမှုအခြင်းအရာ၊
- (၂) နိုးကြားမှုအခြင်းအရာ၊
- (၃) စိတ်ထားမှုအခြင်းအရာလို့ သုံးပါးရှိတယ်။

ဒီအခြင်းအရာတွေဟာ လူတွေမှာရှိတဲ့အခြင်းအရာတွေပဲ။ ဒါတွေဟာ မဂ္ဂင်တွေ ပြောရတာပဲ။ လူဟာ မြင်လည်းမြင်တယ်၊ တွေးလည်း တွေးတယ်၊ ပြောလည်း ပြောတယ်၊ ပြုလည်း ပြုတယ်၊ နေလည်း နေတယ်၊ ကြိုးစားလည်း ကြိုးစားတယ်၊ နိုးကြားလည်း နိုးကြားတယ်၊ စိတ်(စူးစိုက်မှု)ထားလည်း ထားတယ်၊ ကောင်းတာ ဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းတာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကောင်းမကောင်းလွတ်တာဖြစ်ဖြစ်ပဲ။

၃၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

မကောင်းတာနဲ့ ကောင်းတာအမျိုးမျိုး ကွဲပြားတာကတော့ အဲဒီအမြင်စတဲ့ အချက်တွေရဲ့ မှန်တာ မမှန်တာ အစရှိတဲ့ ကွဲခြားချက်တွေအလျောက် ကွဲပြားတာပဲ။ ဒါကြောင့် “အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး”ကို “မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး”လို့ ခေါ်တာကတော့ အတော်မသိတတ် လွန်းတာပဲ။ အရိယမဂ္ဂင်မဟုတ်တဲ့ ဂတိအမျိုးမျိုးကို ရောက်စေတဲ့ လမ်းကြောင်းမဂ္ဂင်တွေ မရှိတာတင်မကဘဲ အဲဒီဂတိမဂ္ဂင်တွေက ရှစ်ပါးမဟုတ်တာကြနေသလိုဖြစ်လို့ပဲ။

ဒါကြောင့် အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ခေါ်မှာထက် အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ပဲ ခေါ်မှ မှန်မှာ ဖြစ်တာပဲ။ စကားဟာ မှန်ဖို့လိုတဲ့အရာပဲ။ စကားနောက်တရားပါဆိုတဲ့ မြန်မာစကားပုံ (ပရိဘာသာ)ရှိတာပဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ သိကြသူတွေမှာ အဲဒီမဂ္ဂင်တွေရဲ့ အရကောက်တဲ့အခါ တောရောက်တောင်ရောက် အရိယအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တာ မဟုတ်တာတွေ ရောက်နေကြတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါ စကားနောက်တရားပါတာပဲ။

စကားမှားတော့ စကားရဲ့အရဖြစ်တဲ့ တရားလည်း မှားတယ်ဆိုလိုတာပဲ။ ဒီလိုတွေ မဖြစ်ကြဖို့ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ ခေါ်ရမှာပဲ။ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဟောပြောခဲ့တဲ့ ဘုရားကလည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ မပြည့်မစုံ အရောရော အနှောနှော ဟောခဲ့တာမဟုတ်ဘဲ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ စကားကိုပဲ သုံးနှုန်း ဟောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ဒီလိုဖြစ်လျက် အရိယကိုဖျောက်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ အသုံးအနှုန်း တွင်ကျယ်နေ တာဟာ ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ။ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ရင် တရားလွဲလို့ စကားလွဲတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ခြောက်ရာလောက်က ပြောစကားတစ်ခုပဲ။ အဲဒီ စကားက “ဘုရားဟာ သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာနှစ်ပါး ဟောတယ်”လို့ဆိုတဲ့ စကားပဲ။

အဲဒီစကား ပြောသူက နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ခြောက်ရာလောက်ဖြစ်လို့ပြောရတာ အဲဒီအထက် နှစ်တွေ ရာပေါင်း ဘယ်လောက် အဲဒီအယူအဆရှိခဲ့မယ်လို့ မသိတာဘဲ။ ဘုရားက နှုတ်နဲ့တွတ်တွတ်ရွတ်ပြီး အရိယသစ္စာဟောထားတာကလွဲရင် အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ ပြောတာ မရှိဘဲ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ ပြောရမယ့်နေရာတိုင်းမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ချည်း နေရာတွေ ထောင်ချီမက ပြောထားတာ တွေ့ရတယ်။

“သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာနှစ်ပါးပဲ ဘုရားက ဟောတယ်”ဆိုရင် အဲဒီသစ္စာတွေနဲ့ ဘယ်လို လုပ်ပြီး အရိယာဖြစ်မှာလဲ၊ အဲဒါတွေကျင့်လို့ အရိယာဖြစ်မယ်ဆိုရင် အရိယာအဖြစ် ဟာ ဘုရားဖော်ခဲ့တဲ့အဖြစ် မဟုတ်တော့မှတော့ သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာကို ဘုရားမပွင့်ခင် ရှေးကတည်းက သိခဲ့ကြပြီးတွေပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ ပြောတာဟာ တခြားဗြဟ္မမဂ္ဂင်၊ ဒေဝမဂ္ဂင်၊ မနုဿမဂ္ဂင်၊ အပါယမဂ္ဂင်တွေလည်း ရှစ်ပါးပဲရှိတာ အသိချွတ်ယွင်းလို့သာ ဖြစ်မှာမလွဲဘဲ၊ အဲဒီလိုဖြစ်ရင် ဘုရားရဲ့အဆုံးအမ ဓမ္မစကြာ အပျောက်ခံရတာပဲ၊ ဘုရားဟာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတွေ အများအပြားဟောခဲ့တာဟာ အရိယာအဖြစ်ရောက်ဖို့ချည်းပဲ ဖြစ်တယ်၊ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့သာ သိပြီးဆိုရင် ဗြဟ္မမဂ္ဂင်ကလည်း ရှစ်ပါးပဲ၊ ဒေဝမဂ္ဂင် မနုဿမဂ္ဂင် အပါယမဂ္ဂင်တွေကလည်း ရှစ်ပါးချည်းပဲဖြစ်တော့ အရိယမဂ်နှင့် အနရိယမဂ်ဖြစ်တဲ့ဂတိမဂ် တွေနဲ့ မလွဲအောင် ဘာနဲ့ ခွဲကြမလဲပေါ့။

ဒါကြောင့် ဘုရားမိန့်ကြားခဲ့ချက်အတိုင်း အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို တခြားမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တွေနဲ့ ခွဲရကောင်းမှန်း သိဖို့အတွက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလို့ သာမန်သိမြင် ခေါ်ဆိုမယ့်အစား **“အရိယမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး”** လို့ အပြည့်အစုံ ခေါ်ဆိုသိမြင်ရပါမယ်။

ဒီပြောဆိုချက်ကလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၂၅)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၂၆) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ ‘သမ္မာ’ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏
‘သမ္မာ’ အယူအဆ**

ဘုရားက ဓမ္မစကြာမှာ အစွန်းတရားနှစ်ပါးကို မကပ်တော့မှ သူ့မှာ မဇ္ဈိမအကျင့်ကို ထိုးထွင်းသိလာတယ်လို့ မိန့်ကြားပြီး အဲဒီမဇ္ဈိမအကျင့်ဆိုတာ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲဆိုပြီး

၄၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဲဒီအရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသရုပ်ကို ထုတ်ဟောတာပဲ။ အဲဒါတွေက

- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
- (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊
- (၃) သမ္မာဝါစာ၊
- (၄) သမ္မာကမ္မန္တ၊
- (၅) သမ္မာအာဇီဝ၊
- (၆) သမ္မာဝါယာမ၊
- (၇) သမ္မာသတိ၊

(၈) သမ္မာသမာဓိလို့ ဟောတာပဲ။ သမ္မာဖြစ်ကြတဲ့ ဒိဋ္ဌိ သင်္ကပ္ပ ဝါစာ ကမ္မန္တ အာဇီဝ ဝါယာမ သတိ သမာဓိ တို့ပဲ။ မြန်မာလိုဆိုရင် **“ထမ်းပိုးကျည်း”** အတပ်ခံထားရတဲ့ **“အမြင် အတွေး အပြော အလုပ် အနေ ကြိုးစား၊ နိုးကြား စိတ်ထား”**ပဲပေါ့။ မြန်မာလို ဒီလိုတွေပြောလိုက်တာ စိတ်ထဲမတွေ့ရင် ခွင့်လွှတ်ပေးပါ။ စိတ်ထဲမြင်သလို မြန်မာဝေါဟာရ သုံးလိုက်တာ ဖြစ်လို့ပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ သာမန်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ **“ထမ်းပိုးကျည်း”** အတပ်ခံရတဲ့ မဂ္ဂင်တွေပဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ သာမန်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ဒိဋ္ဌိ သင်္ကပ္ပ ဝါစာ ကမ္မန္တ အာဇီဝ ဝါယာမ သတိ သမာဓိတို့ပဲ။ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိပဲ။

သမ္မာပါတဲ့ သာမန်မဂ္ဂင်တွေဟာ အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်သွားတာပဲ။ ‘သမ္မာ’ ရဲ့အနက် အဓိပ္ပာယ်က ဘာလဲ။ မြန်မာလိုဆိုရင် “သမ္မာ” ဆိုတဲ့ ပါဠိဟာ **‘ထမ်းပိုးကျည်း’**လို့ပဲ ရတယ်။ ထမ်းပိုးကျည်းဆိုတဲ့ မြန်မာဝေါဟာရကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြဖို့ လိုမှာပဲ။ အခုခေတ်က စက်ယာဉ်တွေများလာတဲ့အတွက် တိရစ္ဆာန်တပ်ယာဉ်ကို အသိနည်းကြမှာပဲ။

ထမ်းပိုးကျည်းဆိုတာ တိရစ္ဆာန်တပ်ယာဉ်တွေမှာရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်ဝင်ထမ်း ရမယ့်နေရာကို သူတို့ထမ်းကြမယ့် ထမ်းပိုးမှာ အပေါက်ဖောက်ပြီး အဲဒီအပေါက်ထဲကို လျှိုသွင်းထားတဲ့ တုတ်တိုနှစ်ချောင်းပဲ။ တိရစ္ဆာန်က ထမ်းပိုးကို ထမ်းပြီးဆွဲတဲ့အခါ ထမ်းပိုးရဲ့အတွင်းဘက်လည်း ရောက်မသွားအောင် အတွင်းထမ်းပိုးကျည်းတုတ်က

တားပေးထားပြီး ထမ်းပိုးရဲ့အပြင်ဘက် ရောက်မသွားအောင်လည်း အပြင်ထမ်းပိုးကျည်းက တားထားပေးတဲ့ ထမ်းပြီးရုန်းရမယ့် ထမ်းပိုးနေရာက နွားပရုံးမရွေ့စေတော့တဲ့ တုတ်တို နှစ်ချောင်းဟာ ထမ်းပိုးကျည်းပဲ။

ထမ်းပိုးကျည်းကို ဒေသအလိုက် အခေါ်အဝေါ်တွေ ပြောင်းတာလည်း တွေ့နိုင်တယ်။ “ထမ်းပိုးကျည်း”လို့ ခေါ်တာ၊ “ထမ်းပိုးကျစ်”လို့ခေါ်တာ၊ “ထမ်းပိုးကျဉ်း” လို့ခေါ်တာတွေပဲ။ နွား နှစ်ကောင်ဟာ ထမ်းပိုးအဖျားနှစ်ဖက်ကို ထမ်းပြီးရုန်းကြရတာဆိုတော့ နေရာမြဲထမ်းပြီး ရုန်းဖို့အတွက် ထမ်းပိုးကို ဖောက်ပြီး ဘေးနှစ်ဖက်မှာ တုတ်တိုနှစ်ချောင်းနဲ့ တပ်ပေးထားတာပဲ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ လူတွေ သွားနေတဲ့ လမ်းစရစ်သွယ်ပဲ။ အဲဒီလမ်းစရစ်သွယ်ကို အရိယာအဖြစ်ရောက်အောင် သွားတဲ့လမ်းစတွေဖြစ်ဖို့ အဲဒီလမ်းစတွေကို ထမ်းပိုးကျည်း တပ်ပေးတဲ့အနေနဲ့ “သမ္မာ”ကို ထည့်ပေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်တဲ့ လမ်းစ တိုင်းမှာ သမ္မာပါနေတာပဲ။

လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ်အမြင်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ သင်္ကပ္ပဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ်အတွေးကို သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ဝါစာဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် အပြောအဆိုတွေကို သမ္မာဝါစာ၊ လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ကမ္မန္တဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် အပြုအမူတွေကို သမ္မာကမ္မန္တ၊ လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ အာဇီဝလိုဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် စိတ္တဇရုပ် အနေအထားတွေကို သမ္မာအာဇီဝ၊ လူတွေရဲ့လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ဝါယာမလိုဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် ကောင်း မကောင်း ကြိုးစားမှု အမျိုးမျိုးကို သမ္မာဝါယာမ၊ လူတွေရဲ့ လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ သတိထားမှုဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် နိုးကြားနေမှုကို သမ္မာသတိ၊ လူတွေရဲ့ လမ်းစ တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ သမာဓိလိုဆိုတဲ့ လူတွေအပေါ် စုစည်းစိတ်ထားမှုကို သမ္မာသမာဓိလို့ပဲ။

အဓိပ္ပာယ်က အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ “ထမ်းပိုးကျည်း”ပါတဲ့ အမြင် အတွေး အပြော အလုပ် အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေပဲ။ မြင်ချင်သလိုမြင်တာ မဟုတ်ရဘူး၊ တွေးချင်သလို ပြောချင်သလို ပြုချင်သလို နေချင်သလို ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားချင်သလို ထားလို့ရတာတွေ မဟုတ်ရဘူးပေါ့။

၄၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဘယ်လို မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားရမလဲ၊ “ထမ်းပိုးကျည်း” အတွင်းက မြင်ရ တွေးရ ပြောရ ပြုရ နေရ ကြိုးစား နိုးကြားစိတ်ထားရမယ်ပေါ့၊ မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေကို ဘယ်လို ထမ်းပိုးကျည်းတွေ တပ်ထားရမလဲ၊ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂနဲ့ အတ္တကိလမထာ နုယောဂ နှစ်ပါးဟာ လောကကို မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေအတွက် တပ်ထားရမယ့် ထမ်းပိုးကျည်းနှစ်ချောင်းပဲ။

ကာမကံဖြစ်တဲ့ ကောင်းမှု မကောင်းမှုဆိုင်ရာ အမြင် အတွေး အပြော အပြု အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေ မဖြစ်အောင်နဲ့ မဟဂ္ဂတဖြစ်တဲ့ ရူပ၊အရူပဆိုင်ရာ အမြင် အတွေး အပြော အပြု အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေလည်း မဖြစ်အောင်ဘဲ။

ကာမကံနဲ့ မဟဂ္ဂတကံနှစ်ပါးဟာ အရိယမဂ်ဖြစ်ဖို့က မရွေးနိုင်အောင် တားထားတဲ့ ထမ်းပိုးကျည်းတွေပဲ၊ မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထား ရှစ်ချက်ပြုတဲ့အခါ အရိယမဂ်လမ်းဖြစ်ဖို့ ကာမကံ ထမ်းပိုးကျည်းတစ်ချောင်းနဲ့ မဟဂ္ဂတကံ ထမ်းပိုးကျည်း တစ်ချောင်း ဒီထမ်းပိုးကျည်း နှစ်ချောင်းနဲ့ တားပေးတာပဲ၊ ဒီထမ်းပိုးကျည်းနှစ်ချောင်းကို ချိုးဖဲ့ပြီး မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားတွေလုပ်ရင် အရိယမဂ္ဂင် ပျက်မှာပဲ၊ ဒီထမ်းပိုးကျည်းနှစ်ချောင်းကို ကျိုးအောင် မချိုးဖဲ့ရင် အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်မှာပဲ။

ဒါကြောင့် အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုဟောတဲ့ ဘုရားက မဂ္ဂင်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ လောက အမြင်ဒိဋ္ဌိကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုပြီး ‘သမ္မာ’ လို့ ပါဠိလိုခေါ်တဲ့ ထမ်းပိုးကျည်းဆိုတာကို ထည့်ပြီး ဟောတာပဲ၊ ဘုရားဟာ ကာမကံတွေနဲ့ မဟဂ္ဂတကံတွေကို ထမ်းပိုးကျည်းနှစ်ချောင်းအဖြစ် သိပြီး လူတွေ မြင် တွေး ပြော ပြု နေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားရမယ့် အလယ်လမ်းကို ထိုးထွင်းသိမြင်တာပဲ။

ဒီလို ထိုးထွင်းသိမြင်တာမျိုး မြင်ကြသူမရှိတော့ ဒီသမ္မာလိုခေါ်တဲ့ ထမ်းပိုးကျည်းကို ထိုးထွင်းသိတာဟာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ **“ပုရရ - ပုရ - ပုရား -ဘုရား”** ဖြစ်တာပဲ၊ ဘုရားအဖြစ် ဒီထမ်းပိုးကျည်း(သမ္မာ)ကို ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း သိတာရဲ့ အမည်ဟာ “ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ” ပဲ၊ ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ ရဲ့ မြန်မာပြန်ဟာ ‘သမ္မာ’ကို ကိုယ်တိုင်သိသူလို့ပဲ။

လူ့လောကကို ရိုးရိုးလူ(အရိယာ)ဖြစ်အောင် မြင်တတ် တွေးတတ် ပြောတတ် ပြုတတ် နေတတ် ကြိုးစားတတ် နိုးကြားတတ် စိတ်ထားတတ်ဖို့ ကာမသုခလွှဲကာ နုယောဂလို့ခေါ်ရတဲ့ ကာမကံ အပြင်ထမ်းပိုးကျည်းတစ်ချောင်းနဲ့ အတ္တကိလမထာနုယောဂ လို့ပြောရတဲ့ မဟဂ္ဂတကံ အတွင်းထမ်းပိုးကျည်းတစ်ချောင်းအတွင်း လူ့လောကနဲ့ အမြင် အတွေး အပြော အပြု အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထား ထမ်းပိုးမှာ စိုက်ပေးပြီး ရုန်းကန်ဆက်ဆံစေခဲ့တာပဲ။ ဒါကြောင့် ထမ်းပိုးကျည်းပါတဲ့ ဒီအခြင်းအရာတွေဟာ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်တာပဲ။

ဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ လူ နတ် ဗြဟ္မာအဖြစ်ရောက်ဖို့သွားတဲ့ ဘယ်သူကတိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ဖြစ် သမ္မာ မပါတာဘဲ၊ ကာမသုဂတိ လူနတ် အဖြစ်ရောက်စေတဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရ ဘဝမှာပါတဲ့ အမြင် အတွေး အပြော အပြု အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ သမ္မာတဲ့အမြင် အတွေးမဟုတ်ဘဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် အမြင်အတွေးနဲ့ ပြောပြနေကြိုးစားနိုးကြားစိတ်ထားပဲ။

မဟဂ္ဂတသုဂတိရူပဗြဟ္မ၊ အရူပဗြဟ္မအဖြစ်ရောက်စေတဲ့လမ်းဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပကုသိုလ် ကံသင်္ခါရဘဝတွေမှာပါတဲ့ အမြင် အတွေး အပြော အပြု အနေ ကြိုးစား နိုးကြား စိတ်ထားဖြစ်တဲ့ မဟဂ္ဂတမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာလည်း သမ္မာတဲ့အမြင် အတွေး မဟုတ်ဘဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကိလေသာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ အမြင်အတွေးတွေနဲ့ ပြောပြနေကြိုးစားနိုးကြားစိတ်ထားတွေပဲ၊ ဒုဂ္ဂတိမဂ္ဂင်တွေဆိုရင် ပြောဖွယ်မရှိဘဲ၊ ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိ ဘယ်မဂ္ဂင်မှ သမ္မာ မပါတာဘဲ။

သမ္မာဆိုတဲ့ပါဠိစကားလုံးကို ထမ်းပိုးကျည်းဆိုတဲ့ အနက်မယူကြတော့ သမ္မာကို “အကောင်း”လို့ မြန်မာပြန်ကြတယ်။ နောက်တစ်မျိုးအဖြစ် “အမှန်”လို့လည်း ပြန်တာပဲ။ “မျှတ”လို့ ပြန်တာလည်း ရှိတယ်။

ဒီတော့ ဂတိလမ်းထဲက အင်္ဂါတွေကလည်း ကောင်းတယ်၊ မှန်တယ်၊ မျှတယ်လို့ သိနေကြတာဆိုတော့ ဂတိလမ်း၊ ဂတိလွတ်တဲ့ အရိယလမ်းဆိုပြီး မကွဲကြတော့တာဘဲ ဒီတော့ အရိယာအဖြစ်ရောက်ဖို့ထားလို့ အရိယာဆိုတဲ့လူဟာ ဘယ်လိုလူဆိုတာအထိ အသိတွေမှားပြီး အရိယာမဟုတ်တာလည်း အရိယာ မှတ်လိုမှတ်၊ အရိယာကို ဘယ်လို

၄၄ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဆုံးဖြတ်ရမယ် မသိဖြစ်တာတို့၊ အရိယာဆိုရင် လူမြတ်ကြီးဖြစ်သွားလို့ ဘာမှ လုပ်ကိုင် မစားရတော့မလိုတို့၊ အလွဲလွဲ အချော်ချော်တွေ ဖြစ်ကြတာပဲ။

ဒီလို ‘သမ္မာ’ အနက်တင်ပြမှုဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွား ရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၂၆)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၂၇) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏
သမ္မာဒိဋ္ဌိအရိယမဂ္ဂင်

ဒီဓမ္မစကြာမှာ ဘုရားက ဘုရားဖြစ်အောင် ဘယ်အသိတွေ သိခဲ့ကြောင်း ဟောပြော ပြီး ဘုရားပုံတော်ကို ဖော်ခဲ့တာဆိုတော့ အဲဒီဟောပြောချက်ထဲက အရေးပါတဲ့ စကားလုံးတွေကို ကိုယ်နားလည်ချင်သလို နားလည်မှာဆိုတာထက် ဘုရား ဘာကို မိန့်ကြားခဲ့တာဆိုတဲ့ အဘော် အတိအကျကလေး သိဖို့လိုတာပဲ။

တကယ်လို့ အဲဒါချို့ယွင်းခဲ့ရင် အဲဒါက ဘုရားဖော်ပြတဲ့ ဘုရားရုပ်ရှင်တော်အထိ အချို့အယွင်း ဖြစ်သွားမှာကြောင့်ပဲ။ ဘုရား နောက်ကလိုက်ပြီး ဘုရားကို ကိုယ့်ခေါင်းပေါ် တင်ပြီး ကိုယ့်ရဲ့ ခေါင်းကိုင်အဖြစ် ဘုရားကို ဦးထိပ်ထားသူတွေဟာ ဘုရားပုံဖော်တဲ့ စကားလုံးရဲ့ အရကောက်ချို့ယွင်းလို့ ဘုရားချို့ယွင်းသွားခဲ့ရင် အဲဒီဘုရားကိုပဲ ကိုယ့်ခေါင်းပေါ် တင်ပြီး ကိုယ့်ခေါင်းကိုင်ထားမိမှာပဲ။

အဲဒီအခါ အများကြီးနစ်နာကြမယ်၊ တကယ့်ဘုရားက ကိုယ့်ကို အရိုးအသားဆုံး အရိယာဖြစ်အောင် ခေါင်းကိုင်လုပ်နိုင်ပေမယ့် စကားလုံး စကားနက်လွဲလို့ ဘုရားပုံဖော်ချက် မမှန်ဖြစ်ရင် အဲဒီဘုရားကိုပဲ ကိုယ့်ခေါင်းကိုင်နေရာထားပေမယ့် ကိုယ်က အရိုးသားဆုံး လူမဖြစ်ရတော့မယ့်သူအထိ နစ်နာဆုံးရှုံးရနိုင်တာပဲ။

ဒီလိုမဖြစ်ဖို့ ဒီဓမ္မစကြာထဲက စကားလုံးတွေကို သူများပြောစကားနဲ့ အားရကျေနပ် နေတာလောက်နဲ့ တင်းတိမ်မနေကြဘဲ သင်္ချာတွက်တဲ့အခါ ပေါင်းကြည့်လို့ရတဲ့အဖြေကို မှန်မမှန် နုတ်ကြည့်တာမျိုးလို အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ကြည့်ကြဖို့ လိုတာပဲ။

ဘာသာတရား ကိုးကွယ်သူတိုင်းဟာ ကိုယ်ကိုးကွယ်တဲ့ ဘာသာတရားရဲ့ ခေါင်းဆောင်ရှေ့သွားကို လေးစားကြတာပဲ။ လေးစားတတ်အောင် အသွန်အသင်တွေ ခံခဲ့ကြရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်ကို ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်အဖြစ် အတိုင်းမသိ လေးစားတယ်ဆိုတာထက် ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်ဟာ ဘယ်လို ခေါင်းဆောင် အရည်အချင်း ရှိတာကို သိဖို့ကြိုးစားကြတာ နည်းတယ်။ ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်နဲ့စပ်ပြီး ကိုယ့်ကိုအသိပေးကြ တာတွေကလည်း ကိုယ့်အသိနဲ့ ထင်နိုင်မြင်နိုင် မရှိတဲ့ မထင်သာမမြင်သာတွေနဲ့ ဂုဏ်ပြု ချီးမွမ်းထားတာတွေနဲ့ အသိပေးခံရလို့ပဲ။

ဒီတော့ တို့က ဒီထက်မသိနိုင်တော့သူပဲလို့ ဒီမထင်သာမမြင်သာ အသိပေးချက်ကို မသိပေမယ့် လက်ခံပြီး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ကြတယ်။ ဘာသာတရားတွေထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘုရား လောက် ထင်သာမြင်သာ အဖြစ်ဆုံးကို ပြောတဲ့ဘာသာ မရှိတာဘဲ။ ဘုရားကပြောတဲ့ ဘုရားဖြစ်တဲ့အကြောင်းထဲမှာ ဘာမထင်သာ မမြင်သာတာမှ မပါတာဘဲ။ ဒီတော့ ဒီဓမ္မစကြာ ဟာ ဘုရားကို သူများကပြောတဲ့ဘုရားအကြောင်း မဟုတ်ဘဲ ဘုရားကပြောတဲ့ ဘုရား အကြောင်းဖြစ်လို့ အဲဒီထဲက စကားလုံးတွေကို အသေအချာ လေ့လာရမှာပါ။

အခု အရိယမဂ္ဂင်တွေထဲက ပထမဆုံးဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို သိကြရမှာပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရိယမဂ္ဂင်ဟာ အရိယမဂ္ဂင်တွေထဲမှာ ပထမဆုံးအပြခံရလို့ ပထမဆုံးသိရမယ့် အရိယ မဂ္ဂင်လို့ ပြောရမလို့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တော့ အရိယမဂ္ဂင်တွေထဲမှာ နောက်ဆုံးမှ သိတဲ့ အရိယမဂ္ဂင်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိအရိယမဂ္ဂင်ဟာ အလိုလိုဖြစ်လာတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရိယမဂ္ဂင်ဟာ အသိပညာဆိုင်ရာ အရိယမဂ္ဂင်ပဲ။ အသိပညာမှန်သမျှဟာ အလုပ်လုပ် ရင်းက အဲဒီအလုပ်ထဲမှာ ဆက်စပ်ကြည့်တာတွေ လုပ်ရာက အသိပညာဆိုတာ ပေါက်ကြတာချည်းပဲ။

အခု သမ္မာဒိဋ္ဌိအရိယမဂ္ဂင်လည်း ဒီလိုပဲ။ အရိယမဂ္ဂင်တွေထဲမှာ အဆုံးဖြစ်တဲ့

၄၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်မရှိရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိအရိယမဂ္ဂင်ပေါ်လို့ မရတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် အစဆုံး အပြခံရပေမယ့် အစဆုံးလုပ်ရမယ့် အရိယမဂ္ဂင် မဟုတ်ဘူးလို့ သိရမှာပဲ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိရဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့စကားရဲ့အနက်ကို ဖော်ကြည့်ရင် အမြင်လို့ ရမှာပဲ။ အမြင်ဆို ပေမယ့် မျက်စိနဲ့အဆင်းမြင်တာမျိုးအမြင်တော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဗမာတွေ ပြောလေ့ရှိတဲ့စကား ထဲက အယူအမြင်ဆိုတာလိုမျိုး အမြင်ပဲ။ အသိအမြင်ဆိုတာမျိုး အမြင်ပေါ့၊ ဉာဏ်အမြင်ရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဘာကို မြင်တဲ့ဉာဏ်အမြင်လဲ၊ အမြင်ခံအရာက ဘာလဲလို့ ပြောစရာ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက လူ့လောကမှာ ရှိတာတွေ မြင်ရမှာပဲ။

လူ့လောကမှာ ဘာတွေရှိသလဲ ကြည့်ရမယ်။ လူ့လောကမှာ ပထမဆုံးရှိတာ ပြောရင် လူတွေပဲ။ ဒုတိယရှိတာပြောရင် အဲဒီလူတွေဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ခံထားရတဲ့ ဓာတ်သဘာဝတွေပဲ။ ဒီနှစ်မျိုးဟာ အများသူငါတွေသိကြတဲ့ လူ့လောကရဲ့ အရှိပဲ။ ဒီလို အရှိတွေကို သမုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာလို့ ခေါ်ကြတာပဲ။ လူတွေဟာ ဒီအသိနှစ်ခုနဲ့ ကျင်လည်ကြတာပဲ။ အဲဒါကို လောကလို့ ပြောကြတာပဲ။

လူ့လောကမှာရှိတဲ့ နောက်တစ်မျိုးကို လူ့လောကက မသိကြဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက အဲဒီတစ်မျိုးကို သိပြခဲ့တယ်။ အဲဒီတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ အရှိရဲ့နာမည်က လူ့လောကအချင်းချင်း ဆက်ဆံကြတဲ့အခါ ဖြစ်ပွားတဲ့ အမှုအရှိပဲ။ ဒီအမှုအရှိဟာ အရှိဖြစ်လျက် လူ့လောကက ဘုကြောင့် မသိတာလဲလို့ မေးစရာရှိတယ်။ အဖြေကတော့ အဲဒီအမှုတွေထဲမှာ မျောပါ နေတာ ခံကြရလို့ပဲ။ ဒီလိုခံကြရတာဟာ တစ်လောကလုံးလားလို့ပြောရင် ဟုတ်တယ်လို့ပဲ ခေါင်းငြိမ့်ရမှာပဲ။

ဒီအမှုရှိဟာ လူ့လောကရဲ့ အသိမခံရပေမယ့် လူ့လောကကို ခြယ်လှယ်နေတာကို အပြည့်အဝ လုပ်ဆောင်နေတယ်။ လူအချင်းချင်း ချစ်အောင်လည်း လုပ်နေတယ်။ မုန်းအောင် လည်း လုပ်နေတယ်။ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာ လူကိုကြည့်ပြီး ဆက်ဆံတာထက် အမှုကိုကြည့်ပြီး ဆက်ဆံတဲ့အထိ အမှုအရှိဟာ နေရာယူတယ်။

လင်နဲ့မယား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံတာမှာ လင်လုပ်တဲ့လူက မယားလုပ်တဲ့လူကို ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံတယ်လို့ သိကြတယ်။ တကယ်တော့ အမှုကို ဆက်ဆံကြတာပဲ။ တစ်ဦးဦးရဲ့ အမှုက မဟုတ်တော့ဘူးဆိုရင် မဟုတ်သလို ဖိနှိပ်တာပဲ။ ဟုတ်ရင်လည်း

ဟုတ်သလို ချီးမြှောက်ကြတာပဲ။ ဒီလင်နဲ့ ဒီမယားဖြစ်ကြတဲ့ လူတွေဟာ မဟုတ်တာ လုပ်လည်း လူပဲ။ ဟုတ်တာ လုပ်လည်း လူပဲ။ လူကိုဆက်ဆံတာဖြစ်ရင် နှိပ်ကွပ်စရာ၊ ချီးမြှောက်စရာ မရှိရမှာပဲပေါ့။ မိဘနဲ့သားသမီး မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း အချင်းချင်း အားလုံး ဒီလိုပဲ။

လူ့လောကဟာ ဘယ်သူ့ကိုမဆို အကဲခတ်ကြတယ်။ အကဲခတ်လည်း ဘယ်သူ့ မဆိုတိုင်း ခံနေကြရတယ်။ ဘာကို အကဲခတ်တာလဲဆိုရင် အမှုကိုပဲလို့ ဖြေရမှာပဲ။ ဆရာကိုလည်း အကဲခတ်တာပဲ။ တပည့်ကိုလည်း အကဲခတ်တာပဲ။ အမြဲပဲ အကဲခတ်တာပဲ။ တစ်ခါတစ်ရံသာ လုပ်တာ မဟုတ်ကြဘူး။ အကဲခတ်ခံရသူအပေါ် ဆက်ဆံရေး အတိုးအလျှော့ လုပ်နိုင်ဖို့ပဲ။ ချစ်လှအားကိုးလှတယ်ဆိုတဲ့ မိဘကိုလည်း သားသမီးက အကဲခတ်တာပဲ။

ဒီလောက်အရေးပါတဲ့ လူ့လောကရဲ့အရှိကို လူတွေမသိခဲ့ကြဘူး။ မသိတော့ အဲဒီအမှုအရှိကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်တာလုပ်ဖို့ဆိုတာ ဝေးရောပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အဲဒီအမှုအရှိကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်တာအထိ လုပ်ခဲ့တယ်။

အခုဒီမှာ အမြင်ကိုပြတဲ့အခါ ဘာတွေရဲ့ အမြင်လဲဆိုရင် အဲဒီ အမှုအရှိတွေရဲ့ အမြင်ပဲ။ လူ့လောကရဲ့ အမှုအရှိတွေကို ဘယ်လိုမြင်လို့လဲ။ ဒီအမှုတွေက လူကို မငြိမ်းချမ်း စေတာတွေဘဲ။ အမှုသိမ်းမှ လူတွေ ငြိမ်းချမ်းမယ်။ အမှုမဖြစ်အောင် အမှုဖြစ်ကြောင်းတွေ ပယ်ရမှာပဲ။ ဒီလို ပယ်နိုင်ဖို့အတွက် အမှုတွေကို လုံးစေ့ပတ်စေ့ သိအောင် လုပ်ရမှာပဲလို့ မြင်တာပဲ။

ဘုရားဟာ လူ့လောကရဲ့အရှိတွေဖြစ်တဲ့ လူအရှိကို မသုံးသပ်ဘူး။ လူ့အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တဲ့ ဓာတ်သဘာဝအရှိတွေကိုလည်း မသုံးသပ်ဘူး။ အမှုအရှိကိုပဲ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သုံးသပ်သူ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ လူနဲ့စပ်ပြီး လူသေပြီး ဖြစ်သေးလား၊ မဖြစ်တော့ဘူးလား အစစတွေ မေးလာကြသူတွေရဲ့ စကားကို မပြောတာ လုပ်တာပဲ။

ဒီလောက အရှိလား၊ မရှိဘူးလားဆိုတဲ့ အမေးကိုလည်း မပြောတာနဲ့ပဲ တုံ့ပြန်တာပဲ။ ဒီမေးခွန်းတွေဟာ ဘုရားကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ဝေဖန်တဲ့အနေအထား မဟုတ်တဲ့ လောက အရှိဆိုင်ရာ မေးခွန်းဖြစ်လို့ပဲ။

၄၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါတွေ မပြောတော့ ဘာတွေပြောမှာလဲဆိုတာမျိုး မေးခွန်းကိုတော့ အမှုဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းနဲ့ အမှုငြိမ်းရာ၊ငြိမ်းကြောင်းတွေ ပြောတယ်ဆိုတာမျိုး ဖြေခဲ့တာပဲ။

ဒီ ဒိဋ္ဌိ (အမြင်)ရဲ့ အရယူတာမှာ လူ့လောကမှာ မြင်စရာ အရှိသုံးမျိုးရှိတဲ့အထဲက အမှုအမြင်တစ်ခုတည်းကို ဘုကြောင့်ယူရသလဲ မေးဖွယ်ရှိတာပဲ။ ဒါရဲ့အဖြေအဖြစ် ဒိဋ္ဌိအမြင် ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ တွဲလျက်ရှိနေတဲ့ စကားလုံးက သမ္မာ(ထမ်းပိုးကျည်း)ပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ထမ်းပိုးကျည်း (အတွင်းက) အမြင်လို့ ပြောရမှာပဲ။

ထမ်းပိုးကျည်းကို ဒီဓမ္မစကြာ အစက ဟောပြောခဲ့တဲ့ “**လူအမြင်နဲ့ လူဖျောက်အမြင်**” နှစ်ပါး အဖြစ်ပြခဲ့ပြီပဲ။ ဒီထမ်းပိုးကျည်း နှစ်ချောင်းနဲ့ သတ်မှတ်လိုက်တော့ အမှုအမြင်ဖြစ်တာ ထင်ရှားတာပဲ။ လူအမြင်က ကာမသုခလို့ကာနုယောဂအမြင်ပဲ။ လူဖျောက်အမြင်က အတ္တကိလမထာနုယောဂအမြင်ပဲ။

ထမ်းပိုးကျည်းဟာ ဝန်ဆွဲတိရစ္ဆာန်ကို သူထမ်းရတဲ့ထမ်းပိုးနေရာက မရွေ့စေတဲ့ အရာဖြစ်သလို အရိယမဂ္ဂင်ကျင့်သူကို အရိယမဂ်ဝန်ထမ်းရာက မရွေ့အောင် ထမ်းပိုးကျည်း ရဲ့ ပါဠိလို သမ္မာဆိုတဲ့စကားကို အင်္ဂါရပ်တိုင်းမှာ ထည့်ပြီးဟောတာပဲ။

ဒီနေရာမှာ စကားမကျန်ခဲ့အောင် ပြောစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါက “အမှု”ဆိုတဲ့စကားရဲ့ ပါဠိလို ဖလုယ်ရတဲ့စကားပဲ။ အဲဒါက “ကံ”ပဲ။

ကံတွေက အမျိုးမျိုးရှိတာ သိကြပြီးသားတွေပဲ။ ကာမကံဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ၊ ကုသိုလ်ကံတွေနဲ့ မဟဂ္ဂတကံဖြစ်တဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံတွေ၊ အရူပကုသိုလ်ကံတွေ နောက်ဆုံး လောကုတ္တရာကံဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ကံတွေပဲပေါ့။ ဒီကံတွေနဲ့ စပ်ပြီး ဒီကံတွေရဲ့ အာရုံတွေကို ပြောရစရာ ရှိတယ်။

ကာမကံကောင်း၊ မကောင်းတွေက ကာမလို့ ပြောရတဲ့ လိုချင်စရာ အာရုံတွေကို အာရုံပြုကြတယ်။ မဟဂ္ဂတကံထဲက ရူပကံတွေက ရူပအာရုံတွေကို အာရုံပြုကြပြီး အရူပ ကံတွေက အရူပအာရုံတွေပဲ အာရုံပြုကြတယ်။ လောကုတ္တရာကံဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ် ကံတွေက ပြီးခဲ့တဲ့ ကာမ၊ မဟဂ္ဂတကံတွေရဲ့ အပြစ်တွေကိုပဲ အာရုံပြုကြတယ်။ ဒါကြောင့် လောကုတ္တရာကံကို “**ကံတွေ သတ်တဲ့ကံ**”လို့ ဘုရားဟောတာ ရှိတာပဲ။

ဒါကြောင့် လောကုတ္တရာကံထဲက အရိယမဂ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း အင်္ဂါရပ်ဖြစ်တဲ့

သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဘာကို မြင်တာလဲဆိုတာကို အမှုကံတွေ ဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်း၊ ငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်း မြင်တာလို့ ပြောခဲ့တာပဲ။

ဒီအမှုအမြင် ဘယ်ကရသလဲဆိုရင် ဈာန်အဘိညာဉ်တွေဆီကရတာပဲ။ အဲဒီဈာန် အဘိညာဉ်တွေက ဘယ်ကရသလဲဆိုရင် ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံးအကျင့်တွေဆီက ရတာပဲ။ အဲဒီကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံးအကျင့်တွေ ဘယ်က ရသလဲဆိုရင် အစွန်းရောက်အကျင့်တွေ မဖြစ်အောင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်နှလုံးတွေကျင့်ဖို့ ဆုံးမသွန်သင်မှုဆီက ရတာပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဒါကျင့်လို့ ဈာန်အဘိညာဉ်ပေါက်တော့ အဲဒီဈာန်အဘိညာဉ်က သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ဖြစ်တဲ့အခါ အစွန်းမရောက်တဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံး အကျင့်တွေက ဆုံးမသွန်သင်မှုရလို့ ကျင့်နေရတာကို လွန်မြောက်ပြီး ကိုယ်ပိုင်အမြင်နဲ့ကျင့်နိုင်တဲ့ အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကံဖြစ်ပြီး အစွန်းရောက်ကံတွေကို စွမ်းအားအလျောက် သတ်တော့တာပဲပေါ့။

ဒီလို သမ္မာဒိဋ္ဌိအရကောက်ဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက ဒီအကြောင်းဟာ (၂၇) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၂၈) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏သမ္မာသင်္ကပ္ပအယူအဆနှင့်ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
အရိယမဂ္ဂင်**

ဓမ္မစကြာရဲ့ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက ဒုတိယအရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အကြောင်းပြောရမှာပဲ။ ဒီအကြောင်းပြောတဲ့အခါ ဒေသနာထဲက ဂါထာတစ်ပုဒ်မှာပြထားတာနဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီဂါထာက -

“ အသာရေ သာရမတိနော ၊ သာရေစ သာရဒဿိနော။
တေ သာရံ နာမိဂစ္ဆန္တိ ၊ မိစ္ဆာ သင်္ကပ္ပဂေါစရာ။

၅၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သာရတောစ ဥတွာ သာရံ ၊ အသာရံစ အသာရတော။

တေ သာရံ အဓိဂစ္ဆန္တိ ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ။ ”

အနှစ်မဲ့ကို အနှစ်ရှိ၊ အနှစ်ရှိကို အနှစ်မဲ့အဖြစ် အကြိမှားအာရုံရှိကြသူတွေဟာ အနှစ်ကို မရနိုင်ကြ၊ အနှစ်ကို အနှစ်၊ အနှစ်မဲ့ကို အနှစ်မဲ့လို့ ထမ်းပိုးကျည်းသွင်းထားတဲ့ အာရုံအကြံရှိကြသူတွေဟာ အနှစ်ကို ရောက်ကြရတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီစကားတွေထဲမှာ ‘သာရ’ဆိုတာ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းမှုရဲ့နာမည်ပဲ၊ သာရရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ‘အသာရ’ဆိုတာ မလွတ်လပ် မငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခရဲ့ နာမည်ပဲ၊ အဲဒီ ဆင်းရဲဒုက္ခရဲ့ လက္ခဏာထဲမှာ ‘အနတ္တ’ဆိုတာ ပါဝင်တယ်၊ သူ့အနက်က အသာရလို့ပဲ၊ ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ အသာရဆိုတာ ဒုက္ခရဲ့နာမည်ပဲပေါ့။

ဒီလို သာရ(အနှစ်)မရသူဟာ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပအာရုံရှိလို့ဖြစ်ပြီး သာရ(အနှစ်)ရသူက တော့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အာရုံရှိလို့ပဲလို့ ဟောပြောတာပဲ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ အသာရ(အနှစ်မဲ့)ကို သာရ(အနှစ်)ထင်၊ သာရ(အနှစ်)ကို အသာရ(အနှစ်မဲ့) ထင်တာရဲ့ နာမည်ပဲ၊ ဒါကို ပေါ်လွင်အောင်ပြောရင် မငြိမ်းချမ်းတဲ့အာရုံကို ငြိမ်းချမ်းထင်၊ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ အာရုံကို မငြိမ်းချမ်းထင်တာပဲပေါ့။

အသာရ(အနှစ်မဲ့)တွေကို ဖြစ်စေတဲ့ အကြိမှားတွေက ဘာတွေလဲ၊ ကာမကံဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ၊ အကုသိုလ်တွေလုပ်တာ ကောင်းတယ်၊ ပြီးတော့ ရူပကံတွေ၊ အရူပကံတွေ လုပ်တာလည်း ကောင်းတယ်လို့ ကြံတာတွေပဲ။

အကုသိုလ်ကံလုပ်တာ ဘယ်လိုကောင်းမယ်ထင်လို့လဲဆိုရင် အကုသိုလ်အမျိုးမျိုး လုပ်နေကြသူ အများအပြားကို တွေ့နေရတာပဲ၊ သူတို့အနေနဲ့ အဲဒီလိုလုပ်မှပဲ ဖြစ်မှာ၊ ကောင်းမှာလို့ ဆင်ခြေပေးတာတွေ မကြားချင်အဆုံး ကြားနေရတာပဲ၊ သူ့နေရာကကြည့်ရင် သူ့ထွက်လမ်းနဲ့ တက်လမ်းက အကုသိုလ်လုပ်တာလို့ အမြင်ခံရစရာ ရှိတာတွေ့ရမှာပဲ။

ကာမကုသိုလ်လုပ်တာ ကောင်းတယ်ထင်တာကတော့ မပြောနဲ့တော့ဘဲ၊ လုပ်သူကိုယ်တိုင် သာမက ပတ်ဝန်းကျင်ကြီးတစ်ခုလုံးကပါ ကောင်းတယ်လို့ ဝိုင်းဝန်းပြီး ဩဘာပေးတာ ခံနေကြရတာ အထင်အရှားပဲ၊ ရူပကုသိုလ်လုပ်တာ ကောင်းတယ် ထင်တာလည်း ဒီလိုပဲ။

တစ်လောကလုံး အလေးအမြတ်ဂုဏ်ပြုကြတာလည်း မလုပ်နိုင်သူတွေအနေနဲ့ ဝမ်းနည်းရလောက်အောင် ကောင်းတယ်အထင်ခံရတဲ့ အလုပ်ပဲ။ အရူပကုသိုလ်ကလည်း တစ်လောကလုံးက အားကျကြရတာပဲ။ အရူပကုသိုလ်ကလည်း အလွန်စိတ်ဓာတ် ပါရမီတွေရှိကြသူတွေမို့ လုပ်နိုင်ကြတယ်လို့ မှတ်ယူခံရတာပဲ။

ဒီတော့ ဒီ ကာမ ရူပ အရူပကံတွေကိုလုပ်ကြသူတွေရဲ့ ကာမအကုသိုလ်ဘဝလို့ ပြောရတဲ့လူတွေကို သူမထင်ရင် မထင်သလို သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲဖမ်းဆီးထောင်ချ အပြစ်ပေး နိုင်သူကို လာဘ်ထိုးနိုင်သူကိုဆိုရင် အဲဒီလာဘ်ကို စားပြီး လာဘ်ပေးသူအား သူကောင်းပြု နိုင်တဲ့အာဏာပါဝါရှိတဲ့ အကောင်ပလောင်တွေဟာ ထောင်ထောင်ပြောင်ပြောင် ကြီးတွေဆိုတော့ အဲဒါတွေမြင်ရသူတွေအနေနဲ့ အဲဒါတွေဟာ အားကျတဲ့ တဏှာဖြစ်ပြီး အကြံမှားတာပဲ။

ကာမကုသိုလ်ကံပြုတဲ့ဘဝရှိသူကိုတွေ့ရသူတွေကတော့ စိတ်နဲ့အားကျတဲ့ တဏှာလောက်ဖြစ်တာမကဘဲ နှုတ်နဲ့မြွက်ပြီး ကောင်းလိုက်တာလို့ သာဓုတွေတောင် ခေါ်ကြတာပဲ။ ဒါဟာ ကာမကုသိုလ်ကံတဏှာ ဝင်တာပဲ။ ကာမကုသိုလ်ကံရှိတဲ့ အကောင် ပလောင်တွေကလည်း အနုတောမှာ လူချောတွေပဲ။ ဒီတော့ တွေ့ရသူတွေက သူတို့ အဖြစ်ကို အမြင်မမှားအောင် မတတ်နိုင်ဖြစ်ပြီး ကာမတဏှာတွေ ပွားကြတာပဲ။

ရူပကုသိုလ်ကံပြုတဲ့ ဘဝရှိသူကို တွေ့ရသူတွေကလည်း အကြံမမှားအောင် မတတ်နိုင်စရာဘဲ။ ရူပဘဝရှိသူရဲ့ဣန္ဒြေတွေဟာ တည်ငြိမ်ကြတယ်။ ဘယ်ကာမ အာရုံရဲ့ ဆွဲငင်မှုနဲ့မှ အယိမ်းအယိုင်မရှိတာဘဲ။ မျက်လွှာကလေးချလို့ပဲ။ ကိုယ်ကာယ လက် ခြေလှုပ်ရှားတာတိုင်းမှာ နှေးကွေးလေးလံပြီး စက်ရပ်လိုဖြစ်နေတယ်။ စားရင်လည်း ဒီလိုပဲ။ အိပ်တော့လည်း ဒီလိုပဲ။ ဘယ်လိုမှ စိုးရိမ်သောကမရှိတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကို တွေ့ရသူက ဒီလိုလေးဖြစ်ရင် ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲလို့ အားမကျအောင် မတတ်နိုင်တဲ့အထိ အကြံမှားရတာပဲ။

အရူပကုသိုလ်ကံဘဝရှိတဲ့လူတွေကို တွေ့ရသူကလည်း ဒီလိုပဲ။ သူတို့ရဲ့အဖြစ်ကို အားမကျအောင် မတတ်နိုင်ကြတာပဲ။ အဲဒီဘဝရှိသူတွေဟာ ဘာကိုမှ မမှုတော့တဲ့ လွတ်လပ်သူတွေပဲ။ ဘယ်လောကခံလာလာ အတုန်အလှုပ်မရှိသူဘဲ။

၅၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဘာတွေမှ ဘာမှ မဟုတ်ဘူးလို့ မြင်ပြီးထားသူပဲ။ နောက်ဆုံးပိတ် သူ့ရဲ့အဖြစ်အထိ ဘာမှမဟုတ်လို့မြင်သူပဲ။ ဘာမှမဟုတ်ရင် ဘာဖြစ်လို့ဖြစ်နေတာလဲလို့ မေးသူတွေ အတွက်လည်း သူတို့မှာ အဖြေတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက အကြောင်းအကျိုးတွေပဲလို့ပေါ့။ မြင်စိတ်တွေ ဘုကြောင့်ဖြစ်တာလဲရဲ့အဖြေက အဆင်းအာရုံပစ္စည်းတွေက ကျေးဇူးပြုတာတွေရဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တွေဖြစ်တာလို့ပေါ့။

ခိုးတာ ဆိုးတာ ဖောက်ပြန်မှုတွေလုပ်ကြတာက ဘုကြောင့်လဲရဲ့ အဖြေကျတော့ လောဘ ဒေါသ မောဟ ဟေတုပစ္စည်းတွေက ကျေးဇူးပြုတဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တွေဖြစ်လို့ပဲ။ အောင်မြင်သူတွေမှာ အောင်မြင်ကြတာတွေကျတော့ရောလို့ မေးတာကျတော့ အဲဒီအောင်မြင်သူ ဆီမှာ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ရှိနေတဲ့ ဆန္ဒ ဝီရိယ စိတ် ပညာတစ်ခုခု အဓိပတိပစ္စည်းက ကျေးဇူးပြုလိုက်လို့ဖြစ်တဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တွေပေါ့လို့ဖြေမှာပဲ။

ဒီဓာတ်ဖြစ်တဲ့ အပူ အအေး အကြမ်း အနု အတွန်း အဆွဲ အလှုပ် အငြိမ်တွေက ဘာဖြစ်လို့ဖြစ်တာလဲရဲ့ အဖြေကျတော့ အချင်းချင်းကျေးဇူးဖြစ်တဲ့ အညမညပစ္စယ သတ္တိကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေကြောင့်လို့ပဲ။ အရူပကုသိုလ်ကံဘဝရှိသူက ဒီလိုတွေမြင်ထားတော့ ကျေးဇူးပြုတဲ့ပစ္စယသတ္တိနဲ့ ပစ္စယုပ္ပန်တွေကလည်း လူတွေမဟုတ်၊ သတ္တဝါတွေမဟုတ်၊ ဇီဝတွေမဟုတ်ကြဘဲ သူတို့သဘောကို သူတို့ဆောင်နေတဲ့ ဓာတ်သဘာဝတွေပဲ။

ကျေးဇူးအပြုခံ ပစ္စယုပ္ပန်တွေကလည်း ဒီလိုပဲလို့ အမြင်ပေါက်နေကြတော့ ဘယ်ဟာမှ ဘာမှ မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်လောက်ကောင်းတာလဲ မတုန်လှုပ်ဘူးဆိုတာလည်း ဒီလိုပဲ။ တကယ် လွတ်လပ်တဲ့လူပဲလို့ အဲဒီလူတွေကို မြင်ကြသူတွေက ရှိခိုးပူဇော်ရ မယ့်သူဟာ ဒီလိုသူပဲလို့ အကြံမမှားအောင် မတတ်နိုင်ကြတာဘဲ။

ဒီကာမကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကုသိုလ်ကံဘဝရှိသူ တွေကို အားကျတဲ့အကြံတွေကို အမှားတွေကြံတယ်လို့ ပြောရလောက်အောင် အဲဒီ ဘဝရှိသူတွေမှာ ဘာတွေဖြစ်နေလို့ အကြံမှားလို့ အပြောခံရတာလဲ မေးစရာပဲ။ အဲဒီသူ တွေကို အားကျကြသူတွေဟာ အဲဒီသူတွေအပေါ် အချစ်ဝင်နေလို့ အပြစ်မမြင်ကြတာဘဲ။ အဲဒီသူတွေတိုင်းမှာ အပြစ်တွေ အပြည့်ရှိနေတာပဲ။

အဲဒီဘဝတွေရှိသူတိုင်းမှာ ယိုင်နဲ့ယိုယွင်းဆွေးမြည့်ပျက်စီးခြင်းတွေ ရှိနေကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဘဝရှိသူတိုင်းပဲ အဲဒီ ယိုင်နဲ့ယိုယွင်း ဆွေးမြည့်ပျက်စီးတာထဲမှာ မေ့မှူးမိန်းမော နေကြသူတွေပဲ။ အရက်သမား ဘိန်းစားဟာ အဲဒီအရက် ဘိန်းနဲ့ မေ့မှူးမိန်းမောနေလို့ သူတို့ဘဝ သူတို့ မသိဖြစ်ကြသလို ဖြစ်နေကြသူတွေပဲ။ မူးနေကြသူတွေရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိနဲ့ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့နေတဲ့ အသွင်တွေဟာ မြင်သူတွေကို အားကျချင်စရာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ အရက်ဘိန်းတွေက သူတို့ကို ယိုင်နဲ့ယိုယွင်း ဆွေးမြည့်ပျက်စီးတာ မမြင်ကြလို့ အားကျကြတာပဲ။

အရက်သမားဘိန်းစားတွေမှာ ဘယ်လိုယိုင်နဲ့ ယိုယွင်း ဆွေးမြည့် ပျက်စီးသလဲ။ သူတို့ လူစိတ်ပျောက်ပြီး အရက်စိတ် ဘိန်းစိတ်တွေ ပေါက်နေလျက် အဲဒီအရက်စိတ် ဘိန်းစိတ်ဟာ သူ့ရဲ့လူစိတ်အဖြစ် အသိခံနေရတာဟာ ယိုင်နဲ့ယိုယွင်းဆွေးမြည့် ပျက်စီး နေတာတွေပဲ။

ဒီလိုပဲ ကာမ ရူပ အရူပကံဘဝတွေရှိကြသူတွေမှာလည်း အဲဒီကံဘဝရှိသူ အဖြစ်မှာ ယစ်မှူး မိန်းမောပြီး အဲဒီကံဘဝရှိသူအဖြစ်ဟာ သူ့ရဲ့လူအဖြစ်ပဲလို့ ဖြစ်တာဟာ ယိုင်နဲ့ယိုယွင်း ဆွေးမြည့်ပျက်စီးတာပဲ။ ဒီတော့ အဲဒီကံဘဝတွေ ထပ်လုပ်ချင်တဲ့တဏှာတွေ ဥပါဒါန်တွေ ထတာခံရပြီး အဲဒါကိုမလွန်ဆန်နိုင်ဖြစ်ပြီး အဲဒီကံဘဝတွေပဲ ထပ်လုပ်နေရတဲ့ ခြာခြာလည်နေသူတွေ ဖြစ်ကြတာပဲ။

လူဟာ ဒီလိုနေရမှာ မဟုတ်သတဲ့။ ပတ်ဝန်းကျင်က လူတွေကို ကိုယ်က အသုံးချဖို့နဲ့ သူတို့က အသုံးချတာခံဖို့တွေ မဟုတ်ဘဲ အတိုင်းအတာ ပမာဏအမှန်အတိုင်း ဆက်ဆံသွား ရမယ့်သူပဲ။ ဒီလိုခြာခြာလည်နေတဲ့အစွဲက အစွပ်ခံနေရသူဟာ လူ့လောကကို အတိုင်းအတာ ပမာဏအမှန်အတိုင်း မမြင်နိုင်တော့ဘဲ ခေါင်းပေါ်တင်ထားသူထား၊ ချနင်းသူနင်း လုပ်တော့ လူအချင်းချင်း မမျှတတာကြောင့် မညီမညွတ်တွေဖြစ်ပြီး မငြိမ်းချမ်းနိုင်တော့တာပေါ့။

ကာမကံဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံနဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေဟာ မဟဂ္ဂတကံတွေဖြစ်တဲ့ ရူပကံ အရူပကံတွေရဲ့ ဘဝရှိသူတွေရဲ့ ဒီလိုယိုင်နဲ့ယိုယွင်း ဆွေးမြည့်ပျက်စီးတဲ့ အာရုံတွေကို ကြံစည်ပြီးသူဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြစ်သူပဲ။ ဒီလို ကာမ ရူပ အရူပကံဘဝရှိသူတွေဟာ လူတွေမဟုတ်ဘဲ အစွဲပယောဂတွေပဲ။

၅၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဲဒါတွေဟာ ပျက်စီးတဲ့လူအဖြစ် ခံရတာပဲလို့ ကြံစည်သူဟာ လူ့လောကကို အမှန်အတိုင်း မြင်နိုင်သူဖြစ်ပြီး လူတွေဟာ ချနင်းစရာတွေလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ခေါင်းပေါ် တင်ထားစရာတွေလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူများတွေကလည်း ကိုယ့်အကျိုးဆောင် နေကြတယ်၊ ကိုယ်ကလည်း သူများအကျိုးဆောင်မယ် စိတ်တွေဖြစ်ပြီး မျှတတာတွေ ဖြစ်မယ်၊ ဒီတော့ ညီညွတ်မယ်၊ ဒီတော့ “သာရ”လို့ဆိုတဲ့ ငြိမ်းချမ်းတာ ဖြစ်မယ်၊ ဒီလိုဖြစ်တဲ့ ကြံစည်မှုမျိုးဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲလေ။

ဒီတော့လည်း ဒီပြဆိုချက်တွေဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွား ရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၂၈)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၂၉) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဝါစာ အယူအဆနှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာဝါစာအရိယမဂ္ဂင်

ဓမ္မစကြာထဲက အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရဲ့ တတိယအရိယမဂ္ဂင်ဟာ သမ္မာဝါစာပဲ၊ အဲဒါကို အခု အရကောက်ရမှာပဲ၊ ဒီအရိယမဂ္ဂင်ကိုတော့ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်တွေထဲက ပထမအရိယမဂ္ဂင်လို့ ပြောရမယ်၊ သမ္မာဝါစာကို အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်လို့ ဘုကြောင့် ပြောရသလဲဆိုရင် အပြောအဆိုကို ဝါစာလို့ခေါ်တာဆိုတော့ အပြောအဆို မဟုတ်သူကိုဆိုရင် လူတွေက အဲဒီ သူကို အကျင့်မကောင်းတဲ့သူ၊ ဟုတ်သူဆိုရင်တော့ ဒီသူက အကျင့်ကောင်း တဲ့သူလို့ သိတတ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် အပြောက အကျင့်ကိုဖော်ပြတာဖြစ်လို့ ဒီအရိယမဂ္ဂင်ကို အပြောအကျင့် အရိယမဂ္ဂင်လို့ ပြောရတာပဲ၊ ဒီနေရာမှာ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်ပြောရင်း ဆက်ပြောစရာလည်း ပြောမယ်။

အဲဒါက အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ အုပ်စုသုံးစု ခွဲတာပဲ။

- (၁) အသိအရိယမဂ္ဂင်အစု၊
- (၂) အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်အစုနဲ့
- (၃) အကြံအရိယမဂ္ဂင်အစုပဲ။

အသိအစုက သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ။

အကျင့်အစုက သမ္မာ ဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝပဲ။

အကြံအစုက သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိပဲ။

အသိအရိယမဂ္ဂင်တွေကြောင့် အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်၊ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်တွေကြောင့် အကြံအရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်၊ အကြံအရိယမဂ္ဂင်တွေကြောင့် အသိအရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ် - ဒီတော့ အရိယမဂ္ဂင်တွေဟာ အားလုံးဆက်စပ်ပြီး တစ်ခုတည်း ဖြစ်တာပဲ။

အပြောအကျင့်တွေဟာ မဂ္ဂင်တွေပဲ။ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင်၊ ကာမကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင်၊ ရူပါရူပကုသိုလ်တွေဖြစ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင်တွေဟာ အရိယမဂ္ဂင်မဟုတ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင်တွေပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင် ဖြစ်ဖို့ အပြောဝါစာကို ကာမဘက်အပြောနဲ့ မဟဂ္ဂတဘက်အပြော နှစ်ခုဆီ ရွှေ့မသွားစေနိုင်တဲ့ သမ္မာဆိုတဲ့ထမ်းပိုးကျည်း တပ်ပေးထားတာပဲ။ သမ္မာဝါစာဆိုတဲ့ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်တော့ ကာမနဲ့ မဟဂ္ဂတအပြောတွေ မဟုတ်ရမယ့် အပြောဖြစ်တော့တာပဲ။

ဒီလိုဖြစ်ပေမယ့် လူ့လောကက ကာမအကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ အပြောအကျင့်မဂ္ဂင်တွေကိုပဲ မှားယွင်းတဲ့မဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်အဖြစ် သိကြတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း မဂ္ဂင်မဟုတ်တဲ့ အပြောအကျင့်လို့ သိကြတာပဲ။ တကယ်တော့ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ အပြောတွေလည်း မဂ္ဂင်တွေပါပဲ။ အရိယမဂ္ဂင် မဟုတ်တဲ့မဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ပါပဲ။ မကောင်းတဲ့အကျင့် ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်တွေပေါ့။

အဲဒါတွေက -

- (၁) လိမ်လည်လှည့်ဖျားတဲ့အပြော၊
- (၂) ဆဲရေးတိုင်းထွာတဲ့ အပြော။

၅၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

(၃) ကုန်းတိုက်ပြီး သူများတွေကို ကွဲကုန်အောင်ပြောတဲ့အပြော၊

(၄) လူတစ်ယောက်အရှိကို လူတွေမမြင်အောင် အဲဒီလူမှာ မရှိတဲ့ အညံ့အဖျင်းတွေပြောတဲ့ အပြောတွေပဲ။ ဒီအပြောမျိုးတွေဟာ အကုသိုလ်ကံမြောက်တဲ့ အပြောတွေပဲ။ အဲဒီအပြောဟာ မှားယွင်းတဲ့အပြောဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဝါစာမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့အပြောပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဒီမိစ္ဆာဝါစာမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့ အကုသိုလ်ကံမြောက်တဲ့ အပြောကို နည်းနည်း ရှင်းဖို့ အခွင့်ကြုံတုန်း ပြောခဲ့ရမယ်။ လိမ်လည်လှည့်စားတာနဲ့ စပ်လို့ ပထမပြောရမယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေ စကားပြောကြတာအကြောင်း၊ သစ်ပင်တွေ စကားပြောကြတာအကြောင်း ပုံပြင်ပြောတာဟာ လိမ်တာ မဟုတ်ဘူး။ သစ်ပင်တွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ စကားမပြောတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒီလိုဖြစ်ပေမယ့် လှည့်စားတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ တိရစ္ဆာန်တွေကို လိမ်ဖို့ဆိုတာ တော့ သူတို့ကမှ စကားမတတ်တာဆိုတော့ သူတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူး။

ဒါပေမယ့် အဲဒါလည်း လိမ်လည်လှည့်စားတာထဲ စာရင်းသွင်းချင်ကြတယ်။ ကြားဖူးတဲ့စကား တစ်ခုရှိတယ်။ မွတ်ဆလင်ဘာသာမှာ “ဟာဒီ”ဆိုတဲ့ ကျမ်းတွေရှိတယ်။ အဲဒါတွေက တမန်တော်မိုဟာမက်ပြောခဲ့ချက်တွေကို သူမရှိတဲ့နောက်မှ စုထားတဲ့ကျမ်းပဲ။ အဲဒါစုတဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်သူက ဆိုဗီယက်နိုင်ငံထဲက “အာမက်”ဆိုသူလို့ သိရတယ်။ သူက အီရန်နိုင်ငံထဲက ရွာတစ်ရွာရဲ့ လူကြီးတစ်ယောက်ဆီမှာ မိုဟာမက်ပြောစကားတွေ ပြောတတ်သူ ရှိတယ်အကြားနဲ့ အဲဒီရွာက အဲဒီအိမ်ကိုရောက်လာတယ်။

အိမ်ရှင်လူကြီးက သူ့မြင်းတွေဖမ်းနေလို့ အိမ်မှာမရှိတာကြောင့် အစောင့်ခိုင်း ကြတယ်။ အာမက်က မစောင့်ချင်လို့ အိမ်ရှင် မြင်းဖမ်းရာ လိုက်သွားတယ်။ အိမ်ရှင်က လက်ထဲမှာ ဗန်းတစ်ချပ်ကိုင်ပြပြီး မြင်းကို မျှားခေါ်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ဗန်းထဲမှာ ဘာအစာမှမပါတာကို အာမက် တွေ့ပြီး အိမ်ရှင်ကို နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်သွားတယ်။

အိမ်ရှင်ပြောမယ့် “မိုဟာမက်”ရဲ့စကားကို သူ မမှတ်ချင်တော့ဘူးတဲ့။ တိရစ္ဆာန်ကို တောင် လိမ်ပြီး ဘာမှမပါဘဲ ပါလေယောင် ဗန်းပြောသူဆီက မိုဟာမက်စကား ပြန်ပြောလည်း အမှန်ဟုတ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူးဆိုပြီး ပြန်သွားတာတဲ့။ အာမက်လို ဟာဒီကျမ်းတွေ ပြုနေသူကတောင် တိရစ္ဆာန်အပေါ် လိမ်တာကို အပြစ်လို့မြင်ချင်ကြ တာတွေ့ရတယ်။ ဒီလိုပဲ မြင်ကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့် တိရစ္ဆာန်ဟာ လူစကားမတတ်သူဘဲ။

ဆဲတာနဲ့ စပ်ပြီးလည်း နည်းနည်းပြောရမယ်၊ ဗမာတွေက ဆဲတာဟာ လိင်အင်္ဂါတွေနဲ့စပ်ပြီး ပြောတတ်ကြတယ်၊ အဲဒီလို မဟုတ်ရင် ဆဲတာ မဟုတ်သလို သိကြတယ်၊ တကယ်တော့ ဆဲတာဟာ အမျိုးအနွယ်၊အမည်၊အလုပ်၊ရောဂါ၊ အသွင်၊စိတ်ဓာတ်၊ အပြစ်တွေကိုပြပြီး အပြစ်ပြောတာတွေဟာ ဆဲတာတွေပဲ။

အဖျင်းပြောတာလည်း ပုံပြင်ဇာတ်လမ်းတွေ ပြောတာလို့သိတာ တွေ့ရတယ်၊ တကယ်တော့ တစ်ဖက်လူရဲ့ ဂုဏ်ပျက်စရာကို သတင်းလို မပြောဘဲ ရှုံ့ချပြောတာဟာ အဖျင်းပြောတာပဲ။

ဒီလိုပြောတာတွေဖြစ်တဲ့ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ကံမြောက်တဲ့ စကားတွေပဲ၊ မိစ္ဆာဝါစာလို့ သိကြတာလည်း တွေ့ရတယ်၊ ဒါတွေလည်း မိစ္ဆာဝါစာတွေ ဟုတ်တာ အမှန်ပဲပေါ့၊ ဒါပေမယ့် မိစ္ဆာဝါစာက ဒါလောက်တင်မကတာကို အသိမဲ့နေကြတာပဲ တွေ့ရတယ်။

ကာမကုသိုလ်ကံနဲ့ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေမြောက်တဲ့ စကားတွေဟာ စကားကောင်း တွေဖြစ်ပေမယ့် သမ္မာဝါစာ အရိယမဂ္ဂင်မထိုက်ဘဲ ကာမသုဂတိမဂ္ဂင်၊ ရူပါရူပသုဂတိမဂ္ဂင် တွေပဲဖြစ်ပြီး မိစ္ဆာဝါစာဖြစ်နေတာတွေပဲ။

အဲဒါတွေက ဘယ်လိုကြောင့်စကားကောင်းဖြစ်လျက်နဲ့ သမ္မာဝါစာမဖြစ်ဘဲ မိစ္ဆာ ဝါစာပဲဖြစ်နေရသလဲဆိုတာ နားမရှင်းစရာပဲ၊ အဲဒီဝါစာတွေက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် တွေက ဖြစ်စေလိုက်တဲ့ စကားကောင်းတွေပဲဖြစ်တော့ မူမမှန်တဲ့ဝါစာ ဖြစ်တော့တာပဲ။

မူမမှန်တဲ့စကားနဲ့ မူမှန်တဲ့စကားရဲ့ ထင်သာမြင်သာရှိတဲ့ ခြားနားချက်က ဘယ်လို ပြောရဖို့ရှိသလဲ၊ မူမမှန်တဲ့စကားကောင်းက အပြောခံရသူအတွက် စကားကောင်း ပြောတာ မဟုတ်ဘဲ ပြောသူက သူ့အတွက် စကားကောင်းပြောတာပဲ၊ မူမှန်တဲ့စကားကောင်း က ပြောသူက သူ့အတွက် စကားကောင်းပြောတာ မဟုတ်ဘဲ ပြောတာကို နာကြားသူ အတွက် စကားကောင်းပြောတာပဲ။

ဘာကြောင့် ဒီလိုတွေဖြစ်ရတာလဲမေးရင် မူမမှန်တဲ့စကားကောင်း ပြောသူက သူပြောတာကို နားထောင်မယ့်လူကို ပြောတဲ့စကားအတွက် ပဓာနနေရာမှာ ထားပြီး မမြင်ဘဲ သူ့ကိုယ်သူပဲ ပဓာနထားပြီး သိနေတဲ့အတွက်ပဲလို့ ဖြေရမယ်၊ မူမှန်သူပြောတဲ့

၅၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

စကားကောင်းက အပြောခံရသူကို ကူညီဖို့ ပြောလိုက်တာဖြစ်လို့ပဲ။

ဒါကြောင့် သမ္မာဝါစာအရ ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ မဟဂ္ဂတကံ ဖြစ်တဲ့ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေက ဖြစ်စေတဲ့ စကားကောင်း၊ မကောင်းတွေအားလုံး မပါဝင်တဲ့ စကားကောင်းတွေပဲ အရယူကြရမှာပဲ။ လိမ်တဲ့စကား၊ ဆဲတဲ့စကား၊ ဂုံးတိုက်တဲ့စကား၊ ဖျင်းတဲ့စကားတွေက လွတ်အောင် ပြောတဲ့စကား ဖြစ်ကာမျှနဲ့ သမ္မာဝါစာ မဖြစ်တာကို သိရမှာပဲ။

မိမိဂုဏ်သိရှိ စည်းစိမ်အာဏာတွေ ကျသွားမှာစိုးလို့ ဒါမှမဟုတ် ရလာတာမဖြစ်ဘဲ နေမှာစိုးလို့ ပြောတဲ့စကားကောင်းတွေဟာ ကာမပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စကားကောင်းပဲ။ ဒါလည်း သမ္မာဝါစာအကျင့် အရိယမဂ္ဂင် မထိုက်တဲ့စကားဘဲ။ ကာမလွန်မြောက်နေတဲ့ ရူပအရူပ ဈာန်တစ်မျိုးမျိုးကို ပွားများနေလို့ မလိမ်တာ၊ မဆဲတာ၊ ဂုံးမတိုက်တာ၊ အဖျင်းမပြောတာ တွေနဲ့ အမှန်ပြောတာ၊ ချိုချိုသာသာပြောတာ၊ ချစ်ကြသူတွေ မပျက်အောင်ပြောတာ၊ အရှိဂုဏ်သိရှိ ညှိုးအောင် မပြောတာတွေလည်း စကားကောင်းတွေပဲ။

ဒါပေမယ့် ရူပအရူပအမြင်နဲ့ပဲပြောပြီး အဲဒီစကားကောင်းတွေရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက် အပြောတွေရဲ့ အပြစ်မြင်ပြီးပြောတဲ့ စကားကောင်း မဟုတ်တဲ့အတွက် အဲဒီစကားကောင်း တွေလည်း ရူပါရူပကံမြောက်တဲ့ အဲဒီရူပါရူပမဂ္ဂင်စကားကောင်းပဲဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဝါစာပဲ။

သမ္မာဝါစာဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့စကားကောင်းက ဘယ်လိုလဲ။ စကား ကောင်းရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက်များဖြစ်ကြတဲ့ ကာမရူပအရူပအမြင်တွေနဲ့ ပြောတာတွေဟာ ပြောသူရော အပြောခံရသူပါ အကျိုးမဲ့စေတာတွေပဲ။ ဒါတွေပြောတာဟာ မမျှတတာတွေဘဲ။ ဒါတွေဟာ မညီညွတ်မှုကို ဖြစ်စေတာတွေပဲ။ ဒါတွေဟာ မငြိမ်းချမ်းစေနိုင်တာပဲလို့ သိပြီး အဲဒီအမြင်တွေကလွတ်တဲ့ သမ္မာမျှတစွာပြောတဲ့စကားဟာ အရိယမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့စကား ကောင်းပဲ။

သမ္မာဝါစာကို ဒီလိုသိတာဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်စေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီသမ္မာဝါစာအရ ပြဆိုချက်ဟာလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၂၉) ခု မြောက်အကြောင်းပဲ။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၀) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ သမ္မာကမ္မန္တ အယူအဆနှင့် ကျွန်ုပ်၏
သမ္မာကမ္မန္တအရိယမဂ္ဂင်

ဓမ္မစကြာမှာ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက စတုတ္ထမြောက် အရိယမဂ္ဂင်ဟာ သမ္မာကမ္မန္တ ဖြစ်တယ်။ အခု အဲဒီအကြောင်း ပြရမှာပဲ။ ဒီသမ္မာကမ္မန္တဟာလည်း အကျင့်အရိယမဂ္ဂင် တစ်ခုပဲ။ ကမ္မန္တထိုက်ကြတဲ့ သတ်ဖြတ်တာတွေ၊ ခိုးဆိုးတာတွေ၊ မှားယွင်းကျက်စားတာ တွေလုပ်သူကို အကျင့်မကောင်းသူလို့ လူတွေကသိကြပြီး အဲဒီလိုတွေ မလုပ်ဘဲ ကူညီသူ ပေးကမ်းသူ အမှားမကျက်စားသူဆိုရင် အကျင့်ကောင်းသူလို့ သိကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီအရိယမဂ္ဂင်ကိုလည်း အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်လို့ ပြောရမယ်။

သမ္မာကမ္မန္တအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ အရကောက်တာမှာ မှန်မှန်ကောက်နိုင်ကြတာ နည်းတယ်။ အကြောင်းကတော့ ကာမအကုသိုလ်ကံထဲက ဆိုးဝါးတဲ့သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ ကာမမှားယွင်း ကျက်စားမှုလောက်ပဲ မိစ္ဆာကမ္မန္တလို့ သိကြတယ်။ အဲဒီအကျင့်မှားတွေ ရှောင်ကြဉ်မှုလုပ်တာ မှန်သမျှ သမ္မာကမ္မန္တအဖြစ် သိကြလို့ပဲ။ တကယ်တော့ အဲဒါတွေဟာ သမ္မာကမ္မန္တအဖြစ် ကောက်ရမှာ မဟုတ်တာတွေဘဲ။

အကျင့်မှားတွေ ရှောင်တာမှာ ကာမကုသိုလ်ကံသမားကလည်း ရှောင်တာပဲ။ ရူပကုသိုလ်ကံသမားကလည်း ရှောင်တာပဲ။ အရူပကုသိုလ်ကံသမားကလည်း ရှောင်တာပဲ။ အဲဒီကုသိုလ်ကံပြုသူတွေက အကျင့်မှားရှောင်တာတွေဟာ သမ္မာကမ္မန္တမဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာကမ္မန္တ တွေ ဖြစ်နေသေးလို့ပဲ။

အကျင့်ကောင်းတွေဖြစ်လျက်နဲ့ ဘာကြောင့် မိစ္ဆာကမ္မန္တလို့ ဖြစ်ရသလဲ မေးဖို့

၆၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ရှိတယ်။ အဖြေက ဒီအကျင့်ကောင်း ဆိုတာတွေကို သူတို့ကျင့်တာမှာ မှန်ကန်တဲ့အမြင် မရှိဘဲ ကျင့်ကြလို့ပဲ။

အမြင်မှန်မရှိပေမယ့် အကျင့်က ကောင်းတယ်မဟုတ်လားလို့ ပြောဖို့ ရှိတယ်။ အမြင်မှန်တော့ အကျင့်က ကောင်းတယ်ပြောဖို့ မဖြစ်လို့ဘဲ၊ အကြောင်းကတော့ သူတို့ဟာ ဒီအကျင့်ကောင်းတွေကို အကျင့်ခံရသူတွေ ကောင်းဖို့မဟုတ်ဘဲ ကျင့်ကြတဲ့သူတို့ ကောင်းဖို့ပဲ ကျင့်ကြတာဖြစ်လို့ပဲ။ အကျင့်ခံရသူလည်း ကောင်းမှာပဲ မဟုတ်ဘူးလားလို့ ပြောစရာ တော့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သူများစက်ဆုပ်လို့ ထွေးပစ်တဲ့တံတွေး သောက်ရသလိုဖြစ်လို့ ကောင်းတယ်ပြောလို့ မဖြစ်တာဘဲ။

သူတို့ဟာ အပြစ်အတွက် ပြုတာမဟုတ်ဘဲ ပြုတဲ့သူ ကိုယ့်အတွက်ပြုတာဆိုတော့ သူတို့အတွက် စွန့်ပစ်တာပဲ။ အဲဒီစွန့်ပစ်တာက ကိုယ့်အပေါ်ရောက်လို့သာ ကိုယ်က အပြစ်ဖြစ်ရတာပဲ။ ကိုယ့်အတွက် အဲဒီအကောင်းတွေ ပြုတာ မဟုတ်တာဘဲ။ အဲဒီလိုပြုဖို့ အပြစ်ကို မသိကြဘဲ ပြုသူ သူတို့ကိုယ်ကိုသာ သူတို့ သိကြသူတွေဘဲ။

အဲဒီအကောင်းအပြုတွေပြုတာရဲ့ လက္ခဏာတွေက ပြုသူက ပြုချင်လို့ပြုတာ ဆိုတာထက် အပြစ်ရဲ့လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဖို့ပြုတာ ဖြစ်ရမှာပဲ။ အပြစ်မှာအပြစ်ဖို့ လိုနေတာသိလျက်နဲ့ ပြုသူမှာပြုနိုင်တဲ့ အခြေအနေလည်း ရှိလျက်နဲ့ မပြုဘဲနေတာဟာ လူ့ဝတ္တရား (စာရိတ္တသီလ) ပျက်ပြားတာပဲ။

အပြစ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ပြုနိုင်တဲ့အနေအထားရှိသူက ပြုတာဟာ လူ့ဝတ္တရား(စာရိတ္တသီလ)ပဲ။ လူ့ဝတ္တရား(စာရိတ္တသီလ)အသိမပါဘဲ ကိုယ့်အတွက် ပြုတာဟာ ကောင်းမွန်တဲ့အမှုကို မကောင်းမွန်အောင် ဖြစ်စေတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါဟာ မိစ္ဆာကမ္မန္တပဲ ဖြစ်တယ်။

အရိယမဂ္ဂင် သမ္မာကမ္မန္တအရကို အကုသိုလ်မိစ္ဆာကမ္မန္တက လွဲတာတွေအားလုံးလို့ ယူပြီး ကျင့်ကြသူတွေရှိတယ်။ ဘုရားက **‘သီလပရိဘာဝိတာ သမာဓိ’** လို့ ဟောခဲ့တာပဲ။ သီလတွေ အထပ်ထပ်ပွားတာဟာ သမာဓိဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။ ဒီနေရာမှာ သမာဓိဆိုတာ ဝီရိယ သတိ သမာဓိတွေပေါ့။ ဒီသုံးခုပေါင်းကို ဈာန်သမာဓိလို့ မြန်မာပြန်လိုက်မယ်။ အဲဒီဈာန်ဟာ အကြံရဲ့နာမည်ပဲ။

ဒါတွေကြိုလို့ ဘယ်လို အသိထူး အဘိညာဉ်တွေ ပေါက်ကြသလဲလို့ သိဖို့လိုတယ်။ အဲဒီလိုကျင့်ကြသူတွေဖြစ်တဲ့ အကြံနဲ့အသိထူးတွေက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေကို ဖြစ်စေတဲ့ လူနတ်တွေဖြစ်မှာ ဆိုတာတွေပဲ အသိထူးဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အသိထူးသိတာ သမာဒိဋ္ဌိဖြစ်သလား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သလား၊ အာသဝက္ခယဖြစ်သလား၊ အာသဝဗျူဟာဖြစ်သလား သိတာပဲ။

ဒီလိုပွားတဲ့အတွက် ဒုက္ခသိပြီး ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းပယ်ကာ ဒုက္ခငြိမ်းရာ အသိအမြင်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ။ အာသဝဗျူဟာဆိုတဲ့ အာသဝပွားတာကိုလည်း ဒီလို ကာမမဟဂ္ဂတဖြစ်တဲ့ ကောင်းတဲ့အကျင့်တွေက ဖြစ်စေတာ အထင်အရှားပဲ။ ဒါကြောင့် ကာမအကုသိုလ် မိစ္ဆာကမ္မန္တသာ မိစ္ဆာကမ္မန္တဖြစ်တာမဟုတ်ဘဲ ကာမ ရူပ အရူပ ကမ္မန္တတွေလည်း မိစ္ဆာကမ္မန္တတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်ကမ္မန္တတွေက လွတ်တာနဲ့ သမ္မာကမ္မန္တဖြစ်တာ မဟုတ်တာ သိရမှာပဲ။

သမ္မာနဲ့ မိစ္ဆာအစွဲဟာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေနဲ့ပြုတဲ့ အမှုဟုတ် မဟုတ်နဲ့ ခွဲရမှာပဲ။ ကာမ ရူပ အရူပကုသိုလ်တွေထဲက အဲဒီကောင်းတဲ့အမှုတွေဟာ မကောင်းတာ ကိုထောက်ပြီး ကောင်းတယ်သာ ပြောရတာတွေပဲ။ အဲဒီကောင်းတဲ့အမှုတွေလည်း အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့်ဖြစ်တာတွေပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေဟာ မိစ္ဆာကမ္မန္တတွေပဲ ဖြစ်ကြတာပဲ။

ကာမကုသိုလ် ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်တွေရဲ့ ပုညကြိယာတွေဖြစ်တဲ့ ကမ္မန္တတွေဟာ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာတွေနဲ့ ဥပါဒါန်တွေ ကြောင့်ဖြစ်တာတွေပဲ။ ကာမတဏှာဥပါဒါန်မရှိဘဲ ကာမကုသိုလ် ကောင်းတဲ့ကမ္မန္တ မလုပ်နိုင်တာဘဲ။ ဒီလိုပဲ ရူပတဏှာဖြစ်တဲ့ ဘဝတဏှာနဲ့ အရူပတဏှာဖြစ်တဲ့ ဝိဘဝတဏှာတွေ မရှိဘဲ ရူပ အရူပ ကုသိုလ် ကောင်းတဲ့ကမ္မန္တ အမှုတွေမပြုနိုင်ကြတာဘဲ။

ဒီလိုတဏှာတွေ ဖြစ်ရတာလည်း အဲဒီကုသိုလ်တွေ ပြုကြတဲ့သူတွေက အဲဒီတဏှာ ဥပါဒါန် အရင်းခံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံဘဝရှိသူတွေဖြစ်တော့ အဲဒီသူတွေရဲ့ အသိဟာ အမှန်ကို မသိတဲ့အသိဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာပဲ။ ဒီအဝိဇ္ဇာက အဲဒီကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝ တဏှာတွေကို ဖြစ်စေတာပဲ။

၆၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီတော့ ကာမ ရူပ အရူပ ကုသိုလ်ကမ္မန္တတွေဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သဟဇာတအတူ တကွဖြစ်ကြတဲ့ ကမ္မန္တတွေ မဟုတ်ကြတာဘဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သဟဇာတဖြစ်တဲ့ ကမ္မန္တကသာ အရိယမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့ သမ္မာကမ္မန္တပဲ။

ကာမကုသိုလ်, ရူပ အရူပကုသိုလ်ဖြစ်ကြတဲ့ ကမ္မန္တတွေဟာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကိလေသာတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကမ္မန္တတွေဖြစ်တဲ့အတွက် အရိယာအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ အရိယာမဂ္ဂင် ကမ္မန္တများမဟုတ်ကြဘဲ လူနတ်အဖြစ်သာ ရောက်စေနိုင်တဲ့ ခရီးလမ်းကြောင်း မဂ္ဂင်ကမ္မန္တသာဖြစ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် သမ္မာကမ္မန္တ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်အောင် မိစ္ဆာကမ္မန္တတွေ ရှောင်တဲ့ အခါနဲ့ ပုညကြိယာတွေဆောင်တဲ့အခါတွေမှာ ကိုယ့်ကိုယ်အတွက်နဲ့ ဘယ်သူ့အတွက်မှ ဆောင်တာရှောင်တာတွေ မလုပ်ကြဘဲ ဆောင်သင့်တာ ရှောင်သင့်တာတွေ မဆောင် မရှောင်ကြရင် မမျှတတဲ့ အဖြစ်တွေဖြစ်ပြီး မညီမညွတ်တဲ့လောက ပေါ်လာကာ လူတွေမငြိမ်းမချမ်းတွေ ဖြစ်ကုန်ကြမှာဆိုတဲ့ ဆိုးကျိုးဘေးဒုက္ခ ဝိရမိတဗ္ဗတွေဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာကမ္မန္တအရှောင်နဲ့ ပုညကြိယာအဆောင်ကို ပြုကြမှသာ အရိယမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့ သမ္မာကမ္မန္တအကျင့် (အရိယမဂ္ဂင်)ဖြစ်မှာ ဖြစ်တယ်။

ဒီလို ကျွန်ုပ်ရဲ့ သမ္မာကမ္မန္တအရိယမဂ္ဂင်အရကောက်ဟာ ထေရဝါဒရဲ့ သမ္မာကမ္မန္တ အရိယမဂ္ဂင်အရကောက်နဲ့ စပ်ဟပ်လို့မရအောင် မတူကွဲပြား ခြားနားနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း တွေထဲက (၃၀)ခု မြောက် အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၁) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ သမ္မာအာဇီဝ အယူအဆနှင့်ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာအာဇီဝ
အရိယမဂ္ဂင်**

ဓမ္မစကြာမှာ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက သမ္မာအာဇီဝဟာ ငါးခုမြောက် အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်တယ်။ ဒီအရိယမဂ္ဂင်လည်း အကျင့်စာရင်းဝင် အရိယမဂ္ဂင်ပဲ။

အကျင့်ကို အကျင့်သီလလို့ တွဲသုံးကြတဲ့ အလေ့အထ ရှိကြတယ်။ သီလမရှိသူကို လူတွေသိကြတာက အကျင့်မကောင်းသူလို့ပဲ။ သီလရှိသူဆိုရင် အကျင့်ကောင်းသူလို့ အသိအမှတ် ပြုကြတာပဲ။

သမထ၊ ဝိပဿနာလုပ်တာတွေကို သမထကျင့်တယ်၊ ဝိပဿနာကျင့်တယ်လို့ ပြောကြတာ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သမထ၊ဝိပဿနာတွေ မလုပ်သူတွေကိုတော့ အကျင့် မကောင်းဘူး၊ အကျင့်ပျက်တယ်လို့ မပြောကြဘူး။ သမထ၊ဝိပဿနာတစ်မျိုးမျိုးမလုပ်သူကို အကျင့်ပျက်သူ၊ အကျင့်မကောင်းသူလို့ မပြောကြတာထောက်ပြီး သမထ၊ဝိပဿနာက အကျင့်အစစ် မဟုတ်ဘဲ သီးသန့်လုပ်ယူရတာဖြစ်လို့ တခြားသီးသန့် လုပ်ယူရတဲ့ သီလကိုခေါ်တော့ အကျင့်နဲ့ရောပြီး အကျင့်လို့ အသိခံရတာဖြစ်တယ် ပြောရမှာပဲ။

တကယ်တော့ သီးသန့်လုပ်ယူရတဲ့ သမထ၊ဝိပဿနာဟာ ဘုရားညွှန်ပြတဲ့ သမထ၊ဝိပဿနာ မဟုတ်တာ ဖြစ်လို့ အတော်လုပ်ယူရမယ့်ပုံ ရှိတာပဲ။ ဘုရားဟောတဲ့ သမထက **“သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်”** သုံးပါး ပွားတာဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာက **“ပညာအရိယမဂ္ဂင်”** နှစ်ပါးပွားတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမဂ္ဂင်တွေက ကျင့်ရတာတွေ မဟုတ်ကြဘဲ ပွားရတာတွေပဲ။ အဲဒါတွေက ဈာန်တွေ၊ အဘိညာဉ်တွေ၊ အသိဉာဏ်ပညာတွေ ဖြစ်သွားပြီပဲ။

ဥပမာပြောရင် နွားပေါက်ကလေး အရွယ်ရောက်လာရင် သူ့ကို ကြိုးတပ်ပြီး

၆၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

မောင်းတဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်တယ်၊ လှည်းမှာတပ်ပြီး လှည်းအဆွဲ ကျင့်တယ်၊ အဲဒါတွေဟာ ကျင့်တာတွေပဲ။

နောင်အခါ အကျင့်အချိုးကျသွားတဲ့အခါ ဝန်တွေကို ဆွဲစေတာပဲ၊ ဆွဲရင်းနဲ့ နွားဟာ နပ်သွားတာပဲ၊ ဥပမေယျနဲ့ ပြောတော့ သီလဟာ လူကို ကျင့်ပေးတာပဲ၊ သမထနဲ့ ဝိပဿနာဆိုတာတွေက ကျင့်ထားတာတွေကို နပ်စေတာတွေပဲ။

နပ်စေတယ်ဆိုတာ ကျင့်ထားတာတွေအတိုင်း အကြံတွေဖြစ်တဲ့ ဈာန်အဘိညာဉ်တွေနဲ့ အသိအမြင်ဖြစ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာတွေ ဖြစ်စေတာကို ဆိုလိုတာပဲ၊ ဒီတော့ ဈာန်တွေ အဘိညာဉ်တွေ အသိဉာဏ်ပညာတွေက သီးခြားကျင့်ရတာတွေ မဟုတ်ဘဲ သီလကျင့်တာရဲ့ နူးနပ်မှုအဖြစ်တွေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သီလကျင့်ရင် ကျင့်တဲ့အရာနဲ့စပ်ပြီး အတွေးအကြံဖြစ်တဲ့ဈာန်က ဝင်တာပဲ၊ ဈာန်ဝင်ရင် အဘိညာဉ်ကလည်း ပေါက်တာပဲ၊ အဘိညာဉ်ပေါက်ရင် အသိဉာဏ်ပညာတွေ မဖြစ်ဘဲ မနေတာဘဲ၊ အဲဒီလိုနဲ့ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပြည့်သွားတာပဲ။

ဒီတော့ နွားရိုင်းကို ကျင့်သလို လူကို ကျင့်ပေးရမှာက သီလပဲ၊ အပြောမဟုတ် နေတာတွေ ဟုတ်လာအောင်၊ ဟုတ်နေတယ်ဆိုတာလည်း ကာမ၊မဟဂ္ဂတအပြောမျိုး မပြောမိအောင် ဆိုတာ ကျင့်ယူရမှာပဲ၊ အပြုလည်း ဒီလိုပဲ၊ ကာမ၊မဟဂ္ဂတအပြုမျိုး မပြုမိအောင် ကျင့်ယူရမှာပဲ၊ ဒါကြောင့် သီလအရိယမဂ္ဂင်ဟာ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒီအကျင့်တွေဖြစ်လာအောင် လုပ်တာကို ပွားတယ်ပြောရတာပဲ၊ ပွားတယ်ဆိုတာ ဖြစ်စေတာရဲ့ နာမည်ပဲ။

အကျင့်တွေဖြစ်ပွားတော့ အကြံတွေလည်း ဖြစ်ပွားလာတယ်၊ အသိဉာဏ်ပညာတွေလည်း ဖြစ်ပွားလာတယ်၊ အရိယမဂ္ဂင်အကျင့် ပျောက်ရင် ဒီအကျင့်ကို ပွားရမယ့်အကြံလည်း အရိယမဂ္ဂင်ထိုက်တဲ့ အကြံတွေ မဟုတ်တဲ့ ဝီရိယ သတိ သမာဓိတွေ ဖြစ်မှာပဲ၊ အဲဒီ အကြံပွားတာက မဟုတ်နေရင် အဘိညာဉ်အသိတွေကလည်း မှားပွားတဲ့ မိစ္ဆာတွေဖြစ်မှာပဲ၊ ဂတိအမျိုးမျိုး အသိတွေ သိတာဟာ မိစ္ဆာဉာဏ်အသိတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲ၊ ဒါကြောင့် အကျင့်သီလအရိယမဂ္ဂင် အရကောက်ပြချက်မလွဲဖို့ စကားရှည်ကြီး တွေနဲ့ကြည့်ပြီး ပြောလာခဲ့ရတာပဲ။

အခုပြရမယ့် သမ္မာအာဇီဝအရိယမဂ္ဂင်အရကို အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ ဝါစာ(စကား)နဲ့ ကာယ(အပြုအမူ)ကောင်းမွန်မှုလို့ သိနေကြတယ်။ အကောင်းအကျင့် (သုစရိုက်) မကောင်း အကျင့်(ဒုစရိုက်)တွေမှာ ကာယမှာဖြစ်တဲ့ ကာယအမှု၊ ဝစီမှာဖြစ်တဲ့ ဝစီအမှု၊ မနောမှာ ဖြစ်တဲ့ မနောအမှုလို့ရှိတဲ့အတိုင်း စာရိတ္တဆိုတဲ့အကျင့်တွေက ဒီလိုသုံးဌာနရှိပေမယ့် အရိယ မဂ္ဂင်အကျင့်ပြချက်သုံးခုမှာ ကာယနဲ့ ဝစီနှစ်ခုပဲ ယူပြီး မနောယူရမယ့် အရိယမဂ်အင်္ဂါကို မနောမယူဘဲ ရှောင်ကြတာပဲ။

ဘုကြောင့် ဒီလိုမနောအမှုကို လက်ရှောင်တာလဲဆိုတော့ ဒီအရိယမဂ္ဂင်က သီလ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်လို့ပဲ။ သီလဖြစ်တာနဲ့ ရှောင်ရသလားမေးရင် ဖြေကြမှာပဲ။ သီလဟာ မနောဒွါရမှာ မရှိရဘူးလို့ပဲ။ ဒါကို ဘယ်သူပြောသလဲမေးရင် ဘုရားဟောတယ်လို့ ဖြေမှာပဲ။ ဘယ်မှာ ဘယ်လို ဟောလို့လဲမေးရင် ပါတိမောက်ဝိနည်းမှာ “မနောဒွါရေ အနာပတ္တိ” လို့ ဟောကြောင်း ဖြေမှာပဲ။ ဒီလိုရှိတာလည်း အမှန်ပေါ့။

အဲဒီသီလက ရဟန်းတွေညီညွတ်ကြဖို့ ဘုရားက အဖွဲ့ဆိုင်ရာဥပဒေအဖြစ် ပညတ်ခဲ့တဲ့ သီလပဲ။ အဲဒီမှာတော့ စိတ်မှာဖြစ်တာဆိုရင် အပြစ်မဖြစ်ရလို့ ဟောတာပဲ။ “မနောဒွါရေ အနာပတ္တိ” က ဘုရားပညတ်တဲ့ ဝိနယသီလအတွက်ပဲ။ ဓမ္မသီလလည်းဖြစ်တဲ့ အရိယဖြစ်ကြောင်း သီလအတွက် မဟုတ်တာဘဲ။

အရိယသီလမှာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ သုံးပါးလုံး သီလပဲ။ မနောသုစရိုက် တွေဟာ မနောကံသီလတွေပဲပေါ့။ ဝိနယကို လူတွေရဲ့ လမ်းညွှန်အဖြစ်မြင်တာ အားကြီးတော့ လူတွေရဲ့ ရပ်တည်ရမယ့်သီလစာရင်းမှာလည်း မနောသုစရိုက်ကို သီလမလုပ်ချင်ကြတော့ တာဘဲ။ ပြီးတော့လည်း မနောကံ မမြောက်တာတွေကို မနောကံမြောက်တယ် ထင်ကြတော့လည်း အဲဒီကံမမြောက်တဲ့ မနောအမှုတွေကြောင့် အပြစ်မြင်ဖို့ မဖြစ်တာ လည်းပါမယ်။

ပုံစံပြောရင် ယောက်ျားတွေဟာ မိန်းမတွေကို စိတ်ဝင်စားကြတယ်။ မိန်းမတွေက လည်း ဒီလိုပဲ။ ကိုယ့်အကြိုက်နဲ့ညီတဲ့သူကို ကိုယ့်မယားနေရာ၊ ကိုယ့်လင်နေရာမှာ ထားပြီး စိတ်ကူးတာမျိုး လုပ်ကြည့်ကြတယ်။ ဒီစိတ်ကူးဟာ မနောကံကျူးလွန်တယ်လို့ မှတ်ကြတယ်။

၆၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါပေမယ့် ဒါကို အပြစ်တင်ဖို့ မဟုတ်လို့ “မနောဒွါရေ အနာပတ္တိ” ဆိုပြီး မနောဟာ ကျင့်ရမယ့်သီလ မဟုတ်လို့ လုပ်ကြတာဘဲ၊ တကယ်တော့ ဒီစိတ်ကူးမျိုးဟာ မနောနဲ့ ကျူးလွန်တာ မဟုတ်တာဘဲ၊ ဒီလိုစိတ်မကူးရင် ကိုယ်ယူရမယ့်သူကို ဘယ်လို သိပါ့မလဲ၊ ရတာယူပြီး အဆင်မပြေရင် ဒုက္ခများမှာပေါ့၊ ဒါက ဒီလိုမလုပ်မိအောင် ကျင့်ရမှာမှ မဟုတ်တာဘဲ၊ ဒါဟာ မနောကံ မမြောက်တာဘဲ။

သူများတွေလုပ်ကြတဲ့ အမှားနဲ့ အဲဒီအမှားရဲ့ အဖြစ်တွေထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ထည့်ကြည့် ပြီး သာယာရာက အမှိုက်ဓာတ်တွေဝင်ပြီး အဲဒီလိုမျိုးတွေကို ငါလုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ် ချက်ချတာက မနောကံပဲ၊ အဲဒါ မနောနဲ့ ကျူးလွန်တာပဲ၊ သူများတွေရဲ့ ဖိစီးတာတွေ ဖျက်ဆီးတာတွေ အမြင်လွဲတာတွေကို ခံရသူဖက်က မသာယာဘဲ ပြုလုပ်သူဘက်က ဝမ်းသာတဲ့ စိတ်တွေရဲ့ နာမည်ပဲ။

ပုညကြိယာကို အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေနဲ့ လွန်ကျူးကြတဲ့ ကံတွေကိုလည်း ဒီလိုပဲ လွန်ကျူးကြသူတို့နေရာမှာ ကိုယ်ကဝင်ပြီး သာယာတယ်၊ အလွန်ကျူးခံရသူ တွေနေရာက မသာယာကြဘူး၊ ဒါတွေဟာ စိတ်မနောမှာဖြစ်တဲ့ ပုညကြိယာတွေပဲ၊ အဲဒါတွေက ကာမ ရူပါရူပ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုရင် အဲဒါတွေ သာယာတာဟာ မနောကံ မြောက်တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေပဲ။

အဲဒီ မနောကံမြောက်တာတွေအားလုံးဟာ ကံနဲ့စကားမပြောဘဲ ဒွါရနဲ့စကားပြော တော့ ဇီဝလို့ပြောတာပဲ၊ ဇီဝဆိုတာ ရှင်သန်နေမှုပဲ၊ လူဟာ ပြုတယ်၊ ပြောတယ်၊ နေတယ်၊ ပြုတာပြောတာက ထင်ရှားပြီးသားပဲ၊ နေတယ်ဆိုတာက ဘာဖြစ်ချင်နေတာလဲ၊ ဘာလုပ်ချင် နေတာလဲ၊ ဘာသိစေချင်နေတာလဲ၊ ဘာအလိုမကျနေတာလဲ၊ ဘာ အလိုကျနေတာလဲ။

ဒါတွေကို ကိုယ်လက်မျက်နှာတွေက ပြနေကြတာပဲ၊ ကံရုပ်တွေကပြနေတယ်ပေါ့၊ မနောကံဖြစ်လို့ ပေါ်နေတဲ့ရုပ်တွေဟာ အာဇီဝတွေပဲ၊ မနောကံမြောက်တဲ့ အကုသိုလ်ကံလည်း ရှိမယ်၊ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း ရှိမယ်၊ ရူပကုသိုလ်ကံလည်း ရှိမယ်၊ အရူပကုသိုလ်ကံလည်း ရှိမယ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကံလည်း ရှိမှာပဲ၊ ဒီနေရာမှာ တစ်ချက်ကလေး ရှင်းစရာရှိတယ်၊ အရူပဗြဟ္မာသတ္တဝါဆို ရုပ်မရှိလို့ ဘယ်လို အာဇီဝရှိမှာလဲ မေးမှာအတွက်ပဲ။

အရူပပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်မရှိတာမဟုတ်ဘဲ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အာရုံက ရုပ်မရှိလို့ အရူပပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တာလို့ ဖြေရမယ်။ ဒါနဲ့စပ်လို့ အသညသတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဒီလိုပဲ။ နာမ်မရှိတာမဟုတ်ဘဲ သညာအသိ မရှိသူဖြစ်လို့ ‘အသညသတ္တ’ လို့ ပြောရတာပဲ။ ဒါကြောင့် အာဇီဝဖြစ်တဲ့ ကံရုပ်တွေဟာ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ ရှိနေတာ သိဖို့ပဲ။

အဲဒီမှာ သမ္မာအာဇီဝ အရိယမဂ္ဂင်အရ ကောက်ဖို့ကတော့ ကာမ မဟဂ္ဂတကံတွေ ထဲက အာဇီဝတွေကလွတ်တဲ့ သမ္မာအာဇီဝအရိယမဂ္ဂင်တွေပဲ။ ကာမ မဟဂ္ဂတကံတွေ ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အာဇီဝတွေဟာလည်း မဂ္ဂင်တော့ မဂ္ဂင်တွေပါပဲ။ အပါယ်ရောက်ကြောင်း လမ်း အာဇီဝမဂ္ဂင် လူနတ်ဖြစ်ကြောင်းလမ်း အာဇီဝမဂ္ဂင် ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းလမ်း အာဇီဝမဂ္ဂင်တွေဟာ “ သမ္မာ ” ဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ္ဂင် မဟုတ်တဲ့အတွက် သမ္မာအာဇီဝ အရိယမဂ္ဂင်တော့ မဖြစ်ဘူး။

သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်အရကို သမ္မာဝါစာနဲ့ သမ္မာကမ္မန္တထဲက အသက်မွေးမှုနဲ့စပ်တာ တွေကို ခွဲယူပြီးကောက်ရင် သမ္မာဝါစာနဲ့ သမ္မာကမ္မန္တ ကောက်စဉ်က အသက်မွေးမှုနဲ့ မစပ်တဲ့ ဝါစာနဲ့ ကမ္မန္တတွေလို့ ကောက်ခွဲလို့လား မေးရမယ်။ အဲဒီလိုမကောက်ရင် ဝါစာ ကမ္မန္တ မှန်သမျှ ကောက်လို့ပဲပေါ့။ အဲဒီလိုကောက်ရင် သမ္မာအာဇီဝအတွက် ကောက်စရာ မရှိဖြစ်ပြီး အရိယမဂ္ဂင်ကို ရှစ်ပါးဟောပေမယ့် ခုနစ်ပါးပဲ ဖြစ်နေတာတွေ့ရမှာပဲ။

ဒါကြောင့် သမ္မာအာဇီဝ အရိယမဂ္ဂင်အရဟာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့် ဖြစ်ကြတဲ့ ကာမ မဟဂ္ဂတကုသိုလ်ထဲက မနောက် အနေအထားတွေက လွတ်တဲ့ အာဇီဝတွေဟာ သမ္မာအာဇီဝအရိယမဂ္ဂင်ပဲပေါ့။

မနောနဲ့ ကံမြောက်တာကို အကုသိုလ်ဒုစရိုက်တွေမှာပဲ သိကြတယ်။ ကုသိုလ် သုစရိုက်မှာ အသိနည်းကြတယ်။ သူများလုပ်ကြတဲ့ ဒါန သီလ ဘာဝနာတွေမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ့်ဘာသာဆင်ခြင်လို့ရတဲ့ ဒါန သီလ ဘာဝနာတွေ တစ်ခုခုမှာဖြစ်ဖြစ် အဲဒါတွေဖြစ် အောင်လုပ်မယ်။ အဲဒါတွေဟာ ငါ့အလုပ်ပဲလို့ စိတ်မနောဆုံးဖြတ်ချက်ချထားတာတွေဟာ ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ မနောက်တွေပဲ။

အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကျတဲ့ မနောက်မှာ ကာမအာရုံရဖို့ ကျတာလား၊ ရူပအရူပအာရုံ တွေနဲ့ နေဖို့ကျတာလား၊ အဲဒါတွေဆိုရင် အဲဒီအာဇီဝဟာ အရိယမဂ္ဂင်မဖြစ်ဘဲ ဂတိမဂ္ဂင်ပဲ

၆၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဖြစ်မယ်၊ အဲဒီမနောကံဖြစ်တာမှာ ကိုယ့်အတွက်လည်း မဟုတ်၊ ဘယ်သူ့အတွက်မှ မဟုတ်တာလည်း မဟုတ်ဘဲ ဆက်ဆံသူနဲ့ အဆက်ဆံခံသူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် မျှတဖို့ အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တဲ့ မနောကံထဲမှာပါဝင်တဲ့ အာဇီဝကတော့ အရိယမဂ္ဂင်သမ္မာအာဇီဝပဲ ဖြစ်တယ်။

နှစ်ဦးနှစ်ဖက် မမျှတတာဟာ မငြိမ်းတာလို့သိပြီး မမျှတချင်တာကို ဖျောက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းဖို့ မျှတတာကို စိတ်ကူးဆုံးဖြတ်တဲ့ စိတ်မနောဖြစ်လို့ အဲဒီစိတ်မနောနဲ့ သက်ဝင်ရှင်သန်နေတဲ့ ကိုယ်လက်မျက်နှာအနေအထားဟာ သမ္မာအာဇီဝအရိယမဂ္ဂင်အရပဲ။

ဒီသမ္မာအာဇီဝ အရကောက်တာကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီအကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၃၁) ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၂) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ သမ္မာဝါယာမ အယူအဆနှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာဝါယာမ
အရိယမဂ္ဂင်**

ဓမ္မစကြာထဲ အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ သမ္မာဝါယာမအရိယမဂ္ဂင်ဟာ ခြောက်ခုမြောက် အရိယမဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒီအရိယမဂ္ဂင်က အကျင့်မဂ္ဂင်မဟုတ်တော့ဘူး၊ အကြံအစဉ်စုဝင် အရိယမဂ္ဂင် သုံးပါးထဲက ပထမဆုံးအရိယမဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒီအရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ စကားအနက်က ထမ်းပိုးကျည်း တပ်ထားတဲ့ ကြိုးစားခြင်းလို့ပဲ၊ ကြိုးစားတာကို ဘာလဲလို့ပြောရမှာပဲ။

ကြိုးစားလုံ့လထုတ်တယ်ဆိုတာ ဘာကိုကြိုးစားလုံ့လထုတ်တာလဲ၊ တရားကို ကြိုးစားလုံ့လအားထုတ်တာလို့ သိနေကြပြီးသားပဲ၊ အဲဒီ အားထုတ်ခံရတဲ့ တရားက ဘာလဲဆိုတာ မေးခွန်းထွက်ပြန်တာပဲ၊ အဲဒီ မေးခွန်းကို မမေးကြတော့ဘူး၊ တရားကို

တရားလို့ပဲ အလုံးလိုက် သိနေကြတော့ သိပြီးသားလို့ ထင်ကြလို့ပဲ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း တရားကို ဘာဆိုတာမျိုး မသိဘူး။ အဲဒီလိုမသိတာ သိဖို့အားထုတ်ကြတာဖြစ်လို့ တရားဆိုတာ ဘာလဲလို့တော့ မမေးကြတော့တာဘဲ။

တကယ်တော့ အားထုတ်တာဟာ တရားသိအောင် အားထုတ်တယ်ဆိုတာထက် တရားကို အားထုတ်တာ ဖြစ်တယ်။ တရားသိအောင် အားထုတ်တယ်ဆိုရင် တရားသိအောင် ဆိုတာက အားထုတ်ရတဲ့အရာမဟုတ်ဘဲ အားထုတ်ရခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်ပဲ ဖြစ်လို့ ပန်းတိုင်က မရောက်သေးတာဆိုတော့ အားအထုတ်ခံအရာ မဟုတ်လို့ဘဲ။

အဲဒီပန်းတိုင်ရောက်ဖို့ ဘာကို အားထုတ်တာလဲ။ တရားကို အားထုတ်တာဆိုရင် တရားက သိပြီးသားလား။ သိပြီးတဲ့အရာကိုမှ လွဲနေရင် တည့်သွားအောင်၊ တည့်နေရင် လွဲမသွားအောင်၊ မတည့်နေရင် တည့်သွားအောင်၊ တည့်နေရင် ဆက်တည့်နေအောင် ဒီလိုတွေလုပ်တာဟာ အားထုတ်တာတွေပဲ။ အဲဒီတော့ တရားကို သိနေဖို့လိုတာပဲ။ ဒါမှ အားထုတ်စရာ လွဲမလွဲ၊ တည့်မတည့် လုပ်လို့ရမှာဖြစ်လို့ပဲ။

ဝါယာမကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခံကို သိရမှာပဲ။ အားထုတ်ဖို့တော့ ဆော်သြကြတယ်။ အားအထုတ်ခံကိုမပြကြတော့ မသိဘဲ အားထုတ်တတ်ကြတယ်။ ငယ်စဉ်က ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဥပုသ်နေဆိုရင် ရွာထဲကလူကြီးတွေ ဥပုသ်စောင့်လာကြတယ်။ နေ့လည်နေ့ခင်းဆိုရင် ဥပုသ်သည်တွေဟာ အားထုတ်တဲ့ အနေနဲ့ ပုတီးစိပ်ကြတယ်။

ဘာတွေကို ပုတီးစိပ်တာလဲလို့ အကဲခတ်ကြည့်တော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပုတီးတစ်လုံးချ၊ ဓမ္မာနုဿတိ ပုတီးတစ်လုံးချ လုပ်နေတာတွေလည်း တွေ့ရတယ်။ အနိစ္စ ပုတီးတစ်လုံးချ၊ ဒုက္ခ ပုတီးတစ်လုံးချ လုပ်တာလည်း တွေ့ရတယ်။ ကြီးလာတဲ့အခါမှသိရတာက တို့ရွာက လူတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာ အသိဉာဏ် အားနည်းကြတာ။ ဒီလိုအားအထုတ်ခံ မဟုတ်တာတွေ အားထုတ်နေခဲ့ကြလို့ပဲ။ ဒါတွေက ဒီလိုလုပ်ရမှာတွေမှ မဟုတ်တာဘဲ။

အားထုတ်တယ်ဆိုတာတော့ သိကြတာပဲ။ ပျက်နေတာ ကောင်းအောင်၊ မပျက်နေတာ မပျက်အောင်၊ မကောင်းနေတာ ကောင်းအောင်၊ ကောင်းနေတာ တိုးပြီးကောင်းအောင် လုပ်တာတွေဟာ အားထုတ်တာတွေပဲပေါ့။

၇၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါတွေဟာ အားထုတ်ပုံ အခြင်းအရာတွေပဲ။ အလုပ်ခံက ဘာလဲပေါ့။ ဒါတွေရဲ့ အဖြေကိုတော့ တရားပေါ့လို့ ပြောကြမှာပဲ။ တရားက ဘာလဲလို့ ဆက်မေးခံရရင်တော့ စိတ်ရှုပ်သွားပြီး အဖျက်မေးခွန်းမေးနေတာဆိုပြီး မဖြေဘဲ မျက်နှာ လွှဲကြစရာရှိတာပဲ။ တကယ်တော့မသိလို့ စိတ်ရှုပ်သွားပြီး မဖြေချင်တာပဲ။ တရားအားထုတ်သူပဲ မသိဘဲနေမလား ပြောစရာရှိပေမယ့် မသိတာဘဲ။

မျက်ချေးဟာ မျက်စိနဲ့အနီးဆုံးနေရာမှာ ရှိတာပဲ။ အဝေးအလံအထိ မြင်တတ်တဲ့ မျက်စိဟာ အဲဒီမျက်ချေးကို မမြင်သလိုဘဲ။ နီးလွန်းနေလို့ကို မမြင်တော့တာဘဲ။ တရားကို ဦးခိုက်နေကြတဲ့အနေနဲ့ “ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” လုပ်နေလို့ တရားက ကပ်နေတာကြောင့် နီးလွန်းပြီး မမြင်တာလို့ ပြောရမလို ရှိနေတယ်။ ဓမ္မကို တရားလို့ ဘာသာပြန်ထားတော့ ပိုမသိတော့တာပေါ့။

တရားဆိုတာ ဓမ္မရဲ့ဘာသာပြန်မှ မဟုတ်လို့ဘဲ။ တရားဟာ ဓမ္မကို ဗမာမှုပြုထား ခံရတဲ့စကားပဲ။ “ဓမ္မ” ကို “ဓရမ” လို့ပြောရတော့ “ဓရမ” ကို “ဓရမ်း” လို့ခေါ်ရင်းက “ဓရမ်း” က “ဓရား” ပြောင်းလာပြီး “ဓရား” က “တရား” ဖြစ်လာတာပဲ။ ဒီတော့ ဓမ္မကို ဓမ္မလို့ပဲခေါ်စေတာဖြစ်တော့ ဘယ်လို အနက်သိတော့မှာလဲပေါ့။ မသိကြတာဟာ နည်းတောင် နည်းနေတယ် ပြောရမလိုဘဲ။

ဓမ္မကို အနက်ပြန်ရင် ဓရ+ရမ္မကလာတာဖြစ်လို့ “အဆောင်” လို့ ဖြစ်မယ်။ **“ဓာရိယတေတိ ဓမ္မော”** လုပ်ရမှာပဲ။ **‘ဓရတိတိ ဓမ္မော’** လို့လည်း လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ရင် ဆောင်တတ်တာလို့ ဖြစ်မယ်။ သဘာဝတွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဆောင်တတ်တာတွေဖြစ်လို့ ဆောင်တတ်တဲ့ အနက်ဖော်ရင် သဘာဝတွေပဲ ရမယ်။

ဘုရားဟောတဲ့ဓမ္မဟာ လူဆောင်စရာ အနက်ရှိတာလား၊ သဘာဝဖြစ်တဲ့ သူ့သဘော သူဆောင်တဲ့အနက်ရှိတာလား၊ ဒီဓမ္မစကြာဟောကြားချက်ကြည့်ရင်ပဲ လူမမှီဝဲရမှာတွေ၊ လူပွားများရမှာတွေဟောတာ အတိအလင်းတွေ နေရတာအရ ဆောင်တတ်တဲ့အနက်အရ သဘာဝတွေ ဟောတာမဟုတ်ဘဲ အဆောင်အနက်အရ ဆောင်စရာတွေ ဟောတာပဲ။ ဒီတော့ ဓမ္မအနက်ဟာ ဆောင်ရမယ့်အရာတွေပဲ။

ဒီတော့ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အားထုတ်တဲ့ လူတွေ

ဆောင်ရမယ့် အရာတွေကို ဆောင်တာတွေအဖြစ် ပျက်ရင်ပြင်တယ်။ မပျက်ရင် မပျက်အောင်၊ မကောင်းရင် ကောင်းအောင်၊ ကောင်းရင် တိုးပြီးကောင်းအောင် ကြိုးစားအားထုတ်တာရဲ့ နာမည်ပဲ။ အဲဒီမှာ လူတွေ ဆောင်ရမယ့်အရာဆိုတာတွေက ဘာတွေလဲ အမေးတွေ ထွက်လာတယ်။ ဒီအမေးဟာ တရားဆိုတာတွေက ဘာတွေလဲ မေးခွန်းနဲ့ထပ်တူပဲ။

ဒီအရိယမဂ္ဂင်တွေမှာပဲ အဲဒီမေးခွန်းတွေရဲ့ အဖြေတွေပေးထားပြီး ရှိတယ်။ အဲဒါ တွေက သမ္မာဖြစ်တဲ့ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတို့ပဲ။ ဒီအရိယမဂ္ဂင်သုံးပါးဟာ လူတွေဆီမှာ ဆောင်ပြီးသား မရှိကြဘူး။ ဒါကို မဆောင်တဲ့အတွက် လူတွေမှာ ဒုက္ခများကြတယ်။ ဒုက္ခကို လူတွေ အလိုမရှိဘူး။ ဒါတွေဆောင်ရင် ဒုက္ခမဖြစ်ဘူး။ ဒီတော့ ဒါတွေဟာ လူတွေရဲ့ ဆောင်စရာတွေပေါ့။ ဆောင်စရာအဆောင်ဟာ ဓမ္မဖြစ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီဓမ္မလို့ ဆိုရတဲ့ တရားရဲ့အရဟာ သမ္မာဖြစ်ကြတဲ့ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတွေပဲ။

ဒီတော့ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ သမ္မဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတွေကို ပျက်ရင်ပြင်၊ မပျက်ရင် မပျက်အောင်၊ မကောင်းရင် ကောင်းအောင်၊ ကောင်းရင် ပိုပြီးကောင်းအောင် လုပ်တာတွေပဲ ၊ ဒီစကားမှာ မေးစရာတွေ ရှိနိုင်တယ်။ ဒီအကျင့်သီလ အရိယမဂ္ဂင်တွေက ဆောက်တည်ပြီးသားတွေ မဟုတ်ဘူးလားလို့ပဲ။ ဒါတွေကို ကျင့်မယ်လို့ စေတနာစိတ်ထား ရပ်တည်လိုက်တာ အမှန်ပဲ။

ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ရပ်တည်ထားတာက မပျက်တော့ဘူးလား၊ မကျိုးမပေါက် မပျက်စီးတော့ဘူးလား၊ အဲဒီရပ်တည်တာတွေ အပြင်ကို မဖွဲ့ထွက်တော့ဘူးလား၊ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို အကျင့်တစ်ခုခုကျင့်ရင် အကျင့်က အဲဒီတိရစ္ဆာန်ဟာ မပျက်တော့ ဘူးလားဆိုရင် ပျက်တာပဲ။

ကျင့်ပေးသူက ပျက်ရင် ပြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ပေးရတာပဲ။ မပျက်ရင် မပျက်တဲ့အတိုင်းရှိအောင် အားထုတ်စေရတာပဲ။ လူမှာလည်း သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတွေကျင့်ပေးမယ့် အဲဒီအကျင့်က ဖွဲ့ထွက်ပျက်ပြားတာမျိုး ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ ဒီတော့ ပြင်ဖို့၊ မပျက်စေဖို့၊ ကောင်းဖို့၊ တိုးကောင်းဖို့၊ ကြိုးစားအားထုတ်တာ လုပ်ရမှာပဲ။

သမ္မာဝါယာမ အရိယမဂ္ဂင်ဟာ သမာဓိက္ခန္ဓာအရိယမဂ္ဂင်ပဲ။ သမာဓိဟာ ဈာန်ပဲ။ ဈာန်ဟာ အကြံပဲ။ အကြံအုပ်စုဝင် အရိယမဂ္ဂင်ပဲ။ အကျင့်အုပ်စုဝင် ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊

၇၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အာဇီဝတွေကို ဈာန်သွင်းကြံစည်မှုနဲ့ ပွားစေမှုဖြစ်တဲ့ “ပရိဘာဝိတ” လုပ်နေတာပဲပေါ့၊ ပြီးတော့လည်း သမ္မာဖြစ်အောင် ကာမ မဟဂ္ဂတဖြစ်တာတွေ တားမြစ်ပြီး ဝါစာလုပ်တာ၊ ကမ္မန္တလုပ်တာ၊ အာဇီဝလုပ်တာတွေကို ကြိုးစားအားထုတ်တာတွေဟာ အထပ်ထပ်ပွားတာတွေပဲ။

ဒါဟာ အကျင့်သီလတွေကို အထပ်ထပ် ပွားစေတာတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အထပ်ထပ် ပွားစေတယ်ဆိုတာ သီလအကျင့်တွေကို အထပ်ထပ်အားထုတ်ကြိုးစားတာလည်း တစ်ခုဖြစ်တယ် မဟုတ်လား၊ ဒီသမ္မာဝါယာမ အရိယမဂ္ဂင်ဟာ ဘုရားက ဓမ္မစကြာ အရိယမဂ္ဂင် ဟောချက်မှာ ဟောထားတဲ့ စကားပဲ၊ အနက်ပြန်တော့ “ကြိုးစားအားထုတ်” လို့ရတယ်။

အဲဒီမှာ ဘာကို ကြိုးစားအားထုတ်မလဲဆိုတော့ “တရားကို” လို့ရတယ်။ တရားက ဘာလဲဆိုတော့ အဆောင် ဒါမှမဟုတ် ဆောင်စရာကိုခေါ်တာဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး ဆောင်စရာဟာ ကိုယ် နှုတ် စိတ်နှလုံးတွေရဲ့ အသိပေးချက်တွေမှာ ကာမ မဟဂ္ဂတ ဖြစ်တာတွေက လွန်မြောက်တာတွေလို့ ပြခဲ့တယ်။ ဒီတော့ သမ္မာဝါယာမအရက ကာမ မဟဂ္ဂတတွေ မဟုတ်တဲ့ အပြောဝါစာ၊ အပြုကာယ၊ အနေမနောတွေဖြစ်တဲ့ ဆောင်စရာတွေကို ကြိုးစားအားထုတ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။

ဒါတွေဟာ ကျွန်ုပ် သမ္မာဝါယာမအရ ဟောပြောပြချက်တွေပဲ၊ ဒီတော့ ဒီဟောပြော ပြချက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၃၂)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၃၃) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ သမ္မာသတိ အယူအဆနှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသတိ အရိယမဂ္ဂင်

ဓမ္မစကြာဟာ ဘုရားဟောတဲ့တရား အများအပြားထဲမှာ လက်ဦးဆုံး ဟောတဲ့ တရားအဖြစ် ထင်ရှားတယ်။ ဘုရားဟော ဘုရားဖြစ်အောင်ကျင့်လို့ ဘုရားဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုကျင့်ပြီး ဘုရားအဖြစ်ရောက်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ပြောကြားတဲ့စကားဖြစ်တဲ့အတွက် အလွန် အသက်ဝင်တဲ့ တရားပဲ။ မိမိရရှိ ဝင်စားပြီးတာကို စကားလုံးတွေ ပြောရတာဖြစ်လို့ပဲ။ စကားတစ်မျိုးနဲ့ ပြောရင် ဖလသမာပတ်က ထလာပြီး ပြောဟောတဲ့တရားဖြစ်တယ်လို့ပဲ။ ဘယ်လောက် ထိရောက်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားအောင် ပြောလိုက်တာပဲ။

အဲဒီလိုဖြစ်ပေမယ့် အဲဒီလိုပြောဟောတဲ့ စကားတွေထဲက စကားလုံးတွေရဲ့အရတွေ အမှန်အကန် နားမလည်နိုင်ရင်တော့ ဘယ်လောက်ပဲ ဖလသမာပတ်ကထလာပြီး ပြောတာ ဖြစ်ဖြစ် နာသူတွေဘက်က ချွတ်ယွင်းတော့ အကျိုးများဖို့က လွဲချော်နိုင်တာပဲ။ ဒီလို မဖြစ်အောင် စကားတစ်လုံးတိုင်းကို တစ်လုံးတည်းအနက်ဖော်တာမလုပ်ဘဲ နာကြားသူတွေ သိနိုင်တဲ့ အထိဖြစ်ပြီး အကျိုးများဖို့ ကြိုးစားပြလိုက်တာပဲ။

ဒီစကားတွေ ပြောသူနာသူကြားမှာ ခြားနားချက်တွေက များတယ်။ ကာလလိုဆိုရင် လည်း နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်အထိပဲ။ ဌာနလိုဆိုရင်လည်း မိုင်တွေထောင်ချီပြီးပဲ။ ပုဂ္ဂလလိုဆိုရင်လည်း ဇာတ်အနွယ် အမျိုးချင်းက စပ်လို့မရအောင်ဘဲ။ ဒီတော့ စကားကို စကား (သဒ္ဒါ)လို နားလည်တာနဲ့တော့ တစ်ထပ်တည်းကျဖို့ မလွယ်အောင်ဘဲ။ ဘုရား ဟောပြောတဲ့ ဓမ္မကို ကျင့်ကြပြီးမှ တူအောင်ပြောလို့ရစရာရှိတာပဲ။ ကာလ ဌာန ပုဂ္ဂလ အခြားအဆီးကို ကျော်နိုင်တာ ဒီတစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ကြိုးစားပြတာပဲ။

၇၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဓမ္မစကြာထဲက အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ သမ္မာသတိ အရိယမဂ္ဂင်ကို အရိယမဂ္ဂင်ရဲ့ သတ္တမအရိယမဂ္ဂင်အဖြစ် ဘုရားဟောထားတယ်။ သမ္မာသတိဆိုတာ ကာမသတိ၊ မဟဂ္ဂတ သတိတွေမဟုတ်တဲ့ သတိပဲဆိုတာ သိရမှာပဲ။ မကောင်းတဲ့ရယူမှု ရယူဖို့ သတိ၊ ကောင်းတဲ့ ရယူမှု ရယူစရာကို အာရုံရှိတဲ့ သတိတွေဟာ ကာမသတိတွေပဲ။

ရုပ်အာရုံစိတ်ကို တည်စေဖို့ သတိ၊ ရုပ်မဲ့အာရုံတွေမှာ တည်စေဖို့ သတိထားတာ တွေကျတော့ မဟဂ္ဂတသတိတွေပေါ့။ အဲဒီသတိတွေဟာ မိစ္ဆာသတိတွေပဲ။ အဲဒီသတိတွေကို ဘာ မှားယွင်းသတိထားလို့ မိစ္ဆာသတိဖြစ်တာလဲ မေးမယ်ဆိုရင် အဲဒီကာမ မဟဂ္ဂတ ကံ သင်္ခါရတွေက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲ။ ဒါကြောင့် ကာမနဲ့မဟဂ္ဂတ ကံသင်္ခါရဘဝတွေဟာ လူ့လောကနဲ့ မသင့်တော်တာတွေပဲ။

“မျိုးစေ့မှန်၊ ပင်မသန်” ဆိုတာမျိုး ဖြစ်တာပဲ။ ဒီတော့လည်း “ဖူးတံငုံကင်း၊ အသီးဖျင်း” ဆိုတာမျိုး ကာမ မဟဂ္ဂတဇာတ်ဝင် ယိုယွင်း ပျက်စီးတွေ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီထဲက သတိမှာလည်း သတိထားမှုတွေပါတာပဲ။ အဲဒီသတိဟာ မလိုလားအပ်တဲ့ သတိပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီသတိတွေကို မိစ္ဆာသတိတွေလို့ ပြောခဲ့တာပဲ။

သမ္မာသတိ အရိယမဂ္ဂင်အရ သတိကို သိရာမှာ အဲဒီကာမအာရုံတွေ ရှိကြတဲ့ ကောင်းမှု မကောင်းမှု ကံတွေဆိုင်ရာ သတိတွေနဲ့ မဟဂ္ဂတအာရုံတွေဖြစ်ကြတဲ့ ရူပ၊ အရူပအာရုံတွေကို အာရုံပြုကြတဲ့ မသိအောင်နေမှု၊ မရှိအောင်နေမှု ရူပ၊ အရူပကံတွေ ဆိုင်ရာမှာပါဝင်တဲ့ သတိတွေက အလွတ်ဖြစ်တဲ့သတိကို အရယူရမှာပဲ။

ဒီတော့ အဲဒီသတိကို ယူနိုင်ဖို့ သတိအရယူတာကို အစဆုံးလုပ်ရမှာပဲ။ သတိကို ဗမာတွေက ဘာသာမပြန်ကြတော့ပဲ သတိလို့ပဲ သိပေးကြတယ်။ ဘာသာပြန်ရင်တော့ “အောက်မေ့မှု” လို့ရမှာပဲ။ ဘာကိုအောက်မေ့ သတိရတာလဲ။ ကာမအာရုံတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက် တွေကို သတိရနေတာလည်း သတိပဲ။ မဟဂ္ဂတဖြစ်တဲ့ရုပ်အာရုံတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ ရုပ်မဟုတ်တဲ့ အာရုံတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို သတိရနေတာလည်း သတိပဲ။

အဲဒီအာရုံ အမျိုးမျိုးတွေကို အာရုံပြုပြီး လွန်ကျူးကြတဲ့ ကံ သင်္ခါရ ဘဝအာရုံတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို သတိရနေတာလည်း သတိပဲ။ အခုပြောခဲ့တာမှာ အောက်မေ့မှုသတိ အမျိုးအစား သုံးပါး ပြောခဲ့တာပဲ။ ကာမအာရုံ အဖြစ် အောက်မေ့မှုသတိ၊ မဟဂ္ဂတအာရုံ

အဖြစ်အပျက် အောက်မေ့မှုသတိ၊ အဲဒီအာရုံတွေကို အာရုံပြုပြီး လွန်ကျူးကြတဲ့ ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်အာရုံကို အောက်မေ့မှု သတိတို့ပဲ။

ဒီအောက်မေ့မှု သတိသုံးမျိုးမှာ သမ္မာသတိ အရကောက်ရမယ့် သတိဟာ ကံသင်္ခါရ ဘဝတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို အာရုံပြုတဲ့သတိပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကံသင်္ခါရဘဝတွေက ဘယ်လိုဖြစ်ပျက်နေလို့လဲ၊ ဒီ ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေဟာ အစွဲအလန်းတွေက ဖြစ်စေတာပဲ၊ ပြီးတော့ ဒီကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေက ဇာတ်ဝင်ယိုယွင်းပျက်စီးတာတွေကို မွေးဖွားပေးတာ၊ အဲဒီမွေးဖွားပေးခံရတာတွေကို ထပ်ပြီးစွဲလန်းတာတွေ ပြန်ပေါက်ကြတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေဟာ ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေပဲ။

ဒီအဖြစ်အပျက်တွေဟာ ရှောင်ရမယ့် (ဝိရမိတဗ္ဗ) အရာတွေပဲလို့ သတိဖြစ်နေတာဟာ ဒါတွေကို ရှောင်ကြဉ်တဲ့ (ဝိရတီ) တရားဖြစ်တဲ့ အကျင့်အရိယမဂ္ဂင် သမ္မာဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတွေဖြစ်ပွားတာမှာ တိုးတက်ဖြစ်ပွားဖို့ သတိတရားထားတာပဲပေါ့။ အဲဒီသတိထားမှုဟာ သမ္မာသတိ အရိယမဂ္ဂင်ပဲ။

ဒီနေရာ သိသင့်တာတချို့ သိစေရမယ်။ အဲဒါ ကာမကံပြုပြီး ကာမကံဇာတ်ဝင်နေတဲ့ လူ(သတ္တဝါ)ဟာ ကာမအာရုံကိုရရင် သူ့ဇာတ်ဝင်ခံနေရတဲ့ ကာမအစွဲနဲ့ ကာမအာရုံရဲ့ အတိုင်းအတာ(ပမာဏ)အမှန်က လွဲချော်ပြီး သူပုံဖော်ချင်သလို ပုံဖော်မြင်တော့ ကာမလွန်ကျူးမှု ကံ သင်္ခါရ ဘဝ ဖြစ်စေတာပဲ။ ရူပ၊ အရူပကံဇာတ်တွေ ဝင်နေကြတဲ့လူ (ဗြဟ္မသတ္တဝါ) တွေလည်း ဒီလိုပဲ။

သူတို့ဟာ ရုပ်အာရုံ၊ ရုပ်မဟုတ်တဲ့အာရုံတွေရရင် သူတို့ဇာတ်ဝင်ခံနေရတဲ့ ရုပ်အစွဲ၊ ရုပ်မဲ့အစွဲတွေနဲ့ ရူပအာရုံ၊ အရူပအာရုံတွေရဲ့ အတိုင်းအတာ(ပမာဏ)အမှန်တွေက လွဲချော်ပြီး သူတို့မြင်တတ်သလိုမြင်တော့ ရူပကံလွန်ကျူးမှု အရူပကံလွန်ကျူးမှု ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေ ဖြစ်စေကြတာပဲ။ ဒါကို သိထားကြဖို့ လိုတာပဲ။

အဲဒီ ကာမ ရူပ အရူပ လွန်ကျူးမှု ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေဟာ လွန်ကျူးပြီးရင် ဇာတ်ဝင်ခံရတယ်။ ဇာတ်ဝင်ခံရပြီးရင် ဇာတ်ကိုစွဲတဲ့ယိုယွင်းပျက်စီးတော့ ရူပအာရုံ၊ အရူပ အာရုံရဲ့ ပမာဏအမှန်မသိဘူး၊ မသိတော့ သိချင်သလိုအစွဲနဲ့ သိ၊ သိတော့ ထပ်လွန်ကျူးတာတွေဖြစ်တာပဲ။

၇၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဲဒီ ကာမ ရူပ အရူပကံတွေဟာ ဒီလိုတွေ ပျက်စီးနေကြတယ်။ ဒီလိုပျက်စီးမှု (ဝယ)တွေကို သတိရနေတာဟာ သမ္မာသတိဖြစ်နေတာပဲ။ ဒီလိုသမ္မာသတိဖြစ်နေရင် ကာမ ရူပ အရူပ တစ်ခုခု လွန်ကျူးမှု ကံ သင်္ခါရ ဘဝရှိခဲ့ဦးတောင်မှ အဲဒီ ကာမကံ ရူပကံ အရူပကံတွေဟာ ပျက်စီးမှုတွေပဲ။ ဒီလိုဝေဖန်တဲ့ (သံဝေဂ) အသိဖြစ်ပြီး အဲဒီ ကာမကံ ရူပကံ အရူပကံတွေကို ကြောက်ရွံ့စက်ဆုပ်ရွံရှာ မုန်းတီးတာပဲ။ ဒီလို ဖြစ်ဖို့အဲဒီကံတွေဟာ ကြောက်စရာတွေလို့ သတိဖြစ်စေရတာပဲ။

အဲဒီသတိဟာ သမ္မာသတိအရိယမဂ္ဂင်ပဲ။ ဒီသတိဟာ ကာမအကုသိုလ်ကံတွေလုပ်တဲ့ အစအောင်မြင်အောင်လုပ်နိုင်ဖို့ မမေ့မလျော့တဲ့သတိ မဟုတ်ဘူး။ ကာမကုသိုလ်ကောင်းမှု တွေလုပ်ဖို့ မမေ့မလျော့ရမယ့် သတိလည်း မဟုတ်ဘူး။ ရူပကုသိုလ်ကံတွေလုပ်ဖို့ မမေ့မလျော့ရမယ့် သတိလည်း မဟုတ်ဘူး။ အရူပကုသိုလ်ကံတွေလုပ်ဖို့ မမေ့မလျော့ရမယ့် သတိလည်း မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီအကုသိုလ်ကံ ကာမကုသိုလ်ကံ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အာရုံတွေကို မေ့မေ့လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ဆဆမဖြစ်ဘဲ အာရုံယူနိုင်အောင် အောက်မေ့ရမယ့် သတိလည်း မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအကုသိုလ်ကံ ကာမကုသိုလ်ကံ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အပျက်(ဝယ)သဘောတွေကို မမေ့မလျော့တဲ့ သတိသာလျှင် “**သမ္မာသတိ**” ဖြစ်တယ်။

ဒီသမ္မာသတိ အရကောက်ချက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီသမ္မာသတိအရကောက်အကြောင်းပြဆိုချက်ဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၃၃)ခု မြောက် အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၄) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ သမ္မာသမာဓိအယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏
သမ္မာသမာဓိ အရိယမဂ္ဂင်**

ဓမ္မစကြာထဲက အရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ နောက်ဆုံးအဖြစ် သမ္မာသမာဓိ အရိယမဂ္ဂင်ကို စောစောကပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်လို့ဆိုတာ မသိကြတော့ဘူး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ပဲ သိကြတော့တယ်။ အဲဒီလို အပြောအရေးတွေပဲ တွေ့ကြရတော့ အဲဒီလိုပဲ သိနေကြတာ ဖြစ်မှာပဲ။ သမာဓိရဲ့ အရကောက်ဟာ တစ်ခုတည်းရောက်တာဆိုတဲ့ (ဧကဂ္ဂတာ)ပဲ။ ဒီသမာဓိက ဈာန်ထိုက်တဲ့အရာပဲ။ ဒီလို တစ်ခုတည်းရောက်တဲ့အဖြစ် (ဧကဂ္ဂတာ)ဟာ စိတ်မှန်သမျှတိုင်းနဲ့ အတူဖြစ်တာပဲ။ လက်ငင်းမြင်ကြားတွေ့တဲ့ စိတ်နဲ့ အတူဖြစ်တာတွေလောက်ပဲ ဈာန်လို့ မပြောရတာဘဲ။

ဒီတော့ ဒီသမာဓိဟာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ စိတ်မှန်သမျှနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ သမာဓိ ဆိုရင် သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ ပြောရတာချည်းပဲ။ ဒီတော့ သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ပြောတာဟာ အကုသိုလ် သမာဓိမဂ္ဂင် ကုသိုလ်သမာဓိမဂ္ဂင်တွေ ရူပါရူပသမာဓိမဂ္ဂင်တွေပါ ရကုန်ကြမှာပေါ့။ ဒီအရိယမဂ္ဂင်မှာပါတဲ့ သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်က အဲဒီသမာဓိတွေ မဟုတ်ကြတာဘဲ။ အဲဒီသမာဓိ မဂ္ဂင်တွေက မိစ္ဆာသမာဓိမဂ္ဂင်တွေပဲ။

အဲဒီ မိစ္ဆာသမာဓိမဂ္ဂင်တွေလည်း တစ်ခုတည်း ရောက်တာချင်းတော့ သမ္မာသမာဓိအရိယမဂ္ဂင်နဲ့ တူတာပေါ့။ ဒီလိုတူတာနဲ့ပဲ တစ်ခုတည်း ရောက်တာတိုင်းကို အရိယမဂ္ဂင်သမ္မာသမာဓိလုပ်မိရင် မှားကြမှာပေါ့။ ဒီတော့ ဘယ်မှာ တစ်ခုတည်းအဖြစ် ရောက်တာလဲ မေးခွန်းမေးပြီး အဖြေထုတ်ရမှာပဲ။

၇၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အကုသိုလ်ကံ မိစ္ဆာသမာဓိက အကုသိုလ်ကံတွေထဲက တစ်မျိုးမျိုးပဲ။ ဥပမာ သတ်မှာ ခိုးမှာဆိုရင် အဲဒီသတ်စရာ ခိုးစရာကာမအာရုံစိတ်ကို မထွက်ပြေးအောင် ထားတာပဲ။ ကာမကုသိုလ်လည်း ဒီလိုပဲ။ အဲဒီကံရဲ့အာရုံက စိတ်မပြောင်းတာဘဲ။ ရူပကံလည်း အတူတူပဲ။ ရုပ်အာရုံတစ်ခုခုက စိတ်ကို ထွက်မသွားအောင်ထားတာပဲ။ အရူပကံသမာဓိလည်း ဒီနည်းပဲ။

ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေမှာ စိတ်ကို မရွေ့လျားအောင် ထားတာပဲ။ အဲဒါအရူပသမာဓိပေါ့။ ဒီပြောခဲ့တဲ့ သမာဓိတွေဟာ မိစ္ဆာသမာဓိမဂ္ဂင်တွေပဲ။ ဒါ မကွဲပြားမှာ အလွန်ကြောက်စရာ ဖြစ်တယ်။ စိတ်ကို အာရုံတစ်ခုမှာထားတာဟာ သမာဓိမဂ္ဂင်ဖြစ်ပေမယ့် အဲဒီစိတ်ကိုအာရုံ တစ်ခုမှာထားတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်တိုင်းဟာ သမ္မာသမာဓိ အရိယမဂ္ဂင် မဟုတ်လို့ဘဲ။

အရိယာအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ စိတ်ကိုအာရုံတစ်ခုတည်းမှာထားတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်မှပဲ သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်မှာမို့ပဲ။ အပါယ်ဘဝကိုရောက်စေတဲ့ စိတ်ကို ကာမအာရုံတစ်ခုခုမှာ ထားလို့ဖြစ်တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်က အပါယ်ဂတိသမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။ လူအဖြစ် နတ်အဖြစ်ရောက်စေတဲ့ ကာမအာရုံတစ်ခုခုမှာ စိတ်ကိုထားတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်က ကာမသုဂတိသမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။

ရူပဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပူပူကပ်ခံရတဲ့ လူအဖြစ်ရောက်စေတဲ့ စိတ်ကိုရုပ်အာရုံတစ်ခုခုမှာ ထားလို့ဖြစ်တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်က ရူပဗြဟ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။ ရုပ်အာရုံမပြုတဲ့ ဗြဟ္မလူအဖြစ် ရောက်စေတဲ့စိတ်ကို ဘာမှမရှိတဲ့အာရုံမှာ ကပ်ထားလို့ဖြစ်တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်က အရူပဗြဟ္မ သမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။ သမာဓိ မဂ္ဂင်တွေဟာ ဒီလို အမျိုးမျိုးရှိတာပဲ။

အရိယာအဖြစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ စိတ်ထားစရာအာရုံမှာ စိတ်ထားတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်ဖြစ်မှ သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီအာရုံကို သိဖို့လိုတယ်။ အဲဒီအာရုံက ရှောင်ကြဉ် ရမယ့် (ဝိရမိတဗ္ဗ)ကာမကံတွေ၊ မဟဂ္ဂတကံတွေ၊ အဲဒီကံတွေရဲ့ လက္ခဏာအာရုံတွေပဲ။ အဲဒီအာရုံတွေမှာ စိတ်ကိုတည်နေအောင်ထားတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်မှ သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်ပြီး အဲဒီသမာဓိအရိယမဂ္ဂင်ကို တခြားသမာဓိမဂ္ဂင်တွေနဲ့ခွဲပြီး သမာဓိအရိယမဂ္ဂင်လို့ ဘုရားဟော ခဲ့တာပဲ။

ဒီတော့ သမာဓိမဂ္ဂင်ကို ပွားသူဟာ အရိယသမာဓိမဂ္ဂင်ကို မပွားမိဘဲ အာရုံတစ်ခုမှာ

စိတ်ကိုတည်နေအောင်ပွားတာ သမာဓိပါဆိုပြီး ကာမ ရူပ အရူပအာရုံတစ်မျိုးမျိုးမှာ စိတ်ကို တည်နေအောင်ထားတာလုပ်ရင် အရိယသမာဓိမဂ္ဂင်ကို ပွားတာမဟုတ်ဘဲ ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိရောက်ကြောင်း သမာဓိမဂ္ဂင်တွေ ပွားမိတာဖြစ်ပြီး လိုလားတဲ့အရိယာအဖြစ် မရောက်ဘဲ ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိ သတ္တဝါတွေအဖြစ်ဖြစ်တဲ့ လူအဖြစ်အရောက်ခံရဖို့ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ရင် အဖြစ်ခံရတာလည်းမသိဖြစ်ပြီး ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းမှတ်တဲ့အထိ လွဲကြမှာဖြစ်တယ်။

ဒီလိုမဖြစ်ကြဖို့ သမာဓိမဂ္ဂင်ကို မပြည့်မစုံ သမာဓိမဂ္ဂင်လို့မခေါ်ကြရုံသာမက အရိယသမာဓိမဂ္ဂင်လို့ အပြည့်ခေါ်ကြပြီး အရိယသမာဓိမဂ္ဂင်၊ တခြားသမာဓိမဂ္ဂင် ကွဲပြားအောင် သိကြဖို့ ပြောကြရမှာပဲ။

ဒီသမ္မာသမာဓိအရိယမဂ္ဂင်ပြချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီပြဆိုချက်ဟာ ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၃၄) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၃၅) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ သစ္စာလေးပါး နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အရိယသစ္စာလေးပါး

ဓမ္မစကြာမှာ ဗုဒ္ဓဘုရားက အရိယသစ္စာလေးပါးကို ဟောခဲ့တယ်။ ဒုက္ခအရိယ သစ္စာ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ အရိယသစ္စာလို့ပဲ။ ဒါတွေကို ဗမာပြန်ရင် -

(၁) အရိယာတွေသိတဲ့ မလွတ်လပ်မှု အမှန်တရား။

(၂) အရိယာတွေပယ်တဲ့ မလွတ်လပ်ကြောင်း အမှန်တရား။

၈၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

(၃) အရိယာတွေရောက်တဲ့ လွတ်လပ်မှု အမှန်တရား။

(၄) အရိယာတွေ လွတ်လပ်ဖို့အကျင့် အမှန်တရားလို့ ဖြစ်မယ်။

အရိယာတို့သိရမယ့် မလွတ်လပ်မှုဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ အရိယာတွေပယ်ရမယ့် မလွတ်လပ်ကြောင်းတွေက ဘာတွေလဲ၊ အရိယာတွေ ရောက်ရမယ့် လွတ်လပ်မှုက ဘာလဲ၊ အရိယာတွေ သိစရာတွေသိပြီး ပယ်စရာပယ်ခါ ရောက်စရာရောက်တာတွေဖြစ်ဖို့ ကျင့်ရမယ့် (လမ်း)က ဘာလဲ၊ ဒီမေးခွန်းတွေရဲ့ အဖြေတွေဟာ အတိအကျ နားလည်ဖို့ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒါတွေ နားလည်မှု မမှန်ရင် အရိယာဖြစ်ဖို့ အခက်အခဲရှိပြီး လမ်းပျောက်တာဖြစ်မှာပဲ။

ဒါတွေ နားလည်မှု မှန်ရင် အရိယာဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်စရာအကြောင်း လုံးဝ မရှိတာဘဲ၊ ဘုရားဟာ ဘုရားအဖြစ်နဲ့ တရားတွေ ဟောတယ်၊ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်း ရှိတာပဲ၊ အဲဒါက လူတွေ အရိယာ ဖြစ်ကြဖို့ပဲ၊ အဲဒါမှတစ်ပါး အခြားမရှိဘူးပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်ခံယူပြီး ဘုရားကို ဆည်းကပ်ရှိခိုးကြတာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ဟာလည်း အရိယာဖြစ်ကြဖို့ပဲ၊ အဲဒါမှတစ်ပါး အခြားလည်းမရှိဘူး၊ အရိယာဖြစ်ကြဖို့ ရည်ရွယ်ချက်များ မမှီတ်မသုန်ရှိကြသူတွေဟာ အရိယာဖြစ်ဖို့ သစ္စာတွေကို စပ်စပ်စုစု စေ့စေ့ငုံငုံ လေ့လာကြရမှာပဲ။

ဒါတွေကို လည်ချောင်း အာစောက် လျှာထိပ် သွား နှုတ်ခမ်း နှာခေါင်းတွေထဲမှာ ခလောက်ပြီး မွေနှောက်နေတာမျိုးနဲ့ တင်းတိမ်နေကြရမှာ မဟုတ်တာတွေဘဲ၊ အရိယာဘုရားပန်းက လက်လှမ်းမမှီနိုင်အောင် သူတို့ အရပ်အမောင်းတွေက နိမ့်လွန်းနေတယ်လို့ထင်မြင်ဖို့ ဦးနှောက်အတွင်း အစီအစဉ်(ဆော့ဝဲ) သွင်းပေးကြသူတွေဟာ ဘုရားနဲ့ ဘုရားကိုးကွယ်သူတွေအကြား ကွဲပြားအောင် သွတ်သွင်းကြသူတွေပဲ။

ဒီသူတွေဟာ ဘုရားကို အလကားဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး ကိုးကွယ်ကြတဲ့ဘာသာဝင် တွေကို သူတို့ကျွန်စာရင်းထဲ ဇွတ်ဆွဲသွင်းနေကြသူတွေပဲ၊ ဒီလိုဖြစ်အောင် အရိယသစ္စာကို ငမျောက်ငခြောက် အနက်ပေါက်ပြတာ ဝမ်းနည်းစရာပဲ။

အရိယသစ္စာလေးပါးကို “ အရိယသစ္စာလေးပါး ”လို့ မခေါ်ဘဲ သစ္စာလေးပါးလို့ ကပျက်ကချော် ခေါ်ကြတယ်၊ သစ္စာလို့ခေါ်တော့ ပရမတ္ထသစ္စာကလည်း သစ္စာ၊ သမုတိ

သစ္စာကလည်း သစ္စာဖြစ်နေတော့ လွဲစရာဖြစ်နေတာပေါ့၊ ပြီးတော့ အဲဒီ အရိယသစ္စာ လေးပါးထဲက ဒုက္ခသစ္စာလို့ ခေါ်ကြပြန်တယ်။

ဒီတော့ ခံစားချက်ဒုက္ခတွေဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာဒုက္ခတွေနဲ့ မကွဲပြားနိုင်တော့ တာပေါ့၊ အခြားလူမှုလုပ်စရာ ဒုက္ခတွေဖြစ်တဲ့ သမုတိသစ္စာဒုက္ခတွေနဲ့လည်း ဘယ်လို ခွဲကြတော့မလဲ၊ သားဒုက္ခ မယားဒုက္ခတွေကို ဒုက္ခလို့ ထင်တာပဲ၊ အရိယသစ္စာ သိတာဖြစ်သလိုလို ဖြစ်တော့တာပေါ့။

ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အရိယသစ္စာကိုလည်း ဒီလိုပဲ၊ သမုဒယသစ္စာလို့ပဲ ခေါ်ကြပြန် တယ်၊ ခေါ်တာဟာ သိတဲ့အနေအထား ပြတာပဲ၊ အဲဒီလိုပဲ သိနေကြတော့ ပရမတ္ထသစ္စာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေလည်း ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာအရ ယူမိလို့ယူမိ၊ သမုတိသစ္စာရဲ့ ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်းတွေလည်း ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာအရ ယူမိလို့ယူမိ ဖြစ်တော့တာပေါ့၊ စကားနောက် တရားပါပဲပေါ့။

ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာကိုလည်း နိရောဓသစ္စာဆိုပြီး သိကြပြန်တယ်၊ ဒီတော့ တခြားချုပ်တာတွေနဲ့ ရောမသွားအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ ပရမတ္ထသစ္စာရဲ့ ရပ်နာမိတွေ ချုပ်တာကို နိရောဓလုပ်ကြတာပေါ့၊ သမုတိသစ္စာကိုလည်း နောင်ဘဝမဖြစ်ရတော့တာကို ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ အရကောက်မှားကြတာတွေထဲ နစ်ဝင်ခံကြရတာပေါ့။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါမဂ္ဂအရိယသစ္စာကိုလည်း မဂ္ဂသစ္စာလို့ လုပ်လိုက်ကြတော့ မဂ္ဂတွေကအများကြီး အပါယမဂ္ဂ၊ ကာမသုဂတိမဂ္ဂ၊ ရူပဗြဟ္မမဂ္ဂ၊ အရူပဗြဟ္မမဂ္ဂတွေလည်း မဂ္ဂတွေပဲ၊ အဲဒါတွေလည်း သူ့လမ်းနဲ့သူ အမှန်တွေဖြစ်လို့ သစ္စာတွေပဲ၊ အရိယမဂ္ဂနဲ့ ဂတိ အမျိုးမျိုးမဂ္ဂတွေ မလွဲကုန်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

ဒီလိုပေါ့ဆတဲ့ အသိတွေဟာ ဘုရားလွန်တော်မူမှ လုပ်ကြတဲ့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ တိုင်းမှာ အားလုံးဒီလိုချည်းပဲ ဖြစ်တာ တွေ့ရတယ်၊ “ဧဝံမေ သုတံ ” နိဒါန်းခဲ့တာတွေထဲမှာ မတွေ့မိဘူးလို့ အောက်မေ့တာပဲ၊ ဒါတောင်မှ အဲဒါတွေ အကွာရာပေါ်တင်ကြသူတွေ ချော်တာမရှိဘူးလို့ အတိအကျ မပြောနိုင်အောင် ရှိတယ်။

အရိယအသိမရှိကြတာကို စကားထဲက ဇာတိပြတာတွေပဲ၊ အရိယအသိရှိကြရင် အရိယသစ္စာကို တခြားပရမတ္ထသစ္စာ၊ သမုတိသစ္စာတွေနဲ့ ရောသမမွှေနိုင်စရာဖြစ်တဲ့ သစ္စာလို့

၈၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သုံးနှုန်းစရာအကြောင်း မရှိတာဘဲ။ ဒီသစ္စာတွေကို သူတို့အသိဉာဏ်ဦးနှောက်တွေထဲမှာ ရောသမ္ပေတာ ခံရပြီးသားဖြစ်နေလို့သာ သူတို့စကားလုံးတွေမှာ အရိယသစ္စာကို သစ္စာလို့ သုံးလိုက်တာဖြစ်မှာ မလွဲဘဲ။

ဒီလိုပဲ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာကို သမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာကို နိရောဓသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါအရိယသစ္စာကို မဂ္ဂသစ္စာလို့ တော်အောင်လျော်အောင် ခေါ်ကြတာပဲ။ အရိယသစ္စာမဟုတ်တော့ တခြားသစ္စာတွေနဲ့ မရောအောင် ဘယ်လို တတ်နိုင်ပါ့မလဲ။

ဘုရားဟာ အရိယသစ္စာကို ရှာကောင်းခြင်းလှလှ ရှာခဲ့ရတာပဲ။ အရိယသစ္စာတရားကို ရကောင်းခြင်းလှလှ ရခဲ့သူလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကို လူလောကအား ဟောပြောပေးတာ လုပ်ကောင်းခြင်းလှလှလည်း လုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ဒီအထဲက သူ့သာဝကတွေရဲ့ လက်ထဲက အဲဒီအရိယသစ္စာတရားတွေဟာ ပရမတ္ထသစ္စာလိုလို သမုတိသစ္စာလိုလိုတွေနဲ့ အုဋ်ရောရော ကျောက်ရောရောအဖြစ် ရောက်ပြီဆိုရင် အရိယသစ္စာကွယ်တာပဲ။

အဲဒါကွယ်ရင် ဘုရားလည်း ကွယ်တာပဲ။ ဘုရားကွယ်ရင် ဘုရားရဲ့ ဓာတုဓမ္မ ပရိဘောဂ ဥဒ္ဓိဿစေတီတွေဟာ ပြတိုက်ထဲက ပစ္စည်းတွေဖြစ်တဲ့ ရှေးဟောင်းအိုးကွဲ မီးသွေးခဲတွေအလား တန်ဖိုးအပြောင်း ခံရမှာပဲ။ ဘယ် ခေတ်ရဲ့ ဗိသုကာပညာက ဘယ်လိုဆိုတာ ဒီဥဒ္ဓိဿရုပ်ပွားစေတီက ပြနေတာပဲ။ ဒီရုပ်ပွားက လာဘမုနိ၊ ဆင်ခံရုပ်ပွား ရွှေအတိသွန်းထားတာ၊ ဒီရုပ်ပွားက ကမ္ဘာ့အမြင်ဆုံး ရုပ်တော်မူ၊ ထိုင်တော်မူ၊ လျောင်းတော်မူ၊ ရွှေတွေအများဆုံးရှိတဲ့ ရုပ်ပွား စေတီ၊ အံ့ဩဖွယ်ရာ ဘယ်လိုဖြစ်တဲ့အရာ ပတ္တမြား စိန် ကျောက်တွေအပြည့်စီခြယ်ထားသော စမအင်းတွေနဲ့ စီမံထားတာ၊ ဒါက မီးမလောင်ဘူး၊ မီးကွင်းတယ်၊ သူခိုးဓားပြတွေ ကြံလို့မရတဲ့ ရုပ်ပွားတော် အစစတွေနဲ့ လူတွေရဲ့အသိ အမြင်ခံရတာတွေပဲ ဖြစ်တော့မယ်။

ဒီလိုဖြစ်လို့ ဘုရားကို ရှိခိုးပူဇော်သူ မရှိတော့ဘူးလို့ထင်စရာ မရှိတာဘဲ။ အရိယသစ္စာထွန်းကားတဲ့ ဘုရားသက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ်ကထက် ဘုရားရှိခိုးသံတွေ သောသော ညံနေနိုင်ကြတယ်။ ဘုရား သက်တော်ရှိစဉ်က ဘုရားရှေ့တော်မှောက် ရောက်ကြသူတွေ လောက် ဘုရားကို ရှိခိုးကြမှာပဲ။

ဆွမ်းရေချမ်းပန်းဆီမီးတွေနဲ့ ပူဇော်တာလည်း ဘုရားသက်ရှိကထက် အဆမရေ တွက်နိုင်အောင် ပိုမှာပဲ။ ဘုရားကိုယ်တိုင် သူ့ဘုန်းပေးဖို့ဆွမ်းကို ကိုယ်တိုင်ထွက်ခံရတယ်။ ဆွမ်းပို့သူ ဘယ်လိုရှိပါ့မလဲ။

ပန်းကလည်း ဘုရားရဲ့ ကျောင်းဘေးမှာ ပန်းစွန့်ပုံနဲ့ ပန်းရောင်းသူတွေရှိကြောင်း ပြောလောက်အောင် မတွေ့ရတာဘဲ။ ရေတွေ မီးတွေလည်း ဒီလိုပဲ ပူဇော်သူတွေဟာ ဘုရားလက်ထက်ကထက် မယှဉ်သာအောင် ပိုမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ အရိယတရားမသိရင် ဘုရားကို ဘယ်လို သိမှာတဲ့လဲ။ ဘုရားမှန်း မသိရင် ဘုရားလွဲမှာပဲ။ ဘုရားကို ရှိခိုးရ၊ ဆွမ်း ပန်း ရေချမ်း ဆီမီးတွေနဲ့ ပူဇော်ရတာတွေဟာ အဲဒါတွေ ဘယ်သူ့ကို ဘယ်လို ရှိခိုးပူဇော်မိကြတာလဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ရင် မသိမဖြစ်သိရမယ့် အရေးကြီးဆုံးသိစရာဟာ နှစ်ခုမပြား တစ်ပါးတည်းရှိတာပဲ။ အဲဒါ အရိယသစ္စာပဲ။ အရိယသစ္စာတရားသိရင် ဘုရား သိတာပဲ။ အရိယသစ္စာတရား မသိရင် ဘုရားမသိတော့တာဘဲ။

ဘုရားကိုးကွယ်သူရဲ့ ဘုရားမသိတဲ့အဖြစ်ဟာ အလွန်ပဲ နာကျည်းစရာ ကောင်း ပါတယ်။ လွတ်မြောက်အောင် လမ်းညွှန်တဲ့ဘုရားနဲ့ ကိုယ့်ကို ချည်နှောင်ထားပြီး မလွတ်လပ် စေလို့ပဲ။ မလွတ်လပ်ချင်ရင် တခြားစွဲစရာတွေနဲ့ တွဲနေဖို့ ကောင်းတာပေါ့။ လွတ်လပ်မှု လမ်းညွှန်သူနဲ့တော့ ချည်နှောင်ဖို့ မသင့်တာဘဲ။

ဒါက တို့ဘုရား၊ ဘာသာက တို့ဘာသာ၊ တို့ဘာသာကို လာမထိနဲ့ အသက်ပေးရ ပေးရဆိုတဲ့ မိုက်လုံးတွေ အဝင်ခံရတာထက် ရှက်စရာ ဘာရှိသေးလို့လဲ။ အမိုက်ဓာတ်တွေ ငြိမ်းပေးတဲ့ ဘာသာဝင်တွေရဲ့ အသံတွေ ဘာကြောင့် ဒီလို အမိုက်သံတွေ ထွက်ရတာလဲ။ အကြောင်းက တစ်ခုတည်းပဲ။ အဲဒီဘာသာမှာ အမိုက်ဓာတ်တွေ ငြိမ်းစေတဲ့ အရိယသစ္စာ ကွယ်ခံနေရလို့ပဲ။

ဘုရားက ဗြဟ္မဇာလကို ဟောပေမယ့် သာမညဗလကို ဟောပေမယ့် အရိယ သစ္စာမသိရင် ဗြဟ္မဇာလကို မသိတာဘဲ။ သာမညဗလကိုလည်း မသိတာဘဲ။ ဘုရားက မင်္ဂလာကို ဟောပေမယ့် မေတ္တာကို ဟောပေမယ့် အရိယသစ္စာကို မသိရင် မင်္ဂလာကို မသိနိုင်တာဘဲ။ မေတ္တာကိုလည်း မသိနိုင်တာဘဲ။

၈၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အကြောင်းကတော့ စကားတစ်ခုကို သိချင်ရင် စကားပြောသူကို သိရတာပဲ။ မသိရင် စကားပြောသူပဲသိတဲ့ စကားရဲ့အတိမ် အနက်ကို မသိနိုင်တာဘဲ။ ဗြဟ္မဇာလတွေ သာမညဇလတွေ မင်္ဂလာ မေတ္တာတွေ ဟောခဲ့သူက အရိယာဘုရားပဲ။

အရိယသစ္စာမသိဘဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်လို သိကြလို့လဲ။ ဒါကြောင့် အရိယသစ္စာမသိရင် ဘုရားမသိတာသာမက ဘုရားဟောတဲ့တရားတွေလည်း မသိနိုင်တော့ တာဘဲ။ အဲဒီ အရိယတရားတွေကို ကျင့်ကြံဟောပြောကြတဲ့ သံဃာကိုလည်း မသိ နိုင်တော့တာပဲပေါ့။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် မိဘ၊ဆရာများဆီကရခဲ့ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်အဖြစ် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ချင်သူတွေအနေနဲ့ ကိုယ်ပိုင်မသိနိုင်တဲ့ ဒုက္ကတိအပါယ် တွေက လွတ်မြောက်ရေးတွေနဲ့ သုဂတိလူနတ်ဗြဟ္မာတွေရောက်ရေး မိစ္ဆာမဂ်လမ်းတွေကို ဘုရားညွှန်ပြချက်အဖြစ် ဦးတည်လျှောက်လှမ်းပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်ထဲမှာ ပျော်မွေ့ မှိန်းစက်မနေကြဘဲ ဘုရားတကယ်ညွှန်ပြခဲ့တဲ့ အရိယာအဖြစ်ရောက်အောင် အရိယသစ္စာ အသိကို လေ့လာပွားများကြဖို့ တစ်ခုတည်းကို ကြိုးစားရမှာအဖြစ် သိကြရမှာဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် “အရိယသစ္စာ”လို့ ဘုရားဟောခဲ့တာကို “သစ္စာ” လို့ ကပျက် ကချော် မခေါ်မိအောင်နဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယ သစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ အရိယသစ္စာတွေကိုလည်း ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ခေါ်ပြီး ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာလို့ အရိယသစ္စာမဟုတ်တဲ့ သစ္စာတွေနဲ့ ရောပြီး ကပျက်ကချော် မခေါ်ကြတာက အစပြုပြီး အသိရအောင်အထိ လုပ်ကြရမှာပဲ။

အရိယသစ္စာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အစပဲ။ အလယ်ကလည်း အရိယသစ္စာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့အဆုံးကလည်း အရိယသစ္စာဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ စ၊ လယ်၊ ဆုံး သုံးပါးလုံးဟာ အရိယသစ္စာပဲလို့ အသိပေးကြရမှာပဲ။

ဒီလို အရိယသစ္စာကို ဒုက္ခအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါအရိယသစ္စာလို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိတဲ့အတိုင်း သုံးနှုန်းခေါ်ဆိုတာက အစပြုပြီး အရိယာဟာ ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေအတွက် တစ်ခုတည်း ဖြစ်တဲ့တရားလို့ပြောခဲ့တာဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတာပဲ။

ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်ဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၃၅)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

**ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၆) ခုမြောက်အချက်**

ထေရဝါဒ၏ ဒုက္ခသစ္စာ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ

ဓမ္မစကြာမှာ အရိယသစ္စာလေးပါးကို ဘုရားဟောပြောတဲ့အထဲက ပထမဆုံးအရိယ သစ္စာဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာပဲ။ ဒီ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကိုပဲ -

- (၁) အမှန်အဖြစ်သိတာ၊
- (၂) အလုပ်အဖြစ်သိတာ၊
- (၃) ကိစ္စပြီးဖို့အဖြစ်သိတာလို့

သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဘုရားကဟောပြောတာပဲ။ အဲဒီသုံးမျိုးထဲမှာ-

- (၁) အမှန်အဖြစ်သိတာကိုတော့ သစ္စဉာဏ်၊
- (၂) အလုပ်အဖြစ်သိတာကိုတော့ ကိစ္စဉာဏ်၊
- (၃) ကိစ္စပြီးမြောက်အောင် လုပ်ပြီးတာအဖြစ် သိတာကိုတော့ ကတဉာဏ်လို့

ဟောခဲ့တာပဲ။

ဒါတွေဟာ ဒုက္ခအမှန်တွေပဲလို့ အသိခံရတဲ့ဒုက္ခတွေက ဘာတွေလဲ ပြရမှာပဲ။ ဒုက္ခအမှန်အဖြစ်အပြခံရတဲ့အရာဟာ အကျဉ်းလိုဆိုတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးပဲလို့ ဟောခဲ့ တယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ လက္ခဏာတွေကို ပြောစရာအတွက် ဟောပြတာက ကံ သင်္ခါရ ဘဝဇာတ်ဝင်တာတွေ ယိုယွင်းပျက်စီးတာတွေဖြစ်တဲ့ ဇာတိ ဇရာမရဏတွေ ဖြစ်တာရဲ့ အဖြစ်တွေပဲ။

၈၆ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီနေရာမှာ ဗျာဓိလိုခေါ်တဲ့ အနှိပ်စက်ခံရတာ ပါတာလည်း ရှိတယ်။ မပါတာလည်း ရှိပုံရတယ်။ ဘယ်လို ဇာတ်ဝင်ပြီး ယိုယွင်းပျက်စီးတာလည်းဆိုရင် မုန်းသူနဲ့ တွဲရတာ ချစ်သူနဲ့ ကွဲရတာ လိုတာမရတာတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ ဇာတ်ဝင် ယိုယွင်း ပျက်စီးပုံ အခြင်းအရာတွေပဲ။

ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့အရတွေဟာ လူတွေ မသိကြတဲ့အရာတွေဘဲ။ ဒီလိုဖြစ်ပေမယ့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားတွေဟာ လူတွေမှာ ဖြစ်နေကြတာတွေပဲ။ လူတွေမှာဖြစ်နေလျက် ဘာကြောင့်မသိရသလဲဆိုရင် လူတွေဆီမှာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားအာရုံကို သိတတ်တဲ့ အသိ (ဦးနှောက်) အစီအစဉ် (ဆော့ဝဲ) မရှိသေးလို့ဘဲ။ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို သိနိုင်တဲ့အသိ (ဦးနှောက်)ဟာ မဂ္ဂအရိယသစ္စာအကျင့်နဲ့တည်ဆောက်ယူရတာဖြစ်တယ်။ လူတွေမှာ ဒီလိုတည်ဆောက်ပြီး မရှိကြလို့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို မသိကြတာဘဲ။

လူတွေဟာ လိုချင်တာမရလို့ ခံစားရတဲ့ ဒုက္ခကို သိကြတယ်။ ဒီလိုချင်တာ မရတာဟာ ကိုယ်ကရအောင် မလုပ်တတ်တာကြောင့် မရတာလိုလို သူများက မရအောင်လုပ်တာခံရလို့ မရတာလိုလို သိကြတယ်။ မရလို့ ခံစားရတာနဲ့မရလို့ဖြစ်ပွားရတဲ့ မပြည့်စုံတဲ့အဖြစ်တွေ အဖြစ်ခံရတာဟာ ဒုက္ခတွေလို့ပဲ သိကြတာပဲ။

ဒါတွေဟာ ပရမတ္ထသစ္စာဒုက္ခအရနဲ့ သမုတိသစ္စာဒုက္ခအရတွေပဲဖြစ်တယ်။ အရိယသစ္စာဒုက္ခ မဟုတ်တာတွေဘဲ။ ခံစားချက် ဆိုးဆိုး ဝါးဝါးနဲ့ မပြည့်မစုံအဖြစ်များ ဖြစ်ပွားတဲ့ မလိုလားစရာတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲ။ ဒီနေရာမှာ အရိယသစ္စာဒုက္ခဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဲ။

ဒါကို ထင်ရှားအောင် ပုံဆောင်ရမှာပဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ ဇာတ်အဖွဲ့ထဲလိုက်ပြီး ဇာတ်ထဲမှာ ဘုရင်အဖြစ် ထွက်ကတယ်။ အဲဒီဘုရင်ဟာ တခြားတိုင်းပြည်ကို သိမ်းပိုက်ဖို့ စစ်သွားတိုက်တာ ရှုံးတယ်။ တိုင်းပြည် မရခဲ့တော့ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တယ်။ ခံစားချက် ဆိုးဝါးတယ်။ ဒီအဖြစ်ဆိုးတွေဟာ ဇာတ်ပွဲထဲက ဘုရင်ရဲ့အဖြစ်တွေလား။ ဇာတ်ပွဲထဲဝင်ပြီး ဘုရင်လုပ်သူရဲ့ အဖြစ်တွေလား။ ဒါကို အလွယ်တကူ ဖြေနိုင်ကြမှာပဲ။

ဒီအဖြစ်ဆိုးဟာ ဇာတ်ထဲဝင်ပြီး ဘုရင်လုပ်ပြီး ကပြသူရဲ့ အဖြစ်ဆိုးမဟုတ်ဘူးလို့ပဲ။ ဇာတ်လမ်းက ဒီဘုရင် အရှုံးဇာတ်လမ်းဖြစ်လို့ ဒီဘုရင် ရှုံးတာပဲ။ ဒီလိုခံစားချက်တွေ

အဖြစ်ဆိုးတွေဟာ ဘုရင်ဇာတ်ရုပ်ရဲ့အဖြစ်ပဲ။ ဘုရင် ဇာတ်ရုပ်ဟာ (ဘုရင်လုပ်ပြီး) ကပြသူ မဟုတ်တာဘဲ။ ဒီခံစားချက်ဆိုးတွေ အဖြစ်ဆိုးတွေဟာ ကပြသူကဘုရင်ဇာတ်ရုပ်အဖြစ် ကပြလို့ ဒီလိုခံစားချက်တွေ အဖြစ်ဆိုးတွေ ဖြစ်တာပဲ။ ဒီလိုဖြစ်တာတွေဟာ ဒုက္ခဆိုရင် ဒီဒုက္ခဟာ ဘုရင်အဖြစ်ပဲ။

ဒီလိုပဲ ချစ်သူနဲ့ကွဲလို့ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခလည်း အတူတူပဲ။ ချစ်သူနဲ့ကွဲရလို့ ခံစားချက် ဆိုးတွေဖြစ်တာ အဖြစ်ဆိုးတွေဖြစ်တာတွေဟာ အဖြစ်ခံရသူကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ဇာတ်လမ်းတွေက ချစ်သူတွေ မုန်းသူတွေ ပေါင်းရတာတွေ ကွဲရတာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒါကြောင့် ခံစားချက်တွေ အဖြစ်တွေ အမျိုးမျိုးဖြစ်တာတွေက အရိယသစ္စာဒုက္ခမဟုတ်ဘဲ အဲဒါတွေ ဖြစ်ပြနေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေက အရိယသစ္စာ ဒုက္ခတွေပဲ။

ကံသင်္ခါရဘဝတွေရဲ့ ဇာတ်ဝင်ပြီး ယိုယွင်း(နှိပ်စက်) ပျက်စီးတာတွေ ကံသင်္ခါရဘဝက ဥပါဒါနကြောင့်ဖြစ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေဖြစ်တော့ ဇာတ်ဝင်ယိုယွင်း (နှိပ်စက်) ပျက်စီးတာတွေ အစွဲခန္ဓာ(ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ)တွေဖြစ်ပြီး အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ အရိယသစ္စာဒုက္ခပဲ။

အရူးဟာ ရူးတဲ့အလျောက် ပတ်ဝန်းကျင်ကို နှောက်ယှက်တဲ့အတွက် ပတ်ဝန်းကျင် က အရူးကို ရိုက်ပုတ်တုပ်နှောင်ထားတာကြောင့် အရူးမှာ ခံစားချက်ဆိုးတွေ အဖြစ်ဆိုး တွေ ခံနေရတယ်ဆိုရင် အဲဒီအဖြစ်ဆိုးတွေ ခံစားချက်ဆိုးတွေဟာ အရိယသစ္စာဒုက္ခမဟုတ်ဘဲ သမုတိဒုက္ခနဲ့ ပရမတ်ဒုက္ခပဲ ဖြစ်တယ်။

အရူးဟာ လူရဲ့နာမည် မဟုတ်ဘူး၊ လူမှာ ကပ်ရောက်နေတဲ့ ရူးတဲ့အဖြစ်ရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာလည်း လူခန္ဓာရဲ့ နာမည် မဟုတ်ဘဲ လူခန္ဓာမှာ ပူးကပ်လာတဲ့ အစွဲရဲ့နာမည်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ဆိုး ခံစားချက်ဆိုးတွေကို အရိယဒုက္ခလို့ မပြောဘဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို အရိယဒုက္ခလို့ ပြောရတာပဲ။ ဒီနေရာမှာ ဥပမာဥပမေယျ ဟပ်ကြည့်ရမယ်။ အရူးရဲ့အဖြစ်၊ အရူးဖြစ်ရတဲ့ ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ရပ်၊ အရူးခံစားချက်လို့ သုံးမျိုးရှိသလို ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာအဖြစ်၊ အဲဒီအဖြစ်တွေရဲ့ ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ရပ်၊ အဲဒီအဖြစ်အတွက် ဆိုးဝါးတဲ့ခံစားချက် လို့ သုံးပါးပဲ။

၈၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အရူးအဖြစ်နဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအဖြစ်၊ အရူးမှာအဖြစ်ခံရတဲ့ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ရပ်နဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာ အဖြစ်ခံရတဲ့ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ရပ်၊ အရူးရဲ့ ဒီဖြစ်ရပ်ကြောင့် ဆိုးဝါးတဲ့ခံစားချက်နဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်ဆိုးကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခံစားချက်ဆိုးများ ဒီလိုတွေစပ်ဟပ်ရမှာပဲ။

အဲဒီမှာ အရူးအဖြစ်နဲ့တူတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ အရိယသစ္စာဒုက္ခတွေပဲ၊ အရူးမှာ ဖြစ်တဲ့ ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ပုံတွေနဲ့တူတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ပုံတွေဟာ သမုတိ သစ္စာရဲ့ဒုက္ခတွေပဲ၊ အရူးရဲ့ အဲဒီဖြစ်ပုံတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခံစားချက်ဆိုးတွေနဲ့တူတဲ့ ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာတွေမှာ ဆိုးဝါးတဲ့ဖြစ်ပုံတွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခံစားချက်ဆိုးတွေဟာ ပရမတ္ထသစ္စာ ဒုက္ခတွေပဲ။

အရိယသစ္စာဒုက္ခဟာ သမုတိသစ္စာ ဒုက္ခတွေ ပရမတ္ထသစ္စာ ဒုက္ခတွေနဲ့ ဒီလို မတူကွဲပြား ခြားနားကြတာတွေပဲ၊ အရိယသစ္စာဒုက္ခအရမှာ သမုတိသစ္စာဒုက္ခ ပရမတ္ထ သစ္စာဒုက္ခတွေကို ဘုကြောင့် မယူရသလဲဆိုရင် သမုတိ၊ ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ဒုက္ခတွေဟာ လူတိုင်းသိပြီး လူတိုင်းပဲ အဲဒီဒုက္ခတွေကလွတ်အောင် ဖယ်ရှားနိုင်ကြတဲ့ ဒုက္ခတွေပဲ။

ဒါတွေ ဖယ်ရှားဖို့အတွက် အရိယာဖြစ်ဖို့မလိုဘဲ အရိယသစ္စာဒုက္ခကတော့ အရိယာမဖြစ်သူ ဘယ်သူမှ မသိနိုင်တဲ့အတွက် ဘယ်သူမှ ငြိမ်းသတ်ဖယ်ရှားတာ မလုပ်တာကြောင့် ဒီလို မဟုတ်တဲ့ သမုတိဒုက္ခ ပရမတ္ထဒုက္ခတွေကို အရိယသစ္စာ ဒုက္ခအဖြစ်မယူဘဲ အရိယသစ္စာဒုက္ခဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသာ ယူတာဖြစ်တယ်။

အရူးဟာ သူ့မှာဖြစ်ပွားတဲ့အဖြစ်ဆိုးကို မဆိုးအောင်နဲ့ ခံစားချက်ဆိုးကို ခံစားချက် ကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ပေမယ့် ရူးနေတာကို မရူးအောင်မလုပ်နိုင်သလို ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာကလည်း အဖြစ်ဆိုး ခံစားချက်ဆိုးဖြစ်တဲ့ သမုတိ၊ ပရမတ္ထဒုက္ခတွေကို ဖယ်ရှား အောင် လုပ်နိုင်ပေမယ့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအဖြစ်က လွတ်အောင် မလုပ်နိုင်လို့ ဒီဒုက္ခကို အရိယဒုက္ခလို့ ပြောရတာပဲ။

ဒီအရိယသစ္စာဒုက္ခအရကောက်ရာမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကိုကောက်ရတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိဖို့ ဆက်ပြောရမှာပဲ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာပြတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲ၊ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ ကံ သင်္ခါရ ဘဝတစ်ခုခုကို လွန်ကျူးရာက ဖြစ်တာပဲ၊ အဲဒီ ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေကို အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန့်တွေက ဖြစ်စေတာပဲ။

အဲဒီ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက ဖြစ်စေတယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းရဲ့ အကြောင်းဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကလည်း ဖြစ်စေတာ ဖြစ်တော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက ဖြစ်စေလိုက်တဲ့အကျိုးရဲ့ အကျိုးဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ အကြောင်းပဲ။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အစွဲသံသရာ ချာချာလည်တာပဲ။

ဒါကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ အစလည်းမထင် အဆုံးလည်းမမြင်ရတဲ့ စက်ဝန်းရဲ့ အစိတ်အပိုင်းပဲ။ အဲဒီစက်ဝန်းဟာ လူပေါ်တက်ရင် လူစိတ်ပျောက်ပြီး စက်ဝန်းကလည်ပြီး အားလုံး လုပ်သွားတယ်။ လူစိတ်ပျောက်သလို လူ့ခံစားချက်၊ လူ့မှတ်သားချက်တွေလည်း ပျောက်တယ်။ လူ့တုံ့ပြန်ချက် လူ့ရှင်သန်လှုပ်ရှားချက်တွေလည်း ပျောက်တယ်။ ဒီတော့ အဲဒီစက်ဝန်းရဲ့အသိစိတ် ခံစားမှု မှတ်သားမှု တုံ့ပြန်မှု ရှင်သန်လှုပ်ရှားမှုတွေက လူ့အသိ ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်မှုတွေကို အစားထိုးပြီး ဖျောက်ဖျက်ကြတယ်။ အဲဒါတွေ ကပဲ လူအသိ ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်တွေလို လုပ်နေကြတယ်။

လောကမှာ ဖုတ်ဝင်ခံရသူဆိုတာ ရှိတတ်ကြတယ်။ သူဟာ နေမကောင်းဖြစ်ပြီး အိပ်ယာက မထနိုင်သူဘဲ။ ဝိုင်းဝန်းပြုစုနေတာ ခံနေရသူပဲ။ ဒါပေမယ့် ပြုစုသူတွေ အိပ်ကြ ချိန်မှာ လူနာက အိပ်ယာကထပြီး လုပ်ချင်တာတွေ လုပ်နေတတ်ကြတယ်။ လူနာအဖြစ် ဘာမှ အစာမဝင်ဖြစ်နေပေမယ့် လူတွေအိပ်နေကြတဲ့အခါ စားစရာတွေကို မဆန့်မပြဲ စားနေတတ်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်တာကို ဖုတ်ဝင်တယ် ခေါ်တာပဲ။

အဲဒါလည်း အဲဒီလူနာရဲ့အပြင်အပက ဖုတ်ပြိတ္တာအကောင်က လူနာဆီ ဝင်လာစီးတာ မဟုတ်ဘူး။ ဖုတ်ပြိတ္တာတစ္ဆေဆိုတာတွေက တကယ် ရှိတာတွေ မဟုတ်ကြဘူး။ အဲဒီလူနာမှာ လူနာအဖြစ် စိတ်ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်တာ တွေအပြင် နောက်ထပ် စိတ်ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်တာမျိုး ရှိနေလို့ပဲ။

လူနာက သူ့ဝန်းကျင်လူတွေအပေါ် မကျေနပ်လွန်းတာ ကျေနပ်လွန်းတာ အစစတွေကြောင့် လူနာစိတ်ပျောက်ပြီး လူကောင်းစိတ်ရောက်တဲ့အခါရောက်၊ လူနာစိတ် ပြန်ရောက်တဲ့အခါရောက်ဖြစ်ပြီး အဲဒီရောက်တဲ့အလျောက် ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်တာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီလို အခုတစ်မျိုး တော်ကြာတစ်မျိုး ဖြစ်နေတဲ့အဖြစ်ဟာ လူတွေကို နားမလည်စေနိုင်တာတွေဘဲ။

၉၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီတော့ လူတွေက လူနာကို သူတို့လူနာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ သူတို့လူဟာ သေပြီပဲ၊ အခု လူနာဟာ ဖုတ်ဝင်ပြီး လူနာယောင်ဆောင်နေသူပဲလို့ မှတ်ယူပြီး သူတို့လူနာကို မသေစေချင်နေရက သေစေချင်တာအဖြစ် ခံရတဲ့အထိအရောက်ခံပြီး သေအောင်အမျိုးမျိုး ကြိုးစား စိတ်ညှို့ လုပ်ငန်းတွေကို လူတွေက လုပ်ကြတာပဲ။

ဖုတ်ဝင်ခံရတယ်ဆိုသူရဲ့အဖြစ်ဟာ ရင်နဲ့မဆန့်အောင် ဆိုနဲ့စရာ အဖြစ်ပဲ၊ သားရင်း သမီးရင်း မိဘမောင်နှမရင်းတွေကိုယ်တိုင်က သူတို့ရဲ့ မိဘသားသမီးမွေးချင်း မဟုတ် တော့ဘူး၊ မြန်မြန်သေပေးဖို့ လိုလားကြတာ ခံရသူရဲ့အဖြစ်ပဲ။

ဖုတ်ဝင်ခံရသူ လူနာရဲ့အဖြစ်ဟာ ကိုယ့်အရင်းအချာတွေက ကိုယ့်ကို သူစိမ်းပြင်ပြင် သေရွာသွားဖို့ နှင်နေကြတာ ခံရတဲ့အဖြစ်ပဲ၊ ဘယ်လောက် ခံစားချက်ဆိုးမလဲဆိုတာ သိနိုင်တာပဲ၊ အဲဒါဟာ ဖုတ်ဝင်ခံရတာရဲ့ အဖြစ်ပဲ။

ဒီလိုပဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအဖြစ်ခံရသူ အဖြစ်ဟာလည်း ဖုတ်ဝင်ခံရတာနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မပိုင်တာချင်းမှာ ထပ်တူပဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မပိုင်သူဖြစ်နေလို့ ကိုယ့်ကိုယ်မပိုင်မှန်း မသိဖြစ် နေတာပဲ၊ မသိနေကာမျှနဲ့ မပိုင်တဲ့အဖြစ်က လူကို မွှေနှောက်ချောက်ချားတာတွေ လုပ်တာကို မခံရဘဲ နေမယ်မဟုတ်တာဘဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မပိုင်တဲ့အတိုင်း ခံရသမျှတွေကိုလည်း ဘာမှ မကာကွယ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းလိုတောင် ထင်ဦးမှာဖြစ်တယ်။

အမှိုက်ဇာတ်မသိမ်းဘဲ မငြိမ်းချမ်းနိုင်သူရဲ့အဖြစ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အဝင်ခံရသူပဲ၊ ဒါကြောင့် အရိယသစ္စာဒုက္ခဟာ ပရမတ္ထသစ္စာဒုက္ခတွေ ခံစားချက်ဆိုးတွေလည်း မဟုတ်ဘဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ဖြစ်တာကို အရကောက်ရတာပဲ။

ဒီအရကောက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအကြောင်းပြဆိုချက်ဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၃၆) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၇) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ သမုဒယသစ္စာ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒုက္ခသမုဒယ
အရိယသစ္စာ**

ဓမ္မစကြာထဲက အရိယသစ္စာလေးပါးမှာ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာပါတယ်။ ဒီ
အရိယသစ္စာဟာ ဒုတိယအရိယသစ္စာပဲ။ “ဒုက္ခသမုဒယ”ဆိုတဲ့စကားဟာ “ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း”
လို့အဓိပ္ပာယ်ရှိတာဆိုတော့ ဒီအရိယသစ္စာဟာ ပထမအရိယသစ္စာဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့
အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာပဲ။

ဒီဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာလည်း ဘုရားက အသိဉာဏ်သုံးမျိုးနဲ့ သိခဲ့တယ်လို့
ဟောထားတယ်။ ဒုက္ခသမုဒယထိုက်တဲ့တရားတွေကို ဒါတွေဟာ အရိယာတို့အနေနဲ့
ဒုက္ခသမုဒယ(ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း)အမှန်တွေလို့သိတဲ့အသိ တစ်မျိုး၊ ဒီဒုက္ခသမုဒယတွေဟာ
အရိယာတို့ အနေနဲ့ပယ်ရမယ့်ကိစ္စရှိတာတွေလို့လည်း ဒုတိယအသိဉာဏ်နဲ့သိတာ တစ်မျိုး၊
ဒီဒုက္ခသမုဒယ(ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း)တွေကို ပယ်တဲ့ကိစ္စပြီးပြီဆိုတဲ့အသိနဲ့ သိတာက
တစ်မျိုးလို့ပဲ။

အရိယသစ္စာအသိနဲ့ အသိခံရတဲ့ ဒုက္ခသမုဒယတွေဟာ ဘာတွေလဲ၊ ဒါကို ဘုရားက
တဏှာလို့ ဖြေထားတယ်။ ကာမတဏှာတွေ၊ ဘဝတဏှာတွေ၊ ဝိဘဝတဏှာတွေလို့ပဲ။
အဲဒီတဏှာတွေထဲက တစ်ခုခုတဏှာက ဘယ်သူ့မှာဖြစ်တာလဲဆိုတာ ဟောမထားဘူး၊
ဒါပေမယ့် သိရမှာက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ရှိသူဆိုမှာ ဖြစ်တယ်လို့ပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ ကာမလွန်ကျူးမှုကံတွေ၊ ရူပလွန်ကျူးမှုကံတွေ၊ အရူပ
လွန်ကျူးမှုကံတွေ အဲဒီကံတွေလွန်ကျူးပြီး အဲဒီကံတွေရဲ့ ဝိပါကံတွေအဖြစ်နဲ့ အဲဒီကံတွေရဲ့
ဇာတ်တွေဝင်ပြီး ယိုယွင်းပျက်စီးနေတဲ့သူတွေဆိုမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သိမြင်၊ ခံစား၊

၉၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

မှတ်သား၊ တုံ့ပြန်၊ ရှင်သန်နေတဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာတွေရဲ့ နာမည်တွေပဲ။ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ အဖြစ်ခံနေရတဲ့လူရဲ့ခန္ဓာတွေအဖြစ် နေရာယူ နေကြတယ်။ လူရဲ့ သိရှိ ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် ရှင်သန်မှု ဝိညာဏ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ရုပ်တွေတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အစွဲတွေပဲ။

အဲဒီ အစွဲခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ်စိတ်တွေပါတာဆိုတော့ မြင်စရာလည်း မြင်တတ်တယ်၊ ကြားစရာလည်း ကြားတတ်တယ်၊ အနံ့အရသာ အတွေ့အထိကိုလည်း တွေ့တတ်တယ်၊ သိစရာကိုလည်း သိတတ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် အရှိပမာဏအမှန်အတိုင်း မြင်တာ ကြားတာ တွေ့တာနဲ့ သိတာတွေ မဟုတ်ဘူး။

အစွဲအလျောက် မြင်တာ ကြားတာ တွေ့တာတွေနဲ့ သိတာတွေပဲ။ ဒီလို သိစရာသိတာမဟုတ်ဘဲ သိစရာမဟုတ်တာသိတော့ အသိမှားပြီး လိုလားတပ်စွန်းစရာ မဟုတ်တာလည်း လိုလားတယ်၊ တပ်စွန်းတာ ဖြစ်တာပေါ့၊ အဲဒီ တပ်စွန်းတာကို မပျောက်နိုင် မပျောက်နိုင်ဘဲ သူမြင်ရ ကြားရ တွေ့ရတာတွေနဲ့ သိရတာတွေဟာ သူလိုချင်တာမှ လိုချင်တာအစစ်ဆိုပြီး ဖြစ်တော့တာပဲ။

အဲဒီလိုဖြစ်နေတာတွေဟာ တဏှာတွေ ဖြစ်နေတာပဲ၊ ကာမအာရုံမှာ ဖြစ်တာဆိုရင် ကာမတဏှာ၊ ရူပအာရုံမှာ ဖြစ်တာဆိုရင် ဘဝတဏှာ၊ အရူပအာရုံမှာဖြစ်တဲ့တဏှာဆိုရင် ဝိဘဝတဏှာပဲ။ ဒီတဏှာတွေကို ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာလို့ ကောက်ရမှာပဲ။

ဒီမှာ ဆက်ပြောစရာ ရှိတယ်၊ အဲဒီတဏှာတွေဟာ တဏှာအဖြစ် တစ်ခုတည်း သက်သက် ဖြစ်မလားဆိုတာပဲ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာအရ တဏှာကောက်တော့ တဏှာတစ်ခုတည်းပဲ၊ ဒုက္ခသမုဒယ(ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်း)လို့ ကောက်ရမလို့ ဖြစ်လို့ပဲ၊ ဒုက္ခသမုဒယအရ တဏှာကို ကောက်လိုက်တာနဲ့ အဲဒီ ကာမ၊ ဘဝ၊ ဝိဘဝတဏှာတွေနဲ့ အတူဖြစ်တာတွေလည်း အကျုံးဝင်ပြီး ကောက်ရမယ်ဆိုတာ မကျန်ခဲ့ဖို့ဘဲ။

တဏှာတွေနဲ့ အတူဖြစ်တာတွေက ဘာတွေလဲ၊ အလွန်ထင်ရှားတာတွေ ပြောမယ် ဆိုရင် ဒိဋ္ဌိတွေ မာနတွေ ဒေါသတွေ အဝိဇ္ဇာတွေ ဝိစိကိစ္ဆာတွေ ဥဒ္ဓစ္စတွေ အစစ ကိလေသာ ဆယ်ပါးဆိုရင် ဆယ်ပါးလုံးအကုန်ဟာ တဏှာနဲ့ ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဘက်တွေပဲ။

ဒါတွေလည်း ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယတွေပဲပေါ့။

ဘုရားက ဒုက္ခသမုဒယကို တဏှာလို့ မိန့်ခဲ့တာပဲ။ ဘာကြောင့် အပိုတွေ ကောက် နေရတာလဲ မေးဖွယ်ရှိတာပဲ။ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာရဲ့ ကိစ္စဟာ ပဟာတဗ္ဗလို့ဆိုတဲ့ အပယ်ခံကိစ္စရှိတာပဲ။ အောက်အောက် အရိယာတွေဟာ ဒိဋ္ဌိပယ်ပြီး အရိယာဖြစ်သူ၊ ဒေါသပယ်ပြီး အရိယာဖြစ်သူတွေအဖြစ် အပယ်ခံတရားညွှန်ပြချက်တွေ ရှိနေတာပဲ။ ဒီလိုအပယ်ခံရတဲ့ကိစ္စ အလုပ်ခံရတာဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယဖြစ်လို့ဆိုတာ ထင်ရှားတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသမုဒယအရ တဏှာတွေပဲလို့ဟောချက်ဟာ ဒေသနာအရ ဟောချက်ဖြစ်တယ်လို့ သိရမှာပဲ။

တကယ်တော့ ဒုက္ခသမုဒယအရဟာ တဏှာရှေ့တန်းအတင်ခံရတဲ့ တဏှာရဲ့ အပေါင်းအသင်းတွေလည်း ဒုက္ခသမုဒယတွေအဖြစ် သိပေးရမှာပဲ။ ဒီထက် ပိုမိုမိုမို ဒုက္ခ သမုဒယအရိယသစ္စာ အရကောက်ရင် အဲဒီတဏှာတွေရဲ့ ဝိတိက္ကမတွေဖြစ်တဲ့ ကံတွေအထိ ကောက်ရစရာ ရှိတယ်။ အရဟတ္တမဂ်အရိယာဟာ ကုသိုလ်တွေအားလုံးနဲ့ အကုသိုလ် တွေအားလုံးကို ပယ်စွန့်သူပဲ။

ပြီးတော့လည်း နောက်တစ်ကြောင်း ပြောစရာလည်း ရှိတယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ အရတွေဟာ ဝိပါကနန္ဓာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် အဲဒါတွေကို ဖြစ်စေတဲ့ ကံတွေဟာလည်း အဲဒီဒုက္ခတွေရဲ့ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယပဲဖြစ်တာ တွေ့ရမှာပဲ။ နောက်တစ်ခုလည်း ဆင်ခြင်စရာ ရှိတယ်။ အဲဒါဟာ အရိယသစ္စာလေးပါးမှာ အကြောင်းအရိယသစ္စာနှစ်ပါး အကျိုး အရိယသစ္စာနှစ်ပါးဖြစ်ပြီး အကြောင်းအရိယသစ္စာနှစ်ပါးက အဆိုးအရိယသစ္စာနဲ့ အကောင်းအရိယသစ္စာပဲ။ အကျိုးအရိယသစ္စာနှစ်ပါးက အကောင်းအရိယသစ္စာနဲ့ အဆိုးအရိယသစ္စာပဲ။

အဲဒီမှာ အဆိုးအရိယသစ္စာရဲ့အကျိုးဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဖြစ်ပြီး အကောင်းအရိယ သစ္စာရဲ့ အကျိုးကတော့ အဲဒီအဆိုးအရိယသစ္စာအရဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ငြိမ်းကြတာပဲ။ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေငြိမ်းတာကိုပဲ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ နိဗ္ဗာန်လို့ ပြောရတာပဲ။ ဒါက အကျိုးဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာနှစ်ပါးရဲ့ အရတွေပဲပေါ့။

အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာနှစ်ပါးထဲက အကောင်းဖြစ်တဲ့ အကြောင်းအရိယ

၉၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သစ္စာအရဟံ အရိယမဂ္ဂတွေပဲ။ အဲဒီအရိယမဂ္ဂဆိုတာ ဘာတွေလဲမေးရင် အရကောက်ပြ ရမှာက လောကုတ္တရာကုသိုလ်တရားတွေနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ အကျင့်၊အကြံ၊အမြင် သမ္မာမဂ္ဂင် တွေပဲ။ လောကုတ္တရာကုသိုလ် ပြောရတာတွေပေါ့။ အဆိုးဖြစ်တဲ့ အကြောင်းအရိယမဂ္ဂင်အရဟံ ကာမ ဘဝ ဝိဘဝတဏှာတွေနဲ့ လွန်ကျူးမှုဖြစ်တဲ့ ကာမ ရူပ အရူပကံတွေနဲ့ အတူဖြစ်တဲ့ အကျင့်၊အကြံ၊အမြင် မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေပဲပေါ့။

ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာရဲ့အရကို တဏှာလိုခေါင်းစဉ်တပ်လိုက်ပေမယ့် ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်းတွေဟာ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေပဲဖြစ်တာ အထင်အရှားပဲ။ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေဟာ ဒုက္ခရောက်တဲ့ လမ်းမဟုတ်ရင် ဘာရောက်တဲ့လမ်းဖြစ်ရမှာလဲ။ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ ရောက်တယ်။ ကာမ ရူပ အရူပ သုဂတိတွေရောက်တယ်။

အဲဒီဂတိတွေအားလုံးဟာ ဒုက္ခတွေလား၊ ဒုက္ခငြိမ်းရာတွေလား၊ ဥပါဒါန် ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာရှိတဲ့ဂတိတွေဖြစ်တဲ့အတွက် ဒုက္ခတွေပဲ။ သုဂတိ ဖြစ်ကြတဲ့ ကာမ ရူပ အရူပ သတ္တဝါ(လူ)တွေဟာ သုစရိုက်တွေနဲ့ ပုညကြိယာတွေကို ကျင့်ကြသူ တွေဖြစ်တယ်မဟုတ်လား ပြောစရာ ရှိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် သုစရိုက်နဲ့ ပုညကြိယာတွေလို့ နှစ်မျိုးရှိကြတာပဲ။

ဒုက္ခဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ဒုက္ခငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်းအမြင်မရှိဘဲ ကျင့်တဲ့သုစရိုက်နဲ့ ပုညကြိယာတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ကျင့်တဲ့ သုစရိုက်နဲ့ပုညကြိယာတွေပဲ။ အဲဒါတွေဟာ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေဖြစ်တာပဲ။

ကံနဲ့ကံရဲ့အကျိုးကို ယုံကြည်ပြီးပြုတဲ့ သုစရိုက်တွေနဲ့ ပုညကြိယာတွေကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ နဲ့ပြုတဲ့ သုစရိုက်နဲ့ ပုညကြိယာတွေလို့ ဆင်ခြင်တတ်ကြတယ်။ ယုံကြည်တာက သိမြင်တာ မဟုတ်တော့ ကံတွေကကောင်းရင် ကောင်းလိုက်၊ မကောင်းရင် မကောင်း လိုက်ဖြစ်တယ်။ ယုံကာမျှပဲ။ ဘယ်လို ကောင်းနဲ့ မကောင်း သိတာ မဟုတ်တာလဲ။ ခံစားချက်ဝေဒနာနဲ့ ကောင်း မကောင်း နားလည်မှာပဲ။

တကယ်တော့ ကံကောင်းနဲ့ ကံကောင်း အကျိုး၊ ကံဆိုးနဲ့ကံဆိုးအပြစ်တွေဟာ ကောင်းတဲ့ဂတိဖြစ်ဖြစ် မကောင်းတဲ့ ဂတိဖြစ်ဖြစ် ဂတိတွေကို လားစေတဲ့ကံတွေပဲ။ ဂတိမှန်သမျှဟာ ဥပါဒါန် တဏှာ အဝိဇ္ဇာတွေနဲ့လုပ်လို့ ဖြစ်တာတွေချည်းဖြစ်လို့ မကောင်းတဲ့

ဂတိရော ကောင်းတဲ့ဂတိပါ ဇာတိ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝစတာတွေကို လွတ်အောင်မလုပ်နိုင်တာတွေဖြစ်လို့ သမ္မာအမြင်များမဖြစ်ကြဘဲ မိစ္ဆာအမြင်များပဲ ဖြစ်တယ် ပြောရမှာပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်၊ ကမ္မသကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိပါ ပြောချင်ရင် ဘုရားဟောထဲ အဲဒါမရှိလို့ တိုတိုပဲ ပြောရမှာပဲ။

စကားတွေရှည်ပြီး ညံ့ပွက်နေလို့ ဘေးထွက်မသွားအောင် ပြန်ပြောမယ်။ မိစ္ဆာမဂ္ဂင် တွေဟာ ဒုက္ခဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းတွေဖြစ်လို့ အဲဒါတွေပါတဲ့ တဏှာသုံးတန်က ဖြစ်စေတဲ့ ကံတွေဟာလည်း ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာရဲ့ အရတွေပဲ ဖြစ်တယ်လို့ သိမှသာတွေ့ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းပဲ။ ဒါဟာ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာရဲ့ အရကောက်ပဲ။

ဒီဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းလို့ အရိယာတွေက သိတော့ ဘာလုပ်ဖို့လဲ အမေးရဲ့အဖြေအဖြစ် ပြောရမယ်။ အရိယမဂ်ပွားတော့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ သိတဲ့အခါ ဒုက္ခလိုလားတာမဖြစ်တာဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အလုပ်တွေကို လက်ရှောင်တာ လုပ်ဖို့ပဲ။ ဒီလိုလုပ်နိုင်ဖို့အတွက် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းဟာ တဏှာပဲလို့သာ သိသူတွေအနေနဲ့ တဏှာသတ်ဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။

အဲဒီလို ကြိုးစားချိန်မှာ တဏှာကမရှိနေတော့ သတ်ဖို့ဖမ်းလို့ မမိဖြစ်ပြီး တဏှာမသေဘဲ ဖြစ်ကြတာပဲ။ တကယ်တော့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေလို့ သိသူက တဏှာသေဖို့အတွက် တဏှာကို ရှာပြီးသတ်မနေဘဲ မိစ္ဆာအကျင့်မဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတွေကို ရှောင်တာလုပ်ရမှာပဲ။ ဒါတွေမရှောင်ဘဲ ပွားနေလို့တော့ ဒါတွေက မိစ္ဆာအမြင်တွေနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ တဏှာတွေ ဖြစ်နေစေမှာပဲ။

မိစ္ဆာဝါစာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝဆိုတာ ဂတိမဂ်တွေဖြစ်ကြတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံတွေထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝမှန်သမျှတွေပဲ။ ဒီတော့ အရိယမဂ် ပွားတာဟာ ဒုက္ခကို သိပြီး ဒုက္ခသမုဒယဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ပယ်တာပဲ။ ကံမထိုက်တဲ့ စိတ်တွေနဲ့ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတွေလုပ်ဖို့ ဖြစ်ချင်တာတွေပဲ။ ရှောင်ရှောင်ရှားရှားတွေ လုပ်နေရင် လူကြီးပွားတိုးတက်ရေးရဲ့ အဟန့်အတားဖြစ်မှာပဲ။ ဒါဟာ ဘာသာတရား ကြောင့်လို့ အပြစ်ချကြပြီး လူတွေဘာသာတရားကို ခပ်ရှောင်ရှောင်ဖြစ်အောင် လုပ်တာတွေဖြစ်နေတယ်။

၉၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီလို ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ အရကောက်ပြချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ (၃၇)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၈) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ နိရောဓသစ္စာ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒုက္ခနိရောဓ
အရိယသစ္စာ**

ဓမ္မစကြာမှာ အရိယသစ္စာလေးပါးဟောတဲ့အနက်က ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ ပါတယ်။ ဒီအရိယသစ္စာဟာ သုံးခုမြောက် အရိယသစ္စာပဲ။ ဒီအရိယသစ္စာကို ပြောရမယ်။ ဒီဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များရဲ့ပန်းတိုင် အရိယသစ္စာဖြစ်လို့ အလွန် အရေးကြီးတဲ့ အရိယသစ္စာပဲ။ ပြီးတော့လည်း ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြသမျှတရားတွေ အားလုံးကို စကားတစ်လုံးတည်းနဲ့ပြောတဲ့အခါ “ ဝိမုတ္တိရသ ” တစ်ပါးတည်းအတွက်ပဲ ဒီအရိယသစ္စာကို ပြောကြတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ဘယ်လိုကောင်းမှုပဲ လုပ်လုပ် အဲဒီ ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရပါလို့၏ဆိုတာ မပါရင် မပြီးတာဘဲ။ “နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု ” လို့ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားက အဲဒီလိုမှာခဲ့တာကို “ သိဝံ ပတ္ထေထ ဘိက္ခဝေ ပတ္ထေတွာန ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ ရက္ခထ၊ ဘာဝနံ ဘာဝေထ ” လို့ပဲ။

နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလားပြီး ကောင်းမှုတွေလုပ်ကြရာမှာ လိုလားခံရတဲ့ နိဗ္ဗာန်က မသဲမကွဲ ဖြစ်နေလို့တော့ မတော်တာဘဲ။ ကျွန်ုပ် ငယ်စဉ်က လူကြီးတွေနဲ့အတူ အိပ်တယ်။ အိပ်ယာဝင်ရင် လူကြီးတွေ ဘုရားကိုရှိခိုးပြီး နိဗ္ဗာန်ဆု တောင်းတာ ကြားနေရတယ်။

မေးတတ်မြန်းတတ်တဲ့ အရွယ်ရောက်တော့ အဖွားကို နိဗ္ဗာန်မေးကြည့်တယ်။ အဖွားက ပြာမှုန်ကို လေထဲ မှုတ်ထုတ်တဲ့အခါ အဲဒီပြာမှုန် ပျောက်သွားတာလိုပဲလို့ ဖြေတယ်။ ဒါဆိုရင် နိဗ္ဗာန်က လိုချင်စရာ ဘာရှိလို့လဲ၊ အဖွားမသိသေးတာ ဖြစ်မှာပါလို့ မှတ်လိုက်တယ်။

ကြီးလာလို့ စာတွေပေတွေလေ့လာတဲ့အခါ နိဗ္ဗာန်အသိကလည်း အဖွားပြောတာ လိုလိုပဲ ဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းပေမယ့် ဝတ်ကျေဝတ်ကုန်ပဲ ဆုတောင်းတာ လုပ်တယ်။ တကယ့် ကိုယ့်ရဲ့ပန်းတိုင် ဖြစ်မနေဘူး၊ ဒါဟာ သာသနာကို ကိုယ့်ကိုယ်မြှုပ်နှံဖို့ ဆောက်တည်ထားသူပဲ။

ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်မှုရဲ့ အင်အားတွေ မှန်ဝါးစေတာပဲ။ နိဗ္ဗာန်အပေါ်အမြင်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာပန်းတိုင်အမြင်ပဲ။ ဒါမှန်ဝါးလို့ မတော်တာဘဲ။ အခုလို ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာပြောဖို့ အခွင့်ရောက်တဲ့အခါ မမှန်ဝါးဖို့ လုပ်ရမှာပဲ။ ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာကို ဗုဒ္ဓဘုရားက အသိဉာဏ်သုံးမျိုးနဲ့ သိခဲ့ကြောင်း ဟောကြားခဲ့တယ်။ ဒုက္ခချုပ်တာ အမှန်အဖြစ် အသိ၊ အဲဒီအသိက ဘာအလုပ်ကို လုပ်ရမှာလဲ အသိနဲ့ အဲဒါကို လုပ်ပြီးထားတဲ့ အသိလို့ပဲ။ အရိယဒုက္ခချုပ်တာ အမှန်အသိကို ဘယ်လို ဒုက္ခချုပ်တယ်လို့ အရကောက်ပြရမှာလဲ။

အဖွားတို့ နိဗ္ဗာန်နဲ့စပ်ပြီး မှန်မှန်ဝါးဝါးဖြစ်ကြတာဟာ ဘုရားရဲ့ တရားဦးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစကြာကို ထိတွေ့ခွင့် မရလို့ဘဲ၊ ဓမ္မစကြာထိတွေ့ခဲ့သူတွေနဲ့ ရင်းနှီးကောင်း ရင်းနှီးမှာ ဖြစ်ပေမယ့် သူရင်းနှီးသူတွေကလည်း ဓမ္မစကြာကို နှုတ်တက်ရွတ်နေသူ ဖြစ်လို့ပဲ။ ဓမ္မစကြာကို ပါဠိအရိုအတိုင်းထက်ပိုပြီး နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာတာဟာ ခေတ်မစားသေးတာပဲ။

ပိဋကဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဆီမှာ တောင်းဆိုလို့ ဟောပြော နားထောင်ကြည့်တယ်။ ဉာဏ်ဆယ့်နှစ်ပါးမိန့်ကြားတဲ့နေရာရောက်တော့ ဒါတွေက တို့နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ လူကြီး လူကောင်းတွေရဲ့ စားသောက်ပွဲပဲ၊ တို့က မျှော်ရတဲ့သူပဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုး စကားကလေးနဲ့ ခုပြီး ကျောပေးသွားတာ တွေ့ရတယ်။

တကယ်တော့ ဒီလို နိရောဓအရိယသစ္စာရဲ့ ကိစ္စနဲ့ ကတအသိတွေဟာ နိရောဓ

၉၈ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အရိယသစ္စာဟာ အရောက်ခံရမယ့်ကိစ္စနဲ့ ရောက်ပြီးတဲ့ ကတအသိ ဉာဏ်နှစ်ပါးပဲ။ ဘုရားက ရောက်ရမယ့်ကိစ္စရှိလို့ ကိုယ်တိုင်ရောက်ပြီးပြီလို့ မိန့်တာပဲ။ သေပြီးနောက်မှ ရောက်မယ်လို့ မဟုတ်တာဘဲ။ ဒီလို နိရောဓအရိယသစ္စာရဲ့ကတဉာဏ်ဟာ ဒီအရိယသစ္စာရဲ့ကိစ္စဖြစ်တဲ့ ရောက်ရမှာကို ရောက်အောင်လုပ်ပြီးပြီလို့သိတဲ့ အသိဉာဏ်ပဲ။ ဒီတော့ ဒီနိရောဓအရိယသစ္စာဟာ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋ္ဌိပဒါဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာပွားသူ ရောက်တဲ့အရိယသစ္စာပဲ။

ပွားသူ သေလွန်ပြီးမှ ရောက်တဲ့အရိယသစ္စာ မဟုတ်တာဘဲ။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘုရား လွန်တော်မူတာကို ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူတယ်လို့ လူအများအသိဖြစ်ပွားနေတယ်။ ဒီတော့ သေပြီး နောက်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်လို့လည်း အဓိပ္ပာယ်ရောက်တော့ သေပြီးမှပဲ ရောက်တာ လို့ အထင်ဖြစ်ပွားကြတာဘဲ။ ဒီအယူအဆ ဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းတချို့ဆိုမှာ အထိ ဖြစ်ပွားတဲ့ပုံ ရှိတာပဲ။

ရဟန်းတစ်ပါးဟာ ရဟန္တာတွေ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက်မှာ ဘဝပြတ်သွားတာပဲလို့ ပြောတာကို သိကြတဲ့ရဟန်းတွေက တားမြစ်တာကို လက်မခံဘဲ ဒါဟာ ဘုရားဟောပဲလို့ ပြန်ပြောတယ်။ အရှင်သာရိပုတြာကို ဒီအကြောင်းလျှောက်ကြလို့ အရှင်သာရိပုတြာက အဲဒီရဟန်းကို တွေ့ဆုံ ဆုံးမရတယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ လူမှာပဲဖြစ်ပြီး လူမှာပဲငြိမ်းပုံကို မြင်အောင်ပြတာပဲ။ အဲဒီရဟန်းက အဲဒါကို မသိလို့ ပြောမိကြောင်း ဝန်ခံတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အရိယသစ္စာအမြင်ဟာ နားလည်ဖို့ မလွယ်တာဘဲ။ လူ့လောကမှာ မရှိသေးတဲ့ အမြင်ဒဿနဖြစ်နေတော့ မြင်ဖို့မျက်စိ မရှိဖြစ်ပြီး အမြင်ခက်တာပဲ။ ဒီတော့ မြင်နေကြရှိတဲ့ သမုတိအမြင်နဲ့မြင်ကြည့် , ပရမတ်အမြင်နဲ့မြင်ကြည့်ပေမယ့် အရိယသစ္စာဟာ အဲဒီအမြင်တွေနဲ့ မြင်ကြည့်လို့ မရတဲ့အမြင်ဘဲ။

အရိယသစ္စာဟာ လူကောင်ကြီးဆိုင်ရာနဲ့ ကြည့်လို့လည်း မရ၊ လူ့အစိတ် အပိုင်းဖြစ်တဲ့ ဓာတ်သဘာဝပရမတ္ထတွေနဲ့ကြည့်လို့လည်း မရဖြစ်တော့ ခက်တာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားနဲ့ခေတ်ပြိုင် အမြတ်တရားရှာဖွေကြတဲ့ သမဏဗြဟ္မဏတွေ ပရိဗ္ဗာဇကတွေ အများအပြားဟာ ဘုရားကို ဘယ်ဝါဒရှိသူ ဖြစ်သလဲလို့ အထပ်ထပ် မေးကြတယ်။ အဂ္ဂိဝစ္ဆဆိုတဲ့ ပရိပိုဇ်က “ သေပြီး နောက်ဘဝ ဖြစ်တယ်လို့ ယူသလား ” မေးတာကို ဘုရားက “ အဲဒီလို သူမပြောဘူး ” လို့ပဲ မိန့်တယ်။

မဖြစ်ဘူးလား အစရှိတဲ့ မေးခွန်းဆယ်ခုလုံးကို ဘုရားက အဲဒါ သူမပြောဘူး ချည်းပြောတော့ အဲဒီလို မပြောသူ သေသော် ဘယ်သွားသလဲလို့ မေးတာကို ဘုရား ဖြေတဲ့အဖြေက ဘယ်သွားတယ်ဆိုတဲ့အဖြစ် မရောက်ဘူးလို့ပဲ။ ဘယ်မှ မသွားလို့ လားဆိုတာ အမေးခံရတော့လည်း မသွားဘူးဆိုတဲ့အဖြစ်လည်း မရောက်ဘူးလို့ပဲ ဘုရားက ဖြေတယ်။

နောက်ဆုံးမှာ ပရိဗိုဇိက ရှင်းမှာလိုလိုနဲ့ ရှုပ်သွားပြီလို့ ပြောရတဲ့ အဖြစ်ရောက် တယ်။ အဲဒီမှာ ဘုရားက သင် မေးနေလို့တော့ ရှုပ်မှာပဲ။ ရှင်းချင်ရင် ငါမေးတာကိုဖြေလို့ ပြောပြီး မီးဟာ လောင်စာကို လောင်ရာက ငြိမ်းတော့ အဲဒီမီး ဘယ်သွားသလဲလို့ ဘုရားက မေးတယ်။ ပရိဗိုဇိက ဘယ်သွားတယ်ဆိုတဲ့ အဖြစ်မရောက်ဘူးလို့ပဲ ဖြေတယ်။

ဘယ်မှ မသွားလို့လားလို့ ဘုရားရဲ့အမေးကို မသွားဘူးဆိုတဲ့ အဖြစ်လည်း မရောက်ဘူး အစစတွေနဲ့ အင်္ဂါဝတ္ထ ဖြေရတယ်။ **“ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကိုစွဲပြီး ဥပါဒါန်ဖြစ်တာပဲ၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်တာပဲ၊ ဒီတော့ ဥပါဒါန်ငြိမ်းရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငြိမ်းတာပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငြိမ်းရင်လည်း ဥပါဒါန်လည်း ငြိမ်းတာပဲ”**။

မြင်တတ်တဲ့ မျက်စိမရှိရင် ဒီလိုပြောလည်း ကြားတာပဲဖြစ်ပြီး ပြောတဲ့စကားရဲ့ ကိုယ်စားပြုဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ကို မမြင်နိုင်တာပဲ။ ဒီလိုဆိုလို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက လူ့လောကမှာ အရှိတော့ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ မေးချင်မှာပဲ။ ဟုတ်တဲ့အကြောင်း လူ့လောကကပြောတဲ့ စကားတွေထဲ အတိအလင်းရှိတာ ပြရမယ်။

အဲဒါတွေက အရက်သမား၊ ဘိန်းစား၊ ကစားသမား၊ လူသတ်သမား၊ သူခိုး၊ လူလိမ်ဆိုတဲ့ စကားတွေ ရှိတာပဲ။ ဒါတွေရဲ့ အရကောက်တွေဟာ တကယ်မရှိလို့လား ဆိုရင်တော့ ရှိတယ်လို့ ပြောကြမှာပဲ။ ကောက်ပြပါဆိုရင် အရက်သောက်တဲ့လူ ဘိန်းစားတဲ့လူတွေကို ကောက်ပြစရာ ရှိတယ်။

အရက်သမားဖြစ်တဲ့လူနဲ့ အရက်သမားမဖြစ်တဲ့လူက ဘာထူးသလဲ မေးရင် ဖြစ်တဲ့လူက အရက်သောက်ပြီး မဖြစ်တဲ့လူက မသောက်တာ ထူးတယ် ဖြေမှာပဲ။ သောက်တဲ့လူက ဘာဖြစ်လို့ အရက်သောက်တာလဲ ဆိုရင် အရက်ကို အကြိုက်စွဲနေလို့ သောက်တယ် ဖြေမှာပဲ။ ဒီအစွဲဟာ မွေးရာက ပါလာတာလား။

၁၀၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အရက်သောက်လို့ ဖြစ်တာလားဆိုရင်တော့ မွေးရာပါမဟုတ်ဘဲ သောက်လို့ စွဲကြောင်းဖြစ်မှာပဲ။ အရက်သမားဟာ မောင်ဘဖြစ်ရင် မောင်ဘဆိုတဲ့စကားလုံးရဲ့ အရကောက်အနက်ဟာ လူပဲ။ အဲဒီလူကအရက်သောက်ပြီး ယစ်မူးလို့အရက်အစွဲ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်တာပဲ။

အဲဒီခန္ဓာငါးပါးက အရက်ဥပါဒါန်ကို ထပ်ဖြစ်စေပြီး အဲဒီဥပါဒါန်က အရက်အစွဲခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်စေတာပဲ။ သူ့အဖြစ်နဲ့ အဖြစ်ရဲ့အကြောင်း ဖြစ်ပွားနေတာပဲ။ အရက်သမားရဲ့ အဖြစ်ဟာ ဒီလိုသံသရာ လည်နေတော့ အရက်သမားဟာ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာ လူပဲ။ မောင်ဘကို မွေးပေးလိုက်တဲ့ မိဘတို့ရဲ့ သားဖြစ်တဲ့လူ မဟုတ်ဘူး။

လူလောကဟာ အဲဒီလို အစွဲလူတွေကို သိနေကြပေမယ့် အစွဲခံရတဲ့ လူမဟုတ်တာကို မသိကြဘဲ အစွဲလူကိုပဲ မိဘက မွေးပေးလိုက်တဲ့လူ ဒါမှမဟုတ် မမွေးမီဘဝတွေက ပါလာတာတွေအတိုင်း အဖြစ်ခံနေရတဲ့ လူလို့ မြင်ကြတယ်။ အစွဲလူအဖြစ်ဟာ ထင်ရှားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အမေက မွေးပေးခံရတဲ့လူက မထင်မရှားဖြစ်ပြီး မောင်ဘက အရက်သမား ဖြစ်ရင် မောင်ဘလို့ အသိခံအရာကပျောက်ပြီး အရက်သမားလို့ အသိခံရတာ ဖြစ်လာတာပဲ။

အဲဒီလိုအမြင် ဖြစ်တာတွေကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်တာတွေလို့ ဘုရားက ညွှန်ပြတာပဲ။ ကောင်းကျင့်ကောင်းကြံ ကျင့်ကြံသူကို သူတော်ကောင်း၊ ဆိုးဆိုးဆာဆာ ကျင့်ကြံသူကို လူဆိုး ဒီလို သိတာဟာ သက္ကာယတွေကို သိတာပဲ။ အဲဒီ အကောင်းအဆိုးတွေကလည်း အစွဲနဲ့ လုပ်ကြတာတွေပဲ။ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာသမားတွေပေါ့။ အဲဒီ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာတွေကို လူတွေက သိကြတာဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ သိကြတာလို့ ပြောရတာပဲ။

လူတိုင်းမှာပဲ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာကရှိနေတော့ လူတစ်ဦးကတစ်ဦးကို ကိုယ်နှုတ်စိတ် နှလုံး တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ တုံ့ပြန်ဆက်ဆံတာတွေဟာ အဲဒီ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာဖြစ်တဲ့ အဆက်ဆံခံရမယ့် လူမှာဖြစ်နေတဲ့ ထင်ရှားမှု သက္ကာယအမြင်နဲ့ပဲ ဆက်ဆံကြရတော့ ဆက်ဆံသူလည်း လူအမှန်ကို မသိဘဲ လူအမှန်ကို ပူးနေတဲ့သက္ကာယကို လူထင်တဲ့အထင်အမြင်မှာ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ကာ တဏှာဥပါဒါန်တွေလည်းဖြစ်ပြီး ဆက်ဆံတာကြောင့် သူ့ဆက်ဆံမှုလည်း ကံ သင်္ခါရ ဘဝအဖြစ်နဲ့ ဆက်ဆံတာဖြစ်တာပဲ။ လူဆက်ဆံမှုဟာ ဥပါဒါန်ကွဉ်နွာလောကကြီး ဖြစ်တော့တာပဲ။

သူသက္ကာယက နိုင်သူဖြစ်လို့ခံရပြီး ကိုယ်မကျေနပ်၊ ကိုယ့်သက္ကာယက နိုင်သူဖြစ်ကာ ရုံးသူသက္ကာယကို နိုင်ရတော့ ကျေနပ်၊ ကျေနပ်တော့ ဆက်ဖိနှိပ်၊ ဖိနှိပ်တာများတော့ ခံရသူက အားယူတော်လှန်တာခံရ၊ ကိုယ်က အနိုင်ခံရဖန်များတော့လည်း မခံနိုင်တော့ ပြန်ပြီးတော်လှန်၊ ဒီလိုတိုက်ပွဲတွေနဲ့ မငြိမ်းမချမ်းဖြစ်နေတဲ့ အဖြစ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကရဲ့ အဖြစ်ပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတိုက်ပွဲလောကဟာ မငြိမ်းချမ်းတဲ့ လောကဘဲ။

ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာရဲ့ အရကောက်ဖို့ နားမလည်စရာကောင်းတာတွေကျော်ဖို့ စကားသွယ်လာခဲ့တာ ရှည်လျားလွန်းလာခဲ့ပြီ၊ ဥပါဒါန်နဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက လူတွေရဲ့အသိထဲ မှာ စိမ်းလွန်းလို့ အဲဒီစကားတွေရဲ့ စကားနက်တွေကို လူမှာအဖြစ်တွေနဲ့ ခင်းပြနေလို့ ရှည်သွားတာပဲ၊ ရှည်နေလို့ ပိုရှုပ်သွားတယ်ဆိုရင်တော့ ရှင်းပြရတာ ဝမ်းနည်းစရာပေါ့၊ အဲဒီလိုတော့ မဖြစ်တန်ကောင်းလို့ အောက်မေ့ပြီး ရှင်းခဲ့တာပဲ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာရဲ့ အရကို ဆက်ပြောတော့မယ်။

ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရှိလို့ ဥပါဒါန်ဖြစ်၊ ဒီလို လုံးချာလည်နေတဲ့အဖြစ်ဟာ လူ့လောကတစ်ခုလုံး ဖြစ်နေတယ်၊ ဒီလိုအဖြစ်ခံရသူဟာ သေတဲ့အထိ အဖြစ်ခံရမှာလားဆိုရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မဟုတ်အောင် မမြင်တတ်ရင် သေအထိ လူပျောက်ပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အဖြစ်ခံရမှာပဲလို့ ပြောရမယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်နေတာကို ဥပါဒါန်ထပ်ပြီး မဖြစ်အောင်ကြည့်တတ်ရင် အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ထောက်ပြီးဖြစ်ရတဲ့ ဥပါဒါန်မဖြစ်တဲ့အတွက် ဥပါဒါန်မဖြစ်ရတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငြိမ်းတာဖြစ်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ဆိုတဲ့ သက္ကာယအမြင်က လွတ်မြောက် ငြိမ်းချမ်းတဲ့လူဖြစ်တာပဲ၊ သက္ကာယ(အမြင်)ဒိဋ္ဌိ မရှိပေမယ့် သက္ကာယအဖြစ် ခံနေရတဲ့သူအပေါ်မှာ တုံ့ပြန်တာကတော့ သက္ကာယအဖြစ်ခံရသူအလျောက် တုံ့ပြန်ချင်နေသေးတာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို မဖြစ်အောင်တော့ ဆက်ကျင့်တဲ့ အလေ့လုပ်ရမယ်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေလုပ်လို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်နေတာကို ဥပါဒါန်မဖြစ်အောင် ဘယ်လိုမြင်ရမှာလဲ၊ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ အလကား ဟာတွေပဲ၊ (သုညတွေပဲပေါ့)၊ အလားအလာ မကောင်းတာတွေဘဲ၊ (အနိမိတ္တတွေပဲပေါ့)၊

၁၀၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

မလိုလားစရာတွေဘဲ၊ (အပ္ပဏီဟိတတွေပဲပေါ့) ဒီလိုတွေနဲ့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာမှာပဲ၊ ဒီလို မြင်လာရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ ငါ့ဟာအဖြစ်၊ ငါအဖြစ်၊ ငါ့အမှန်အဖြစ် စွဲလန်းအမြင်မှား သိမ်းပိုက်တဲ့ ဥပါဒါန်တွေ မဖြစ်တော့ဘူး။

ဒီလိုသုံးသပ်နိုင်ဖို့ကလည်း အရိယမဂ္ဂင်အကျင့်ပေါ်ကို မရောက်ဘဲနဲ့တော့ မသုံးသပ်နိုင်တာဘဲ၊ အကြောင်းကတော့ အရိယမဂ္ဂင်မပွားရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း တွေကို ပွားတာလုပ်ပြီး အဲဒီလုပ်ရတာကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတွေက ပြင်းထန်နေလို့ပဲ၊ ဒါတွေက ဥပါဒါန်တွေပဲ၊ ဥပါဒါန်တွေဖြစ်ရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကိုပင် ဖြစ်မှန်း မသိဘဲ ဖြစ်နေလို့ပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်ပွားရင် အရိယမဂ္ဂင်အကျင့်တွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်ကြောင်းအကျင့် ကံသင်္ခါရဘဝတွေကို ရှောင်ရှား ဖယ်ကြဉ်စရာ(ဝိရမိတဗ္ဗ)တွေလို့ မြင်ပြီး အဲဒါတွေမဟုတ်တဲ့ ကိုယ်အကျင့် နှုတ်အကျင့် အနေအထိုင်အကျင့်ဖြစ်တဲ့ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတွေ ကျင့်နေလို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အသစ်တည်ဆောက်နေတာ မဟုတ်ဘဲ ဒီအကျင့်တွေကို အကြံတွေဉာဏ်တွေ ပေါက်အောင်ကျင့်တော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမြင်တဲ့ ဉာဏ်တွေ ပေါက်ပြီး သုံးသပ်နိုင်တာ ဖြစ်တယ်။

အရိယမဂ္ဂင်တွေပွားတော့ အရိယမဂ္ဂင်အကျင့်အကြံနဲ့ ဉာဏ်တွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တွေကို သိလာတယ်၊ ဘယ်လို သိသလဲဆိုရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ မွေးရာပါတွေ မဟုတ်ကြဘူး၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကံတွေက ဖြစ်စေလိုက်တာတွေပဲ။

ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကပဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ သင်္ခါရ ဘဝတွေ ပြန်ပြီး ဖြစ်နေတာတွေပဲလို့ အရိယမဂ် အကျင့် အကြံ ဉာဏ်တွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိတော့ အဲဒီသိတာနဲ့ အတူတူပဲ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ ငါတို့လုပ်လို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘဲ အလိုလို ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်ဘဲ သူများတွေက လုပ်လို့ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘဲ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ဥပါဒါန်ကံဖြစ်စေတာလို့ မသိရာက ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ငါတို့ပဲပေါ့၊ ငါတို့ဟာပဲပေါ့၊ ငါတို့အနှစ်အရသာပဲပေါ့လို့ ဥပါဒါန် ဖြစ်ရာကဖြစ်တာဖြစ်လို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့အကြောင်းသိတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ အကြောင်းကို ပယ်တာ ဖြစ်တာပဲ။

ဒီလို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့အကြောင်း ဥပါဒါန်ကို ပယ်တော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအဖြစ် သိမ်းပြီး ငြိမ်းရာဖြစ်တာပဲ။ ဒါဟာ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာရဲ့အရပ်၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ ပွားပြီးတာနဲ့အတူ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ ရောက်ပြီးတာလည်း ဖြစ်တာပဲ။

ဒီလို ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာအရပြချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒီတော့ ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၃၈)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၃၉) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ ဓမ္မစကြာအပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏
ဓမ္မစကြာအပေါ် အမြင်**

ဓမ္မစကြာလို့ ဗမာတွေသိနေတဲ့ ဘုရားရဲ့တရားတွေထဲက ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ဟာ ဘုရားဟော ပါဠိတွေထဲမှာတော့ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပြထားတာ မခံရဘူး။ ဘုရားဟောပြချက်တွေစုထားတဲ့ စာစုတွေထဲမှာ ပထမအစုမှာတောင်ပါတာမဟုတ်ဘူး။ ဒုတိယအစုဖြစ်တဲ့ မဇ္ဈိမနိကာယ်ထဲလည်းမပါဘူး။ သံယုတ္တနိကာယ်ထဲမှာမှ အဆုံးနားက သံယုတ်ပြချက်မှာမှ ပါဝင်နေတယ်။ သံယုတ္တနိကာယ်ဟာ စာသင်သားလောကမှာ သင်ကြားခံရတဲ့ ကျမ်းစာတွေထဲမှာ မပါဝင်သလိုဖြစ်နေတော့ စာသင်သားတွေ မထိတွေ့ ကြတဲ့ စာတွေထဲမှာပါပြီး ကျမ်းအိပ်လို့တောင် အသိခံရတဲ့ စာအုပ်ဘီရိယဲမှာ အိပ်နေတဲ့စာ အဖြစ် အသိခံနေရတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်ဟာ ဘုရားရဲ့တရားဦးတရားဆိုပြီး ဂုဏ်ပြုကြတဲ့ အနေနဲ့ လူသူတော်တော်များများရဲ့ ပါးစပ်ဖျားမှာတော့ ရှိနေကြပါရဲ့။ ဒီတရားက

၁၀၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

တရားဦးဖြစ်တော့ ဒီတရားရဲ့ တရားဟောရက်စွဲကလည်း သိနေကြတော့ ဓမ္မစကြာ အခါတော်နေ့ဆိုပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး အလုပ်ပိတ်ရက်အထိတောင် အသိအမှတ်ပြုထားကြတာ တွေ့ရတယ်။ တခြား ဘုရားရဲ့ ဒေသနာတွေမှာ ဘယ်အချိန်ဟောတယ်လို့ သိရတာက မရှိသလောက် ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလိုဂုဏ်ပြုကြတာဟာ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ္တန်အတွက် မလုံလောက်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ္တန်ရဲ့ လေးနက်မှုပမာဏဟာ ဘယ်သုတ္တန်တစ်ခုခုနဲ့မှ ယှဉ်လို့မရနိုင်လောက်အောင် ကြီးမြတ်မှု ပမာဏရှိလို့ပဲ။ လေးနက်မှုအတိုင်း အထွာပြောရင်လည်း အတိုင်းမသိလို့ ပြောရမှာဖြစ်မယ့် အနေအထားရှိတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ ဘုရားအဖြစ်ရပြီး ထလာတဲ့အခါ ဟောတဲ့တရားပဲ။ ကြားဖူးကြတာရှိတဲ့စကားအရပြောရင် ဖလသမာပတ်က ထလာသူကို ပြုစုရတာဟာ အကျိုးချက်ချင်းပေးတယ် ဆိုတာလိုပဲ။

ဒီလိုတွေဖြစ်လျက်နဲ့ဘုရားဟောတွေ သင်ကြားပေးသူနဲ့ နာကြားသူတွေဟာ ဒီဓမ္မစကြာကို ရွတ်ဖတ်ရုံ ရွတ်ဖတ်စေရုံလောက်သာ အဖြစ်ခံနေရတာလည်း အားမလိုအားမရ ဖြစ်ချင်စရာပဲ။ ဒီအကြောင်းကို လေ့လာတဲ့အခါ အထင်အရှား တွေ့လာရတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုတော့ ဓမ္မစကြာဟာ သုတ္တန်ဒေသနာ ဖြစ်တာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာလောကမှာ သုတ္တန်ဒေသနာတွေ အောက်တန်း နောက်တန်းထဲ အထည့် ခံရတာတွေပဲ။ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ပြောစရာနဲ့ပြောရင် ရှေးအခါက သတ်မှတ်ချက်ထားခဲ့တဲ့ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအင်္ဂါရပ်တွေမှာ “**ဆယ်ဝါပြည့်တင်း ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ ကမ္မာကမ္မ ခန္ဓကနဲ့ နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင် ဟောပြန်နိုင် ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ**” လို့ သတ်မှတ်တာပဲ။

အဲဒီ သတ်မှတ်ချက်ထဲမှာ ဝိနည်းနဲ့ အဘိဓမ္မာပဲ ပါတယ်။ သုတ္တန်မပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ကျောင်းထိုင်ဟာ ခေါင်းဆောင်ပဲ။ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဖို့ သတ်မှတ်ချက်မှာ သုတ္တန်မပါတာဟာ သုတ္တန်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ နေရာမရှိတာ ထင်ရှားတာပဲ။ ငယ်စဉ်က ရပ်ရွာရဲ့ ဘာသာရေးပွဲ မဏ္ဍပ်တွေထဲမှာ လူကြီးတွေ တရားစကား ပြောကြတာ သိရတယ်။ အဲဒီမှာ တစ်ဦးဦးက သုတ္တန်တစ်ခုခု ကိုးကားလိုက်ရင် မင်းဟာက သုတ္တန်ကြီးပါကွာလို့ နှိပ်ကွပ်ခံရတာလည်း ကြားဖူးနေရတယ်။ ကြီးလာလို့ ကိုယ်တိုင်တရားဆွေးနွေးဝိုင်းတွေ ဝင်ပြောကြည့်တော့လည်း သုတ္တန်တွေ လာပြောမနေနဲ့ ဆိုတာမျိုး ဖယ်ရှားခံရတာကို

ကိုယ်တိုင်လည်း ကြုံရတယ်။

ပြီးတော့လည်း တစ်ပြည်လုံးလှည့်ပြီး တရားဟောနေတဲ့ဆရာတော်ကြီးဟာ အဘိဓမ္မာတွေကို လူတိုင်း လက်လှမ်းမီအောင် အကျဉ်းပို့ချနည်းတွေပြုစုပြီး အဲဒီအသင်းတွေ ဖွဲ့စေတယ်လို့လည်း သိရတယ်။ နောက် ဆရာတော်ကြီးပြောတဲ့ စကားတစ်ခုကလည်း မှတ်သားစရာပဲ။ တို့တိုင်းပြည်က လူတွေဟာအားလုံး သောတာပန်တွေချည်းလို့ ပြောချင်တယ်။ ဘယ်သူမှ ရုပ်သံ နာမ်သံ မကြားဘူးသူမရှိလို့ဘဲဆိုတဲ့ မိန့်ကြားချက်ပဲ။

နောက်တစ်ခု ပြောရရင် သာသနာနှစ်ငါးရာလောက်က မိလိန္ဒပဉ္စ ဝတ္ထုကျမ်းရဲ့နိဒါန်းမှာ အဲဒီကျမ်းထဲက ဇာတ်လိုက် ရှင်နာဂသေနဟာ အဘိဓမ္မာသင်ယူ လိုက်တာနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားသူဆိုတဲ့သဘော ရေးထားတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီနောက် နှစ်လေးရာလောက်အကြာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပိဋက အဖွင့်ကျမ်းတွေပြုတဲ့ ဆရာကြီးက -

“ ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ ဝဒတံ ဝရော။

သမုတိံ ပရမတ္ထဉ္စ ၊ တတိယံ နုပလဗ္ဗတိ ” - လို့ ဘုရားက သမုတိနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာနှစ်ပါးပဲ ဟောတယ်။ တတိယမြောက်သစ္စာကို မရအပ်ဘူး၊ မရှိဘူးလို့ ပြောလာတာလည်း တွေ့ရတယ်။

ဒီသာသနာမှာ ဓမ္မရယ်၊ အဘိဓမ္မရယ် နှစ်ခုရှိတာမှာ အဘိဓမ္မာက လွှမ်းမိုးလွန်း တော့ ဓမ္မနေရာဟာ မှေးမှိန်ခံရတာပဲ။ ဓမ္မအတွက် သဒ္ဓါတတ်ရင် ပြီးတာပဲလို့အထိ အသိခံလာရတယ်။ စကားလုံးတွေကို အရကောက်မှာက အဘိဓမ္မာနဲ့ ကောက်ရမှာလို့ သိကြလို့ပဲ။ အဲဒီကအရတွေကို ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် သစ္စာတွေ ဖွဲ့တာမှာ ကျူတော ဆင်တိုးသလို မျိုးပဲ။ သစ္စာအသိတွေဆိုပြီး မသိတာမရှိတော့အောင်ပေါ့။

ဒီတော့လည်း ဒီဓမ္မစကြာဟာ ကျမ်းအိပ်ဆိုတာထဲက ဘာအထူး ပြနိုင်မှာလဲ၊ သုတ္တန်ပဲပေါ့။ တကယ်တော့ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနုသုတ္တန်ဟာ ဘယ်လောက်ထူးခြားသလဲဆိုရင် ရတနာသုံးပါးလုံးကို ဖူးတွေ့နိုင်အောင် မလွန်လောက်တဲ့ အထိရှိတဲ့ သုတ္တန်ပဲ။

ဘုရားကိုယ်တိုင် ပြောပြတဲ့ ဘုရားအတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဒီသုတ္တန်ဟာ ဘုရားရုပ်လုံးကို ရုပ်ရှင်အဖြစ်ပြသလို ဖူးတွေ့ရပြီး တရားမှာလည်း စပြီးကျင့်ရာက တရားပေါ် ရောက်သွားတာအထိ ဖူးမြင်နိုင်တယ်။ သံဃာမှာလည်း ဘုရားကို အယုံအကြည် မရှိကြသူတွေ ဘုရားရဲ့ ဥပသမ္ပဒါ တပည့်သာဝက သံဃာဖြစ်သွားတာအထိ ဖူးတွေ့ရတာဖြစ်လို့ အံ့ဩမဆုံးစရာ သုတ္တန်ပဲ။ ဒီဓမ္မစကြာထဲက ဘုရားဟာ ဘုရားကပြောတဲ့ ဘုရားပဲ။ သူများတွေက ပြောကြတဲ့ ဘုရားမဟုတ်တဲ့ ဘုရားပဲ။ ဘုရားရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိအစစ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ကိုယ်တိုင်ပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အစစ်ပဲ။ သူများပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ ပြောသူရဲ့ အသိထဲ အစွဲဝင်နေရင် အစွဲအမြင်နဲ့ ပြောတာပါနိုင်တာဖြစ်လို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစစ်မှန်ဖို့ မလွယ်တာဘဲ။ ဒါကြောင့်အမှန်အတိုင်း ဖူးမြင်ချင်ရင် ဘုရားကိုယ်တိုင်ပြောတဲ့ ဘုရား အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ချဉ်းကပ်ကြရမှာပဲ။ အဲဒါ ဓမ္မစကြာမှာပဲ ရှိတယ်။

ကိုယ်တိုင်ပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိထက်ပိုတဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွေဟာ ကိုယ်တိုင်ပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိနဲ့ ညှိတာခံနိုင်မှပဲ အတ္ထုပ္ပတ္တိအရာဝင်လိမ့်မယ်။ ကိုယ်တိုင်ပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖြေဖျက်တယ်ဆိုရင် အဲဒီအတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ အစစ်အမှန် အတ္ထုပ္ပတ္တိမဟုတ်တဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိပဲ။ ကိုယ်တိုင်ပြော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ တိုချင်တို ကျဉ်းချင်ကျဉ်းမှာ ဖြစ်ပေမယ့် အဲဒီလောက် တန်ဖိုးရှိတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာထဲက ဘုရားကိုယ်တိုင်ပြောတဲ့ ဘုရားအတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ အဲဒီလောက် တန်ဖိုးရှိတာပဲ။

ဓမ္မစကြာမှာ ဘုရားဟာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂလို့ဆိုရတဲ့ ကာမကံတွေလည်း မရှိပဲ။ အတ္တကိလမထာနုယောဖြစ်တဲ့ မဟဂ္ဂတကံတွေလည်း မရှိပဲတော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလို့ ဆိုတဲ့ အရိယအဋ္ဌင်္ဂီက လောကုတ္တရာကံကို ထိုးထွင်းသိလာကြောင်းနဲ့ အဲဒီ လောကုတ္တရာကံ ထဲက လမ်းကြောင်းဖြစ်တာတွေရဲ့ သိစရာအာရုံဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခလို့ပြောရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ဒါတွေဟာ ဥပါဒါနံကံတွေကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲလို့ ပိုင်းပိုင်းပြတ်ပြတ်သိတော့ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ ယစ်မူးရာကမှ ပေါက်ရတဲ့ ဥပါဒါနံတွေဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဒုက္ခသမုဒယတွေ ပယ်တာတွေဖြစ်တာနဲ့အတူ အဲဒီလို ဒုက္ခသမုဒယတွေမသိတော့

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအဖြစ် ဖြစ်တဲ့ဒုက္ခဖြစ်လို့မရဘဲ ဒုက္ခငြိမ်းရာကို ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်တာပဲ။

အရိယသစ္စာလေးပါးကို “သစ္စဉာဏ်” မှာသိလာ၊ ဒီသစ္စာတွေ ဘာကိစ္စရှိတယ် လို့သိတဲ့“ကိစ္စ အသိဉာဏ်”တွေ ထပ်ပေါက်၊ နောက်ဆုံးအဲဒီကိစ္စတွေ လုပ်ပြီးတာသိတဲ့ “ကတအသိဉာဏ်” ဖြစ်တော့ အရိယသစ္စာလေးပါးကို သစ္စာလေးပါး ကိစ္စလေးပါး ကတလေးပါး ပေါင်း ဉာဏ်တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး စင်စင်ကြယ်ကြယ်ပေါက်ပြီးမှ လောကကိုလွန်တာသိတဲ့ သမ္မာကို ကိုယ်တိုင်သိတဲ့အသိကို ထိုးထွင်းသိသူဖြစ်ပြီလို့ ဝန်ခံတာပဲ။ ဒီလိုတွေမဖြစ်ခင်က ဒါတွေကို ငါဝန်မခံခဲ့ဘူးလို့ မိန့်မြွက်ခဲ့တာပဲ။

ဓမ္မစကြာကပြတဲ့ဘုရားရဲ့ ဘုရားအဖြစ်ရောက်ပုံ အတ္ထုပ္ပတ်ဟာ အဲဒီလောက်ကို တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းကလေးဖြစ်ပေမယ့် အလွန်ရှင်းလင်း ကြည်လင်အောင် ဘုရားဖြစ်ပုံကို တွေ့မြင်ခွင့်ရတာပဲ။ ဘုရားရဲ့နောက်ကပ်ပြီး ဖဝါးခြေထပ် လိုက်ကြပေမယ့် လူတွေအတွက် ဘယ်လိုမှ မပျောက်နိုင်တဲ့ ဘုရားခြေရာတော်ပဲ။ ဘုရား ဘာအသိဉာဏ်တွေ ရှိတယ်ဆိုတာ မသိတာ မဟုတ်တာဘဲ။ ဒီအသိဉာဏ်တွေကို ဘယ်လိုရခဲ့တယ်ဆိုတာလည်း ဘယ်လို မြှုပ်ကွက်မှ မရှိတာဘဲ။

ဘုရားဟာ သူ့ကို ဆည်းကပ်ကြသူတွေရဲ့ မီးရှူးတိုင်ပဲ။ အဲဒီမီးရှူးတိုင်က မှော်ဆရာ သေတ္တာထဲက ဆွဲထုတ်ပြတဲ့ပစ္စည်းလို နားမလည်စရာဖြစ်ရင် ဘယ်လို မီးရှူးတိုင်ကို မြင်ရသေးတော့လို့လဲ။ လူမမွေးမီက အကြောင်းအရာတွေနဲ့ ဘုရားအဖြစ်ရောက်အောင် ကျင့်ရတယ်ဆိုရင် မသိနိုင်တာတွေပါနေလို့ မှော်ဆရာသေတ္တာထဲက ဆွဲထုတ်ခံရသလို ဖြစ်မှာပေါ့။

ဘုရားရဲ့ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ်ဟာ အဲဒါ တစ်စွန်းတစ်စတောင် မတွေ့ရတာဘဲ။ ဘုရားဟာ အစွန်းရောက်ကံတွေ ကပ်တာမလုပ်ဘဲ ရှောင်လို့ အလယ်ကံ တွေတယ်လို့ မိန့်တယ်။ အလယ်ကံပွားလို့ အလယ်ကံရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ အစွန်းကံ ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အစွဲခန္ဓာတွေ သိတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီခန္ဓာသိတော့ ဒီခန္ဓာအကြောင်း မဖြစ်ပေါ်တော့ဘဲ ပယ်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ အစွဲခန္ဓာက အကြောင်းမရှိလို့ မဖြစ်ရတော့ဘဲ ငြိမ်းတာပဲ။

၁၀၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါတွေဟာ အရိယာတွေ သိရတဲ့ အရိယသစ္စာတွေပဲဆိုပြီး ဒါသိတော့ ဒါတွေမှာရှိတဲ့ ကိစ္စသိ၊ ကိစ္စသိတော့ လုပ်တာကြောင့် ကတဖြစ်တယ်လို့ မိန့်တာပဲ။ ကတဉာဏ်ဖြစ်တာ ကိစ္စဉာဏ်ဖြစ်လို့၊ ကိစ္စဉာဏ်ဖြစ်တာက သစ္စဉာဏ်ဖြစ်လို့ပဲ။

သစ္စဉာဏ်ဖြစ်တာက အလယ်လမ်းကံ ဖြစ်လို့ပဲ။ အလယ်လမ်းကံဖြစ်တာက အစွန်းလမ်းကံတွေမှာ မသွားလို့ဘဲ။ အစွန်းလမ်းကို လူသူအားလုံး သွားနေကြတယ်။ ကောင်းနိုးနိုး ထင်ပြီး သွားနေကြတာပဲ။ ဘုရားက အဆုံးအထိ စူးစူးစမ်းစမ်း သွားကြည့်တော့ မကောင်းဘူးလို့သိတယ်။ ဒီတော့ ရှောင်တာပေါ့။

လူသူတွေ အားလုံးကတော့ သွားမကြည့်ကြဘူး၊ သွားကြည့်ကြသူကလည်း မက်မက်မောမောနဲ့ သွားကြတော့ မကောင်းဘူးလို့ မဝေဖန်နိုင်ကြဘူး၊ ဒီလိုသိပေမယ့် သိသူက မီးရှူးတိုင်ပြပြီး အဲဒါလမ်းမှားပဲ၊ အဲဒီလမ်း ရှောင်ခဲ့ဆိုရင် လူသူတွေအားလုံးလည်း အဲဒီလမ်းကို ဘုကြောင့် မရှောင်နိုင်ကြရမှာလဲ၊ မီးရှူးတိုင်အလင်းရရင် ရှောင်နိုင်ကြတာပဲ။ အဲဒါရှောင်နိုင်ကြရင် အလယ်လမ်းပေါ် ရောက်မှာပဲ။ ရောက်ရင်အလယ်လမ်းရဲ့ သိစရာသိပြီး ပယ်စရာဟာ အလိုလိုပယ်တာပဲ။ ပယ်ရင်လည်း အဲဒီအလယ်လမ်း အသိခံရတာတွေ ငြိမ်းရာရောက်မှာပဲ။

ဒီတော့ ဘုရားနောက်က လိုက်တဲ့သူတွေလည်း ဘုရားရောက်ရာကို မရောက်စရာ ဘာရှိနေသလဲ။ အခုအဲဒီလို မဖြစ်ကြတာဟာ ဘုရားဆိုတဲ့ မီးရှူးတိုင်ကို မမြင်ရဘဲ ဘုရားနောက်က လိုက်နေရလို့ပဲ။ ဘုရားမီးရှူးတိုင်ကို ဘုရားဆည်းကပ်သူတွေ မမြင်မကန်း ဖြစ်နေရလို့ပဲ။ ဒီလို ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်တာလဲ။ ဘုရားကို အသင်္ချေများစွာ ကပ်ကမ္ဘာတွေက စခဲ့ရတယ်လို့ နိဒါန်းချီ တည်ဆောက်ပြတာထဲ မျောပါခံရလို့ ဆိုတာပဲပြောစရာရှိတယ်။

ဘုရားကို ကိုယ့်အသိဉာဏ် ဦးနှောက်နဲ့ မှီသလောက်ကနေပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ကြည်ညိုဖူးမြင်ရဖို့ လိုတာပဲ။ ဘုရားဟာ လူ့လောကရဲ့ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်ပဲ။ ခေါင်းဆောင်ကို လူ့လောက မမြင်ရာ အပို့ခံရတာဟာ လူ့လောကကို စောင့်ရှောက်ရာ မရောက်ဘဲ ဖျက်ဆီးရာသာ ရောက်စေမှာပဲ။ ခေါင်းဆောင်ကို မမြင်ရတော့ ဘူးဆိုရင် နောက်လိုက်တွေ ဘယ်အမှန်လမ်းမှာ သွားကြရမှာလဲ။ ကိုယ်နဲ့နီးစပ်တဲ့သူက ဟိုဘက်လမ်းကသွားရအောင် ဆိုရင်လည်း သွားမိမှာပဲ။

တခြားလမ်းက သွားရမှာဆိုလည်း သွားမိမှာပဲ။ ဒီလိုတွေမဖြစ်ရဖို့အတွက် ဒီဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ်ဟာ ကိုယ်ကိုးကွယ်တဲ့ဘုရားရဲ့ တရားဦးအဖြစ်နဲ့ ကိုယ်လေးစား မြတ်နိုးတဲ့သုတ္တန်ထဲက ဘုရား ကိုယ်တိုင် မြှုပ်ကွက် အရှင်းမပါတဲ့ ဘုရားရဲ့ ဘုရားဖြစ်ပုံ အတ္ထုပ္ပတ်တော်ဟာ လူ့လောကသားတွေ ကြည်ကြည် လင်လင် ဖူးမြင်နိုင်ဖို့ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီသုတ္တန်နဲ့ ဒီဘုရားအတ္ထုပ္ပတ်ကို လေးစားကြရမှာပဲ။

ရတနာသုံးပါး ဖူးတွေ့စုံရတဲ့ သုတ္တန်

ပြီးတော့လည်း ဘုရားဟောတဲ့ ဓမ္မစက်လည်ပုံကို နာရတဲ့ အရှင်ကောဏ္ဍညက သူနားလည်တာကို ဟောသူအား ပြန်ပြောတဲ့စကားလည်း ကြားရတယ်။ **“အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံတွေ အားလုံးချုပ်တာပဲ”**လို့ပဲ။ ဒီပြန်ပြောချက်ကို ဘုရားက လက်ခံ ပြန်ကြားတာလည်း ကြားရတယ်။ **‘ကောဏ္ဍည သိသွားပြီ’**လို့ပဲ။

ဒီအခါမှာ ကောဏ္ဍညက ဘုရားကို ဆရာအဖြစ်နဲ့ သူ့ကိုယ်ကို တပည့်အဖြစ် ဖြစ်ပါရစေလို့ တောင်းဆိုတာလည်း ကြားရတယ်။ အရှင်ရဲ့အနားမှာ တရားကျင့်ခွင့် ရပါစေ၊ တပည့်အဖြစ်လည်း ရပါရစေလို့ပဲ။ ဘုရားက လက်ခံစကားမိန့်တာလည်း ကြားရတယ်။

အေးပေါ့၊ **“ကဲ့ရဲ့စရာမရှိတဲ့ သမ္မာဖြစ်တဲ့ အကျင့်မြတ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခအဆုံးအထိ ကျင့်ပါ ရဟန်း”** လို့ပဲ။ နောက်ငါးရက် ရှိတဲ့နေ့မှာ ငါးဦးလုံး ရဟန်းအဖြစ်တောင်းဆိုရယူကြတာကြောင့် သံဃာကိုလည်း ဖူးမြင်ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ္တန်ဟာ ရတနာသုံးပါးကို ဖူးနိုင်တဲ့သုတ္တန်ပဲ။

ဘုရားဖြစ်ပုံ အတ္ထုပ္ပတ်၊ သံဃာစဖြစ်ပုံ အတ္ထုပ္ပတ်နှင့် တရားစဟောပုံ အတ္ထုပ္ပတ် ပြချက်တွေဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒီတော့ ဒီဓမ္မစက္က ဘုရားဖြစ်ပုံ အတ္ထုပ္ပတ်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၃၉)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

၁၁၀ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၀) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန် အပေါ် အမြင်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အမြင်

အနတ္တလက္ခဏာ သုတ္တန်တရားဟာ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့တရားတွေထဲက ဒုတိယ
ဟောကွက်တရားဖြစ်တယ်။ အချိန်နိဒါန်း မပါတဲ့အထဲမှာ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်ဟာ
အချိန်သိရတဲ့ ရှားရှားပါးပါး သုတ္တန်လည်း ဖြစ်တယ်။ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်ကို
မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၃) ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့မှာ ဗာရာဏသီပြည်
မိဂဒါဝန်တော ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ တရားနားလည်(သောတာပန်ဖြစ်)ပြီး နောက်တစ်နေ့မှာ
တရားပေါ်ရောက်ပြီးသူတွေအနေနဲ့ တရားပွားပုံ ပွားနည်းများအဖြစ် ညွှန်ပြတဲ့သုတ္တန်အဖြစ်
ဟောခဲ့တာပဲ။

အဘိဓမ္မာထက် အနှိုင်းမဲ့ တန်ဖိုးမြင့်တဲ့ သုတ္တန်

ဒီသုတ္တန်ဟာ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့ သုတ္တန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ
အနေနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေတွေ သင်ယူနေကြတဲ့ သူတွေကြားမှာ ခေတ်မစားတဲ့သုတ္တန်အဖြစ်
ခံနေရတယ်။ ဒီသုတ္တန်ကို ရှေ့ထားပြီး တရားပွားကြတယ်ဆိုတာ မရှိတော့သလောက်
ရှားပါးနေလို့ပဲ။

ဒီသုတ္တန်ကလည်း သင်ရိုးတွေနဲ့ဝေးတဲ့ အကြံအကြားအရောက်ခံနေရတဲ့ သုတ္တန်ပဲ။
အဘိဓမ္မာတွေက ရှေ့က အရှိန်အဟုန်ကောင်းကောင်းနဲ့ ပြေးနေတော့ ရှေ့တန်းရောက်တဲ့
သုတ္တန်တောင် နေရာမရချင်ချင်ဖြစ်နေတဲ့ အထဲမှာ အကြံအကြားရောက်နေတဲ့ သုတ္တန်ဖြစ်

တော့ လူ့လောကရဲ့အကျင့်လမ်းညွှန်နေရာက အလှမ်းဝေးတော့တာပဲ။

ဒီသုတ္တန်အကျင့်လမ်းညွှန်နေရာ မရခြင်းရဲ့အကြောင်း တစ်ချက်လည်း ရှိနေတယ်။ ဒီသုတ္တန်ဟောတာက ပုထုဇဉ်ကို ဟောတာမဟုတ်ဘဲ သောတာပန်အသီးသီး ဖြစ်ပြီးကြသူတွေကို ဟောတာဖြစ်တော့ ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ ဒီသုတ္တန်ကို နားလည်နိုင်ခြင်း မရှိတာဘဲ။ ဒီတော့ ဒီသုတ္တန်ဟာ ကျင့်လို့မဖြစ်တဲ့ သုတ္တန်လို့ ပုထုဇဉ်ကမြင်ပြီး ဒီသုတ္တန်ကို အကြိုအကြားထဲ အိပ်နေပါစေချိုပြီး ပစ်ထားကြလို့ပဲ။

ပုထုဇဉ်နဲ့သောတာပန်ဟာ ဘယ်လိုခြားနားလို့လဲ၊ ဒီဟောကြားချက်ကို ပုထုဇဉ်က နားမလည်နိုင်ဘဲ သောတာပန်မှ နားလည်ရတာပဲ။ ပုထုဇဉ်က အရိယသစ္စာမသိဘဲ သောတာပန်က အရိယသစ္စာသိတာ ခြားနားတယ်။ ပုထုဇဉ်က ဘာကို သိသလဲဆိုရင် သမုတိသစ္စာသိတာ များတယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာသိတာလည်း ရှိတယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာနဲ့ အရိယသစ္စာက ဘယ်လောက် ခြားနားလို့လဲ မေးစရာဖြစ်လာတယ်။ လုံးဝမတူညီအောင် ခြားနားကြတာပဲလို့ဖြေရတယ်။

ပရမတ္ထသစ္စာက လူမှာရှိနေတာတွေရဲ့ အခြေခံအကျဆုံး အစိတ်အပိုင်းတွေပဲ။ အရိယသစ္စာက အဲဒါတွေ လုံးဝကို မဟုတ်ကြဘူး။ အရိယသစ္စာဟာ လူမှာ အစွဲဝင်လို့ ဖြစ်ပွားကြတာတွေနဲ့ အဲဒီဖြစ်ပွားချက်တွေကြောင့် အစွဲပြန်ဝင်တဲ့ အဖြစ်တွေနဲ့ အဲဒါတွေရဲ့ အကြောင်းတွေအပြင် အဲဒါတွေငြိမ်းရာနဲ့ ငြိမ်းကြောင်းတွေရဲ့နာမည်ပဲ။ ဒီတော့ အရိယသစ္စာဟာ လူမဟုတ်ဘူး၊ လူ့အစိတ်အပိုင်းလည်း မဟုတ်ဘူး၊ လူမှာ အပပယောဂဝင်ရာ ဝင်ကြောင်းနဲ့ ငြိမ်းရာငြိမ်းကြောင်း အမှန်တွေပဲ။

ပုထုဇဉ်က လူမှာ အပ ပယောဂဝင်ပြီး ပြုမူပြောဆိုနေထိုင်နေတာတွေကို လူလိုမြင် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်တော့ လူနဲ့အစွဲ မခွဲတတ်ဘဲ အစွဲကို အစွဲလို့မသိဘဲ လူလိုသိတာပဲ။ ဒီလိုလူနဲ့အစွဲ မခွဲတတ်တာကို ခွဲရမယ်လို့ သွန်သင်ခံရတော့လည်း ခွဲကြပြန်တယ်။ အဲဒါက လူ့အစိတ်အပိုင်းနဲ့ လူကို ခွဲတာပဲ။ လူ့အစိတ်အပိုင်း ဓာတ်သဘာဝတွေဟာ လူမဟုတ်တာတွေဘဲ။ လူလိုသိတာ အစွဲဖြစ်တယ်လို့ ခွဲတော့တာပဲ။ လူဟာ ဓာတ်သဘာဝတွေရဲ့ အစုအပေါင်းဖြစ်လို့ အဲဒီ ဖြစ်တာအတိုင်းသိတာဟာ အစွဲမှ မဟုတ်တာဘဲ။ အမှန်သိတာပဲပေါ့။

၁၁၂ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီအမှန်ကို အစွဲလို့ မှတ်တော့လည်း အစွဲမှတ်တာ လွဲတာပဲ။ အစွဲကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ အစွဲခန္ဓာတွေလို့ ခေါ်ရတာတွေပဲ။ အစွဲခန္ဓာနဲ့ လူရဲ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ တခြားစီပဲ။ ဘုရားက လူတွေမှာ အစွဲသိမ်းပြီး အစွဲခန္ဓာငြိမ်းကြဖို့ တရားရှာပြီး တရားဟောသူပဲ။

လူမှာဖြစ်တဲ့ အစွဲနဲ့အစွဲကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကို တွေ့ပြီး အဲဒါတွေသိမ်းပြီးငြိမ်းဖို့ ညွှန်ပြသူဆိုတော့ ဘုရားဟောတွေထဲမှာ ပါရှိသမျှ “**ခန္ဓာ**”လို့ဆိုတဲ့ စကားလုံးတိုင်းရဲ့ အနက်တွေချည်းဖြစ်တယ်။ လူရဲ့ မွေးရာပါ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာ မဟုတ်တဲ့ ခန္ဓာတွေချည်းပဲ။

ပုံစံထုတ်ကြည့်ရင် -

“**ဘာရာ ဟဝေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ၊ ဘာရာ ဟရောစ ပုဂ္ဂလော။**

ဘာရာ ဒါနံ ဒုက္ခံ လောကေ ၊ ဘာရနိက္ခပနံ သုခံ။”

ပဉ္စက္ခန္ဓာဟာ ဝနံထုပ်အစစ်ပဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝနံထမ်းသမားပဲ။

လောကမှာဝနံထုပ်ယူတာဟာ ဒုက္ခပဲ။

ဝနံထုပ်ပစ်လိုက်မှ ချမ်းသာတယ်။

အဲဒီမှာ “ပဉ္စက္ခန္ဓာ”ဟာ လူ့သဘာဝတွေဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ခန္ဓာငါးပါး ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ဝနံထမ်းသမားက ပုဂ္ဂိုလ်လို့ပြတာက ထင်ရှားတာပဲ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ဝနံထုပ်ယူတာ ဒုက္ခဆိုတော့ ဝနံထုပ်က ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အပ,ကပဲ။ ဝနံထုပ်ပစ်မှ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာမှာ ဝနံထုပ်က ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်လို့ ပစ်လို့ရတာပေါ့။

ဘုရားဟောသမျှ “ခန္ဓာ”ဆိုတဲ့စကားလုံးတိုင်း “ပဉ္စက္ခန္ဓာ”ဆိုတဲ့စကားလုံးတိုင်းဟာ “**ဥပါဒါနက္ခန္ဓာချည်း ဖြစ်တယ်**”လို့ သိရမှာပဲ။ လူရဲ့အစိတ်အပိုင်း သဘာဝခန္ဓာကို ဘုရားက လုံးဝ မဟောလို့ဘဲ၊ ဘုရားဟောတွေက များတော့ လူ့သဘာဝခန္ဓာကို မဟောဘူး။ လုံးဝ မဟောဘူးလို့ပြောတာ လွန်လွန်းရာ မကျဘူးလား။ အပြစ်တင်ချင်ကောင်း တင်ချင်ကြစရာ ရှိတာပဲ။

အပြစ်မတင်နိုင်အောင် အကြောင်းပြရမှာပဲ။ ဘုရားဟာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ရှေ့ဆောင် အရိယာဖြစ်သူပဲ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ပြောတဲ့စကားဟာ သမုတိစကားလည်းမဖြစ်၊ ပရမတ်စကားလည်းမဖြစ်ဘဲ အရိယာအနက်ရှိတဲ့ စကားသာဖြစ်ရမှာဖြစ်လို့ အရိယသစ္စာမှာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်လို့ “ခန္ဓာ”လို့ပြောတိုင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအကြောင်း ပြောချက်သာ ဖြစ်တော့တာပဲပေါ့။

ပုထုဇဉ်ဖြစ်သူတို့ အနေကတော့ အရိယာဖြစ်တဲ့ဘုရားက ခန္ဓာလို့ ဟောဟော၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တစ်ခုခုလို့ဟောဟော - အဲဒါတွေရဲ့ အရဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထိုက်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့လို မကောက်နိုင်မမြင်နိုင်ကြဘဲ လူသဘာဝ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာတွေ လူသဘာဝ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်လို့ ကောက်ကြရတာပဲ။

ဒီလို ကောက်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို မသိကြလို့ဘဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ပုထုဇဉ်တွေ မသိနိုင်တဲ့ခန္ဓာပဲ။ ဘုရားက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ဟောဟော၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာလို့ဟောဟော ပုထုဇဉ်ကတော့ အားလုံးကို လူရဲ့ သဘာဝ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ခန္ဓာတွေကိုပဲ ယူမှာပဲ။

လူသဘာဝခန္ဓာနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မကွဲတာက ပုထုဇဉ်၊ အဲဒါကွဲတာက အရိယာ၊ အဲဒီလိုပြောလို့ရတဲ့ အနေမှာရှိတယ်။ ဘုရားဟောခဲ့တာမဟုတ်တဲ့ “ဧဝံမေသုတံ ” နိဒါန်းမခံတဲ့ တရားတွေထဲက ခန္ဓာအရကောက်မှန်သမျှတွေဟာ လူရဲ့အစိတ်အပိုင်း သဘာဝ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ခန္ဓာကို အရကောက်ထားတာချည်းဖြစ်တာ အတိအကျ တွေ့ရမှာပဲ။

ဒီတော့ လူ့အစိတ်အပိုင်းသဘာဝနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ပုထုဇဉ်တွေအနေနဲ့ ဘယ်လို ကွဲအောင်ခွဲသလဲဆိုရင် လူ့အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ သဘာဝခန္ဓာတွေကိုပဲ အဲဒါတွေဟာ ငါ့ရဲ့ခန္ဓာတွေပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရဲ့ ခန္ဓာတွေပဲလို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူ့အစိတ်အပိုင်းသဘာဝ ရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တစ်ခုခုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒါဟာ ငါ့ရဲ့ရုပ် သူ့ရုပ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရဲ့ရုပ် စသဖြင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေမှာလည်း ဒီလိုပဲ၊ ငါ သူတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါပိုင်တွေအဖြစ် အသိအမှတ်အပြုခံရတာတွေဟာ

၁၁၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေလို့ သတ်မှတ်ကြပြီး ငါ သူတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါနဲ့ အတွဲမခံရတဲ့ ခန္ဓာနဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမဟုတ်တဲ့ ခန္ဓာတွေလို့ ခွဲတာပဲ။

ဒါကြောင့် ပြောစမှတ်စကား တစ်ခု ရှိတယ်။ ဘုရားရဲ့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တဲ့ သဘာဝ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေပဲ။ ဘုရားကို ကာမဂုဏ်စိတ်နဲ့ ပြစ်မှားသူအနေနဲ့ အစွဲအလန်းခံရလျှင် ဘုရားရဲ့ခန္ဓာတွေလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲလို့ အထိ ပြောကြတာ ရှိတာပဲ။ ဒီတော့ ဘုရားမှာလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရှိတာပဲလို့ ဆိုလိုရာရောက်တယ်။

တချို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မသိသူအနေနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို မြင်ပြတာလည်း ရှိတယ်။ သေဆုံးပြီးတဲ့ မိဘက အစားကောင်းကြိုက်တာကို ကိုယ်က အစားကောင်းစားတဲ့အခါ မိဘကို သတိရတာဟာ အစွဲဥပါဒါနပဲလို့ ပြောတာပဲ။ အဲဒီမှာ မိဘရဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ အစစခန္ဓာတွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလုပ်မှာပေါ့။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနဲ့စပ်ပြီး မသိနိုးနားကောက်တာ နောက်တစ်မျိုး ရှိသေးတယ်။ ကိုယ့် စိတ်ထဲရှိတဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဖြစ်တယ်။ ငွေအိုးမြှုတ်ထားသူရဲ့စိတ်ထဲက မြှုတ်ထားခံရတဲ့ငွေအိုးက သူခိုးပေါ်သွားလို့ မရှိပေမယ့် စိတ်ထဲက ငွေအိုးရှိနေသေးတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဲလို့ ပြောတာပဲ။

နောက်ဆုံး တစ်မျိုးအဖြစ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာယူကြတာက ပိုမိုဆိုးရွားတယ်။ လူရဲ့အစိတ် အပိုင်းဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ မမွေးမှီတွေက ပြုခဲ့ကြတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါနိကံတွေရဲ့ အကျိုးတွေဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါတွေအားလုံးဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဲလို့ ဆိုတာပဲ။

ဒီတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေက မသေမခြင်းရှိနေတာ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ ခန္ဓာငြိမ်းတာက နိဗ္ဗာန်ဆိုတော့ အဲဒီနိဗ္ဗာန်က မသေမခြင်း မရောက်နိုင် ဖြစ်ပြီး သေမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ် ဖြစ်ရတော့တာပေါ့။ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓနိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်တော့တာပဲ။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာဟာ အဆိုက်ရောက်ခံ (သစ္စိကာတဗ္ဗ) ကိစ္စရှိတဲ့ အရိယသစ္စာပဲ။ ဒီအရိယသစ္စာဖြစ်ဖို့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါနိကံတွေကို ပယ်တယ်ဆိုတဲ့

ဒုက္ခ သမုဒယအရိယသစ္စာပယ်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်ရတယ်။ ဒီလိုပယ်ဖို့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ ပိုင်းခြားအသိခံ ကိစ္စကိုလည်း သိတာဖြစ်ရတယ်။ ဒါသိဖို့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာလည်း ပွားတဲ့ ကိစ္စရှိတဲ့အတိုင်း ပွားတဲ့လုပ်ငန်းလည်း လုပ်ရတယ်။ ဒီတော့ ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာဟာ ရှေ့အရိယသစ္စာသုံးချက်နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ရတဲ့အရိယသစ္စာပဲ။

ခန္ဓနိဗ္ဗာန်ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာဖြစ်တဲ့ အချိန်က သေပြီးမှဆိုတော့ ရှေ့အရိယသစ္စာ သုံးပါးကို ဘယ်သူက အဲဒီအရိယသစ္စာတွေရဲ့ ကိစ္စတွေ လုပ်ကြမှာလဲ။ မပြီးမပြတ်တဲ့ ပြဿနာတွေ တန်းလန်းဖြစ်တဲ့ ခန္ဓနိဗ္ဗာန်လို့ ပြောရမှာပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ပုထုဇဉ်မသိနိုင်တဲ့ ခန္ဓာပဲ။ ပုထုဇဉ်ဟာ အရိယမဂ်ကို မပွားသူရဲ့ နာမည်ပဲ။ အရိယမဂ်ကိုကျင့်နေတယ်ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ်ဟာ အရိယမဂ်ကို မသိဘဲ ကျင့်တာဆိုတော့ ကျင့်တဲ့မဂ်က အရိယမဂ်မဖြစ်ဘဲ ရူပဗြဟ္မ အရူပဗြဟ္မဂတိမဂ်က အရိယမဂ်ဖြစ်နေတာပဲ။

ဘယ်ဂတိမဂ်ကို ကျင့်ကျင့် ကျင့်လို့ရောက်တဲ့ဂတိက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဲဖြစ်တော့ ကိုယ်ဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာကို ကိုယ်ကမဝေဖန်နိုင်တာဘဲ။ ဝေဖန်မယ့်ကိုယ်မှ မရှိတာဆိုတော့ ရှိနေတဲ့ကိုယ်က အဝေဖန်ခံရမယ့်ကိုယ် ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒီတော့ ဘာနဲ့ ဝေဖန်တော့မှာလဲလို့ ပြောရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ပုထုဇဉ်အသိမခံရတဲ့ ခန္ဓာပဲ။

ပုထုဇဉ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သိချင်တယ်ဆိုရင် အရိယမဂ်ကို ကျင့်နိုင်အောင် ကြိုးစားတဲ့ လုပ်ငန်းကလွဲပြီး နည်းလမ်း မရှိတာဘဲ။ ဒီလို ကြိုးစားရာမှာ ပထမဆုံး အရိယမဂ် ရရှိပြီးသူ စံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာရမှာပဲ။

ဥပမာ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသိတဲ့ အရိယမဂ်ရပြီးသူအဖြစ် စံပြထားတယ်ဆိုရင် ဘုရားဟာ အရိယမဂ်ကို ဘယ်လို သိခဲ့သလဲဆိုတာ လေ့လာရမယ်။ ဓမ္မစကြာမှာ ဒါကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဘုရားက မိန့်ကြားတာပဲ။ အစွန်းရောက်နှစ်ပါးကို မချဉ်းကပ်မှ အရိယမဂ်ကို သိတယ်လို့ပဲ။

ဒီစကား ကိုယ့်ကို သြဝါဒပေးနေတာလို့ မှတ်ပြီး အစွန်းရောက်တွေကို မလွဲမချော်နိုင်တဲ့အထိ အထပ်ထပ် ဝေဖန်ပြီး အဲ့ဒါတွေကို လက်ရှောင်တာ ကိုယ်က လုပ်ရမှာပဲ။ အစွန်းရောက်တွေဟာ အရိယမဂ်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေ ဆိုတော့ အရိယမဂ်က

၁၁၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

လောကုတ္တရာကံဆိုရင် လောကီကံတွေဟာ အစွန်းရောက်တွေလို့ နားလည်ရမှာပဲ။ အဲဒီကံတွေလည်း အားလုံးဘယ်လိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကြည့်ပြီး ရှောင်တာ လုပ်ရမှာလဲ။

ဒီလိုရှောင်ရင် အရှောင်ခံရတာတွေနဲ့လွတ်တဲ့ အပြောအဆို အပြုအမူ အနေအထိုင်တွေနဲ့ အဲဒါတွေရဲ့ အကြောင်းတွေကလည်း ရှောင်ရမှာတွေရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ အမြင်အတွေးမျိုးတွေလို မဖြစ်တဲ့အမြင်သစ် အတွေးသစ်တွေနဲ့ လုပ်ရမှာပေါ့။ အဲဒီအလုပ်တွေက မကင်းမကွာအောင်လည်း ကြိုးစားရမှာပေါ့။ အဲဒီလိုဆိုရင် အရိယမဂ်ပေါ် မရောက်ဘဲ ဘယ်လို နေမလဲ။

ပုထုဇဉ်ဟာ စံပြအရိယဆီက စံကိုယူပြီး အရိယမဂ်ကို ကျင့်တော့ ဗောဓိတွေရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ဝင်လာပြီး သိစရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သိတော့တာပေါ့။ ရှေးက ကြားဖူးရုံသာကြားဖူးတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို နိဒါန်း၊ နိဂုံးနဲ့ အတူသိတာဖြစ်မှာပဲ။

ဒီလိုမလုပ်ကြတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အရိယာတရား မြတ်နိုးပြီး အရိယတရား ကျင့်ရတယ်ဆိုပေမယ့် အကျင့်ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ကျင့်တာပဲ။ ခိုင်းသူက ကိုယ့်ရဲ့စံပြထိုက်သူ ဟုတ်မဟုတ်လည်း မသိ။ သူက ဘယ်လိုကျင့်ခဲ့တယ်ဆိုတာလည်းမသိရင် ကိုယ့်ကျင့် တာက အစွန်းရောက်တွေက လွတ်လား၊မလွတ်လားလည်း မသိတာတွေ ဖြစ်နေမယ်။ အရိယမဂ်ပေါ်မရောက်ရင် ကျင့်ပေမယ့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သိလို့မရ ဖြစ်မှာဘဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သိမြင်ရင် အရိယာသစ္စာကို သိမြင်တာပဲ။ အပါယ်နှင့် လူနတ်ဗြဟ္မာ(သတ္တဝါ)များကိုလည်း သိတာပဲ။ သူတို့ ဘယ်လို အဆက်အစပ် ပဋိသန္ဓေရှိတာလည်း သိတာပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း သိတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ အပါယ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေလို့ ရှိတာပဲ။

လူမှာ ကပ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ အဲဒီသတ္တဝါ အကောင်ပလောင်တွေထဲက တစ်ကောင်ကောင် အဖြစ် ကပ်လာတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မသိသူက အဲဒါတွေကို လူတွေပဲလို့ အမြင်မှားပြီး (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်နေလို့ အကောင်ပလောင်နဲ့ သူတို့သစ္စာတွေကို မသိရတာဘဲ။

ဒါတွေ မသိတော့ ဒီအကောင်ပလောင်တွေနဲ့ ဒီအကောင်ပလောင်တွေရဲ့ ခန္ဓာတွေကို

ကိုယ်မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ဟာမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ့်အနှစ်သာရမဟုတ်ဘူးလို့ မြင်အောင်အကြည့်ခိုင်းတဲ့ ဒီသုတ္တန်ကို ဘယ်လိုနားလည်ပါတော့မလဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီသုတ္တန် ဟာ ပုထုဇဉ်တွေ နားမလည်နိုင်တဲ့ သုတ္တန်ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောခဲ့တာပဲ၊ ဒီသုတ္တန် ဟောတာဟာ အရိယဖြစ်ကြပြီးတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေကို ဟောတာကို အားလုံးလည်း သိကြ လက်ခံကြပြီးသားပဲ၊ အဲဒီတော့ ဒီသုတ္တန်နားလည်ရင် အရိယမဂ်ပွားသူ ဖြစ်ဖို့လိုတာပဲ။

ဒီတင်ပြချက် အကြောင်းအရာဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီတင်ပြချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၀) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

**ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၁) ခုမြောက်အချက်**

**ထေရဝါဒ၏ ခန္ဓာငါးပါး အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏
ပဉ္စပါရမီကိစ္စမှာ အမြင်**

အနတ္တလက္ခဏာသုတ္တန်မှာ ဘုရားက အနတ္တအဖြစ်ခံရတဲ့ တရားတွေအဖြစ် ငါးပါးဟောထားတာ တွေ့ရတယ်၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်ဆိုပြီး ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ အဲဒါတွေရဲ့ အရကိုကောက်ကြတဲ့အခါ စကား (သဒ္ဓါ) အနေအထားအရ ကောက်ရင် ရုပ်မှန်သမျှနဲ့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်မှန်သမျှတွေ ကောက်စရာ ရှိလာတာပဲ၊ အဲဒီလိုလည်း ကောက်မိကြတာပဲ၊ ရုပ်အားလုံးဟာ အနတ္တဖြစ်တယ်၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေအားလုံးဟာ အနတ္တတွေ ဖြစ်ကြတယ်လို့ပဲ။

အစစတွေနဲ့ ချိန်ဆတွက်ချက်ပြီးမှ ကောက်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီလို မဖြစ်သင့်တာ တွေ့ရမှာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အနတ္တရဲ့အနက်အဓိပ္ပာယ်အရ အဲဒီလိုမဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေနဲ့

၁၁၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ ရှိနေတာထင်ရှားနေလို့ပဲ။ အနတ္တရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်က ကိုယ့်အလို မလိုက်တာတို့၊ အနှစ်သာရ မရှိတာတို့ဘဲ။ ဒီအနက်အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေရှိနေတာလည်း အထင်အရှားပဲ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ကပိုင်တဲ့ လွတ်လပ်ကြတဲ့သူတွေက သူတို့ လုပ်ချင်တာ လုပ်ကြပြီး ခံစားချင်တာလည်း ခံစားကြ၊ မှတ်သားချင်တာ တုံ့ပြန်ချင်တာ သိချင်တာတွေလည်း မှတ်သားတုံ့ပြန်သိရှိနေကြတာပဲ။ ကိုယ်လုပ်သင့်တာလုပ်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်နေကြတာတွေ၊ ကိုယ်ခံစားသင့်တာ မှတ်သားသင့်တာ တုံ့ပြန်သင့်တာ သိသင့်တာတွေကို ခံစားနိုင် မှတ်သားနိုင် တုံ့ပြန်နိုင် သိနိုင်အောင်တွေ လုပ်နေကြတာ အထင်အရှားပဲ။ ဒီလိုလုပ်လို့ မအောင်မြင်တာ အချက်အလက်ပြည့်အောင် မလုပ်နိုင်လို့ ဆိုတာလည်း သိကြပြီးပဲ။

ဒီလိုလုပ်ချင်တာ လုပ်နိုင်တယ်ပြောရပေမယ့် အိုတာသေတာတွေ ကိုယ်မဖြစ်ချင်တာ ကို မဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်လို့လားလို့ ပြောစရာရှိတာပဲ။ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ ပျက်နေတာ မပျက်အောင် လုပ်နိုင်လို့လား၊ မအိုမသေအောင် မလုပ်နိုင်တာဟာ ကျန်တဲ့ ကိုယ်လုပ်ချင်တာတွေ ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တာနဲ့စာရင် မပြောပလောက်အောင်အထိ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မပိုင်ကြောင်းပြောဖို့ စကားမဟုတ်တာ ဖြစ်တာဘဲ။

ရုပ် နာမ် သဘာဝအရ ပျက်တာကို မတားနိုင်တာလည်း ကိုယ်လိုရာသွား နေသူအတွက် နောက်ကျကျန်ခဲ့တဲ့ ခြေထောက်ကို နှုတ်တာခံရလို့ ပျက်တာဟာ လိုရာခရီး မရောက်နိုင်တာမဟုတ်လို့ ပြောပလောက်တာ မဟုတ်တာဘဲ။

ဒီလိုဖြစ်တာတွေဟာ ကိုယ့်အလိုမလိုက်တာတွေ အနှစ်သာရ မရှိတာတွေဖြစ်လို့ ဒါတွေ ကိုယ့်ဟာမဟုတ်၊ ကိုယ်မဟုတ်၊ ကိုယ့်အတ္တမဟုတ်လို့ မှတ်ရရင် ကိုယ့်အလို မလိုက်တဲ့ ခန္ဓာတွေဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို စိတ်ကုန်ပြီး မငြိတော့ဘဲ လွတ်မြောက်မယ်ဆိုတာ ဘယ်လို လွတ်မြောက်ရမလဲ၊ ဘာက လွတ်မြောက်ရမလဲ၊ အဲဒီခန္ဓာတွေက လွတ်မြောက်မှာလား၊ ငြိတာတွေက လွတ်မြောက်ရမှာလား။

အဲဒီခန္ဓာတွေက လွတ်မြောက်ရမယ်ဆိုရင် အဲဒီခန္ဓာတွေဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေမရှိရတော့

ဘူး၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တွေ မရှိရတော့ဘူးပေါ့၊ အဲဒီလို ပြောလို့ မဖြစ်တာလည်း ရှိတယ်၊ အဲဒါကတော့ လွတ်မြောက်သွားလို့ အဲဒီခန္ဓာတွေမရှိတာကို သိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်သေးတာ သိရလို့ပဲ။

အဲဒီ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ခန္ဓာတွေက လွတ်တာမဟုတ်ဘဲ အဲဒီခန္ဓာတွေအပေါ် ငြိတာတွေက လွတ်မြောက်တယ် ပြောမလားဘဲ၊ ကိုယ့်အလိုမလိုက်တဲ့ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ ဒီလို ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တွေက ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့သိပြီး ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အတ္တလို့ မငြိတော့တာဟာ လွတ်လပ်တာပဲဆိုရင် လူတိုင်းလိုလို လွတ်လပ်သူတွေ ဖြစ်နေမှာပဲ၊ အဲဒီခန္ဓာတွေကို ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အတ္တလို့ ငြိနေတာ မဖြစ်ကြလို့ဘဲ၊ အဲဒီ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တွေကို ရှိတယ်လို့တောင် အမှတ်မထင်ဘဲ အလိုလိုဖြစ်နေကြလို့ပဲ။

အဲဒီခန္ဓာတွေက ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အသွင်သဏ္ဌန်တွေဖြစ်တဲ့ ဘာ လုပ်မယ်-မလုပ်ဘူး၊ ဘာခံစားရမယ်-မခံစားဘူး၊ မှတ်သားမယ်-မမှတ်သားဘူး၊ တုံ့ပြန်မယ်-မတုံ့ပြန်ဘူး၊ သိမယ်-မသိဘူး လုပ်တာတွေကိုသာ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အတ္တလို့ မှတ်ကြတာပဲ၊ အဲဒါတွေကို အဲဒီလို မမှတ်ကြတာတွေဖြစ်တာကြောင့် အဲဒီလိုလုပ်မယ်-မလုပ်ဘူး၊ ခံစား မှတ်သား တုံ့ပြန် သိရှိတာတွေ ဖြစ်စေမယ်-မဖြစ်စေဘူးဆိုတာတွေကို စိတ်ကုန်ပြီး မငြိတော့တာဟာ လွတ်လပ်တာပဲဆိုရင် လူတွေဟာ အသေကောင်တွေလို ဖြစ်မှာပဲ၊ တိုးတက်မှုဆိုတာ ဝေလာဝေးဖြစ်မှာပေါ့၊ ဝလုံးလို့ ခေါ်တဲ့ သုည ဖြစ်မှာပေါ့။

ဘုရားက လူ့လောကကို အဲဒီလို သုညဖြစ်စေချင်တာလား၊ လူ့လောကကို ဘာမှ အလားလာမရှိတဲ့အဖြစ် “အနိမိတ္တ” ဖြစ်စေချင်တာလား၊ ဘာမှ လိုလားစရာမရှိတဲ့ အပ္ပဏီဟိတအဖြစ် လူ့လောကကို ဘုရားက ဖြစ်စေချင်တာလား၊ ဒီလိုဆိုရင် ဘုရားဖြစ်အောင် တရားရှာဖို့တော့ တောထွက်ခြင်းရဲ့နိဒါန်းနဲ့ အဲဒီဘုရားဟာ လွဲချော်နေပြီပဲ၊ ဘုရားတောထွက်ခြင်းရဲ့နိဒါန်းမှာ “လူ့လောကကြီး အိုနေ နာနေ သေနေတာတွေက လွတ်အောင် တရားရှာမယ်”ဆိုပြီး တောထွက်တာပဲ၊ အခုတော့ အဲဒါတွေဟာ ငါမတတ်နိုင်ဘူးလို့သိပြီး ငါနဲ့မဆိုင်ဘူး လုပ်ကြလို့ ဟောနေသလိုဖြစ်နေလို့ပဲ။

အိုနာသေတာဟာ သဘာဝပဲ၊ အဲဒါကို ငါ့ဟာလို့ သိမ်းပိုက်တာက မှားတာဘဲ၊

၁၂၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ငါ့ဟာလို့ မသိမ်းပိုက်တာဟာ လွတ်လပ်တာပဲ။ ဒီလိုဘုရားက ညွှန်ပြတယ်ဆိုရင် ဘုရားရဲ့ လေးနက်တဲ့အတိုင်းအတာကို ဘယ်လို နားလည်ရတော့မလဲ။

လူဟာ အိုမျိုး နာမျိုး သေမျိုးပဲ။ အိုတာ နာတာ သေတာ အဆန်း လုပ်စရာ မလိုဘူး။ လူတွေ ပြောတတ်ကြတာပဲ။ ဘုရားလည်း ဒီလိုပြောတဲ့ အထဲကလား။ အိုတာ နာတာ သေတာကို သိမ်းပိုက်လို့ အို အနာ အသေခံရတာ မဟုတ်ဘဲ မသိမ်းပိုက်လည်း အို အနာ အသေခံရ တာပဲဆိုတော့ သိမ်းပိုက်ခြင်း မသိမ်းပိုက်ခြင်းရဲ့ ခြားနားချက်က ပါးလွှာလွန်းလှတာပဲ။ သိမ်းပိုက်တာတွေက လွတ်လပ်တာဆိုပြီး နိဗ္ဗာန်လို့ ပြောရင် အဲဒီနိဗ္ဗာန်ဟာ မတိမ်ကောလွန်းဘူးလား။

ဒီလိုအပြောတွေဟာ ဘုရားနဲ့ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတွေရဲ့ လေးနက်တဲ့ ပမာဏကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်နေတာတွေပဲ။ ဒီလို မဟုတ်ရင် ဘုရားနဲ့ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတွေရဲ့ ပမာဏတွေကို အပျောက်ပျက်ခံရလို့ ပြောနေတာတွေပဲ။

ရုပ်တွေအားလုံး အနတ္တဖြစ်တယ်လို့ယူတာဟာ ရမ်းလွန်းရာလည်း ကျတာပဲ။ ရုပ်တွေဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်ဆိုတာတွေ ရှိတာပဲ။ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဩဇာ အဋ္ဌကကလာပ်ရုပ်ပဲဖြစ်ဦး။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဒီ အဋ္ဌကကလာပ်ရုပ် မဟုတ်တာဘဲ။ လူရဲ့အပြင် အပက သစ်ပင် တော တောင်တွေရဲ့ အဋ္ဌကကလာပ်ရုပ် တွေဟာ ဥတု အာဟာရ နှစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲ။ ရုပ်တွေအားလုံးဟာ အနတ္တဆိုရင် အဲဒါတွေလည်း အနတ္တပဲလား။ အဲဒါတွေကို ဘယ်လို သိမ်းပိုက်မှာလဲ။ မသိမ်းပိုက်ရင် “ဝိမုတ္တ” ဆိုတဲ့ လွတ်လပ်တာလား။

ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်တွေမှာရှိတဲ့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တွေလည်း အနတ္တတွေပဲလား။ အဲဒါတွေကို အတ္တ စတာတွေနဲ့ မသိမ်းပိုက်တာလည်း လွတ်လပ်တာလား။ လူတွေမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံတွေကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ်ကြတဲ့ ရုပ်တွေ မရှိနိုင်ဘူးလား။ ဥတုကြောင့် ဖြစ်တာတွေ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်ရတဲ့ ရုပ်တွေပေါ့။ ဒီလိုပဲ။ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကံတွေကြောင့် ဖြစ်တာမဟုတ်ကြတဲ့ ဝေဒနာတွေ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ မရှိနိုင်လို့လား။

ကြိယာတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဝေဒနာတွေ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒါတွေလည်း အနတ္တတွေပဲလား။ အဲဒါတွေကို ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အတ္တလို့ မသိမ်းပိုက်တာလည်း “ဝိမုတ္တ” ပဲလား။

အဲဒီလွတ်လပ်မှု (ဝိမုတ္တ) အလွတ်လပ်ခံရသူတွေဟာ လွတ်လပ်သူမဖြစ်ဘဲ လွတ်လပ်နေသူသာ ဖြစ်စရာရှိတယ်။ လွတ်နေသူဟာ လူမပီသသူရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဘုရားက လူ့လောကကို ဒီလိုလွတ်နေသူဖြစ်အောင် လမ်းညွှန်သူ ဖြစ်ပါ့မလား။ လူ့လောကကို လူ့အသိစိတ် မရှိနေရာက လူ့အသိစိတ်ဝင်ပြီး အမှားအယွင်းမရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းမှုဖြစ်ဖို့ လမ်းညွှန်သူဟာ လူ့လောကရဲ့ တစ်ဦးတည်းဖြစ်တဲ့ ဘုရားပဲ။

ဘုရားဟာ ဘုရားအဖြစ်ရောက်တော့ ဘုရားသိမြင်ခဲ့တဲ့ အသိဉာဏ် ဥဒါန်းကျူးတာပဲ။

**“ယဒါဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊ အာတာပိနော ဇာယတော ဗြဟ္မဏဿ။
အထဿ ကင်္ခါ ဝပ္ပယန္တိ သဗ္ဗာ၊ ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မံ”။**

လို့ပဲ။

လူမှာ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ ဖြစ်နေတာဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိတော့ လူ့လောကနဲ့ စပ်တဲ့ တွေဝေတာတွေ ငြိမ်းကြတယ်ဆိုတာမျိုးလည်း စိုက်ခင်းမှာ စိုက်ခင်းရှင်က မစိုက်ဘဲနဲ့ ပေါက်တဲ့အပင်ဟာ စိုက်ခင်းရှင်ရဲ့ အပင်မဟုတ်ဘဲ စိုက်ပင်ကို အနှောက်အယှက်ပေးနေတဲ့ ပေါင်းပင်ပဲ။

လူမှာ လူ့အသိက လုပ်စရာမဟုတ်ဘဲ မသိတဲ့အသိမှားက လုပ်စေတာကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အဖြစ်တွေဟာ လူမှာပေါက်တဲ့ ပေါင်းပင်တွေပဲ။ အဲဒါတွေဟာ လူလုပ်လို့ ဖြစ်တာလို့ မပြောရတာတွေဘဲ။ အဲဒီအဖြစ်တွေထဲမှာ ရုပ်တွေပါတယ်။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေလည်း ပါကြတယ်။

လူမှာ လူမဟုတ်တဲ့ ရောဂါပိုးတွေက ဝင်ရောက်ပြီး ဖြစ်ပွားကြတော့ အဝင်ခံရတဲ့လူ ဒုက္ခရောက်တာပဲ။ ဒီလိုပဲ အမှားအသိနဲ့ လုပ်ပြီးဖြစ်လာတာတွေဟာ လူ့အသိနဲ့ လုပ်လို့ ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို ပျက်စီးစေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် အမှားအသိက လုပ်ပြီး ဖြစ်စေတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ

၁၂၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ရောဂါတွေပဲ၊ ရောဂါဟာ လူမဟုတ်တဲ့အတွက် လူဖြစ်စေချင်တာအတိုင်း ဘာမှ မဖြစ်တာဘဲ၊ လူအသိနဲ့ လုပ်တာမဟုတ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေလည်း လူကဖြစ်စေချင်တာအတိုင်း ဘာမှ မဖြစ်တာဘဲ။

အနာရောဂါကို အနာရောဂါမှန်းမသိလို့ **“အနာမသိ ဆေးမရှိ”**လို့ ပြောကြတဲ့အတိုင်း ဆေးမရှိတော့ အဲဒီအနာရောဂါဟာ ပျောက်မသွားရုံမက တိုးပွားလာတာပဲ။ အနာရောဂါကို အနာရောဂါမှန်း သိတာဟာ **“အနာသိ ဆေးရှိ”** လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း အနာသိရင် အနာပျောက်ဖို့ ဆေးရှာတော့ ဆေးတွေ့ပြီး အနာပျောက်တာပဲ။

အခုလည်း ဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကို မမ္မစကြာတရားပြပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ဒုက္ခပဲလို့ အနာသိစေခဲ့လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ အနာသိကြတော့ အဲဒီအနာပျောက်တဲ့ဆေး ဆက်ပြဖို့ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ကို ဟောတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ လူမသိတဲ့အသိနဲ့ လုပ်လို့ ဖြစ်တဲ့ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေပဲ။

ဒါကြောင့် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ အနတ္တတွေလို့ ဘုရား ဟောကြားချက်ကို **“ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထိုက်ကြတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကိုသာ အရယူရမှာ”**လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေက နားလည်ကြပေမယ့် ပဉ္စဝဂ္ဂီ မဟုတ်ကြသူတွေက ဘယ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကသာ ဒုက္ခဖြစ်စေတာလို့ မသိတော့ ဒုက္ခငြိမ်းဖို့ ဟောနေတဲ့ တရားခွင်ထဲက ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တိုင်းကို အနတ္တလို့ ဟောတာ ဖြစ်ကြောင်း နားလည်ကြတာသာ ဖြစ်တယ်။

ဒီသုတ်သက်သက်ပဲ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီလို ယူမိရမှာပဲ။ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်လို့ ဟောထားတာပဲတွေ့ရပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ယူစေချင်တာဆိုရင် ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ဟောမှာပေါ့လို့ ပြောစရာရှိတာပဲ။ တရားဟော တရားနာနဲ့ တရားဟောတဲ့ နေရာ တရားဟောတဲ့နေ့ရက်တွေရဲ့ အဆက်အစပ်တွေကို သတိမထားရင် ဒီလိုစကားပဲ ပြောမိရမှာပဲ။

ဒီလို အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ထဲက ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် အရကောက်ပြချက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၄၁)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၂) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ အနိစ္စအမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
အနိစ္စအမြင်**

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်မှာ ဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတွေကို ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ နိစ္စ အနိစ္စ ဘယ်လို ထင်ကြသလဲလို့ မေးတာကို အနိစ္စပါလို့ ဖြေကြတယ်။ အဲဒီမှာ အနိစ္စက ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်ရှိတာလဲ စိစစ်ရမယ်။ အနိစ္စကို ဘယ်လိုမြန်မာပြန်သလဲ၊ အမြဲမရှိလို့ ပြန်ကြတာပဲ။ အမြဲမရှိဆိုတာ အမြဲတမ်းမရှိတာလား၊ ရှိတော့ရှိတယ်။ မမြဲတာလား၊ အနိစ္စကို လူတွေက သေတာမှာလည်း အနိစ္စရောက်တယ်လို့ သုံးကြတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က လူဖြစ်နေတာက လူမရှိရာ ဖြစ်သွားတော့ လူ့အဖြစ်မမြဲတာကို ဆိုလိုပုံရတာပဲ။

လူသေတဲ့အခါ သေပြီးစအချိန်မှာပဲ ဘုန်းကြီးပင့်ပြီး မနက်ဆိုရင် ဆွမ်း၊ မွန်းလွဲရင် အချိုရည်များကပ်ပြီး ဘုန်းကြီးများကို အသုဘရှုစေတာမျိုးကို အချို့အရပ်တွေမှာ လုပ်ကြတယ်။ ဘုန်းကြီးများက အသုဘရှုတဲ့အနေနဲ့ -

“အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ ၊ ဥပ္ပါဒဝယ ဓမ္မိနော ။

ဥပ္ပဇ္ဇိက္ခာ နိရုဇ္ဈန္တိ ၊ တေသံ ဂူပသမော သုခေါ။ ” လို့ သုံးကြိမ် သံပြိုင် ရွတ်ဆိုတာ လုပ်ကြတဲ့အလေ့ရှိတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကို အစွဲပြုပြီး သေတာကို အနိစ္စ ရောက်တယ်ပြောတာလား အောက်မေ့ရတယ်။

၁၂၄ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီရွတ်ဖတ်တဲ့ဂါထာဟာ ဘုရားဟောတော့ ဟုတ်ပုံ မရဘူး၊ ဒါပေမယ့် သာသနာမှာ ထင်ရှားတဲ့စကားပဲ ဖြစ်စရာရှိတယ်။ ဘာသာဝင်တိုင်း နီးပါးရဲ့ နှုတ်ဖျားမှာရှိနေတဲ့ စကားပဲ။ အဲဒီအဓိပ္ပာယ်အတိုင်းလည်း အနိစ္စရဲ့အနက်ကို သိနေကြတာပဲ။ ငယ်စဉ်က ရွာမှာရှိတဲ့ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်သူတွေ ပုတီးစိပ်တာမှာ အဲဒီ “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ” ကို ပုတီးလုံးချပြီး စိပ်ကြတာအထိ တွေ့ရဖူးတယ်။

ပြီးတော့လည်း သူတို့နေ့စဉ်အမှုတွေမှ တစ်ခုခု မမျှော်လင့်ဘဲ လွဲချော်တိုက်ခိုက်ဖြစ်သွားရင် သူတို့နှုတ်ဖျားက “အနိစ္စ” ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ယောင်ယမ်းမြည်တမ်းရွတ်ဆိုကြတာလည်း ကြားရဖူးတာပဲ။ အဲဒါကို ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးကတော့ “အိုးကွဲ အနိစ္စ၊ အင်ကွဲ အနိစ္စ” ဟာ မကောင်းဘူးလို့ပြောတာလည်း ကြားရဖူးတယ်။

ဒီအနိစ္စရဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေဟာ သမုတိသစ္စာရဲ့ အနိစ္စအနက်တွေ ဖြစ်ပုံရတယ်။ မတော်ဘူးလို့ မိန့်တဲ့ဆရာတော်ကြီးက အနိစ္စရဲ့အနက်ဟာ ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုပုံပဲ။ ဆရာတော်ကြီးကတော့ ပရမတ်တွေဖြစ်ပြီး မရှိသွားတာကို အနိစ္စရဲ့အနက်ကို ယူလိုဟန်ရှိတာတွေ့ရတယ်။ တစ်နေ့မှာ ဆရာတော်ရဲ့ အဆုံးအမရသူ တပည့်တစ်ဦးက ဂါထာတစ်ပုဒ်ပြောတာ ကြားရတယ်။

အဲဒါက-

“အဒဿနတော အာယန္တိ ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တု ဒဿနံ။

ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေ ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။” လို့ပဲ။

“လျှပ်စစ်လက်တာတွေက ဖြစ်ပျက်တာတွေဖြစ်ပေမယ့် မမြင်ရာကလာပြီး မမြင်ရာကိုသွားတာပဲပေါ့” လို့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။ ဒါက ပရမတ်အနိစ္စရဲ့အနက်ကို ဆိုလိုပုံရတာပဲ။

အနိစ္စကိုဖော်ပြတဲ့ ဒီဂါထာဟာ ဘုရားဟောထားတဲ့ ဂါထာနဲ့ အနက်တူသလိုလိုရှိတာပဲ။ အဲဒီဂါထာက-

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ ၊ အပဿံ ဥဒ္ဒယဗ္ဗယံ။

ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျာ ၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ” လို့ပဲ။

ဗမာပြန်တော့ အဖြစ်အပျက်မမြင်ဘဲ အသက်တစ်ရာနေရတာထက် မြင်ပြီး တစ်ရက်နေတာက အလွန်မြတ်တယ်လို့ပဲ။

ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ ဒီဂါထာအရ ဥဒယဝယအဖြစ်ခံရတဲ့ လက္ခဏာရှင်တွေဟာ အဖြစ်အပျက်လက္ခဏာရှိတာတိုင်းရဲ့ လက္ခဏာရှင်ကို မရနိုင်ဘူး၊ အကြောင်းကတော့ ဟောသူဘုရားဟာ အရိယာဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာတွေမှာ ပေါ်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်ဖြစ်တဲ့ လက္ခဏာတွေကို ယူလို့မရဘဲ အရိယသစ္စာရဲ့ အဖြစ်အပျက်ဖြစ်တဲ့ လက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်ပဲဖြစ်ရမှာပဲ။

အဲဒီလက္ခဏာရှင်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေပဲ၊ အဲဒါတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက် လက္ခဏာတွေကို တစ်ရက်မြင်တာဟာ တစ်သက်မမြင်တာဖြစ်တဲ့ အသက်တစ်ရာ မမြင်တာထက် မြတ်တဲ့ အသက်ရှင်ခြင်း ဖြစ်တာပေါ့၊ မမြင်ရင် မမြင်သူကို အစွဲကပ်တာက မခွါဘဲ စီးထားခံရတော့ မလွတ်မလပ် လူ့အဖြစ်ပေါ့၊ တစ်ရက်မြင်ရင် မြင်သူဟာ အစွဲကပ်တာက ကွာသွားတော့ လွတ်လပ်တဲ့သူ အရိယာဖြစ်လို့ မြတ်တဲ့ အသက်ရှင်သူလို့ မိန့်ကြားတာပဲ။

ဒီဂါထာထဲက ‘ဥဒယဗ္ဗယ’ ဆိုတာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ အဖြစ်အပျက်ရဲ့ အမည်ပေါ့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကဖြစ်ပြီးချုပ်သွားတာ မဟုတ်ဘူး၊ မမြင်ရာကလာပြီး မမြင်ရာသွားတဲ့ လျှပ်စီးက ဖြစ်ပြီးချုပ်သွားတာပဲ၊ အနိစ္စာဝတကလည်း ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိဂုဇ္ဈန္တိဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားကြ တယ်လို့ ဆိုတော့ အဲဒါတွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို မရနိုင်တဲ့ စကားတွေပဲ၊ အဲဒါတွေက လူဖြစ်ပြီး သေသွားတာကို ရုပ်နာမ်တွေဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာတွေရမှာပဲ၊ ဒီလိုဖြစ်ပျက်တာတွေ ငြိမ်းတာဟာ ချမ်းသာတာပဲဆိုတာက အရူပကို ဖော်ညွှန်းနေတာပဲ။

ဘုရားဟောထားတဲ့ သင်္ခါရနဲ့စပ်တာက ဒီလိုမဟုတ်တာဘဲ၊ အဲဒါက -

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။

အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ ၊ ဧကမဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။” လို့ပဲ၊

သင်္ခါရအားလုံးကို အနိစ္စလို့မြင်တဲ့ ပညာဖြစ်တဲ့အခါ ဒုက္ခကိုငြီးငွေ့တာဟာ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ပဲလို့ မြန်မာလို အဓိပ္ပာယ်ရတာပဲ၊ အဲဒီမှာ သင်္ခါရအရဟာ ကံသင်္ခါရတွေဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲ။

နောက်တစ်ခုလည်း ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါက -

“ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန

၁၂၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သမ္မာဒေသ ” လို့ပဲ။ ဒီသင်္ခါရကလည်း ကံတွေပဲ။ ကံဟာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲ။ ဒါတွေဟာ ပျက်စီးတဲ့သဘောရှိတယ်လို့၊ မမေ့တာနဲ့ ပြည့်စုံကြဖို့ ရဟန်းတွေကို ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးမှာ နောက်ဆုံးမှာခဲ့တဲ့ စကားပဲ။ ဒီအမှာစကားဟာ အရိယသစ္စာအမှာစကားပဲ။

ဒီစကားဟာ “ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ” မဟုတ်ဘူး၊ “ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ ဝယန္တိစ ”လည်း မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါတွေထဲ “ ဥပ္ပဇ္ဈိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ ” နဲ့ “ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ ဝယန္တိစ ”တို့က ပရမတ်နဲ့ သမုတိတို့ရဲ့ သဘာဝကို ပြနေကြပေမယ့် “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ” နဲ့ “ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ ” တို့ဟာ ချုပ်တာကို အကြည့်ခိုင်းတာ မဟုတ်တာဘဲ၊ ဒီတော့ “ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ ” က ဝယ နဲ့ “ ဝယဓမ္မာ ” က ဝယတို့ဟာ အနိစ္စအနက်တွေပဲ။

“ဝယနဲ့ ခယ”ကို တွဲပြီးသုံးတဲ့ အလေ့ရှိနေပေမယ့် “ခယအနက်မျိုး ဝယ”မှာ မရှိတာဘဲ၊ “ခယဟာ နိရုဇ္ဈန” အနက်ပဲရှိမယ်၊ “ဝယ ”ကို နိရုဇ္ဈနအနက်ထင်ထားတော့ “ဝယဟာ ခယ” ပဲလို့ အလုပ်ခံရတာပဲ၊ ပရမတ်နဲ့ သမုတိသဘာဝတွေမှာတော့ ဝယဟာ ခယသဘော၊ နိရုဇ္ဈနသဘောရှိပေမယ့် အရိယသစ္စာမှာတော့ “ဝယဟာ ခယ”သဘော မရှိတာဘဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ ဥဒယဗ္ဗယဖြစ်တာ အမှန်ပဲ၊ ဥဒယ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ အဖြစ်၊ ဝယ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ အပျက်၊ အဲဒီ “အဖြစ်”ဆိုတဲ့စကားလုံးနဲ့ “အပျက်”ဆိုတဲ့ စကားလုံး ဒီစကားနှစ်လုံးရဲ့အနက်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ အဖြစ်ကို ဥဒယလို့ပြောပြီး အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ မရှိသွားတာကို အပျက်လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေက အစွဲခန္ဓာတွေဆိုတော့ အစွဲခန္ဓာဟာ လူ့ခန္ဓာမဟုတ်တဲ့အတွက် လူရဲ့လွတ်လပ်မှုကို ပျောက်ဆုံးအောင် လုပ်တာဟာ အစွဲခန္ဓာပဲ၊ ဒါကြောင့် လူကို ဖျက်ဆီးတဲ့ ခန္ဓာဖြစ်တဲ့အတွက် အစွဲခန္ဓာကို ‘ “အပျက်သဘောရှိတဲ့ ခန္ဓာ” လို့ ဝယသဘောရှိတယ် ပြောရတာပဲ။

ထင်ရှားအောင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ပုံစံထုတ်ကြည့်ရမယ်၊ လူ့လောကအပေါ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကံတွေလုပ်ပြီး ဖျက်ဆီးသူဟာ ဖျက်ဆီးတဲ့ အမှုလုပ်ပြီး ဖျက်ဆီးမှုဟာ

ပျောက်သွားလို့လား၊ အဖျက်သမားအဖြစ် ဝိပါက်လိုက်တာပဲ။ ဒီဝိပါက်ကို မသိသူက လုပ်တာဟာ လုပ်ပြီးမရှိတော့ဘူးပြောမှာပဲ။ ဖျက်စရှိရင် ဖျက်ချင်ချင်လို့ လူတွေသိကြတာပဲ။ ဒါဟာ အဖျက်ကိလေသာ ပေါက်တာပြတဲ့စကားပဲ။ ဒီ ကိလေသာ ဘယ်ကပေါက်သလဲ။ ဖျက်တဲ့လုပ်ငန်းရဲ့ ဝိပါက်က ပဋိသန္ဓေလုပ်ပေးလို့ ပေါက်တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပါက်ကို ပဋိသန္ဓေကိစ္စရှိတယ် ပြောရတာပဲ။

ဒီ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံတွေဟာ လုပ်ပြီးတဲ့နောက် မပျက်ဘူးဆိုရင် ရှိနေသေးလို့လားလို့ ပြန်မေးချင်ကောင်း မေးချင်မှာပဲ။ ဒီအမေးကို အမေးနဲ့မေးပြီး ပြန်ဖြေရမယ်။ အဖြေက စပါးကို စိုက်တဲ့အတွက် စပါးပင်ပေါက်တဲ့အခါ စပါးစေ့ မရှိတော့တာဘဲ။ ဒီလို စပါးစေ့မရှိတော့တာနဲ့ အဲဒီစပါးစေ့ဟာ ပျက်သွားပြီပြောမလား၊ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာပြီ ပြောမလားလို့ပဲ။

စပါးပင်ဖြစ်တဲ့အခါ စပါးစေ့ဟာ မရှိတာမှန်ပေမယ့် အဲဒီမရှိတာဟာ စပါးစေ့ ပျက်သွားတာ မဟုတ်တာဘဲ။ ပျက်သွားရင် စပါးပင်အဖြစ် ပေါက်လာစရာ မရှိတာဘဲ။ စပါးစေ့ဟာ စပါးပင်အဖြစ် နီးထလာတာဟာ စပါးစေ့က စပါးညှောင်ဖြစ်၊ စပါးညှောင်က စပါးပင်ဖြစ်၊ ဒီလိုအဖြစ်တွေကို စပါးစေ့က ပြောင်းလဲဖြစ်ထွန်းလာတာတွေ မဟုတ်ပါလား။ စပါးစေ့မရှိနေတာဟာ ပျက်တာပဲဆိုရင် ဘာမှဖြစ်မလာဘဲနေရမှာပဲ။ ဖြစ်လာတာရှိတယ် ဆိုရင် ပျက်တာမဟုတ်ဘဲ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို ပြောင်းလဲတာလို့ ပြောရမှာပဲပေါ့။

ဒါကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တွေဟာ အနိစ္စဖြစ်တယ်လို့ ဖြေကြတာမှာ အနိစ္စရဲ့အနက်ဟာ ခယအနက်လည်းမဟုတ်ဘဲ သဘာဝအနက်လည်းမဟုတ်ဘဲ “ဝယ” အနက်သာ ဖြစ်တယ်ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီမှာ ဝယဟာလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မသိရင် သိဖို့ မလွယ်တာဘဲ။ ဒီတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝယ-အပျက်ဖြစ်ပုံ အနည်းငယ် ရှင်းရမှာပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဖြစ်ကြတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ ဥဒယသဘောအရ ဖြစ်တည်လာတယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်လာတာလဲ။ “အဒဿနတော အာယန္တိ” လို့ပြောသလို မမြင်ရရာက လာတာလား၊ အဝိဇ္ဇာတွေ တဏှာတွေ ဥပါဒါန်

၁၂၈ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ကံတွေ မလုပ်ဘဲ အလိုလိုဇာတ်ဝင်တဲ့ ဇာတ်ဖြစ်လာတာလား၊ ဒီလိုမဟုတ်ကြောင်း ဘုရားက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာမှာ အတိအလင်း ဟောထားတာပဲ။ အဲဒီ ဇာတ် ဥဒယဟာ အကောင်းလား၊ အပျက်လားဆိုတာ သူ့ကိုအကြောင်းခံပေးတာတွေက ကိလေသာနဲ့ အဲဒါကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံတွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အဲဒီဇာတ်ဟာ အပျက်အစီးရဲ့ အဖြစ် ဥဒယဆိုတာ သိသာပြီးသားပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှ ဧရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခတွေဖြစ်ပြီး ပျက်စီးတာမဟုတ်၊ ကာမသုဂတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေလည်း ဧရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခတွေဖြစ်ပြီး ပျက်စီးတာပဲ။ ရူပါရူပ သုဂတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေလည်း ဒီလိုပဲ ဧရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခတွေဖြစ်ပြီး ပျက်စီးတာပဲ။ ဘယ်လို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဖြစ် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်မှ ဧရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခတွေ မဖြစ်ဘဲ မပျက်စီးတာလို့ မရှိတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ပဉ္စဂ္ဂတို့ကို ဘုရားက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို နိစ္စလို့ ထင်ကြသလား၊ အနိစ္စလို့ ထင်ကြသလား မေးတာကို ပဉ္စဂ္ဂတို့က အနိစ္စလို့ ထင်ကြောင်းဖြေတဲ့စကားထဲက အနိစ္စရဲ့အနက်ဟာ ပြောခဲ့တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ ပျက်စီးကြတဲ့အဖြစ်တွေကို ဆိုလိုကြောင်း သိရမှာပဲ။ အနိစ္စရဲ့အနက်ဟာ ဖြစ်ပြီးလို့ မရှိနေတဲ့ အဖြစ်မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပြီးလို့ မရှိလို့ မမြဲဘူးဆိုတဲ့အနက်ဟာ ပရမတ္ထသစ္စာရဲ့ အနိစ္စအနက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

အရိယသစ္စာမှာဟောတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာရဲ့ အနက်ဟာ လက္ခဏာရှင်ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေရဲ့ ဖြစ်လိုက် ချုပ်လိုက် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ခဏတွေရဲ့ ဖြစ်တာရဲ့ လက္ခဏာမဟုတ်ဘဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ သဘာဝဖြစ်တဲ့ ဧရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ အစစ အပျက်အစီးလက္ခဏာ အနိစ္စပဲ။ ဒီလိုပျက်စီးတဲ့ လက္ခဏာ မြင်မှပဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ငြီးငွေ့မှာပေါ့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ ပျက်စီးတာက မရှိတာဆိုရင် ငြီးငွေ့စရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမရှိဖြစ်ပြီး ဘာကို ငြီးငွေ့မှာလဲ။

ဒီစကားထင်ရှားအောင် လောကဥပမာတစ်ခု ဆောင်ပြရမယ်။ တီဗီ ဖန်သားပြင်မှာ ထင်လာတဲ့အရုပ်တွေမှာ အမျိုးအစား နှစ်မျိုးရှိတယ်။ သဘာဝအတိုင်း ရိုက်ပြတဲ့အရုပ်နဲ့

ဆိုးရွားပျက်စီးဖို့ မြူဆွယ်တာရိုက်ပြတဲ့ အရုပ်ပဲ၊ ဘယ်အရုပ်ဖြစ်ဖြစ် လျှပ်စစ်ရဲ့ အလင်း အမှောင် အဖြစ်အပျက်နဲ့ ဖော်ရတာချည်းပဲ။

အရုပ်တွေကလည်း ကြည့်သူသိစေချင်တာတွေကို အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ လှုပ်ရှားပြနေကြတာချည်းပဲ။ အရုပ်တွေမှာ သဘာဝအရုပ်ဟာ ပျက်စီးတဲ့အရုပ်မဟုတ်တဲ့ အရုပ်ပဲ။ ဆိုးရွားပျက်စီးဖို့ မြူဆွယ်တဲ့အရုပ်ဟာ ပျက်စီးတဲ့အရုပ်ပဲလို့ လူတွေက သိကြတာပဲ။ ဆိုးရွားပျက်စီးဖို့ မြူဆွယ်တဲ့အရုပ်နဲ့ သဘာဝအရုပ် နှစ်ခုလုံးဟာ အရုပ်တွေဖြစ်ပျက်ပြ နေကြတာချင်းတူပေမယ့် သဘာဝအရုပ်က ပျက်စီးတာကို ပြနေတဲ့ အရုပ်မဟုတ်ဘဲ ဆိုးရွားပျက်စီးမှု မြူဆွယ်တဲ့အရုပ်က ပျက်စီးမှုတွေကို ဖော်ကျူးပြနေတဲ့ အရုပ်ဖြစ်လို့ပဲ။

အဲဒီမှာ ဖန်သားပြင်မှာ အရုပ်တွေဖြစ်အောင် သရုပ်ဖော်တဲ့ လျှပ်စစ်ဟာ ပရမတ်နဲ့ တူပြီး သဘာဝအရုပ်တွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေဟာ သဘာဝခန္ဓာတွေနဲ့တူကာ ဆိုးရွားပျက်စီးမှု မြူဆွယ်ပြနေတဲ့ အရုပ်တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာနဲ့ တူတယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဟာ လျှပ်စစ်လို ပရမတ်ရဲ့အဖြစ်အပျက်လည်း မဟုတ်၊ သဘာဝအရုပ် ဖြစ်တဲ့ သမုတိရဲ့အဖြစ်အပျက်လည်းမဟုတ်ဘဲ ဆိုးရွားပျက်စီးဖို့ မြူဆွယ်နေတဲ့အရုပ်တွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်သာဖြစ်တယ်လို့ ပြောရတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယအဖြစ်အပျက်ဟာ သုံးမျိုးရှိတာပေါ့။

(၁) ပရမတ်ခန္ဓာတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်၊

(၂) သဘာဝ သမုတိခန္ဓာတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်၊

(၃) ဆိုးရွားပျက်စီးဖို့ မြူဆွယ်နေတဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့ ဝိဘာဝ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်လို့ပေါ့။

ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကို ဘုရားက နိစ္စလို့ထင်သလား၊ အနိစ္စလို့ထင်သလားလို့ အမေးခံရတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဖြစ်တော့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ဖြေတဲ့ အနိစ္စရဲ့အနက်ဟာ ပရမတ်တွေရဲ့ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားလို့ မရှိနေတဲ့ အနိစ္စလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သဘာဝသမုတိဆိုင်ရာ အဖြစ်အပျက်တွေရဲ့ အနိစ္စလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ အတိုင်း ဥပါဒါနိစ္စတွေဖြစ်တဲ့ ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့အတွက် စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းတွေအဖြစ် ပျက်စီးနေတဲ့ အနက်ရှိတဲ့

၁၃၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အနိစ္စဖြစ်တာကို သိရပါမယ်။

ဒီအနိစ္စရဲ့အနက် တင်ပြချက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတင်ပြချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၂)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၄၃) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ ဒုက္ခအမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခအမြင်

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်မှာ ဘုရားက ပဉ္စဂ္ဂိရဟန်းတို့ကို အနိစ္စဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ သုခလို့ ထင်သလား၊ ဒုက္ခလို့ ထင်သလားလို့ မေးတယ်။ ပဉ္စဂ္ဂိတို့က ဒုက္ခပေါ့ဘုရားလို့ ဖြေကြတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီဒုက္ခဟာ ဘယ်လိုအနက်ရှိသလဲ သိဖို့လိုတာပဲ။

“ ဒုက္ခ ” ဆိုတဲ့စကားလုံးကို မြန်မာစကားလုံးနဲ့ ဖလှယ်တဲ့အခါမှာတော့ “ဆင်းရဲ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ဖလှယ်ကြတာပဲ။ မြန်မာစကား ဆင်းရဲဆိုတာ ဘယ်လို အပြစ်ရှိသလဲ၊ ဆင်းရဲဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ အတူပြုပြောတဲ့ စကားတွေက “ ငြိုငြင်တယ်၊ ပင်ပန်းတယ် ” ဆိုတာတွေပဲ။ အဲဒီစကားရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက်စကားကတော့ “ ချမ်းသာတယ် ” ဆိုတာပဲ။

ဒီတော့ “ ဆင်းရဲ ” ဆိုတာကို လူတိုင်းသိနေတာကတော့ “ ခံစားချက် ဆိုးရွားတာ ” လို့ပဲ။ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲဆိုပြီး ပြောကြပေမယ့် ဘယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ဖြစ် ခံစားချက် ဆိုးရွားတဲ့အဖြစ်တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ခံနိုင်လို့ မဆင်းရဲဘူးလို့ဖြစ်ပေမယ့် ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်နေရတာဟာ ခံစားချက်အနေနဲ့ ဆင်းရဲတာပဲဖြစ်တဲ့အတွက် ဆင်းရဲလို့ပဲ ပြောကြတာပဲ။

ခံစားချက်ဆိုးရွားကို ခေါ်တဲ့ ဆင်းရဲဟာ လူတိုင်းသိတဲ့ ဆင်းရဲပဲ။

ဒါပေမယ့် လူတွေမသိကြတဲ့ ဆင်းရဲတွေလည်း ရှိနေတယ်။ ခံစားချက်မဆိုးတဲ့ အဖြစ်ဆိုးတွေ ဖြစ်နေရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ခံစားချက်ဆိုးဦးတော့တောင်မှ အဖြစ်က မဆိုးဘူးဆိုရင် ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီဆင်းရဲကို လူတွေမသိချင်တတ်ကြဘူး။ ပုံစံအားဖြင့် လူ့လောက နစ်နာ အောင်လုပ်နေပေမယ့် လုပ်သူက ခံစားချက်ကောင်းနေတာမျိုးဟာ ခံစားချက်ကောင်းပြီး အဖြစ်ဆိုးတာမျိုးပဲ။ လောကကောင်းဖို့ ကိုယ်အနစ်နာခံတဲ့ အလုပ်မျိုးလုပ်သူကတော့ ခံစားချက်ဆိုးပေမယ့် အဖြစ်ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲရဲ့အဖြစ်ပဲပေါ့။

ဒီဆင်းရဲဟာ လူအတော်များများမသိပေမယ့် တချို့တလေ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ တတ်သူတွေတော့ သိခံရတဲ့ ဆင်းရဲပဲ။ လူတွေ ဘယ်လိုမှမသိတဲ့ ဆင်းရဲလို့လည်း ရှိပြန်တယ်။ အဲဒီဆင်းရဲဟာ အရိယမဂ်ပေါ်ရောက်သူသာ အသိခံရတဲ့ ဆင်းရဲပဲ။ အဲဒီဆင်းရဲပုံစံက ခံစားချက်ကလည်း ကောင်းတယ်။ အဖြစ်ကလည်း ကောင်းတဲ့ဆင်းရဲပဲ။ ဒီလိုဆိုရင် ဘယ်လို ဆင်းရဲတယ်ပြောမလဲ ပြောစရာရှိတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်လို့ အဲဒီဆင်းရဲဟာ လူတွေ အသိမခံရတဲ့ ဆင်းရဲလို့ ပြောရတာပဲ။

အဲဒီဆင်းရဲဟာ ဘယ်လိုလဲ မေးစရာရှိတယ်။ အဖြေက မလွတ်လပ်တာဘဲ။ မလွတ်လပ်ရင် ခံစားချက်ကောင်းနိုင်ပါ့မလား၊ အဖြစ်ကလည်း ကောင်းနိုင်ပါ့မလားဆိုရင် အဲဒါတွေအားလုံး ကောင်းနေတာပဲ။ မလွတ်လပ်တာသိရင် အဲဒါတွေ ဘယ်လိုကောင်းမှာလဲ ဆိုရင်တော့ အဲဒါရဲ့အဖြေအဖြစ် ပြောရမှာက မလွတ်လပ်တာကို မလွတ်လပ်သူက မလွတ်လပ်ဘူးလို့ မသိလို့ဘဲလို့ ဖြစ်တယ်။

ဒီလိုဖြစ်ရသလားဆိုရင် မလွတ်လပ်မှု တစ်ခုတည်း ဖြစ်ဖူးပြီး လွတ်လပ်မဖြစ်ဖူး သူဟာ လွတ်လပ်ကို မသိသူဘဲ။ လွတ်လပ်တာကို မသိရင် လွတ်လပ်နဲ့တိုင်းပြီး သိရတဲ့ မလွတ်လပ်တာကို ဘယ်လို သိတော့မလဲပေါ့။

လူတွေမသိကြတဲ့ အရိယာတို့သာ သိနိုင်ကြတဲ့ အဲဒီမလွတ်လပ်မှုဆိုတာဟာ ဘာတွေလဲ၊ ဘာတွေက မလွတ်လပ်တာလဲ၊ ဘယ်လို မလွတ်လပ်တာလဲ၊ လူဟာ အာရုံတွေကို လက်ခံဖို့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ဖို့ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက သရုပ်ထုတ်ရင် အဆင်းအာရုံတွေကို လက်ခံဖို့ မျက်စိ၊ အသံအာရုံတွေကိုလက်ခံဖို့ နားနဲ့

၁၃၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အနံ့အရသာအတွေ့ အာရုံတွေကို လက်ခံဖို့ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တွေ့အပြင် အဲဒီပြင်ပအာရုံတွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး ရှောင်စရာ ရှောင်ဖို့၊ ဆောင်စရာဆောင်ဖို့ အသိ (ဦးနှောက်)တို့ပဲ။ ဒါတွေ အားလုံး အမှားအယွင်းမရှိ သူတို့လုပ်စရာရှိတာ မလုပ်နိုင်တာဟာ မလွတ်လပ်တာဘဲ။

ဒီလို မလွတ်လပ်အောင် ဘာတွေက လုပ်နေလို့လဲ။ လူကို အကောင် ပလောင်တွေက ဝင်ရောက်ပူးတာတွေ လုပ်ကြတယ်။ လူက အဲဒီ အကောင်ပလောင်တွေရဲ့ ပူးဝင် ကပ်ရောက်တာခံရရင် လူမှာရှိတဲ့ အာရုံခံအင်္ဂါတွေ ဖြစ်တဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ အသိ(ဦးနှောက်)တွေဟာ အာရုံတွေကို အရှိအတိုင်း လက်ခံတာတွေ မလုပ်ကြတော့ဘဲ အဲဒီပူးဝင်ကြတဲ့ အကောင်ပလောင်တွေက သူတို့လက်ခံချင်သလို လက်ခံကြတော့တာပဲ။

အဲဒီအကောင်ပလောင်တွေက ဘာကောင်တွေလဲဆိုရင် အမျိုးမျိုးရှိတယ် ပြောရမယ်။ ကာမဒုဂ္ဂတိအကောင်ပလောင်တွေ၊ ကာမသုဂ္ဂတိ အကောင်ပလောင်တွေ၊ ရူပအရူပသုဂ္ဂတိ အကောင်ပလောင်တွေပဲ။ တခြားဘာသာ တချို့ကတော့ အဲဒီအကောင်ပလောင်ကို ‘စာတန်’ လို့ပဲ ပြောကြတယ်။

ဒီအကောင်ပလောင်တွေက မလွတ်လပ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြလို့လဲ။ ဒီ အကောင် ပလောင်တွေက မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် အသိ(ဦးနှောက်)ကို သူတို့က သူတို့ပိုင်အဖြစ် အပိုင်စီးကြပြီး ဝင်လာတဲ့အာရုံတွေကို သူတို့လက်ခံချင်သလို လက်ခံကြတာပဲ။ စက်ဆုပ် ရွံရှာစရာလည်း ကောင်းမွန်တယ်လို့ လက်ခံလိုလက်ခံ၊ ကောင်းမွန်တာလည်း စက်ဆုပ် စရာ လုပ်လိုလုပ်ပေါ့။ အသုံးကျတာလည်း မကျဘူး၊ အသုံးမကျတာလည်း ကျတယ်။ ဒီလို အလွဲလွဲအချော်ချော် လက်ခံလုပ်ဆောင်ကြတာပဲ။

ဒီအကောင်ပလောင်တွေက ဘာခန္ဓာတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားလို့လဲ။ အဲဒီအကောင် ပလောင်တွေမှာ သဘာဝခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားတာ မဟုတ်ကြဘူး။ အဲဒီ အကောင်ပလောင်တွေမှာ ရုပ်ခန္ဓာရှိတာ မှန်ပေမယ့် အဲဒီရုပ်ခန္ဓာက အစွဲ ရုပ်ခန္ဓာပဲ။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေ လည်း ဒီလိုပဲ အစွဲဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ပါဠိလို ခေါ်တဲ့ခန္ဓာတွေပဲ ရှိကြတယ်။ အဲဒီအကောင် ပလောင်တွေက အဲဒီခန္ဓာတွေနဲ့ တည်ဆောက် ထားခံရတဲ့ အကောင်ပလောင်တွေပဲ။ နတ်တွေရော၊ ဗြဟ္မာတွေရော အဲဒီခန္ဓာတွေနဲ့ တည်ဆောက်ခံထားရတာလားဆိုရင် အားလုံး အကောင်ပလောင်ဆိုတာထဲမှာ ပါပြီးသားပဲလို့ ပြောရမယ်။ သူတို့တစ်တွေ အာရုံတွေရဲ့ ပကတိအရှိအတိုင်း လက်ခံနိုင်သူတွေ မဟုတ်ကြဘူးလားဆိုရင် သူတို့ရဲ့ အာရုံခံအင်္ဂါတွေက အစွဲအာရုံခံအင်္ဂါတွေဖြစ်နေတော့ သူတို့ အာရုံခံအင်္ဂါ အရှိအတိုင်းပဲ အာရုံက ဖြစ်မှာလို့ ပြောရမယ်။

မှန်ဘီလူးက အပေါင်းဝင်နေရင် မြင်စရာရဲ့အရှိထက်ကြီးပြီး အနုတ်ဝင်နေရင် ငယ်မှာပဲ မဟုတ်လား။ ဒီလိုပဲ အာရုံတွေရဲ့ အကြီးအငယ်၊ အယုတ်အမြတ်၊ အကြမ်းအနု၊ အချိုအခါး၊ အမွှေးအနံ့၊ အနီးအဝေး၊ အရေးပါ-မပါ အစစတွေကို သူတို့မှာရှိတဲ့ အစွဲ အာရုံခံ အင်္ဂါတွေအလျောက် ဖြစ်ကြမှာပဲ။ မရှိဘဲလည်း ရှိတယ် ထင်ချင်ထင်မှာပဲ။ ရှိလည်း ရှိမယ်ထင်ချင်မှ ထင်မယ်။ ရှိတာနဲ့မတူတွေလည်း ထင်ချင်ထင်မှာပဲ။

ဒီအကောင်ပလောင်တွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်မှာ ဒီလိုတွေဖြစ်နေတာကို မသိကြတော့ ဘူးလား မေးချင်စရာရှိတယ်။ ဒီအမေးရဲ့အဖြေကို အမေးနဲ့ပဲ ပြန်ဖြေရမယ်။ အဲဒါက ဘာနဲ့ သိရမှာလဲလို့ပဲ။ သူတို့မှာ သူတို့အဖြစ်တွေကိုသိဖို့ သိစရာအာရုံခံအင်္ဂါမှ မရှိတာဆိုတော့ သိလို့မရတာဘဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို စွဲကပ်နေတဲ့ အစွဲကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ကျွတ်အောင် ချွတ်လို့မရသူတွေဘဲ။

ဒါကြောင့် ဘုရားက မိတ်ဆွေကောင်းတွေ ပေါင်းကြဖို့၊ ဗဟုသုတလို့ဆိုတဲ့ အကြားအမြင်တွေ များအောင်လုပ်ကြဖို့၊ ယဉ်ကျေးကြဖို့၊ သည်းခံကြဖို့၊ ဒါနတွေပြုကြဖို့၊ မိဘသားမယားတွေပြုစု လုပ်ကျွေးကြဖို့၊ သင့်ရာအရပ်နေကြဖို့ အစစ ကိုယ့်ဘဝနဲ့မတူတဲ့ အားကျစရာတွေကို အားကျပြီး ဘဝပြောင်းနိုင်အောင်နဲ့ ဘဝတွေက လွတ်မြောက်အောင် ဟောခဲ့တာပဲ။

သူတို့မှာ စွဲနေတဲ့ အစွဲ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကိုပဲ သူတို့ ဖြစ်တယ်လို့ အဲဒီအစွဲ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေက ထင်ရှားဖြစ်နေတော့ အဲဒီထင်ရှားဖြစ်တဲ့ (သက္ကာယ)တွေကို အမြင်မှား (ဒိဋ္ဌိ)ဖြစ်နေကြတော့ သူတို့ရဲ့အဖြစ်ကို

၁၃၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

သူတို့က လိုလားတာပဲဖြစ်ဖြစ် မလိုလားတာဘဲဖြစ်ဖြစ် ဘဝမှာ ဖြစ်သမျှအကြောင်းတိုင်းပဲလို့ သဘောထားကြသူတွေပဲ။

ဒီအစွဲခန္ဓာတွေဟာ သူများတွေရဲ့ အပြုအမူအဖြစ်အပျက်တွေကို တွေ့ပြီး အားကျ သာယာရာက အဲဒီသူများတွေ ပြုမူဖြစ်ပျက်တာတွေကို ပြုသနဲ့ အပြုခံတို့နေရာမှာ ကိုယ်ကဝင်ပြီး ခံစားကြည့်ရင်း ကိုယ့်အသိမှာ မသိခြင်း အဝိဇ္ဇာနဲ့ နှစ်သက်စွဲလန်းခြင်း တဏှာ ဥပါဒါန်တွေ ဖြစ်ပြီး ကိုယ့်ကို အစွဲဝင်အောင် ဖြစ်စေကြရာက အစွဲရပ်တွေ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ ဖြစ်ကြတာပဲ။

အပါယ် လူနတ် ဗြဟ္မာ အကောင်ပလောင်တွေအဖြစ် ထင်ရှားနေတဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေ မဟုတ်ဘူး၊ အစွဲ (ဥပါဒါန်)ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အစွဲခန္ဓာ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ)တွေပဲဖြစ်တယ်၊ ဒါတွေဟာ လူက ဒီလိုဖြစ်ချင်တယ်၊ ဒီလိုမဖြစ်ချင်ဘူး ဆိုလို့ လူ့အကြိုက် မလိုက်ဘူး၊ ဖြစ်ချင်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မှာပဲ၊ သူဖြစ်ချင်တာအတိုင်း ဖြစ်မှာပဲ၊ ဒီတော့ လူဟာ မလွတ်လပ်တော့သူဖြစ်ပြီပေါ့၊ မလွတ်လပ်သူဖြစ်တာထက် ဆိုးတာက မလွတ်လပ်မှန်း မသိတာဘဲ၊ လွတ်လပ်စရာ ရှိသေးပေမယ့် မလွတ်လပ်မှန်းတောင် မသိတော့တာဟာ လွတ်လပ်လမ်း မရှိတာဖြစ်လို့ ပိုဆိုးတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

ဒီလိုမလွတ်လပ်တာဟာ ဒုက္ခတွေထဲမှာ အဆိုးရွားဆုံး ဒုက္ခပဲ၊ ခံစားချက်ဆိုးတဲ့ ဒုက္ခ၊ အဖြစ်ဆိုးဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခထက် မလွတ်လပ်တဲ့ဒုက္ခက ကိုယ်ဟာကိုယ် ဒုက္ခပျောက်အောင် မလုပ်နိုင်လို့ဘဲ။

ဒါကို ဘုရားက အနိစ္စဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို ဒုက္ခလို့ ထင်သလား၊ သုခလို့ထင်သလားလို့ အမေးကို ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေက ဒုက္ခတွေလို့ ထင်ကြောင်းဖြေတဲ့အခါ ဘယ်ဒုက္ခလဲဆိုရင် “ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမပိုင်တဲ့ မလွတ်လပ်တဲ့ ဒုက္ခ”လို့ သိရမှာပဲ၊ ခံစားချက်ဆိုး ဒုက္ခဟာ အဖြစ်ဆိုးဒုက္ခမဟုတ်ဘူးလို့ သိရမှာပဲ၊ ဒီမလွတ်လပ်တဲ့အဖြစ် ဒုက္ခဟာ လူများမသိနိုင်တဲ့ ဒုက္ခဖြစ်လို့ ဒီဒုက္ခပေါ်လွင်ဖို့ စကားရှင်းတာတွေ ရှည်သွားတာပဲ။

ဒီလို ဒုက္ခလက္ခဏာရဲ့ အနက်ပြချက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓ

ဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၃)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၄) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ အနတ္တအမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
အနတ္တအမြင်**

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်မှာ ဘုရားက အနိစ္စ၊ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ကောက်ပြတာတွေကို အဲဒါတွေဟာ ငါ့ဟာတွေ၊ အဲဒါဟာ ငါပဲ၊ အဲဒါတွေဟာ ငါ့ရဲ့အနှစ်သာရတွေလို့ ရှုမြင်ဖို့သင့်မလားလို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကို မေးတာကို မသင့်ဘူးလို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က ဖြေကြတာမှာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေက ဘယ်လိုဖောက်ပြန်မှု (ဝိပရိဏာမ)တွေ ဖြစ်ကြသလဲ၊ အဲဒါတွေကို ငါ့ဥစ္စာလို့ ဘယ်လိုမှတ်လို့ မှတ်ဖို့ မသင့်ဘူး ဖြေကြတာတလဲ၊ ငါလို့မှတ်တာ၊ ငါ့အနှစ်သာရလို့ မှတ်တာတွေက ဘယ်လိုမှတ်ကြလို့ မမှတ်သင့်ဘူး ဖြေကြတာလဲ ပြောရမှာပဲ။

ဖောက်ပြန်မှု (ဝိပရိဏာမ)ကို အနက် ဖော်ကြည့်ရမယ်။ လင်မယားတွေအကြား မှာလည်း ဒီစကားပြောတာ ရှိတယ်။ သူ့လင်ဟာ ဒါမှမဟုတ် သူ့မယားဟာ ဖောက်ပြန် နေတယ်ဆိုတာမျိုးပဲ။ အဓိပ္ပာယ်က လင်နဲ့မယားတွေဟာ သူတို့နှစ်ဦးမှာ တစ်ဦးကတစ်ဦးကို ယူထား၊ရထားကြတယ်လို့ သိနေကြတာပဲ။ ယောက်ျားက သူ မိန်းမယူလိုက်ပြီ၊ မိန်းမရပြီလို့ ပြောသလို၊ မိန်းမက သူ ယောက်ျားယူလိုက်ပြီ၊ ယောက်ျားရပြီလို့ ပြောတတ်ကြသလို အဲဒီအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း သိလည်း သိနေကြတာပဲ။

၁၃၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီတော့ တစ်ဦးဦးဟာ တစ်ဦးဦးကို ယူလိုက်တာနဲ့အတူ အဲဒီယူလိုက်သူ တစ်ဦးဦးဟာ တစ်ဦးဦးရဲ့ အယူလည်းခံရသူဖြစ်နေတာပဲ။ ကိုယ်က သူ့ကိုယူပြီး ကိုယ့်ကို သူ့အား ပေးကြရတာပဲ။ သူ့အယူလည်း ခံရတာပဲပေါ့။ ဒီတော့ လင်နဲ့မယားဟာ သူ့ကို ကိုယ်ကရပေမယ့် ကိုယ့်ကို သူ့အား ပေးရတာကြောင့် ဘယ်သူမှ သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ မပိုင်ကြတော့သူတွေဘဲ။

အထူးအားဖြင့် သူ့ဆီမှာရှိတဲ့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့လို့ဆိုရတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံငါးပါးဟာ သူမပိုင်တော့ဘဲ ကိုယ်က ပိုင်တာပဲ။ ဒီလိုပဲ ကိုယ့်ဆီမှာရှိတဲ့ ကိုယ့် အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့လို့ဆိုရတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံ ငါးပါးဟာလည်း ကိုယ့်ဆီမှာရှိပေမယ့် ကိုယ်မပိုင်တော့ဘဲ သူ့ပေးထားတာဆိုတော့ သူပိုင်တာ ခံရတာပဲ။

သူတို့ဟာ ချစ်ကြတယ်ဆိုပြီး ကိုယ့်ရှိတဲ့ အာရုံတွေကို သူ့ပေးပြီး သူ့ရှိတဲ့အာရုံတွေ ကို ကိုယ်က အပိုင်ယူလုပ်ကြတာပဲ။ ဒီလို သိချင်သိမယ်၊ သိချင်မှလည်း သိမယ်၊ ဒါပေမယ့် လင်မယားရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဒီအတိုင်းပဲ။

အဲဒီအထဲက တစ်ဦးဦးဟာ အခြားသူအား ကိုယ့်ဆီမှာရှိပြီး ကိုယ်မပိုင်တော့တဲ့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ကြည်ဖြူခွင့်ပြုပြီး ခံစားခွင့်ပေးတယ်ဆိုရင် အဲဒီသူကို ဖောက်ပြန်သူလို့ အသိပေးခံရတာပဲ။ ယောက်ျားက အဲဒါလုပ်ရင် အဲဒီယောက်ျားဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့ ယောက်ျားပဲ။ မိန်းမက အဲဒါတွေလုပ်ရင်လည်း အဲဒီမိန်းမဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့မိန်းမပဲ။ သူတို့အချင်းချင်း လိုက်နာရမယ့် အခြေအနေကို ပျက်ယွင်းအောင် လုပ်တာဖြစ်တာကို ဖောက်ပြန်တယ် ခေါ်တာပဲ။

ဒီလိုပဲ၊ လူ့လောကမှာ သက်ဆိုင်ကြသူတွေဟာ အပြန်အလှန် ပေးဆပ်မှုနဲ့ ရယူမှုရှိကြတာချည်းပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုရှိတာကို သက်ဆိုင်တယ် ပြောရတာပဲ။ မိဘနဲ့ သားသမီး၊ ဆရာနဲ့ တပည့်၊ အလုပ်ရှင်နဲ့ အလုပ်သမား၊ ဘာသာဝင်နဲ့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်၊ ဈေးသည်နဲ့ ဈေးဝယ်၊ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူ၊ ဆေးဆရာနဲ့ လူနာ၊ ယာဉ်ပြေးသူနဲ့ ယာဉ်စီးသူ အားလုံးပဲ သက်ဆိုင်တယ်ဆိုသူတွေဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ပေးတာနဲ့ ယူတာလည်း လုပ်ကြသူချည်းပဲ။ အဲဒီလို ယူစရာကိုယူပြီး ပေးစရာကိုပေးတာကို လည်ပတ်နေတဲ့အဆောင် သဘာဝ(ဝတ္တရား)လို့ ပြောရတာပဲ။

တစ်ဦးဦးက မယူဘဲ တခြားသူ သွားယူတာ၊ တစ်ဦးဦးကမပေးဘဲ တခြားသွား ပေးတာလုပ်တာဟာ ဖောက်ပြန်တာပဲ။ ဒီလို သက်ဆိုင်မှုတွေဟာ အမျိုးမျိုး အများအပြား မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် ရှိတယ်။ အမျိုးတူလို့ သက်ဆိုင်တာလား၊ နေရာတူလို့လား၊ အလုပ်တူလို့လား၊ ပညာတူလို့လား၊ ဘာသာတူလို့လား၊ အရွယ်တူလို့ သက်ဆိုင် တာလားတွေပဲ။

အဲဒီသူတွေမှာ သက်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပေချုပ် မရှိဘူး၊ ပြီးတော့ အဲဒီသက်ဆိုင်သူဆီက ဘာရပိုင်ခွင့် ရှိတယ်၊ ဘာပေးဖို့တာဝန်ရှိတယ်လို့ စည်းကမ်း သတ်မှတ်ထားတာလည်း မရှိဘူး၊ ဒါပေမယ့် ပေးစရာနဲ့ ရစရာကတော့ ရှိမြဲရှိတာပဲ။ အဲဒါ ချွတ်ယွင်းပြီဆိုရင် အဲဒီသူဟာ ဖောက်ပြန်သူလို့ အသတ်အမှတ် ခံရတာပဲ။ ကိုယ်ကလည်း အဲဒီလိုသူကို ဖောက်ပြန်သူလို့ သတ်မှတ်တာပဲ။

ဖောက်ပြန်တာဟာ သက်ဆိုင်သူတွေကို ကိုယ်က ပေးရမှာလည်း မပေး၊ ယူရမှာလည်း မယူသူရဲ့ နာမည်ပဲ။ သက်ဆိုင်သူအချင်းချင်းမှာ ဆောင်ရွက်ရမှာကို မျှတအောင် မဆောင် ရွက်သူဟာ ဖောက်ပြန်သူပဲ။ ဒီလို မျှတတဲ့ အဆောင်(တရားမျှတ)မရှိတဲ့အတွက် ညီညွတ် စည်းလုံးဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းတယ် ဆိုတာဝေးပြီး ပျက်စီးဆင်းရဲသူဖြစ်တာပဲ။ ဒါဟာ ဖောက်ပြန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့အနက်ကို လူသိသူသိအများသိပြချက်ပဲ။

ဒီဖောက်ပြန်နဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ဖြေတဲ့ ဖောက်ပြန်ဟာ ဆက်သွယ်တာပဲ။ ဘုရားက မိန့်ကြားတဲ့ ဖောက်ပြန်လက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်က ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေပဲ။ အဲဒါတွေက ဘယ်လို ဖောက်ပြန်လို့လဲ၊ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို ဖြစ်စေလိုက်တာတွေက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံတွေပဲ။

မသိဘဲ အလိုအစွဲတွေနဲ့ လုပ်လို့ဖြစ်တာတွေဆိုတော့ ကမောက်ကမ ဇောက်တိဇောက်ထိုး ပြောင်းတိပြောင်းပြန် ရုပ်တွေ ဝေဒနာ သင်္ခါရ သညာ ဝိညာဉ်တွေ ဖြစ်ပြီပဲ။ ဒါဟာ လက္ခဏာရှင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေရဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့ လက္ခဏာတွေပဲ။

၁၃၈ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

လူ့လောကကိုမသိဘဲ အလွဲလွဲအချော်ချော်သိရင် အဲဒီအသိနဲ့ လောကကို ကိုယ် နှုတ်စိတ်နဲ့ တုံ့ပြန်တာဟာ အတုံ့ပြန်ခံရတဲ့ လောကအတွက် မဟုတ်မဟတ် အတုံ့ပြန် ခံရတာဖြစ်တော့ အဲဒီတုံ့ပြန်မှုဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့ တုံ့ပြန်မှုပဲ။ လူ့လောကကို ကိုယ်လိုချင်တဲ့ တပ်စွန်းမှုအစွဲ ဥပါဒါနဲ့မြင်ပြီး တုံ့ပြန်တာလည်း ဒီလိုပဲပေါ့။ အဲဒီတုံ့ပြန်တာတွေကြောင့် ဖြစ်တည်တဲ့ ရုပ်တွေ ဝေဒနာတွေ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေက ခြေထောက်နဲ့ ခြေရာလိုပဲ။ ဖောက်ပြန်တဲ့(ဝိပရိဏာမ) ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေပဲပေါ့။

အဲဒီဖောက်ပြန်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ ငါပဲ၊ ငါ့ဟာပဲ၊ ငါ့အနှစ်သာရပဲအဖြစ် သိမ်းပိုက်ပြန်ဦးမယ်ဆိုရင် အဲဒီ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို တိုးပွားစေဖို့ လူ့လောကကို ရှာတာပဲ။ လူ့လောကကို အဲဒီအစွဲနဲ့ကြည့်တဲ့ အခါ အဲဒီလိုမျိုးတွေလို့ ဆွဲယူပြီး အလွဲလွဲအချော်ချော်ဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ ပြန်ဖြစ်တာပဲ။

ဒီလို ပြန်ဖြစ်တာမျိုး မဖြစ်ရအောင် အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေ ရနေဦးတော့တောင်မှ ဒါတွေရဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့အဖြစ် ပျက်စီးဆိုးရွားတဲ့ အဖြစ်တွေကို ရှုမြင်ဆင်ခြင်ပြီး ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ ငါမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့အနှစ်သာရလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ဖြစ်အောင် “ ကိုယ်မဟုတ်ဘူး” လို့ “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”တွေ ရှုဖို့ မိန့်ကြားတာပဲ။

ဒီအချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၄)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း

(၄၅) ခုမြောက်အချက်

အနတ္တလက္ခဏသုတ်က ပြောတဲ့ လွတ်မြောက်မှု (နိဗ္ဗာန်)

အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့အား ဘုရားက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ကိုယ့်ဟာနဲ့ ကိုယ့်အနှစ်သာရ မဟုတ်မှန်းသိပြီး ငြီးငွေ့ကာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာက လွတ်မြောက်တာကို သုတ္တန်အဆုံးမှာ ပြတဲ့အခါ အခု အရှုခံရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေရဲ့ ဇာတိဟာ နောက်ဆုံး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ ဇာတိပဲ။ အခုနောက်ထပ် ကံ သင်္ခါရ ၁၀ မရှိတော့ဘူးလို့ မိန့်တာပဲ။

ဒါကို နည်းနည်းရှင်းအောင် ကြည့်ရမှာပဲ။ “ဒီဇာတိဟာ နောက်ဆုံး ဇာတိပဲ။ အခု နောက်ထပ်၁၀ မရှိတော့ဘူး”လို့ ဘုရားမိန့်ချက်ကို အရိယသစ္စာအသိ မရှိရင် အမှန်ရအောင် နားလည်လို့ မရနိုင်စရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအသိမရှိရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို နားမလည်နိုင်တာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို နားမလည်ရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ ဘယ်လိုဖြစ်တယ် ဆိုတာ မသိနိုင်တာပဲ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ပုံပြ ဒေသနာပဲ။ အဲဒီမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့် ကံသင်္ခါရ ၁၀တွေ လုပ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာတွေ ဇာတိ ဇရာ မရဏတွေဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်းပြတာတွေပဲ။ အဲဒီမှာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေ ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲ။ သဘာဝခန္ဓာ မဟုတ်တာတွေပေါ့။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ နှိုင်းစရာအဖြစ် ပြောရင် “အရူးခန္ဓာ” လို့ပြောရမယ်။ အရူးမှာ

၁၄၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေရှိတယ်။ အဲဒီခန္ဓာတွေဟာ သဘာဝခန္ဓာတွေ မဟုတ်ဘဲ အရူးခန္ဓာတွေပဲ။ သွေးသားဖောက်ပြန်လို့ ရူးတာဆိုရင် သွေးသားမှန်စေတဲ့ ဆေးဝါး မှီဝဲရရင် အရူးပျောက်တာပဲ။ အရူးဘဝမှာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ခန္ဓာတွေဟာ သဘာဝခန္ဓာမဟုတ်တဲ့ ခန္ဓာပဲ။ အရူးခန္ဓာပေါ့။ အရူးပျောက်တဲ့အခါ ဖြစ်တဲ့ခန္ဓာက အရူးခန္ဓာနဲ့ တခြားစီပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာလည်း သဘာဝခန္ဓာမဟုတ်တဲ့ ခန္ဓာပဲ။ ဒါပေမယ့် လူတိုင်းလိုလို ဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာတွေက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာချည်းဖြစ်နေတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ မသိကြတော့ဘဲ သဘာဝခန္ဓာလို့ ထင်ကြတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟုတ် မဟုတ် သိချင်ရင် အဲဒီခန္ဓာရဲ့အကြောင်းကို ကြည့်ရမှာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့အကြောင်းဟာ အကြောင်းမှန်မသိဘဲ သိတယ်လို့ သိနေတာပဲ။

အကြောင်းမှန်မသိဘဲ အကြောင်းမှားကို အကြောင်းမှန်လို့ သိနေတာဆိုတော့ အဲဒီအသိတွေနဲ့ လုပ်တာတွေ ဖြစ်တာတွေဟာ သဘာဝအလျောက်ဖြစ်နေတာ ဘယ်ဟုတ်တော့လို့လဲ။ အကြောင်းအမှားကို အစွဲပြုပြီးဖြစ်တာဆိုတော့ အဲဒီအကြောင်းက လည်း မမှန်တဲ့အကြောင်းဖြစ်တော့ အဲဒီအဖြစ်တွေဟာ မပျက်စီးလို့ ရပါ့မလား။ အဲဒီလို ပျက်စီးတာဟာ သဘာဝခန္ဓာ မဟုတ်တာဘဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်တာပဲပေါ့။

သဘာဝခန္ဓာက မပျက်စီးဘူး၊ ဒီစကားကို ပရမတ်နဲ့ ဆင်ခြင်သူက ဥပါဒါ ဌီ ဘင်နဲ့ ပျက်နေတာ မသိတာဘဲလို့ ပြောချင်မှာပဲ။ အမြဲတေကျတဲ့ ပြောစကားတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီစကားမပျက်တာကို လူတွေ သိကြတာပဲ။ စကားမပျက်ဘူးဆိုတာ စကားအသံကတော့ မပျက်ဘဲ ဘယ်နေမလဲ။ အဓိပ္ပာယ်က မပျက်တာဘဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို ဖောက်ပြန်တာတွေမှန်း သိလို့ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အနှစ်သာရတွေ မဟုတ်တာတွေလို့ သိပြီး စက်ဆုပ်လွင့်ပစ်တော့ အဲဒီလွင့်ပစ်ခံရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ ဇာတိဟာ နောက်ဆုံးဇာတိပဲလို့ ဘုရားက မိန့်ကြား တာပဲ။ အဲဒီလို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ ဇာတိမရှိတော့ရင် ဧရာ မရဏလည်း မရှိဖြစ်ပြီး အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ရဲ့ ဧရာ မရဏကြောင့်သာ အကြောင်းအာရုံတွေကို တလွဲသိတဲ့

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကံတွေက ဖြစ်ရတာပဲ။ အဲဒါတွေကို ကံသင်္ခါရဘဝ ဆိုတော့ အခု အဲဒီဘဝအသစ် မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဘုရားက မိန့်တာကို နားလည်ရမှာပဲ။

အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ရဲ့ အဆုံးပိုင်းစကားထဲက **“လွတ်မြောက်တယ်”** ဆိုတဲ့စကားကို ဖော်ရမယ်။ ဘာက လွတ်မြောက်တာလဲဆိုရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေကို ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အနှစ်သာရတွေလို့ ငြိနေမှုက လွတ်မြောက်တာပဲ။ အဲဒါတွေကို ဘာကြောင့် မငြိတော့တာလဲဆိုရင် “နိဗ္ဗိန္ဒ - ငြီးငွေ့လို့” လို့ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီမှာ ငြီးငွေ့တယ်ဆိုတာ “ယူလို့မရ” ဖြစ်နေတာလို့ ပြောရမယ်။

ပါဠိကလည်း နိဗ္ဗိန္ဒပဲ။ နိဗ္ဗိန္ဒဟာ နိ+ဝိန္ဒလို့ ပြောစရာရှိတယ်။ ရစရာမဟုတ်တာဘဲပေါ့။ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်တာလဲ ဆိုတော့ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပရိဏာမတွေဖြစ်တော့ ငါမဟုတ်တာဘဲ၊ ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်တာဘဲ၊ ငါ့အနှစ်သာရလည်း မဟုတ်တာဘဲလို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ အဖြစ်အလျောက် သမ္မာအသိနဲ့ သိလို့ပဲ။

သမ္မာအသိဆိုတာ အရိယမဂ်အသိပညာရဲ့ နာမည်ပဲ။ အရိယမဂ်မဟုတ်တဲ့ ပညာတွေက သမ္မာပညာမဟုတ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းမှုရောက်အောင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းမပယ်နိုင်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို အကြောင်းနဲ့တကွသိတဲ့ အသိမဟုတ်လို့ မိစ္ဆာပညာတွေလို့ ပြောရတဲ့ ပညာတွေပဲ။

အဲဒီမဂ်ပညာနဲ့ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အနှစ်သာရမဟုတ်မှန်း အသိခံရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေက ဘယ်အချိန်ကာလမှာ ဖြစ်တာတွေလဲ၊ ဘယ်နေရာဌာနမှာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေလဲ၊ ဘယ်လိုအသွင်နဲ့ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေလဲ မေးစရာရှိတာပဲ။

ဒါကိုဖြေဖို့ ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်အသွင်နဲ့ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် မဆိုကို ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါ့အနှစ်သာရမဟုတ်လို့ မဂ်အသိနဲ့ ရှုမှတ်ရမှာလို့ပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုရင် “ တွေ့ရာသင်္ချိုင်း ဓားမဆိုင်း ” ဆိုတာမျိုးပေါ့။

၁၄၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အတိတ်ကဖြစ်ပြီးတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ်တွေဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တွေဖြစ်ဖြစ်၊ အနာဂတ်မှာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်နေဆဲဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အတွင်းကဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အပြင်တခြားကဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အနီးကဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အဝေးကဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အကြမ်းစားဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အနုစားဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အမြတ်စားဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ အယုတ်အညံ့ဟာတွေ ဖြစ်ဖြစ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဆိုရင် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါ့အနှစ်သာရမဟုတ်တာတွေလို့ အရိယမဂ်အသိနဲ့ ရှုမှတ်ရမယ်လို့ မိန့်ချက်ပဲ။

ဒီအနတ္တလက္ခဏာသုတ် နိဂုံးပိုင်းအနက်ပြချက်တွေဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၅)ခု မြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၄၆) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်အပေါ်အမြင်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အမြင်

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကို ဘုရားက ကုရုတိုင်း ကမ္မာသဒ္ဓမ္မ နိဂုံးမှာ ရဟန်းများကို ဟောခဲ့တာပဲ။ ဒီသုတ္တန်ဟာ ဒီနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာလောကမှာ လူသုံးများနေတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးလည်း သတိနဲ့စပ်လို့ အရေးပါကြောင်း ပြောဆိုနေကြတာ ကြားနေရတယ်။ သာမန်အရပ်သူ အရပ်သားတွေလည်း သတိနဲ့စပ်ပြီး ရှိဖို့လိုကြောင်း ပြောနေကြတာပဲ။

‘သတိ’ဟာ ဗမာပြန်တော့ ‘အောက်မေ့ခြင်း’လို့ရပေမယ့် ဗမာတွေကိုယ်တိုင် သတိကို ဗမာမပြန်တော့ဘဲ သတိလို့ပဲ သုံးနေကြတာတွေ့ရတာပဲ။

သတိဟာ ဘယ်လောက်ထားထား ပိုတယ်ဆိုတာကို မရှိဘူးလို့ ပြောကြတာပဲ။ ဣန္ဒြေငါးပါးရှိတဲ့အထဲမှာ သတိကလွဲပြီး အလိုအပိုတွေ ရှိတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ သဒ္ဓါလွန်တော့ တဏှာကျွံတယ်။ ဝီရိယလွန်တော့ ပြန့်တယ်။ သမာဓိလွန်တော့ ဆွံ့တယ်။ ပညာလွန်တော့ ကွန့်တယ်။ ဒီလိုတွေပြောကြပြီး သတိကတော့ လွန်တယ်လို့ မရှိဘူး။ ဘုရားကလည်း တပည့်ရဟန်းတွေကို “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”လို့ သတိရှိမှုနဲ့ ပြည့်စုံကြလို့ ဆုံးမဩဝါဒပေးတယ်လို့ သိရတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကာနီး နောက်ဆုံးမိန့်ကြားတဲ့ စကားဟာလည်း ဒါပဲ။

သတိမေ့တာနဲ့ သတိရှိတာကို အဆုံးစွန်လို့ မိန့်တဲ့ဂါထာတစ်ခုဟာ “**အပ္ပမတ္တာ နိမိယန္တိ ၊ ယေ ပမတ္တာ ယထာ မတာ**” မေ့တာဟာ မသေတာဘဲ၊ မေ့တာဟာ သေတာပဲလို့ ရတယ်။ လူတိုင်း သတိရှိဖို့လုပ်ကြတဲ့အထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာမကဘဲ တခြားဘာသာတိုင်းလည်း သတိရှိကြဖို့ လုပ်ကြမှာပဲ။ နောက်ဆုံး ဘာသာတရားတွေ ကျောခိုင်းပြီး လုပ်ရတဲ့ ခိုးတဲ့ ဆိုးတဲ့အလုပ်တွေ လုပ်နေသူတွေလည်း သတိထားကြရမှာပဲ။

အဲဒီ လူတွေနဲ့ သတိက မတန်ဘူး ပြောကောင်းပြောမယ်။ သတိက အကောင်း တရားပဲလို့ပေါ့။ ခိုးဆိုးသူတွေလည်း သူတို့လုပ်ငန်းအောင်မြင်ဖို့ အတိမ်း အစောင်း မဖြစ်အောင် သတိထားတာကို သတိလို့မပြောရင် ဘာလို့ပြောမလဲ။

ဒီလိုဆိုတော့ သတိထားတယ်ဆိုတာ ဘာကိုသတိထားတာလဲ၊ ဘာဖြစ်ဖို့ သတိထားတာလဲ၊ ဒါတွေကို စိစစ်ဖို့လိုတာပဲ။ တခြားဘာသာရေးတွေက သတိထား တာဟာ သူတို့ဘာသာရေးတွေက ဆုံးမတာတွေ အောက်မေ့ဖို့ သတိထားတာပဲ။ တကယ်လို့ သူတို့ဘာသာရဲ့ အမြင်ဟာ တခြားဘာသာတစ်ခုနဲ့ မတူနေရင် တစ်ခုခုကတော့ မှားတဲ့ အမြင်ဖြစ်မှာပဲ။ သူတို့ကလည်း သတိထားတယ်ဆိုရင် အဲဒီအမြင်မှားကို မမေ့အောင် လုပ်တာပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ရင် အဲဒီသတိဟာ ထားသင့်တဲ့ သတိလား၊ မထားသင့်တဲ့ သတိလား ပြောစရာဖြစ်လာတယ်။

၁၄၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီတော့ သတိကို အနက်မဖွင့်လို့ မရတော့ဘူး၊ သတိဟာ အမှားမရှိနိုင်ဘူးဆိုပြီး အနက်မဖွင့်ဘဲ သတိထားတာလုပ်ရင် လိုလားတာဆီကို သတိထားပေမယ့် မရောက်ဘဲ ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာကတော့ သတိအနက်ကို ဘုရားစတဲ့ အာရုံတွေကို အောက်မေ့တာ လို့ သိနေကြရတာပဲ။ ဒါဟာ ယေဘုယျဆန်တဲ့အတွက် မလွဲမှားနိုင်ဘူးလို့ မပြောနိုင်တာဘဲ။ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာလည်း သတိကို အနက်သတ်မှတ်ချက် မပါဘူး၊ သတိဟာ သတိပဲလို့ ဖြစ်နေတယ်။

သတိတစ်ခုတည်းဖြစ်ပေမယ့် သုံးသူတွေအလျောက် သတိအနက်တွေ ထွေပြား နိုင်တယ်။

- (၁) ဟိန္ဒူဘာသာက သုံးတဲ့သတိ၊
- (၂) ခရစ်ယာန်ဘာသာက သုံးတဲ့သတိ၊
- (၃) မွတ်ဆလင် ဘာသာက သုံးတဲ့သတိ၊
- (၄) ဗုဒ္ဓဘာသာက သုံးတဲ့သတိ၊
- (၅) စစ်ရေးသမားတွေ သုံးတဲ့သတိ၊
- (၆) စီးပွားရေးသမားတွေ သုံးတဲ့ သတိ၊
- (၇) ယာဉ်မောင်းသမားတွေသုံးတဲ့ သတိ၊

(၈) ဈေးရောင်းသမားတွေ သုံးတဲ့ သတိ၊ အဲဒီသတိတွေဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု သတိဆိုတဲ့ဝေါဟာရတစ်လုံးတည်း ဖြစ်ပေမယ့် အနက်တွေကတော့ လုံးဝတခြားစီ ကွဲပြားကြမှာပဲ။

ထေရဝါဒတို့ ပြောတဲ့ သတိ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ သမ္မာသတိ

ဒီတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ရဲ့ သတိမှာ အနက်ဖွင့်မပါပေမယ့် အနက်ဖွင့်တာ ကို ပါအောင်လုပ်ရမှာပဲ။ အနက်မဖွင့်ရင် အခြားအခြား သတိတွေနဲ့ ရောထွေးပြီး “နွားထီး ငါးကျပ်၊ နွားမငါးကျပ် ” ဆိုတာလို ဖြစ်ကုန်မှာပဲ။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ထဲက

သတိဟာ ဘာကို သတိထားတဲ့သတိလဲ၊ ဘယ်လို သတိထားတဲ့ သတိလဲ၊ ဘယ်လို အနက်ဖော်မှာလဲ။

စကားတစ်လုံးကို အနက်ဖော်မယ်ဆိုရင် အဲဒီစကားပြောသူက ဘယ်သူလဲ၊ ဘာအကြောင်းအရာအတွက် ပြောတဲ့စကားလုံးလဲ၊ အဲဒီ အကြောင်းအရာဟာ ကာလရဲ့ အတိုက်အစားခံရနိုင်တာဆိုရင် အဲဒီစကားကို ဘယ်ကာလကပြောတဲ့စကားလုံးလဲ အစစတွေနဲ့ ဆန်းစစ်ကြည့်ရမှာပဲ၊ ဒီသုတ္တန်ထဲက သတိစကားလုံးဟာ ဗုဒ္ဓဘုရား ပြောဆိုမိန့်မြွက်ခဲ့တဲ့ စကားလုံးပဲ၊ ဥပါဒါန်တွေက လူ့လောကကို မင်းမှုနေတာတွေကငြိမ်းဖို့ ဟောခဲ့တဲ့စကားပဲ၊ ဒီအကြောင်းဟာ ကာလ ဌာနတွေရဲ့ အတိုက်အစားခံနိုင်တဲ့ အကြောင်းပဲ။

ဒီလောက်ဆိုရင် အများဆိုင် သတိရဲ့ အနက်တွေက ကွဲပြားတဲ့ သတိအနက် ဖွင့်လို့ရပြီပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အရိယာဖြစ်တယ်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ဟာလည်း လူ့လောကကို ဥပါဒါန်တွေ လွှမ်းမိုးခံနေရရာက လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းဖို့အကြောင်းနဲ့ ဟောပြောတဲ့ သုတ္တန်ဖြစ်တယ်။

ဒီတော့ ဒီသုတ္တန်ထဲက သတိရဲ့အနက်ဟာ သမ္မာသတိပဲဖြစ်တယ်၊ မိစ္ဆာသတိတွေ အမျိုးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမှ မဟုတ်တဲ့ သတိပဲ၊ သမ္မာသတိတစ်ခုတည်းသာ လူ့လောကကို ဥပါဒါန်အစွဲတွေက ချုပ်ကိုင်လွှမ်းမိုးထားတာက လွတ်လပ်နိုင်အောင် သတိထားရမယ့် သတိဖြစ်လို့ပဲ၊ ဘယ်လို မိစ္ဆာသတိ တစ်မျိုးမျိုးမှ လူ့လောကကို ဥပါဒါန်အစွဲတွေ လွှမ်းမိုးထားတာက လွတ်လပ်အောင် လုပ်တဲ့အထဲမှာ ပါဝင်အောက်မေ့လို့ မရတာကြောင့်ဘဲ။

ဒါကြောင့် ဒီသုတ္တန်ထဲက သတိဟာ အစွန်းနှစ်ရပ်ဘက်ကို မသွားနိုင်အောင် ထမ်းပိုးကျည်းအတပ်ခံထားရတဲ့ သတိဖြစ်တဲ့ သမ္မာသတိပဲ၊ အဲဒီသတိဟာ တစ်လောကလုံး မှာ ဘုရားတစ်ပါးတည်း အသုံးပြုခဲ့တဲ့ သတိပဲ၊ အဲဒီသတိကို လူ့လောက အစွဲဥပါဒါန်တွေ လွှမ်းမိုးနေတာက လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းဖို့အတွက် အသုံးပြုတဲ့သတိပဲ၊ ဘုရားမိန့်ကြားတဲ့ သတိမှန်သမျှဟာ သမ္မာသတိလို့ မသုံးသော်လည်း သတိလို့မိန့်တာဟာ မိစ္ဆာသတိ မဟုတ်ဘဲ သမ္မာသတိသာဖြစ်လို့ ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာ ဟောတဲ့သတိလည်း သမ္မာသတိဖြစ်တာ သိရမှာပဲ။

၁၄၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒီလိုသတိရဲ့အနက်ကို ကောက်လိုက်တော့ ဒီသတိဟာ လူတိုင်းထားနိုင်တဲ့ သတိ မဟုတ်တာ ပေါ်လွင်သွားတာပဲ။ ဒီတော့ လူတိုင်းဟာ ဒီသုတ္တန်ရဲ့ ညွှန်ပြချက်ကို လိုက်နာနိုင်တဲ့အဖြစ် မရှိတာလည်း ဖြစ်လာတယ်။ ဘယ်လိုလူတွေ ဒီသုတ္တန်ရဲ့ညွှန်ပြချက်ကို လိုက်နာကျင့်ကြံနိုင်တဲ့ အနေအထားမရှိသလဲဆိုရင် “သမ္မာသတိမရှိသူတွေ” ဘဲ။

သမ္မာသတိဟာ ဘယ်သူတွေဆီမှာမှ ရှိသလဲဆိုရင် အရိယာတို့မှာမှ ရှိတာပဲ။ အရိယာမဖြစ်သေးရင် သူ့မှာရှိတဲ့ သတိဟာ မိစ္ဆာသတိပဲ ရှိမှာပဲ။ မိစ္ဆာသတိဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လွှမ်းမိုးတဲ့ လူ့လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဖြစ်တာနဲ့ ဒေါမနဿဖြစ်တာကို အောက်မေ့သိရှိတယ်ဆိုတဲ့ သတိ မဖြစ်နိုင်လို့ဘဲ။

အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿဟာ အရိယသစ္စာဖွဲ့ရင် ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာတိုက်တာ တွေ့ရမှာပဲ။ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာဟာ ကိစ္စကိုကြည့်ရင် အပယ်ခံကိစ္စရှိတာပဲ။ ဒီလိုကိစ္စရှိတယ်လို့ သိသူဟာ အရိယာပဲ။ မသိသူဟာ အရိယာမဟုတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်ပဲ။ ဒီကိစ္စတော့သိပြီး ဒီကိစ္စကို ပြီးအောင် မဆောင်ရွက်ရသေးသူဟာ အရိယာကိစ္စ မပြီးသေးသူဘဲ။

အရိယာကိစ္စတော့သိပြီး အရိယာကိစ္စပြီးအောင် ပွားများဆောင်ရွက်သူဟာ ဒီသတိကို ပွားများထိုက်သူပဲ။ ဒီတော့ ဒီသုတ္တန်ကို အသုံးချနိုင်သူဟာ အရိယာကိစ္စ မပြီးသေးတဲ့ အရိယာတွေသာဖြစ်တာ သိရမှာပဲ။ အရိယာမဖြစ်သေးသူအနေနဲ့ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿဟာ အပယ်ခံရမယ့် ကိစ္စရှိတယ်လို့ မသိတဲ့အတွက် ဒီသုတ္တန်က သတိထားဖို့ညွှန်ပြတာက အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿပယ်ဖို့ ညွှန်ပြတာဖြစ်လို့လည်း ဒီသုတ္တန်ကို အသုံးမချနိုင်တာဘဲ။

ဒီသုတ္တန်ဟာ ဘုရားဟောတဲ့ သုတ္တန်ပဲ။ တို့ကလည်း ဘုရားကိုးကွယ်သူပဲ။ ဒီတော့ ဒီသုတ္တန်ဟာ တို့နဲ့လည်း ဆိုင်တယ်။ တို့ကျင့်ရင် တို့ရမှာပဲလို့ ထင်နိုင်စရာရှိပေမယ့် ဒီသုတ္တန်ကို အသုံးချနိုင်တဲ့ အဆင့်မရှိဘဲ အသုံးချရင် ပင်ပန်းတာပဲအဖတ်တင်တာကို ကျော်ပြီး လွဲမှားတဲ့ အနေအထားဆီ ရောက်မှာ မဖြစ်ရဖို့အတွက် ဆင်ခြင်ရတာပဲ။

“ထိုင်နေလျှင် အကောင်းသား၊ ထသွားမှ အကျိုးမှန်းသိ ” ဆိုတဲ့ စကားပုံထဲ ဝင်သွားတာမျိုး မဖြစ်တန် မဖြစ်ဖို့ပေါ့။ ကလေးမနိုင်တဲ့ ဝန်ကို ကလေးက သွားထမ်းရင် ကလေးဝန်ပီပြီး ဒုက္ခများမှာပဲ။ ဒီဝန်ကို မချင်ရင် ဝန် မနိုင်တဲ့အားအဖြစ် အရိယာသစ္စာ

သိနေသူဖြစ်အောင် လုံးပမ်းကြရမှာ သိဖို့ပဲ။

ဒီလို မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ရဲ့ သတိအရကောက်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၄၆)ခုမြောက် အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၇) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အယူအဆ နှင့်ကျွန်ုပ်၏
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အမြင်**

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ အကျဉ်းဥဒ္ဓေသပြချက်မှာ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတို့ အနုပဿနာပွားပုံတွေ ပြထားတယ်။ ဒီပြချက်တွေဟာ အကျဉ်း ဥဒ္ဓေသပြချက်တွေဖြစ်လို့ အကျယ်နိဒ္ဓေသမှာပြတဲ့ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ အနုပဿနာတွေမှာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ ပွားရမယ်လို့သိရမှာပဲ။ အကျဉ်းပြချက်ဟာ အကျဉ်းပြချက်မှာပဲဖြစ်ပြီး အကျယ်ပြချက်မှာ အဲဒီအကျဉ်း အနုပဿနာ ပွားပုံဖြစ်ဖို့မလိုဘူးလို့ ဥပေက္ခာပြုဖို့ မလုပ်အပ်တာဘဲ။ ဒီလို ပြောရတာကတော့ အကျယ် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေကို အနုပဿနာပွားပုံများမှာ အကျဉ်းပြချက်က ပွားပုံမျိုးမပြတာကြောင့် မလိုဘူးအထင်မလွဲဖို့ပေါ့။

အကျဉ်းဥဒ္ဓေသမှာ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ အနုပဿနာ ပွားပုံတွေကို ဘုရားက ဟောတာပဲ။ ဟောပုံက ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေကို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေ အလျောက် (အတိုင်း) မြင်အောင်ကြည့်ပြီး သတိ ပညာ ဝီရိယ အောက်မေ့ ဆင်ခြင် လုံ့လဝင်ကာ ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ဖျောက်ဖျက်နေရမယ်လို့ပဲ။

၁၄၈ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဒါကို ပြန်ပြောမယ်၊ ကာယကို ကာယအတိုင်းကြည့်လေ့ရှိပြီး အောက်မေ့ ဆင်ခြင် လုံ့လဝင်ကာ ကာယဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ပြီး နေတယ်။

ဝေဒနာကို ဝေဒနာအတိုင်းကြည့်ပြီး အောက်မေ့ ဆင်ခြင် လုံ့လဝင်ကာ ဝေဒနာ ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ပြီး နေတယ်။

စိတ်ကို စိတ်အတိုင်းကြည့်လေ့ရှိပြီး အောက်မေ့ဆင်ခြင် လုံ့လဝင်ကာ စိတ်ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ပြီး နေတယ်။

သဘောဓမ္မတွေကို သဘောဓမ္မအတိုင်းကြည့်ပြီး အောက်မေ့ဆင်ခြင် လုံ့လဝင်ကာ သဘောဓမ္မ ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ပြီး နေတယ်။

ဆိုလိုတာက ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေဟာ အနုပဿနာ အလုပ်ခံတွေပဲ၊ အဲဒါတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ကာယ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့စိတ်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ သဘောဓမ္မတွေပဲ၊ အနုပဿနာ လုပ်တာ တွေက သတိသမ္ပဇဉ် လုံ့လတွေဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်တွေပဲ။

အနုပဿနာအလုပ်ခံဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ကာယမှာ သတိ သမ္ပဇဉ် လုံ့လ မဝင်ရင် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ဒုက္ခသမုဒယ ဝင်လာတယ်၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ဒုက္ခသမုဒယတွေကို သတိ ဆင်ခြင် လုံ့လမဂ္ဂင်တွေဝင်တော့ အဲဒီသမုဒယတွေ အပယ်ခံ ဖြစ်တာပဲ၊ ဒီလိုတွေဖြစ်တော့ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်တာပဲ။

ဒီတော့ ဘုရားက ‘ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ ’ လို့ သာမာန်ပဲ ဟောပေမယ့် အရှုခံတရားဟာ အရိယသစ္စာမှာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာပဲဖြစ်တော့ အဲဒီ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ဟာလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ပြန်တော့ ဒီ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေပဲ ရရမှာပဲ၊ ပြီးတော့လည်း ဒီလို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေကို ဘယ်အကျိုးငှာ ရှုမှတ်မှု အနုပဿနာလုပ်သလဲဆိုရင် သတိဆင်ခြင်လုံ့လဝင်ပြီး ဥပါဒါန်လောကမှာ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ဖျောက်ဖို့လို့ မိန့်ထားတာလည်း ရှိနေတာပဲ။

အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟာ ကိလေသာပဲ၊ ကိလေသာကို ပယ်ဖျောက်ချင်ရင်

ကိလေသာမဖြစ်အောင် နေရာမှာ မဟုတ်တာဘဲ၊ ပြီးတော့ ကိလေသာကို ရှုပြီး သတ်ရမှာလည်း မဟုတ်တာဘဲ၊ ကိလေသာဟာ မဖြစ်အောင်နေလို့လည်း ပယ်ဖျောက်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိလေသာကို ရှုပြီးသတ်လို့လည်း ပယ်နိုင်ဖျောက်နိုင်တာ မဟုတ်တဲ့အရာဘဲ။

ကိလေသာပယ်ပုံကို အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်အဆုံးပိုင်းမှာ ဘုရား ဟောထားတာ ရှိတာပဲ။ ကိလေသာ ဘယ်မှာဖြစ်တာလဲဆိုတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တွေမှာ ဖြစ်တာပဲ။ ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲဆိုတော့ “ဧတံမမ - ငါ့ဟာ၊ ဧသောဟမသ္မိ - ဒါဟာ ငါ၊ ဧသောမေ အတ္တာ - ဒါ ငါ့အနှစ်သာရ” လို့ လုပ်တာပဲ။

အဲဒီကိလေသာတွေ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ မဖြစ်အောင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတော့ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဟာ အပျက်တွေ အဆိုးတွေ ဖောက်ပြန်တာတွေဖြစ်လို့ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အနှစ်သာရမဟုတ်တာတွေလို့ ရှုကြည့်ရမှာပဲ။ ဒီလိုကြည့်တော့ ဒါတွေဟာ ငါ၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်ဘူးလို့မြင်ပြီး ဒီခန္ဓာတွေကို ငြီးငွေ့ပြီး ဒီခန္ဓာတွေကို သိမ်းပိုက်တာက လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းတာတွေပဲ။

ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်မှာ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေကို အရှုကြည့်ခိုင်း တယ်။ ဘယ်လို သတိ အသိ ဝီရိယတွေနဲ့ရှုတယ်လို့ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်မှာလို မပြဘူး၊ လောကမှာ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ဖျောက်တယ်လို့ပဲ ပါတယ်။ လောကဆိုတာ ဘာလဲ၊ လောကဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သုံးတဲ့ဝေါဟာရပဲ။ အဘိဇ္ဈာနဲ့ ဒေါမနဿက ဘယ်မှာ ဖြစ်တာလဲဆိုရင် အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာမှာ ဖြစ်တာပဲ။

ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲဆိုရင် ဒီလောကကို ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အနှစ်သာရဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲပေါ့၊ အဲဒီ လောကဟာ ဘာတွေလဲဆိုရင် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေပဲပေါ့၊ ဒီတော့ အနုပဿနာအလုပ်ခံ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေဟာ ဥပါဒါနကြောင့် ဖြစ်ရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ကြတဲ့ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေပဲပေါ့။

ဒီခန္ဓာတွေကို ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အနှစ်သာရလို့ သိမ်းပိုက်ရာက ဖြစ်လာတဲ့ အဘိဇ္ဈာတွေ ဒေါမနဿတွေ ပယ်ဖျောက်ရမှာပေါ့၊ ဒါတွေ မသိမ်းပိုက်ဖို့ ဒီလို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သမ္မာသတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်တွေနဲ့

၁၅၀ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အနုပဿနာ ရှုတယ်ဆိုတာ လုပ်တာပဲ။

သတိသမ္ပဇဉ် ဝီရိယတွေနဲ့ ဒီကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကကို ဘယ်လို အနုပဿနာလုပ်ပြီး အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတွေ ပယ်ဖျောက်အောင် ရှုတယ်ဆိုတာ မပေါ်လွင်ဘူး၊ အဲဒါတွေအပေါ်မှာ သတိ ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ၊ ပညာ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ၊ ဝီရိယ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲပေါ့။

ဒီလို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကတစ်ခုခု ဖြစ်တာဟာ အပျက်တစ်ခုခု ဝင်တာပဲလို့ အောက်မေ့နိုင်တာဟာ သတိဝင်တာပဲပေါ့၊ ဒီအပျက်လောက ဖြစ်တဲ့ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတစ်ခုခုကို ငါ ငါ့ဟာ ငါ့အနှစ်သာရအဖြစ် သိမ်းပိုက်ရင် ဒီကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေပေါ်က ကိလေသာ ထပ်ဖြစ်တာဆိုတော့ အခုကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မလောကမျိုး ပြန်မွေးဖွားပေးပြီး မဆုံးနိုင်တဲ့လည်ပတ်မှု ဝဲဒုက္ခဖြစ်မှာလို့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဟာ သမ္ပဇဉ်ဖြစ်တာပဲ။

ဒီတော့ ဒီ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ တစ်ခုခု ဥပါဒါနလောကကို ငါ့ဟာ လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ငါနဲ့ ငါ့အနှစ်သာရလည်း လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒါတွေ မလုပ်မိအောင်နဲ့ လုပ်မိတာကို ပယ်ဖျက်တာတွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားတာဟာ ဝီရိယဝင်တာပဲ၊ ဒီလို သတိ သမ္ပဇဉ် ဝီရိယတွေနဲ့ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ကိလေသာ မပေါက်အောင် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ ဥပါဒါန လောကကို လိုက်ကြည့်တာဟာ ကာယာနုပဿနာ ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာ လုပ်တာတွေပဲပေါ့။

ဒါဟာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ အကျဉ်းပိုင်းအမြင်ပဲ၊ ဒီအမြင်ဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတွေထဲက (၄၇)ခုမြောက် အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၈) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ အာနာပါန အယူအဆ နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥပါဒါန်
ဝင်လေထွက်လေ**

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန် အကျယ်ပြချက်အပိုင်းက အများကြီးပဲ။ မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်အကျယ်ပိုင်းပြချက်တွေဟာ တကယ်ဘုရားဟောခဲ့တာမှ ဟုတ်ရဲ့လားဆိုတာ တွေးမိ ရတယ်။ အကြောင်းကတော့ ဘုရားဟောတဲ့ သုတ္တန်တွေက ရေတွက်ဖို့တောင် မလွယ်အောင် အများကြီး ရှိတယ်။ အဲဒါတွေထဲမှာ ဒီသုတ္တန်လို အကျဉ်းပိုင်း အကျယ်ပိုင်းလို့ လုပ်ပြီးပြတာ မတွေ့မိရလို့ပဲ။ ဒီလိုဖြစ်လျက် ဒီသုတ္တန်မှာပဲ ဒါက လာတွေ့နေရတာက အကြောင်း တစ်ချက်ပဲ။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ အကျယ်ပိုင်းရဲ့ပြချက်တွေထဲမှာ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ ပြချက်တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမဖြစ်နိုင်တာတွေလည်း ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတွေ အဖြစ် ပြထားချက်တွေ တွေ့နေရတယ်။ အပြေးအလွှား ပြစရာအဖြစ်ကတော့ စိတ္တာနုပဿနာမှာ အနုတ္တရစိတ်ဆိုရင် ဘယ်လို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်လို့လဲ။ အဲဒီအနုတ္တရစိတ်က အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿမှ မရှိတာဆိုတော့ အဲဒါကို ဘယ်လို ဖျောက်ဖို့ ရှုရမှာလဲလို့ မေးစရာ ဖြစ်လာတယ်။

ပြီးတော့ ဓမ္မာနုပဿနာပြချက်မှာလည်း နိရောဓအရိယသစ္စာ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ တွေလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှ မဟုတ်တာဘဲ။ အဲဒီ အပေါ်က ဘယ်လို ကိလေသာတွေ ပေါက်လို့ ပျောက်အောင် သတိ သမ္ပဇဉ် ဝီရိယတွေ ဘယ်လို ထားကြရမှာလဲလို့ မေးစရာ ဖြစ်လာတယ်။

၁၅၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

နောက်တစ်ချက်ကတော့ အာနာပါနဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်းမှာ ဇွတ်အတင်ခံရတဲ့ အရာဖြစ်တာတွေ့ရတယ်။ ဘုရားဟာ ဘုရားအဖြစ်ရောက်အောင် အာနာပါနပွားတယ်လို့ ပြောကြတဲ့အထိပဲ။ ဘုရားဟာ ဗောဓိပင်အောက်မှာ အာနာပါနလုပ်တာ ဟောပြောချက် မရှိတာဘဲ။ ဘုရားအလောင်းအလျာ ငယ်စဉ်လသားအရွယ်က သပြေပင်ရိပ်သိပ်ပြီး မေ့နေ ခံရတဲ့အခါက အာနာပါနဈာန် ဝင်စားနေတယ်။ သစ်ရိပ်က မရွေ့ဘဲ နေတယ်လို့ မွမ်းတဲ့ အထိရှိတယ်။

သာသနာနှစ် တစ်ရာငါးဆယ်ဝန်းကျင်က အိန္ဒိယ စန္ဒဂုတ်မင်းက ဥရောပက လာတိုက်တာခံရပြီး ရက်ရက်စက်စက် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရစဉ်က ရဟန်းတွေဟာ ဆရာတပည့်တွေ ကွဲပြီး တပည့်တွေက ဆရာလက်ကျ မရဘဲကြီးမြင့်ကာ ဆရာဖြစ်လာသူတွေက အာနာပါနကို တအားလုပ်ခဲ့ပုံရတယ်။ အဲဒီဂိုဏ်းက ဘုရားဖြစ်တာ ဒုက္ကရစရိယကျင့်လို့ဆိုပြီး ဒုက္ကရစရိယအကျင့်တွေကို ဆောင်ကြပုံရတာ တွေ့ရတယ်။ ဒုက္ကရစရိယက ပရမတ်တွေ ကျင့်တာပဲ။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်ရဲ့အကျယ်ခန်းပြချက်တွေဟာ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို ကြည့်တာဘက် ရောက်တယ်လို့ မြင်ရတယ်။ ဒီလို မြင်တော့ သမုတိအသိဖြစ်တဲ့ သညာတွေကို ဝိရာဂလုပ်တာကို “**ကိဉ္စိ လောကေ နဥပါဒိယတိ**” လောကကို ဘာမှမယူတော့ဘူး ပြောတယ်လို့ နားလည်မိတယ်။

ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးပြောတဲ့ တရားစီးဆင်းပုံမျိုးပြောရင် ထွက်လေ ဝင်လေရှု တော့ ထွက်လေ ဝင်လေသိပြီး ထွက်လေ ဝင်လေမိတော့ ထွက်လေ ဝင်လေ မုန်းတယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေမုန်းတော့ ထွက်လေ ဝင်လေဆုံးတာပဲ။ ထွက်လေ ဝင်လေဆုံးရာက နိဗ္ဗာန်ပေါ့လို့ပဲ ပြောရမယ်။

အဲဒီအာနာပါနဟာလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအာနာပါနမဟုတ်ဘဲ သဘာဝအာနာပါန ဖြစ်နေမလား ပြောစရာရှိတယ်။ အသက်ရှူရှိုက်တာတွေဟာ အချင်းချင်း အသက်ရှူရှိုက် တယ်ဆိုတဲ့ အဖြစ်တွေမှာသာ တူကြပေမယ့် ရှူရှိုက်တဲ့ပုံစံတွေက တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူကြ တာဘဲ။ ရှေးက ပြောစကားရှိတယ်။ “လူချင်းတူပေမယ့် အသက်ရှူချင်းက ကွဲတယ်”

လို့ပဲ။ လောဘတွေဖြစ်နေတဲ့အခါ ရှူရှိုက်တာနဲ့ ဒေါသတွေ မောဟတွေဖြစ်နေတဲ့အခါ ရှူရှိုက်တာတွေဟာ တစ်မျိုးစီပဲ။ မေတ္တာတွေ သဒ္ဓါတွေဖြစ်တဲ့အခါလည်း ရှူရှိုက်တာ တိုင်းဟာ ကွဲကြရမှာပဲ။ အသက်ရှူတာတွေဟာ တိုချင်တို ရှည်ချင်ရှည် ကြမ်းချင်ကြမ်း နုချင်နု အစစတွေ ကွဲကြတာပဲ။

အသက်ရှူရှိုက်တာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်ဖို့ဆိုရင် အသက်ရှူရှိုက်တာကို ရှုမှတ် သူက အသက်ရှူရှိုက်တာလုပ်ဖို့ မဟုတ်ရမှာဘဲ။ ရှုမှတ်သူက အသက်ရှူရှိုက်တာကို လုပ်တဲ့ အသက်ရှူရှိုက်တာဟာ လူက ရှူရှိုက်တာကို ဖြစ်စေတော့ ဥပါဒါနံကဖြစ်စေတာ မဟုတ်တော့တာဘဲ လူဟာ တကယ် အသက်ရှူရှိုက်တာကို မလုပ်တာဘဲ။ အသက်ရှူရှိုက်တာဟာ လေဆိုး လေညစ်တွေများလာတဲ့အခါ အလိုအလျောက်ထုတ်တာပဲ။ ထုတ်တော့ ပြန်သွင်းတာလည်း လုပ်တာပေါ့။

အဲဒီ လေဆိုးလေညစ်ဆိုတာ ကိုယ်ကာယရဲ့လှုပ်ရှားမှုလုပ်တာက ဖြစ်စေတာပဲ။ အဲဒီကိုယ်က အလှုပ်အရှားကိုလည်း စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာက ဖြစ်စေတာပဲ။ အဲဒီစိတ်ဓာတ် ကလည်း ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံး လွန်ကျူးမှုဖြစ်တာ မဖြစ်တာတွေကလည်း ဖြစ်စေတယ်။ လွန်ကျူးတာမှာ လောဘ ဒေါသတွေ အလောဘ အဒေါသတွေနဲ့ လုပ်ကြတာပဲ။ ဒီတော့ ကိုယ်ကာယ အလုပ်လုပ်တာတွေက တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု မတူတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် လေဆိုး လေညစ် အဖြစ်နည်းတာများတာလည်း မတူဖြစ်ပြီး အသက်ရှူရှိုက်တာလည်း အမျိုးမျိုး ဖြစ်တာပေါ့။ အသက်ရှူရှိုက်ရဲ့ စည်းချက်ကို လေဆိုးလေညစ်ထုတ်တာက ချုပ်ကိုင်တာပဲ။ လူက ချုပ်ကိုင်ရမှာမဟုတ်ဘူး။

လူကထွက်လေဝင်လေဖြစ်ပြီဆိုရင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေမဟုတ်တော့တာကြောင့် ဒီထွက်လေဝင်လေဟာ ဘယ်လို ပျက်စီးတဲ့လက္ခဏာ တင်လို့ ရမလဲ။ ဒီလို တင်လို့မရရင် “ဒီထွက်လေဝင်လေဟာ ငါမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့အမှန် မဟုတ်ဘူး”လို့ ဘယ်လို ထင်နိုင်ပါ့မလဲ။ အဲဒီလိုမထင်ရင် ထွက်လေဝင်လေကို ဘယ်လို ငြီးငွေ့မလဲ။ မငြီးငွေ့ရင် ဘယ်လို နှစ်သက်မှုမှ မဖြစ်ဘဲနေမလဲ။ ဒီလိုဆိုရင် ထွက်လေ ဝင်လေအပေါ် တပ်စွန်းမှုက ဘယ်လို လွတ်မြောက်မှာလဲ။

၁၅၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေ ကံတွေ လွန်ကျူးမှုမျိုးထဲက တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ထွက်လေဝင်လေကို သိဖို့အတွက်ကလည်း ပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အရိယမဂ်မျက်စိ ပေါက်ပြီးတဲ့ အရိယာဖြစ်ဖို့ လိုတာပဲ။ ဒီလိုပေါက်ပြီးသူမှပဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိတာပဲ။ ဒါမှလည်း ထွက်လေ ဝင်လေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်မဖြစ် သိတာပဲ။ ဒီလိုသိမှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထွက်လေဝင်လေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာ တစ်မျိုးမျိုး ထင်ပြီး သတိ သမ္ပဇဉ် လုံ့လဝင်ပြီး ရှုရမှာပဲ။

ဒီလိုရှုမှ ဒီဥပါဒါန်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဝင်လေထွက်လေကို “အဲဒါ ငါမဟုတ်တာ၊ အဲဒါ ငါထွက်လေဝင်လေ မဟုတ်တာဘဲ၊ အဲဒါ ငါအမှန် ထွက်လေဝင်လေ မဟုတ်တာဘဲ” လို့ တစ်မျိုးမျိုးထင်ပြီး အဲဒီ ဥပါဒါန်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝင်လေထွက်လေအပေါ် စွဲလန်းမှု ဥပါဒါန်ကို ငြီးငွေ့မှာပဲ။ ဒီလိုငြီးငွေ့မှ အဲဒီထွက်လေ ဝင်လေကို ဖြစ်စေတဲ့ အစွဲဥပါဒါန်ကို မငြိစွန်းဘဲ လွတ်လပ်မှာပေါ့။

ဥပါဒါန်ဖြစ်တဲ့ ထွက်လေဝင်လေမသိဘဲ လူလုပ် ထွက်လေဝင်လေကို ရှုတော့ ရှုဖန်များရင် ထွက်လေဝင်လေရဲ့ ရုပ်သဘာဝအဖြစ်အပျက်ပဲ သိတာ ဖြစ်လာမှာပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်ရင် ရုပ်သဘာဝတွေ စုဝေးပေါင်းစပ်ရာကဖြစ်လာတဲ့ သမုတိတရားဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့ ကာမသညာတွေကို ငြီးငွေ့လာမှာပဲ။ အဲဒါ ဆက်ပွားတော့ ကာမသညာကို မငြိတော့ဘဲ ကာမသညာဝိရာဂ ဖြစ်မှာပဲ။ လူလုပ် ထွက်လေဝင်လေရှုသူတွေ ဒီလမ်းဆိုက်ကြတာ တွေ့နေရတာပဲ။

ဒီလို သမုတိတွေဖြစ်စေတဲ့ မှတ်မိတဲ့သညာကို တပ်ခြင်းကင်းတော့ လူလုပ်ငန်းနဲ့ သူတို့ဟာ အစပ်မခံချင်ဖြစ်ပြီး လူလောကက ဝေးချင်လာကြတာပဲ။ လူဟာ လူလောကကို ပစ်ရမှာမဟုတ်ဘဲ လူလောကကို စွဲတဲ့အစွဲဥပါဒါန်ကို ပစ်ရမှာပဲ။ လူလောကပစ်တော့ ပစ်သူဒုက္ခရောက်ရပြီပေါ့။

လူလောကမှာ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါန်တွေနဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံး လွန်ကျူးတာတွေ လုပ်သူဟာ လူညံ့လူအကြမ်းစားတွေဖြစ်လို့ အဲဒီအလုပ်တွေကိုပဲ ပစ်ရမှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုအလုပ်က အစွဲတွေလုပ်လို့ ပစ်ရမှာကို မပစ်ဘဲ လူတွေကို ပစ်တော့ အဲဒီလူဟာ လူမဟုတ်တဲ့လူ ဖြစ်တာပဲ။ လူလောကကို သူက ပစ်တော့ လူလောကကလည်း သူ့ကို

ပစ်တယ် ပြောရမှာပဲ။ လှေနဲ့ကမ်းလိုပဲ။ လှေကကမ်းကို ပစ်ခွါတော့ ကမ်းကလည်း လှေကို ခွါတာပဲပေါ့။

ဒါကြောင့် လူ့လောကကိုပစ်တဲ့လုပ်ငန်းဟာ ရိုးဖြောင့်တဲ့လူတွေရဲ့ အလုပ် မဟုတ်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ သူလည်း နစ်နာတယ်။ သူ့ကြောင့် လောကလည်း နစ်နာတယ်။ အကျိုး မများဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် သညာဝိရာဂ၊ ရူပဝိရာဂဖြစ်နေသူကတော့ အစွဲတွေ ကင်းပြီး ငြိမ်းအေးနေတယ်ဆိုပြီး ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာတွေကြောင့် ကောင်းနေတာပေါ့။ ဒါတွေကြောင့် ဒီသုတ္တန်ရဲ့ အကျယ်ပိုင်းပြချက်ဟာ အကျဉ်းပြချက်က ဆိုလိုချက်နဲ့ အံ့မဝင်တဲ့ ပြချက်လို့ သုံးသပ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေ မပြောတော့ဘဲ ထုတ်ပယ်ထားလိုက်တယ်။

ဒါကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွား ရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၈)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၄၉) ခုမြောက်အချက်

**ထေရဝါဒ၏ မေတ္တသုတ္တန်အပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏
မေတ္တာထားပုံ အမြင်**

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လောက၌ ရှေ့တန်းရောက် အညွှန်ပြခံရတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခုကို ပြောပါ ဆိုရင် မေတ္တာထားဖို့ကို ဘုရားညွှန်ပြခဲ့တဲ့ မေတ္တသုတ္တန်ဖြစ်တယ်။ မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားက မေတ္တာပွားဖို့ ညွှန်ပြခဲ့တာ ဖြစ်ပေမယ့် မေတ္တာဘာဝနာအဖြစ် ပွားတာတော့ အတွေ့ရ မများဘူး။ အဲဒီပွားဖို့ ညွှန်ပြချက်ကို ရွတ်ဆိုကြတာများလာတာ တွေ့ရတယ်။ မေတ္တသုတ္တန်ရဲ့ နိဒါန်းကလည်း ရဟန်းတွေ တောတစ်နေရာမှာ တရားကျင့်ဖို့ ချဉ်းကပ်

၁၅၆ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ဝါဆိုနေကြတာ တရားပွားများမှု အနှောက်အယှက်ဖြစ်လို့ အဲဒီတောက ပြန်ကြွပြီး ဘုရားကို လျှောက်ကြတော့ ဘုရားကသိပြီး မေတ္တသုတ္တန်ကို ဟောပြောပေးကာ အဲဒီတောကို ပြန်ကြွခိုင်းတာကို သိကြတော့ ဒီသုတ္တန်ဟာ တရားကို အနှောက်အယှက်ပေးတဲ့ ဖုတ် ပြိတ္တာတွေ မခြောက်လှန့်နိုင်ဘူးဆိုပြီး ရွတ်ကြတာပဲ။ အဲဒီလိုလည်း ရွတ်ဖို့ နိဒါန်းလုပ်တာ ခံထားရတာပဲ။

စကားအကြောင်းသင့်လို့ ဖုတ်ပြိတ္တာအကြောင်း ပြောရမှာပဲ။ ဖုတ် ပြိတ္တာကို နာနာဘာဝ အကောင်ပလောင် တစ်မျိုးလို့ လူသိများတယ်။ ဖုတ် ပြိတ္တာဟာ သတ္တဝါပဲပေါ့။ သတ္တဝါဟာ လူ့လောက အသိမခံရနိုင်တဲ့အရာပဲ။ ဘုရား ရဟန္တာ အရိယာတွေကပဲ သတ္တဝါကို သိနိုင်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေ လုံးဝ မသိနိုင်ကြဘူး။ မသိကြပေမယ့် လူ့လောကက ဖုတ်ပြိတ္တာ သတ္တဝါဆိုရင် အဆိုးထင်ပြီး နတ်ဒေဝါ ဗြဟ္မာတွေဆိုရင် အကောင်းလို့ မြင်ကြတော့တာပဲ။ အဲဒီ သတ္တဝါတွေကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ဖူးသူဆိုတာ ရှားပါးပေမယ့် ကိုယ်တိုင် တွေ့ဖူးသူ မရှိတာတော့လည်း မဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လိုလူတွေက မတွေ့ဖူးဘဲ ဘယ်လိုလူတွေက တွေ့ဖူးတာလဲလို့ ပြောကြတဲ့ စကားရှိတယ်။ အဲဒါက ဇာတာမြင့်သူတွေက မတွေ့ဖူးကြဘဲ ဇာတာနိမ့်သူတွေက မြင်ဖူးကြတာလို့ပဲ။ ဇာတာနိမ့်တယ်ဆိုတာ ကံနိမ့်တာကို ဆိုလိုတာဆိုတော့ ဇာတာဆိုတဲ့ စကားဟာ ဘုရားဟော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲက ဇာတိနဲ့ အနက်တူစကားလုံးဖြစ်တာ သိနိုင်တယ်။ ဇာတိဟာ ကံဘဝရဲ့ ဇာတ်ဝင်ခံရမှုပဲ။ ဇာတာကလည်း ကံဘဝဇာတ်ဝင်ခံ ရသူရဲ့ ဖြစ်ရပ် ဖြစ်နေလို့ပဲ။

ဒီတော့ ဖုတ်ပြိတ္တာသတ္တဝါတွေ မြင်ဖူးသူဟာ ကံ သင်္ခါရ ဘဝ နိမ့်သူပဲပေါ့။ ကံ သင်္ခါရ ဘဝနိမ့်တဲ့ ဇာတ်ဝင်ခံရသူဟာ ကိုယ်စိတ်မလန်းဘဲ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သူပဲ။ ဒီစကားကိုခြုံငုံရင် ဦးနှောက်ပုံမှန် မရှိဘူးလို့ ပြောရမှာပဲ။ ရောဂါဖိစီးခံရသူတွေလည်း ဒီလို ဦးနှောက်အဖြစ်ခံရတတ်တာပဲ။ ဦးနှောက်ဟာ ပုံမှန်မရှိရင် တကယ်မရှိတဲ့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ကို မြင်လာကြားလာ တွေ့လာတတ်တာတွေကို တွေ့မြင်နေကြ ရတာပဲ။ အရူးတွေ သိကြားမင်းနဲ့ စကားပြောနေတာမျိုးလိုပေါ့။

ဘုရားဟာ ဖုတ်ပြိတ္တာသတ္တဝါတွေ မြင်နိုင်သူဖြစ်တော့ ရဟန်းတွေကို မေတ္တာ

တရား ပွားများဖို့ဟောပြီး အဲဒီလာရင်းတောကျောင်းကိုပဲ ပြန်နေကြဖို့ မိန့်တာပဲ။ ရဟန်းတွေလည်း ဘုရားဟောတဲ့ မေတ္တာတရားပွားကြတော့ ဖုတ်ပြိတ္တာတွေရဲ့ အနှောက်အယှက်မခံရရုံမကဘဲ ရဟန္တာတွေအဖြစ် ဝါမကျွတ်မီ ရောက်သွားကြတယ်လို့ သိရတယ်။

ဒီတော့ ဒီမေတ္တသုတ္တန်ဟာ ဖုတ်ပြိတ္တာရန်က အေးဖို့အတွက် မဟုတ်ဘဲ အရိယာကိစ္စပြီးဖို့ တရားဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ဒီတရားအရတွေလည်း ကောက်ဖို့လိုတာပဲ။ မေတ္တာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘယ်လိုလဲ၊ မေတ္တာက ဘယ်သူ့ကို ပွားရမှာလဲ၊ မေတ္တာကို ဘယ်လို ပွားရမှာလဲ၊ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပွားရမှာလဲ၊ ဒီမေးခွန်းတွေရဲ့ အဖြေတွေကို ဒီသုတ္တန်က ဖော်ပြနေတာပဲ။

မေတ္တာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ မိခင်ဟာ သူမွေးထားတဲ့ ကလေးကို အသက်နဲ့ထပ်တူ စောင့်ရှောက်သလို အချင်းချင်းဆင်းရဲတာ မလိုလားတာ၊ ဘယ်လိုနေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ချုပ်ချယ်တဲ့ ဆင်းရဲစေနိုင်တဲ့ မထေမဲ့မြင် နည်းနည်းမှ မလုပ်မိတာ၊ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဒေါသထွက်ကြတာ၊ လူ့လောကကြီးတစ်ခုလုံး ဘယ်ဒေသမဆိုက လူတွေအားလုံးအပေါ် အကျဉ်းအချုပ် မဖြစ်စေချင်တာ၊ ဘေးမဖြစ်စေချင်တာ၊ ရန်မဖြစ်စေချင်တာဟာ မေတ္တာပဲ။

ပြောခဲ့တာ ရှည်သွားတော့ ရှည်သွားမလားပဲ၊ ရှင်းဖို့အတွက် အချက်ကလေးတွေ လုပ်ပြီးပြောရင် မေတ္တာဟာ အချက်သုံးချက်ရှိတယ်။

- (၁) အနေမကြပ်စေဘူး။
- (၂) ရန်မလုပ်ဘူး။ (ရန်မထောင်ဘူးလို့ ပြောရမယ်)
- (၃) ဘေးဒုက္ခ မပေးဘူး။

ဒီသုံးချက်ဟာ မေတ္တာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။

သူများကို အနေကြပ်စေတယ်ဆိုတာ အဲဒီသူတွေအပေါ် ဒေါသထွက်ပြနေတာပဲ၊ တစ်ဖက်က ဒေါသထွက်ပြနေရင် ခံရသူဟာ အနေကြပ်ရပြီပေါ့၊ အဲဒါလည်း မေတ္တာပျက်တာရဲ့ နာမည်ပဲ၊ အနေကြပ်အောင် လုပ်တာဟာ မေတ္တာမပွားနိုင်တာဘဲ။

ရန်ထောင်တယ်၊ ရန်လုပ်တယ်ဆိုတာ လူတွေကို မထေမဲ့မြင်လုပ်တာပဲ၊ ဒါဟာ ရန်လုပ်ရဖို့ ထောင်ထားတာဖြစ်လို့ ရန်ထောင်တယ်ပြောရတာပဲ၊ လူတွေကို ဘယ်လို

၁၅၈ ဘဒ္ဒကောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

လုပ်တာဟာ မထေမဲ့မြင်လုပ်တာလဲ။ အကြောင်းအရာ အခြေအနေတစ်ခုမှာ အဲဒီသူတွေ ဒေါသစရာ ချုပ်ချယ်တာဟာ မကျေနပ်တဲ့အမှတ်အသားတွေ လုပ်တာပဲ။ ဒီလို အလုပ်ခံရ သူဟာ စိတ်ဆိုးပြီး ရန်ဖြစ်ကြရတာဖြစ်လို့ ဒီလိုမထေမဲ့မြင်လုပ်တာဟာ ရန်ထောင်တာပဲ။

ဘေးဒုက္ခရောက်ဖို့လိုလားတယ်ဆိုတာ လူတွေကို ချောက်ချမှု တစ်မျိုးမျိုး လုပ်တာ ရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဒီလိုချောက်တွန်းတာဟာ မေတ္တာမရှိတာရဲ့ နာမည်ပဲ။ ချောက်တွန်းတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို လုပ်တာလဲ။ လူတွေကို ဆင်းရဲဖြစ်စေမယ့် ပြောဆိုပြုလုပ်နေထိုင်မှုတစ်ခုခုကို ပြုလုပ်မိသွားအောင် လုပ်တာပဲ။ ဒုက္ခဘေးချောက်ထဲကျအောင် တွန်းတာဖြစ်လို့ ချောက်တွန်း တယ် ပြောရတာပဲ။

(၁) အနေကြပ်အောင်လုပ်တာ၊

(၂) ရန်ထောင်တာ၊

(၃) ချောက်တွန်းတာ - ဒီသုံးချက်မဖြစ်စေတဲ့ မေတ္တာဟာ ချမ်းသာစေချင်တာ၊ ဘေးကင်းစေချင်တာပဲပေါ့။

ဒီမေတ္တာစိတ်ထားတွေကို ဘယ်သူတွေကို ပွားရမှာလဲ။ လူ့လောက တစ်ခုလုံးကို ပွားရမှာပဲ။ ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ ပွားရမှာလဲလို့ဆိုရင် အတိုင်းအတာမဲ့ ပွားရမှာပဲ။ အတိုင်းအတာမဲ့ဆိုတာ ကိုယ့်မိဘမွေးချင်းလောက်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ရပ်ရွာထဲက လူလောက်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်နယ်နိုင်ငံလောက်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့်ဘာသာဝင်တွေလောက်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ အရပ်ဒေသအားလုံးမှာရှိကြတဲ့ လူ့ လောကတစ်ခုလုံးကို ဒီမေတ္တာဓာတ်ကို ဖြစ်စေရမှာပဲ။

လူ့လောကကို ဘုရားက ဒီလို ဟောထားတယ်။အဲဒါတွေကတော့-

(၁) ဖြစ်ဆဲဖြစ်ပြီးသက်ရှိလူ၊

(၂) ကြောက်တတ်တဲ့လူ၊

(၃) မကြောက်တတ်တဲ့လူ၊

(၄) ရှည်တဲ့လူ၊

(၅) တိုတဲ့လူ၊

(၆) ကြီးတဲ့လူ

-
- (၇) ငယ်တဲ့လူ
 - (၈) အလတ်စားလူ၊
 - (၉) နူးညံ့တဲ့လူ၊
 - (၁၀) ကြမ်းတမ်းတဲ့လူ၊
 - (၁၁) မြင်ဖူးတဲ့လူ၊
 - (၁၂) မမြင်ဖူးတဲ့လူ၊
 - (၁၃) အဝေးမှာရှိတဲ့လူ၊
 - (၁၄) အနီးမှာရှိတဲ့လူ၊
 - (၁၅) မြတ်တဲ့လူ၊
 - (၁၆) မမြတ်တဲ့လူ အားလုံးလူတွေလို့ပဲ။

အဲဒီလူ့လောကထဲရှိတဲ့လူတွေကို ကျဉ်းကြပ်အောင် မလုပ်တာ၊ ရန်ငြေ့ဘုံ မထောင်တာ၊ ချောက်မတွန်းတာတွေဖြစ်တဲ့ မေတ္တာစိတ်ဓာတ်ပွားရမယ်လို့ပဲ။

မေတ္တာစိတ်ဓာတ်ကို ဘယ်လိုပွားရမလဲဆိုတာကို မေတ္တာရဲ့ အခြင်းအရာ တစ်ဆယ့်ငါးချက် ထုတ်ပြပြီး ဘုရားက ဟောပြောတယ်။ အဲဒါတွေက ပါဠိလိုဆိုရင် **“သက္က၊ ဥဇ၊ သုဟုဇ၊ သုဝစ၊ မုဒု၊ အနတိမာနိ၊ သန္တုသက၊ သုဘရ၊ အပ္ပကိစ္စ၊ သံလ္လဟုကဝုတ္တိ၊ သန္တိန္ဒြိယ၊ နိပက၊ အပ္ပဂစ္ဆ၊ ကုလေသုနနုဂိဒ္ဓ၊ နစ ခုဒ္ဒ မာစရေ ကိဉ္စိ၊ ယေန ဝိညုပရေ ဥပဝဒေယျု”** - ဒီလို ဆယ့်ငါးချက် ဟောတယ်။

အဲဒါရဲ့ မြန်မာလိုက

- (၁) လူတွေ မတတ်နိုင်တာကို ကိုယ်တတ်နိုင်ရင် ကူညီတတ်ရမယ်။
- (၂) လူတွေအတွက် အန္တရာယ်မရှိတဲ့ အပြော အပြု အနေ ရှိရမယ်။
- (၃) အန္တရာယ်မရှိတဲ့ အတွေးအခေါ်ရှိရမယ်။
- (၄) လူတွေရဲ့ပြောဆိုလွယ်သူ ဖြစ်ရမယ်။
- (၅) လူတွေအမြင်မှာ နူးညံ့သူ ဖြစ်ရမယ်။
- (၆) မာန်မာနကင်းသူ နိမ့်ချတဲ့ကိုယ်စိတ်ရှိသူဖြစ်ရမယ်။

၁၆၀ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

- (၇) ရောင့်ရဲတင်တိမ်သူ(လူတွေ ပေါင်းလိုမခက်သူ) ဖြစ်ရမယ်၊
- (၈) မွေးမြူလွယ်သူ ဇီဝမကြောင့်သူ ဖြစ်ရမယ်။
- (၉) ပြာသာခတ်နေသူ မဖြစ်ရဘူး၊ ကိစ္စနည်းသူ ဖြစ်ရမယ်။
- (၁၀) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ခက်နေသူမဖြစ်ရဘူး၊
- (၁၁) ဣန္ဒြေရသူ ဖြစ်ရမယ်၊
- (၁၂) ရင့်ကျက်ရမယ်၊
- (၁၃) မကြမ်းတမ်းဘဲရှိရမယ်၊
- (၁၄) အမျိုးခင်တာနောက် မလိုက်ရဘူး၊
- (၁၅) သိနိုင်သူတွေ စွပ်စွဲ လောက်တာ နည်းနည်းပဲဖြစ်ဖြစ် မကျင့်ရဘူးလို့ပဲ။

ဒါတွေဟာ မေတ္တာထားမှုဆိုင်ရာ အခြင်းအရာတွေပဲ။ လူ့လောကကို ချစ်ခြင်းမေတ္တာပွားတယ်ဆိုရင် ပွားတဲ့အနေနဲ့ ဒီအခြင်းအရာတွေ ကျင့်ရမှာပဲ။ ဒါတွေမရှိရင် မေတ္တာထားတယ်ဆိုတာ စကားပဲ ဖြစ်မှာပဲ။ ဒီအခြင်းအရာတွေဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မေတ္တာမျှကြတဲ့ လူတွေဆီမှာ ဒီလိုအချက်တွေကို လူတိုင်းတွေ့နေတာတွေပဲ။ ဒီတော့ လူ့လောကအပေါ် ချစ်ခြင်းမေတ္တာစိတ်တွေ ပွားတယ်ဆိုရင် ဒီအချက်တွေ ကျင့်ရမှာပဲပေါ့။

ဒီအချက်တွေကျင့်တဲ့အခါ ဘယ်လိုစိတ်ထားနဲ့ ကျင့်ရမလဲဆိုတာလည်း မေးချင်စရာ ရှိတယ်။ လူ့လောကကို ကြောက်လို့ကျင့်တာမျိုး၊ လူ့လောကဆီက တစ်စုံတစ်ခု မျှော်လင့်လို့ ကျင့်တာမျိုးနဲ့ နောင်ဘဝတွေ ကောင်းဖို့ကျင့်တာမျိုးတွေ မဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ကိုယ့်ကို ဒီလိုကျင့်တဲ့အတွက် လူတွေက အထင်ကြီးတာတွေ ခံရတာမျိုးတွေ မမျှော်လင့်ဖို့နဲ့ ဒီလို မကျင့်ရင် လူတွေက အပြစ်ဖို့မှာတွေ ကြောက်တာမျိုးတွေကြောင့် ကျင့်တာမျိုး မဖြစ်ဖို့ပေါ့။

ဒီလိုဆိုတော့ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဒါတွေကို ကျင့်မလဲဆိုရင် လူ့လောကမှာ မျှတဖို့ဟာ အရေးကြီးတယ်လို့သိပြီး မျှတမှ ငြိမ်းချမ်းမှာဆိုတော့ အဲဒီငြိမ်းချမ်းမှုကို စိတ်ထဲမှာရှေ့ထားပြီး ဒီမေတ္တာအခြင်းအရာ အကျင့်ဆယ့်ငါးမျိုးကို ကျင့်ရမှာပဲ။ ဒီလိုကျင့်ရင် ဒီအကျင့်တွေက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမကပ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်ပြီး အမြင်စင်ကြယ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်လို့ အစွဲဥပါဒါန်တွေက လွတ်လပ်သူဖြစ်တဲ့အဖြစ် ရောက်အောင် ဒီမေတ္တာ အကျင့်က

ကျေးဇူးပြုမှာပဲ။ ဒီတော့ ဒီမေတ္တာအကျင့်ဟာ အရိယမဂ်ဆိုက်တဲ့ အကျင့်ပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘာသာတရားတိုင်း တူညီတဲ့အပြောဟာ လူတွေအနေနဲ့ လူ့လောကကို မေတ္တာထားကြဖို့ အပြောပဲ။

ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုမေတ္တာထားရမလဲဆိုတာ ဒီမေတ္တာသုတ္တန်က အပြောလောက် ပြည့်စုံတဲ့အပြောမျိုး မရှိတာ တွေ့နိုင်ကြမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီမေတ္တာထားပုံကို ပြခဲ့တာပဲ။

ဒီလို မေတ္တာထားပုံ ပြဆိုချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၄၉)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၅၀) ခုမြောက်အချက်

ထေရဝါဒ၏ မင်္ဂလသုတ္တန်အပေါ် အမြင် နှင့် ကျွန်ုပ်၏
မင်္ဂလာ ပွားပုံ အမြင်

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အထွတ်အမြတ်ထားတဲ့ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့သုတ္တန် တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါက မင်္ဂလသုတ္တန်ပဲ။ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေ မရေမတွက်နိုင်လောက် အောင်ရှိတာထဲက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ နှုတ်ဖျား အရောက်ဆုံး သုတ္တန်ဟာ ဒီသုတ္တန်ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ နှုတ်ဆက်တဲ့ စကားမှာတောင် “မင်္ဂလာပါ”လို့ ဖြစ်နေတာတွေ့ရတယ်။ ဒါကို ဘယ်အချိန်က ဘယ်သူထွင်ပြီး နှုတ်ဆက်စကားလုပ်ခဲ့တာတောင် မသိတော့ဘူး။ မင်္ဂလာဟာ အဲဒီလောက် တွင်ကျယ်နေတယ်။

ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဆီမှာ အဲဒီမင်္ဂလာတွေအတိုင်း ကျင့်သုံးသူတော့ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိဘူးပြောရင် ဒီလိုမပြောထိုက်ဘူး ထင်စရာရှိပေမယ့် တကယ်တော့

၁၆၂ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ပြောရင် အဲဒီအပြောဟာ မမှားတဲ့အပြောပဲ။ အဲဒီသုတ္တန်ရဲ့ လမ်းညွှန်မှုကို ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ပြီး ဘဝမှာ နေထိုင်သူ မရှိတာဘဲ။ နေ့စဉ်ညစဉ် ရွတ်ဖတ်သူတွေတော့ ရေတွက်မလွယ်အောင် များတာပဲ။ ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်က မင်္ဂလာညွှန်ကြားချက်နဲ့ ညီနေတာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ကိုယ့်အလေ့အထဟာ ဘယ်မင်္ဂလာနဲ့ ချွတ်ယွင်းနေတယ်၊ ပြင်ပြီး နေဦးမှပဲဆိုသူကတော့ မရှိသလောက်ဖြစ်မယ်။ မိကောင်း ဖခင်သားသမီးဖြစ်လို့ အလိုလို မင်္ဂလာနဲ့ ညီညွတ်နေတာတွေပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

ဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေက စကားအဖြစ်ပဲ ဟောတဲ့တရားဆိုတာ တစ်ခုမှ မရှိတာဘဲ။ အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ ဟောပြောချက်အနေနဲ့ပဲ ဖြစ်ကြတယ်။ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ဆိုင်ရာမှာ စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု၊ ကျန်းမာရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု၊ လူမှုရေး အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှု၊ အစစအားဖြင့် လူတွေ သိကြတဲ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုလောက်အတွက် ဟောပြောချက် မဟုတ်တာဘဲ။ တကယ်အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ ဟောခဲ့တာက အရိယလို့ပြောရတဲ့ လူ့လောက မျှတညီညွတ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းတဲ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ ဟောခဲ့တာပဲ။

မင်္ဂလာတရားဟာ အဲဒီလို အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ ဟုတ်လို့လားလို့ ပြန်မေးချင်ကြဖို့ ရှိတယ်။ ဒီလိုမေးချင်တဲ့လူတွေဖြစ်ကြတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွက် အများကြီးနစ်နာတာပဲ။ ဒီတရားတွေအပေါ်မှာ သူစိမ်းမြင် မြင်ထားကြလို့ပဲ။ ဒီလိုဖြစ်အောင်ကလည်း ဘုရား လွန်တော်မူပြီးမှ ပေါ်လာတဲ့တရားတွေက လူတွေကို မျှိုထားကြလို့ပဲ။ ဒီတော့ လူတွေက ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ ‘ဧဝံ မေ သုတံ’ နိဒါန်းခံတဲ့ တရားတွေကို ဒါက သုတ္တန်တရားတွေလို့ သူစိမ်းပြင်ပြင် သိကြတော့တာပဲ။ ‘အမေကျော်ပြီး ဒွေးတော် လွမ်း’ ကြရတာပဲ။

“ဗာလရှောင်၊ ပဏ္ဍိတပေါင်း” ဆိုတဲ့ ဒီမင်္ဂလာတွေကြည့်ပါက ဒါတွေဟာ လူတိုင်းသိ(လောကီ)တရားတွေပဲ။ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော အာကာသ ဝိညာဏ တို့ရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာတွေသိရင် ဘယ်မှာလဲ ဗာလ၊ ဘယ်မှာလဲ ပဏ္ဍိတ၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝတွေပဲ ရှိတာ။ ဒါကမှ လူ့တရားထက်ကျော်လွန်တဲ့ (လောကုတ္တရာ)တရားလို့ ဆိုတာပဲ။ ဒါတွေရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာတွေ ဘယ်သူ သိလို့လဲ။ ဘုရားမို့သိတာဆိုတော့ ဘုရား မလွန်ခင်က ဟောပြောခဲ့တဲ့ ‘ဧဝံ မေ သုတံ’ နိဒါန်းခံတဲ့ တရားတွေဟာ ဘုရားလွန်ပြီးမှ ဟောကြတဲ့တရားတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေနဲ့ ဘုရားဟောတရား

တွေအကြား သွတ်သွင်း ကြတာပဲ။

တကယ်တော့ အရိယတရားဖြစ်တဲ့ အရိယာတွေကျင့်ကြတဲ့တရားတွေဟာ လူတိုင်းသိတရားတွေဖြစ်တဲ့ လူကောင်းတွေကျင့်ကြတဲ့ တရားတွေနဲ့ အမြင်ကလွဲရင် အားလုံးတူကြတာကို မသိကြတာဘဲ။ ကျေးကျွန် အလုပ်လုပ်တာနဲ့ အရှင်သခင် အလုပ်လုပ်တာလိုပဲ၊ အလုပ်ချင်းအတူပဲ၊ ဒါပေမယ့် ကျေးကျွန်က အလုပ်ကို အရှင်အလို အရလုပ်ပြီး သခင်ကအလုပ်ကို ဘာဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့အမြင်နဲ့ လုပ်တာပဲ၊ အရိယတရားနဲ့ လူတိုင်းသိတရားဟာ အဲဒီလိုလောက် ခြားနားတာပဲ။

အရိယတရားဟာ လူတိုင်းသိတရားနဲ့ ဘာမှမဆိုင်တာမဟုတ်ဘဲ လူတိုင်းသိ တရားရဲ့ ပုံဟန်မှန်သမျှ ဘာမှအဓိပ္ပာယ်မရှိဘူးလို့ သိတာက အရိယတရားမှ မဟုတ်တာဘဲ၊ အဲဒီလိုသိတဲ့တရားမှ အရိယတရားလို့ ဘုရားလွန်မှဖြစ်တဲ့ တရားတွေက ပြောကြတော့ အဲဒီလိုင်းမိပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက ‘ဧဝံ မေ သုတံ’ နိဒါန်းခံတဲ့ ဘုရားဟောဓမ္မတွေဟာ ဘာမှမဟုတ်တာတွေ နေရာအရောက်ခံရပြီး ရွတ်ဖို့ဖတ်ဖို့လောက် ဖြစ်ရတော့တာပဲ၊ ဒီလို အခြေအနေတွေမှာ ကြာလာတော့ အဲဒီဓမ္မတွေရဲ့ အနက်အတ္ထတွေက မသိခံရတာတွေ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ဆရာတော်တစ်ပါးက ဗာလဆိုတာကို အနက်ဖွင့်ရင်း ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်ရေးတာ ဖတ်ရတယ်၊ “**ဆရာမိဘ၊ မညှာကြနဲ့၊ ဘယ်ဟာ ဗာလ၊ ပဏ္ဍိတဟု၊ ကျနခွဲလှစ်၊ တွေ့တိုင်းစစ်၊ မလစ်ကြစေနဲ့**”လို့ပဲ၊ ဗာလနဲ့ ပဏ္ဍိတကိုသိတဲ့ ဘယ်ပေတံနဲ့တိုင်းပြီး စစ်ကြမလဲ၊ ကိုယ့်ပေတံနဲ့ကိုယ်တော့ လူတိုင်းပဲ စစ်နေကြမှာပဲ။

အကုသိုလ်လုပ်နေသူက အကုသိုလ်အလုပ်ကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် အောင်မြင် အောင် မလုပ်နိုင်သူကို ဗာလ၊ လုပ်နိုင်သူကို ပဏ္ဍိတလို့ ပြောမှာပဲ၊ ကာမကုသိုလ် လုပ်နေသူက အကုသိုလ်လုပ်နေသူကို ဗာလ၊ ရူပကုသိုလ်သမားက ကာမသမားတွေကို ဗာလတွေ၊ အရူပစပြီးပွားနိုင်သူက ကာမနဲ့ ရူပပွားနေသူတွေဟာ ဗာလတွေ၊ အထက်အထက် အရူပတွေပွားနေသူက အောက်အောက် အရူပပွားနေသူကို ဗာလတွေ ဒီလိုသိကြမှာပဲ။

ကုန်ကုန်ပြောရင် အလုပ်တစ်ခု အရေးပါတာ ဖြစ်ဖြစ်၊ မပါတာ ဖြစ်ဖြစ်

၁၆၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ကျွမ်းကျင်စွာ လုပ်တတ်သူက မလုပ်တတ်သူကို လူမိုက်လို့ ပြောနေကြတာတွေ ကြားဖူးနေကြတာပဲ။ မင်္ဂလာမြောက်တဲ့ ဗာလ၊ ပဏ္ဍိတကို ဘာနဲ့ စစ်မလဲ၊ ပြောသူအနေနဲ့ သူပြောတာအတိုင်း အဲဒီဗာလတွေ ရှောင်နိုင်တာတိုင်း မင်္ဂလာတွေလား၊ အထိုက် အလျောက်တော့ ရှောင်နိုင်တဲ့အတွက် ကောင်းမြတ်တာရဲ့ တည်ရာဖြစ်မှာပဲ။ အဲဒီလို အကောင်းတည်တာ မင်္ဂလာဆိုတော့ အားလုံး မင်္ဂလာတွေ မြောက်တာလို့ ပြောရမလို့ ရှိတာပဲ။ ဒုစရိုက်ပြုသူတွေကို ဗာလလို့ ပြောကြတယ်။ ဒါဟာ ကာမသုစရိုက် သမားနေရာက အပြောပဲ။

ဒီတော့ မင်္ဂလာရဲ့အနက်တွေက လူမသိ သူမသိဖြစ်ရတာတွေ ဖြစ်တော့တာပဲ။ အရိယသစ္စာ လူတွေဆီမှာ အပျောက်ခံရတာပဲ။ မင်္ဂလာဟာ အရိယသစ္စာတရားပဲ။ မင်္ဂလာကို အရိယသစ္စာတရား မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီနေ့ ပြောနေကြတယ်။ မင်္ဂလာဟာ လောကီတရားသာ ဖြစ်တယ်ပေါ့။ မင်္ဂလာဟာ လောကုတ္တရာမှ မဟုတ်တာလို့ဘဲ။ လောကုတ္တရာဆိုတာက မင်္ဂလီလ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ပဲလို့ ပြောကြတော့တာပဲ။

အဲဒီလောကုတ္တရာမဂ်ဆိုတာထဲမှာ သမ္မာဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝတွေ ပါနေတာ ဂရုမပြုနိုင်ကြဘူး။ အဲဒီ သမ္မာဝါစာတွေ ကမ္မန္တတွေ အာဇီဝတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်မှား အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေကြောင့် ဖြစ်တာမဟုတ်တဲ့ ဝါစာတွေ၊ ကမ္မန္တတွေ၊ အာဇီဝတွေရဲ့ အမည်တွေပဲဆိုတာ မဆင်ခြင်နိုင်ကြဘူး။ ဒီမင်္ဂလာမြောက်တဲ့ အချက်သုံးဆယ့်ရှစ်ချက်ဟာ သမ္မာဝါစာတွေ၊ ကမ္မန္တတွေ၊ အာဇီဝတွေ မဟုတ်လို့လား။

မင်္ဂလီလ်နိဗ္ဗာန်ကို လောကုတ္တရာလို့ ပြောတာဟာ မဂ္ဂင်ကို လောကုတ္တရာစိတ်တွေနဲ့ ယှဉ်တဲ့မဂ္ဂင်တွေလို့သာ သိနေပြီး လောကုတ္တရာစိတ်ဆိုတာကျတော့ လောကီစိတ်မဟုတ်တဲ့ စိတ်ပေါ့။ လောကီစိတ်မဟုတ်ဖို့ ရှိတာတွေကို အဖြစ်အပျက် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး နောက်ဆုံး ဘာမှမရှိတာအထိမြင်တဲ့ စိတ်ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာလို့ ပြောမှာပဲ။ ဘာမှမရှိရင် ဘယ်လိုမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ကြတော့မလဲ။

ရှိတာတွေက လောကီ၊ မရှိတာက လောကုတ္တရာဆိုတော့ မင်္ဂလာတွေဟာ ဘယ်လိုလောကီ မဟုတ်ဘူး ပြောတော့မလဲ။ လောကီတရားမှ လောကီတရားလို့ ကျိန်ပြီး ပြောတော့တာပေါ့။ ဘာမှမရှိအောင် လုပ်တာဟာ လောကုတ္တရာအလုပ်ဆိုတာ

ဘုရားလွန်တော်မူပြီးမှ ဖြစ်တဲ့ တရားတွေက ပြောတာပဲ။ ဘုရားဟာ လူတွေမှာ ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာ ရောဂါ အစွဲကပ်ခံရလို့ လူ့အမူအကျင့်တွေ ပျောက်နေသူတွေကို ရိုးသားဖြူစင်တဲ့ လူ့အမူအကျင့်ဖြစ်ဖို့ ညွှန်ပြကုသပေးသူပဲ။ ဆေးဆရာက ရောဂါပျောက်အောင် ကုပေးလို့ ရောဂါပျောက်တာဟာ ရောဂါဆိုလို့ ဘာမှ မရှိတာလား။ လူပါပျောက်ပြီး ဘာမှ မရှိတာလား။ ရောဂါဆိုလို့ ဘာမှ မရှိအောင်ကုတာ မဟုတ်ဘဲ လူပါ မရှိအောင် ကုတာဆိုရင် အဲဒီဆေးဆရာဟာ လူသတ်သမားပဲ။ လူမရှိတာဟာ လူသေတာဖြစ်လို့ပဲ။

ဘုရားလွန်တော်မူပြီးမှ ဘုရားဟောတရားအဖြစ် ဟောပြောချက်တရားတွေဟာ လူကို အပျောက်ဖျောက်ပြီး နိဿတ္တတွေ၊ နိဇ္ဈိဝတွေလို့ ညွှန်ပြတဲ့တရားတွေပဲ။ အဲဒါတွေကို လောကုတ္တရာတရားလုပ်တော့ ဗာလ ရှောင်တာ မင်္ဂလာ၊ ပဏ္ဍိတဆောင်တာ မင်္ဂလာ ဆိုတာတွေဟာ သတ္တဇီဝ ရှိသူတွေရဲ့ အဖြစ်တွေဖြစ်နေတော့ မင်္ဂလာဟာ လောကီတရား ဖြစ်ရတော့တာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေ့ရှုဦးတိုက်ရသူတွေဖြစ်တော့ ဒီလို ဘေးရန်ကင်းကင်းနဲ့ အသက်ရှင် နေထိုင်နည်း သင်ကြားတဲ့မင်္ဂလာကို လူတွေသိပြီးသား အသိတွေဆိုပြီး အထူးကျင့်ဖို့အထိ အလေးထားမခံရတဲ့ တရားဖြစ်ရတာပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်တဲ့ သမ္မာအမြင်၊ အတွေး၊ အပြော၊ အလုပ်၊ အနေ၊ ကြိုးစား၊ နိုးကြား စိတ်ထားတွေလည်း လူမသိသေးတဲ့ စကားလုံး မပါတာဘဲ။ အဲဒါလည်း လောကုတ္တရာ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ၊ လောကုတ္တရာ စိတ်ဆိုတာနဲ့ယှဉ်လို့ လောကုတ္တရာလို့ အသိအမှတ်ပြုတာပဲ ဖြစ်မှာပဲ။ အဲဒါလည်း သတ္တဇီဝဖြစ်လို့ ပစ်ပယ်ကြတာပဲပေါ့။

တကယ်တော့ မင်္ဂလာတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဗာလရှောင်တာတွေ၊ ပဏ္ဍိတဆောင် တာတွေဟာ ဘုရားဟောတွေပဲ။ ဘုရားဟာ အရိယာပဲ။ အရိယာ ဖြစ်သူဟာ ကာမစကား မပြောဘူး၊ ရူပအရူပစကားလည်း မပြောဘူး၊ သမုတိသစ္စာအကျင့်၊ ပရမတ္ထသစ္စာ အကျင့်တွေကို ပထမဆုံးဟောပြောတဲ့ ဓမ္မစကြာမှာ အစွန်းရောက်အကျင့်တွေလို့ မိန့်ကြားပြီးသားပဲ။ မင်္ဂလာတွေဟာ ကျင့်ရမှာတွေပဲ။ ဒီတော့ မင်္ဂလာတွေဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါတွေအဖြစ်၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာတရားတွေအဖြစ် ဟောကြားချက်တွေပဲ။

ဒါကြောင့် မင်္ဂလာသုံးဆယ့်ရှစ်ပါးလုံး အနက်အဓိပ္ပာယ် အရကောက်တာတိုင်းဟာ သမုတိသစ္စာဒဿနနဲ့ ကောက်လို့မရဘူး၊ ပရမတ္ထသစ္စာဒဿနနဲ့လည်း ကောက်လို့ မရဘူး။

၁၆၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အရိယသစ္စာဒဿနနဲ့ အရကောက်မှ မှန်မယ်၊ ဒါမှလည်း မင်္ဂလာတွေကျင့်လို့ရတဲ့ အကျိုးဟာ လည်း ငြိမ်းချမ်းမှာပဲ။

အလျဉ်းသင့်လို့ ပြောစရာတစ်ခု ပြောရမယ်၊ အဲဒါက ဘုရားဟောတဲ့ ‘ဧဝံမေ သုတံ’ နိဒါန်းခံတဲ့ ဓမ္မတွေဟာ အရိယသစ္စာပြချက်တွေချည်း ဖြစ်တယ်လို့ သိကြဖို့ပဲ၊ အရိယသစ္စာဟောချက်တွေဖြစ်လို့ ဘုရားဆီမှာ တရားနာကြတဲ့သူတွေက တရားအဆုံးမှာ အရိယာတွေ ဖြစ်ကြတာပဲ၊ နှလုံးသွင်းမမှန်သူ တချို့တော့ အရိယာမဖြစ်ကြဘူးပေါ့။

အခုခေတ်မှာ ဘုရားဟော တရားတွေကို နှုတ်တိုက်ဆောင်ကြတာတောင် အရိယာ မဖြစ်ကြတာ ဘုကြောင့်လဲလို့ မေးစရာပဲ၊ တရားပွဲတွေ ပွဲတစ်ရာလောက်နာပြီးလည်း နဂိုလို ပုထုဇဉ်က ပုထုဇဉ်ပဲ၊ အရိယာမဖြစ်ဘူး၊ အဲဒါ ဘုကြောင့်လဲ မေးစရာပဲ၊ သူတို့တစ်တွေဟာ ဘုရားရဲ့ အရိယသစ္စာဒဿနနဲ့ ဟောကြားချက်ကို သမုတိသစ္စာဒဿနနဲ့ ဟောကြားချက်လို့ နှလုံးသွင်းမှားပြီး နှုတ်တိုက် ဆောင်ကြ၊ နာကြားကြလို့ပဲ။

ဟောပြောသူက အရိယသစ္စာဒဿန ဟောပြောပေမယ့် ဆောင်ယူ နာကြားသူက သမုတိသစ္စာဒဿနအဖြစ် ဟောပြောထားတယ်မှတ်တော့ ဘာမှ မထူးဘူး၊ ဇာတ်လမ်းပဲ နားထောင်ဆောင်ယူရတာပေါ့လို့ ဖြစ်တာပဲ၊ ဘုရားဟော တရားတွေကို ဆောင်ယူနာကြား ကြပြီး အရိယာမဖြစ်ကြတာဟာ ဘုရားဟောတရားရဲ့ အရတွေကို သမုတိအနက် ပရမတ်အနက်တွေ ကောက်ကြလို့ပဲ။

အရိယာအနက် မကောက်ကြလို့ပဲပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို အနက်လွဲတွေ ကောက်ကြတာလဲဆိုရင် အနက်ကောက်ပြတဲ့ ဆရာတွေက အရိယာမဟုတ်တော့ သူတို့ကလည်း သမုတိအနက် ပရမတ်အနက်ပဲ ကောက်ပြခဲ့လို့ပဲ၊ ဒီတော့ သူတို့ကိုမှီခို သူတွေလည်း လွဲပြီး ကောက်တာဖြစ်တာပဲ။

“ဧဝံ မေ သုတံ” နိဒါန်းခံတဲ့ ဘုရားဟောအတုလုပ်ပြီး တချို့အစုတွေထဲ ညှပ်ထည့်တာ အထိရှိတယ်၊ စာစုကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တရားကွက်ဆယ်ကွက်ကို ဝဂ္ဂတစ်စု ဖွဲ့ခဲ့တာဖြစ်ပေမယ့် တချို့ ဆယ်ခုကျော်နေတဲ့ ဝဂ္ဂတွေဖြစ်နေတာရှိတာ တွေ့ရလို့ပဲ၊ ဥပမာ ပါယာသီရာဇေညတို့၊ ကစ္စာနာဒဒေကရတ္တတို့ စတာတွေပဲ၊ အဲဒါတွေက သမုတိသစ္စာတွေနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာပြချက်တွေပဲ၊ ဘုရားကို ထောက်ခံခိုင်းပြထားတာလည်း

အဲဒါတွေမှာ ပါနေအောင် လုပ်ထားကြတာ။

ဒီစကားတွေပြောနေတာ လေရှည်ချင်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားဟာ အရိယာဖြစ်တော့ ဘုရားဟော တရားဆိုရင် အရိယဓမ္မတရားတွေချည်းဆိုတာ ပြောခဲ့တော့ ဘုရားမဟောဘဲ ဘုရားဟောတွေထဲ ညှပ်ထည့်တာနဲ့တွေ့ပြီး ကန့်လန့်ဖြစ်နေမှာကို မဖြစ်အောင် ပြောခဲ့တာပဲ။

ဘုရားကို အရိယာမှန်းတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း လက်ခံကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရားဟောတာတွေကျတော့ အရိယတရားဓမ္မလို့ မမှတ်ဘဲ သမုတိဓမ္မ၊ ပရမတ္ထဓမ္မ အနက်အတ္ထတွေလို့ မှတ်ကြလို့ပဲ။ အခု ခေတ်မှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆိုတာ ရှိတာပဲ။ အဲဒီ ဝါဒလက်ခံတဲ့ ကွန်မြူနစ်ဟာ ဘာကိုပြောပြော၊ လုပ်လုပ်၊ ကြံကြံ ကွန်မြူနစ်စနစ်ဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းမဲ့ဘက်က ရပ်တည်တာပဲ။ အရင်းရှင်ကောင်းကြောင်း ပြောလည်း မပြောဘူး၊ ပြုလည်း မပြုဘူး၊ ကြံလည်း မကြံဘူး၊ ဘုရားဖြစ်သူ အရိယာက သမုတိတရား၊ ပရမတ္ထတရား ဟောတယ်ဆိုတာတော့ အတော်အကင်းပါး နည်းလွန်းတယ်ပဲ ပြောရမယ်။

ဒါကြောင့် မိဘဆရာလည်း မညာဘဲ ဗာလ ပဏ္ဍိတ စစ်ဖို့အတွက် ဒီမင်္ဂလ သုတ္တန်ဟာ အရိယသစ္စာအရတွေ ဟောထားတဲ့ သုတ္တန်ဖြစ်ကြောင်း သိပြီးမှတ်နိုင်မယ်လို့ပဲ။

ဒီပြောဆိုချက်တွေဟာ ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမင်္ဂလာ ပြဆိုချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၅၀) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း
(၅၁) ခုမြောက်အချက်

အရိယသစ္စာဝင် နိဗ္ဗာန်မြင်စေတဲ့ (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာ

မင်္ဂလာ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာကို အနက်ကောက်ရမှာပဲ။ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာက -
၁။ လူမိုက်ကို မမှီဝဲတာ မင်္ဂလာ၊

၁၆၈ ဘဒ္ဒကောသလ ကျမ်းပုံ ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

- ၂။ ပညာရှိကို မှီဝဲတာ မင်္ဂလာ၊
- ၃။ ပူဇော်ထိုက်သူပူဇော်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၄။ သင့်ရာနေတာ မင်္ဂလာ၊
- ၅။ ကောင်းမှု ဦးတာ မင်္ဂလာ၊
- ၆။ ရည်မှန်းချက်ကောင်းတာ မင်္ဂလာ၊
- ၇။ သုတများတာ မင်္ဂလာ၊
- ၈။ အတတ်ရှိတာ မင်္ဂလာ၊
- ၉။ ယဉ်ကျေးအောင် ကျင့်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၀။ စကားပြောတတ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၁။ ပေးလှူတာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၂။ တရားကျင့်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၃။ ဆွေမျိုးဝတ္တရားဆိုတာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၄။ အနှောက်အယှက် မရှိအောင်လုပ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၅။ မိဘလုပ်ကျွေးတာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၆။ သားမယားတာဝန်ယူတာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၇။ အပြစ်မဲ့အလုပ်ကိုလုပ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၈။ ပါပတွေနဲ့ မပျော်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၁၉။ ပါပတွေ ကင်းတာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၀။ မူးယစ်စောင့်စည်းတာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၁။ ဂါရဝအပြုမမေ့တာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၂။ လေးစားတတ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၃။ ကျိုးနွံတတ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၄။ အပြစ်ကင်းအောင်လုပ်တာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၅။ ကျေးဇူးသိတာ မင်္ဂလာ၊
- ၂၆။ တရားနာခွင့်မှာ နာတာ မင်္ဂလာ၊

-
- ၂၇။ ခွင့်လွှတ်တတ်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၂၈။ ပြောစကားနားထောင်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၂၉။ သမဏကိုကြည့်ရှုတာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၀။ တရားမေးခွင့် မေးတာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၁။ လုံ့လရှိတာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၂။ လွတ်လပ်ဖို့ကျင့်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၃။ အရိယသစ္စာကြည့်ရှုတာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၄။ လွတ်လပ်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၅။ လောကဓံမတုန်လှုပ်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၆။ လောကဓံမပူပန်တာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၇။ လောကဓံမငြိတာ မင်္ဂလာ၊
 ၃၈။ လောကဓံလွတ်တာ မင်္ဂလာ။

ဒီမင်္ဂလာတွေကို ဘုရားက ဟောကြားတာဖြစ်တဲ့အတွက် အရပ်သားပြောတဲ့စကား အနက်မျိုးရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားက လူမိုက်ဆိုတာ ပုထုဇဉ်တွေကို မှီခိုရင် သံသရာ လည်ကြောင်း ပြောပြနေထိုင်တာတွေဖြစ်လို့ မင်္ဂလာမဖြစ်ဘူး။ မင်္ဂလာဆိုတာ မကောင်းမှုအားလုံး ဖျက်ဆီးတာရဲ့ အမည်ပဲ။ ပညာရှိကို မှီခိုရမယ်။ ဒုက္ခက လွတ်လပ်ကြောင်း အကျင့်အကြံ အသိတွေ ရမှာမို့ပဲ။ ပူဇော်သင့်သူကို ပူဇော်တဲ့မင်္ဂလာဟာ လူ့လောကအတွက် ဒုက္ခကလွတ်လပ်ရေး ဆော်ဩဆောင်ရွက်နေသူကို လေးစား ကူညီလုပ်တာပဲ။

သင့်ရာနေ မင်္ဂလာဟာ ဒုက္ခလွတ်ရေးအကျင့်အကြံထွန်းကားရာ နေတာပဲ။ ကောင်းမှုလက်ဦး မင်္ဂလာဟာ သူတော်လို့ ကိုယ်ကောင်းတာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ကောင်းလို့ သူတော်ဖို့ပဲ။ ဦးတည်ချက်ကောင်းတာ မင်္ဂလာဟာ ဒုက္ခငြိမ်းဖို့ရည်မှန်း သိတာပဲ။

ဗဟုသုတ မင်္ဂလာဟာ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်း အကြားအမြင် ရှိတာပဲ။ အတတ်ပညာ မင်္ဂလာဟာ လောကကို စောင့်ရှောက်ဖို့အတတ်ပဲ။ ယဉ်ကျေးပြီးသူ မင်္ဂလာဟာ အရိယသစ္စာနဲ့လျော်တဲ့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးသူပဲ။ စကားကောင်းစွာ

၁၇၀ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ပြောတတ်သူမင်္ဂလာဟာ အရိယာအဖြစ်နဲ့ လျော်တဲ့စကား ပြောတတ်သူပဲ။

မိဘ လုပ်ကျွေးမင်္ဂလာဟာ နောင်ဘဝမျှော်ကြောက်ပြီး မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ပြုစုတဲ့ သူတွေ အားအင်ကုန်ခမ်းတာကို မိမိက လုပ်ကျွေးခြင်းပဲ။ သားမယားကို ကိုယ်နဲ့ထပ်တူ သိမ်းယူမင်္ဂလာဟာ သားမယားကလည်း ကိုယ့်တာဝန်သိသလို ကိုယ်ကလည်း တာဝန်သိပြီး သိမ်းယူတာပဲ။ ရှင်းလင်း မြင်သာလုပ်တဲ့မင်္ဂလာဟာ အရိယမင်္ဂလာလျော်တဲ့ အလုပ်ကိုလုပ်တာပဲ။

ပေးလှူခြင်းမင်္ဂလာဟာ လောကကိုစောင့်ရှောက်တဲ့ အရိယမင်္ဂလာပဲ။ ဆောင်စရာ ကျင့်ခြင်း မင်္ဂလာဟာ အရိယမင်္ဂလာလျော်တဲ့ အကျင့်ကိုကျင့်တာပဲ။ ဆွေညာကို သူတို့ဒုက္ခသိမ်းယူခြင်း မင်္ဂလာဟာ လူဝတ္တရားသီလ စောင့်ခြင်းပဲ။ အပြစ်မဲ့အောင်အမှုပြုခြင်း မင်္ဂလာဟာ ဘုံသုံးပါးအမှု မဟုတ်တာ ပြုခြင်းပဲ။

မကောင်းမှု ငြီးငွေ့တာဟာ ဘုံသုံးပါးကံ ငြီးငွေ့တာပဲ။ မကောင်းမှုကင်းတဲ့ မင်္ဂလာဟာ ဘုံသုံးပါးကံနဲ့ ကင်းတာပဲ။ မေ့အောင်သောက်ခြင်း စောင့်စည်းတဲ့မင်္ဂလာဟာ တရားမှန်း မသိအောင် မသောက်တာဘဲ။ ဆောင်စရာ မမေ့တဲ့မင်္ဂလာဟာ “သင်္ခါရ ဝယ” မမေ့တာဘဲ။

လေးလေးနက်နက် နေခြင်းမင်္ဂလာဟာ ဘုံသုံးပါးကံရဲ့ အပျက်မြင်ပြီး အလေးအနက် နေသူပဲ။ ကျိုးနွံနေခြင်းမင်္ဂလာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ “ငါ” မာန်မမူတာဘဲ။ အပြစ်ကင်းရာ မင်္ဂလာဟာ အမှားကို ဖယ်ခွါ အမှန်သွားတာပဲ။ ကျေးဇူးသိတာ မင်္ဂလာဟာ အရိယာတို့ရဲ့ မျှတမှု မပျက်အောင် သိတာပဲ။ အခါအလျောက် တရားနာမင်္ဂလာဟာ အရိယတရားကို ခွင့်ရှိတဲ့အတိုင်း နာခြင်းပဲ။

ခွင့်လွှတ်မင်္ဂလာဟာ နာအောင်အလုပ်ခံရလို့ နာတာကို သူပြန်နာအောင် မလုပ်ဘဲ အမှားသိခွင့်ပေးခြင်းပဲ။ ပြောတာနားထောင်တတ်တဲ့ မင်္ဂလာဟာ အရိယာအဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာတာပဲ။ သမဏတွေကို ကြည့်ရှုခြင်းမင်္ဂလာဟာ သမဏဟာ အညံ့ဆုံးစားဝတ် နေရေးနဲ့ အများအကျိုးဆောင်သူဖြစ်လို့ ပစ်ထားခြင်းပဲ။ အခွင့်ကြုံတဲ့အခါ တရားမေး မင်္ဂလာဟာ အရိယတရား မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်းပဲ။ လုံ့လထုတ် မင်္ဂလာဟာ အရိယ တရားနဲ့စပ်ပြီး လုံ့လထုတ်ခြင်းပဲ။ လွတ်လပ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း မင်္ဂလာဟာ ဘုံသုံးပါး

ကံတွေက လွတ်တာ ကျင့်ခြင်းပဲ၊ အရိယသစ္စာကို ကြည့်ခြင်းမင်္ဂလာဟာ မဂ္ဂနဲ့ ဒုက္ခတွေကို အထပ်ထပ်ရှုခြင်းပဲ၊ လွတ်ရာရောက်ခြင်းမင်္ဂလာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေရဲ့ လွတ်ရာ ရောက်ခြင်းပဲ။

လောကဓံမတုန်လှုပ်ခြင်းမင်္ဂလာဟာ လောကဓံတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ရဲ့ ဧရာမရုဏတွေ ဖြစ်တာသိလို့ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ မဖြစ်တာဘဲ၊ မစိုးရွံ့တာမင်္ဂလာလည်း ဒီလိုပဲ၊ မငြိစွန်းတဲ့မင်္ဂလာလည်း ဒီလိုပဲ၊ လောကဓံဘေးကင်းတဲ့မင်္ဂလာလည်း တဏှာ ဥပါဒါန အဝိဇ္ဇာတွေ မပေါက်တော့လို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ မဖြစ်တော့ဘဲ ဘေးကင်းတာပဲ။

မင်္ဂလာဖြစ်ဖို့အကျင့်တွေကို အပြေးအလွှား အနက်ကောက်ပြခဲ့တာပဲ၊ အရိယမဂ္ဂတရားအဖြစ် သိသာရုံပေါ့၊ ဒီအရိယမဂ္ဂတရားတွေ ကျင့်လို့ ဖြစ်တာဟာ မင်္ဂလာဆိုတော့ မင်္ဂလာဟာ ဒုက္ခနိရောဓပဲပေါ့။

ဒါကြောင့် မင်္ဂလာဟောကြားချက် နိဂုံးမှာ ဒီလို အရိယမဂ္ဂတွေကျင့်ရတာကြောင့် **“သဗ္ဗတ္ထ မပ္ပရာဇိတာ”** လို့ ဟောတာပဲ၊ နေရာတိုင်းမှာ ရန်သူရဲ့ အောင်ပွဲခံတာ မခံရဘူးလို့ပဲ၊ **“သဗ္ဗတ္ထ သောတ္ထိ”** အားလုံးမှာ ကောင်းမြတ်တာတွေ တည်မယ်လို့ပဲ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာဟာ မကောင်းဆိုးရွားဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ငြိမ်းတာပဲ ဖြစ်တယ်၊ ဒါတွေငြိမ်းရင် ကောင်းမြတ်တာတွေ တည်တာပဲပေါ့။

- (၁) မင်္ဂလာက နိရောဓအရိယသစ္စာ၊
- (၂) မင်္ဂလာဖြစ်အောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်တွေက မဂ္ဂအရိယသစ္စာ၊
- (၃) အမင်္ဂလာက ဒုက္ခအရိယသစ္စာ၊
- (၄) အကျင့်မှားတွေ ကျင့်တာက အမင်္ဂလာဖြစ်လို့ သမုဒယအရိယသစ္စာတွေပဲ။

လူ့လောကဟာ မင်္ဂလာတရားတွေကို အကြိမ်ရာထောင်ချီပြီး ကြားနာဖူးကြပေမယ့် မင်္ဂလာအကျိုးကို မရကြဘူး၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ရတာလဲဆိုတော့ မင်္ဂလာဖြစ်မယ့် အကြောင်း မဂ္ဂတွေကို ကျင့်ပွားရကောင်းမှန်း စိတ်နှလုံးမထားကြလို့ဘဲ၊ ဒီလိုဖြစ်တာဟာ ဒီမင်္ဂလာ ဖြစ်စေတဲ့ အကျင့်တွေဟာ အရိယမဂ္ဂဖြစ်တာ မသိကြလို့ဘဲ၊ အရိယမဂ္ဂကို မသိကျိုးကျွံ ပြုထားတော့ ဈေးကဝယ်လာစ ဝင်းလက်နေတဲ့ ကြွေခွက်ကို ပစ်ထားရင် များစွာမကြာခင် မည်းညစ်သွားသလို မင်္ဂလာဖြစ်မှာတွေ ပစ်ထားတော့ အမင်္ဂလာဖြစ်ဖို့

၁၇၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

မကြုံသေးရင် အမင်္ဂလာမဖြစ်သေးပေမယ့် ဖြစ်ဖို့နဲ့ကြုံပြီဆိုရင် အမင်္ဂလာသမုဒယ အရိယသစ္စာတွေ ပွားတော့တာပဲ။ ဒီတော့ အမင်္ဂလာဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာတွေ ဖြစ်ကြတော့တာပေါ့။ အရိယာဖြစ်တဲ့ ဘုရားဟာ အရိယသစ္စာကို သစ္စာခံသူဖြစ်တော့ အရိယသစ္စာကို သစ္စာဖောက်တဲ့ သမုတိသစ္စာတရား၊ ပရမတ္ထသစ္စာတရားတွေဖြစ်ဖို့ မဟောတာ အသေအချာ ဖြစ်ကြောင်း သိဖို့လောက် ပြောခဲ့တာပဲ။

ဒီပြောချက်ဟာလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြောချက်အကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၅၁) ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်း (၅၂) ခုမြောက်အချက်

ကျွန်ုပ်၏ ဒုမင်္ဂလ နှင့် သုမင်္ဂလ အမြင်

လူ့လောကမှာ လူတွေစုဝေးပြီး ဆောင်ရွက်ကြရတဲ့အမှုတွေ အများကြီးရှိတာ တွေ့နေကြရတယ်။ အကျဉ်းချုပ်ပြောရင်တော့ နှစ်ပါးပဲပေါ့။ “သာမူ နဲ့ နာမူ ” လို့ခေါ်တဲ့ နှစ်မျိုးပဲ။ အဲဒီအမှုတွေကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက ခေါ်ကြတဲ့ နာမည်တစ်မျိုး ရှိတယ်။ အဲဒါက “ ဒုမင်္ဂလ နဲ့ သုမင်္ဂလ ” ပဲ။ “ ဒုမင်္ဂလ ” ဆိုတာ နာမူရဲ့အမည်ဖြစ်ပြီး သုမင်္ဂလ ကတော့ သာမူရဲ့ အမည်ပဲ။ စုပေါင်းပြီး လုပ်ကြရတဲ့ အမှုဆောင်ရွက်ပွဲကို မင်္ဂလာပွဲလို့ ပြောလိုပုံပဲ။

မင်္ဂလာဆိုတာ မင်္ဂလသုတ္တန်မှာ “ သဗ္ဗ ပါပ ဝိနာသန ” လို့ ပြေထားရတော့ မင်္ဂလာဟာ “ မကောင်းမှုအားလုံးကို ဖျက်ဆီးမှု ” လို့ ဆိုရမှာပဲ။ နာမူကို လူတွေ ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်ကြရတဲ့ပွဲဟာ ဘယ်လို မင်္ဂလာဖြစ်လို့လဲ။ မကောင်းမှုခပ်သိမ်းကို ဖျက်ဆီးတာ ဖြစ်လို့ပဲပေါ့။ ဒီအမေးကို ဖြေကြည့်ကြပေါ့။ နာမူမှာ လူအများ ပွဲအဖြစ် စုဝေးဆောင်ရွက် ကြတာ မကောင်းမှုပွားဖို့လား၊ မကောင်းမှုကို ဖျက်ဖို့လား။

နာမူကို လူများအနေနဲ့ ပွဲလမ်းအဖြစ် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြတာဟာ မကောင်းတာတွေဖြစ်ဖို့ လုံးဝကို မဟုတ်တာဘဲ၊ မကောင်းမှုတွေ ဖျက်ဆီးဖို့တွေပဲ၊ မကောင်းမှုကို ဖျက်ဆီးမှု (သဗ္ဗပါပဝိနာသန)ဖြစ်တော့ နာမူဟာလည်း မင်္ဂလာမဟုတ်ပေ။ အဲဒီမင်္ဂလာကို နာတဲ့အမှုရဲ့ မင်္ဂလာဖြစ်လို့ “ဒုမင်္ဂလ”လို့ ခေါ်ကြတာပဲ။ ဒုမင်္ဂလကို မကောင်းတဲ့မင်္ဂလာလို့ မပြန်ဆိုမိဖို့ လိုတာပေါ့။ အဲဒီလိုပြန်ဆိုရင် အမင်္ဂလာ - မင်္ဂလာမရှိတဲ့အမှုလို့ ဖြစ်သွားမှာပဲ။

ဒုမင်္ဂလ ဆိုတာရဲ့အနက်ဟာ အဲဒီလိုမဟုတ်တာဘဲ၊ မကောင်းတဲ့အရာမှာ မကောင်းမှုအားလုံး ပျက်စီးအောင်လုပ်လို့ပဲ။ ဒါကြောင့် ဒုမင်္ဂလ လို့ဆိုတာပဲ။ ဒီတော့ သာမူဖြစ်ဖြစ်၊ နာမူဖြစ်ဖြစ် လူသူအများဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်ရတဲ့ပွဲတွေဟာ မင်္ဂလာပွဲတွေလို့ ပြောရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီနေ့ လူသိများတာကတော့ ထိမ်းမြားပွဲတစ်ခုကိုပဲ မင်္ဂလာပွဲလို့ အသိများကြတယ်။ လူစုလူဝေးနဲ့ ဆောင်ရွက်တာတွေဟာ မင်္ဂလာတွေပဲ၊ ကောင်းဖို့လုပ်ကြတာတွေဖြစ်လို့ပဲ။

ဒီမင်္ဂလာပွဲတွေ ဆောင်ရွက်ကြတာနဲ့စပ်ပြီး မင်္ဂလာအနှစ်သာရ ပျောက်နေတာ အကြောင်း ပြောချင်လို့ ဒီအကြောင်း ပြောလာတာပဲ။ လူတွေဟာ ခေတ်အမျိုးမျိုးတွေ ပြောင်းလဲဒဏ်တွေ ခံရတာနဲ့ လူမှုရေး စီးပွားရေး အုပ်ချုပ်ရေး အစစတွေ မတူတာကြောင့် မင်္ဂလာပွဲရဲ့ အနှစ်သာရ မမြင်ဘဲ မင်္ဂလာပွဲကျင်းပကြတာတွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒါကိုမြင်သူမှာ တာဝန်ရှိတာဆိုတော့ ဒီအကြောင်းကို တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ပြရမှာပဲ။

ကျွန်ုပ်၏ အသုဘရှုပွဲ အပေါ် မင်္ဂလာ အမြင်

ဒုမင်္ဂလဖြစ်တဲ့ အသုဘရှုပွဲ ဆိုပါတော့၊ “ တစ်ကျောင်း တစ်ဂါထာ၊ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်း ” ဆိုတဲ့အတိုင်း ဓလေ့ထုံးစံတွေ တစ်နေရာနဲ့တစ်နေရာ ခြားနားကြတာတွေရပေမယ့် တူညီတာတစ်ခုရှိတာလည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက သရဏဂုံတင်တယ် ဆိုတာပဲ။ အသုဘ သရဏဂုံတင်တယ် ဆိုတာပဲ။ အသုဘ သရဏဂုံတင်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လို လုပ်တာလဲ။ အဲဒါရဲ့ အဖြေကတော့ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ်တာကို သရဏဂုံခေါ်တာပဲ။

အသုဘကို ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ်မှုပေါ် တင်လို့ အသုဘသရဏဂုံတင်တယ်

၁၇၄ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ခေါ်တာလား၊ ဒီလို သူများကစွဲတင်ပေးလို့လည်း ရတာ မဟုတ်တာဘဲ၊ အသုဘကလည်း စိတ်မရှိတော့တာဆိုတော့ သရဏဂုံဆောက်တည်ချင်တဲ့ စေတနာပေါ်လို့ မရတာဘဲ၊ ဒီတော့ သရဏဂုံတင်ရဲ့ အနက်ကို ဘယ်လိုဖော်မလဲ။

အသုဘရှုတာမှာ သရဏဂုံတင်တာက အနှစ်သာရအဖြစ် နေရာယူသွားတော့ အသုဘရှုတာရဲ့ အနှစ်သာရကို လူတွေမလိုက်တတ်ဖြစ်ပြီး ရေအိုးခွဲတာတို့ မီးငြိမ်းတာတို့ အိပ်ယာပြင်တာတို့ နောက်မလာဖို့ခဲပစ်တာတို့ အစစထင်ရာမြင်ရာတွေက ဓလေ့တွေ ထုံးစံတွေအဖြစ် နေရာယူလာတာ ခံကြရတာပဲ။

ဒါတွေက လွှမ်းမိုးခံကြရတော့ အသုဘ ရှုတာရဲ့ အကြောင်းအရင်းဟာ ဘာဖြစ်တယ်လို့ လူတွေ မစိစစ်နိုင်ကြတော့တာဘဲ၊ အသုဘရှုပွဲမှာ ဘုန်းကြီးပါတာဟာ ရပ်ရွာရဲ့ခေါင်းဆောင်ထဲကဖြစ်လို့ ပါရမှာပဲ၊ လှူတာကလည်း အလှူခံရသူဖြစ်လို့ လှူတာပဲ၊ အမျှပေဖို့ လှူတာ မဟုတ်ရမှာဘဲ၊ ဒါပေမယ့် အသုဘပွဲမှာ ဘုန်းကြီးလှူပြီး အဲဒီကုသိုလ်ကို သေသူအတွက် အမျှပေးတာက ပဓာနနေရာမှာ ရှိနေတယ်။

ဒီဓလေ့ထုံးစံဟာ ဘယ်ကာလကစခဲ့တယ် မသိပေမယ့် ဘုရားလက်ထက်က တော့ မရှိတာ အသေအချာပဲ၊ ဒီစကားက ဒီဓလေ့ပယ်ဖို့ ပြောတာမဟုတ်ဘဲ အသုဘ မင်္ဂလာရဲ့ ပင်မအနှစ်အရသာ ပျောက်တာပေါ်ဖို့ ပြောတာပဲ၊ တခြား ဘာသာတွေမှာလည်း လူသေသင်္ဂြိုဟ်ပွဲတွေမှာ ဘာသာတရားတွေကို ဒီလိုပဲ သွင်းထားကြတာပဲ၊ ဒါကြောင့် လူသေသင်္ဂြိုဟ်မင်္ဂလာရဲ့ ပင်မအနှစ်အရသာကို လူတွေ စိတ်နှလုံးမမူနိုင်ကြတော့တာဘဲ တွေ့ရတယ်။

တကယ်တော့ လူသေသင်္ဂြိုဟ်တာဟာ လူတွေ အသိအမှတ်ပြုဖို့ လိုတာပဲ၊ အထူးအားဖြင့် အရင်းဆုံး သက်ဆိုင်သူက အသိအမှတ်ပြုဖို့ လိုတာပဲ၊ ဒါကြောင့် အဝေးရောက် နေပေမယ့် ရောက်လာနိုင်တဲ့အနေအထားရှိရင် အဲဒီရက်အထိ စောင့်ကြရတာပဲ၊ အခုခေတ်မှာ အဲဒါကို စိတ်မရှည်တဲ့ ဆေးဆရာကြီးတစ်ယောက်က သေရင်နေ့ချင်းချ ရမယ်လို့ ထုံးစံလုပ်လို့ အဲဒီရွာမှာချကြတာကို ပြောင်ကြတဲ့စကားတစ်ခု ကြားဖူးတယ်၊
“ အဲဒီရွာ ရောက်လို့ရှိရင် ဧရပ်ပေါ်အိပ်ပြီး အပန်းမဖြေကြနဲ့၊ အိပ်ပျော်သွားရင် သေပြီဆိုကာ ဆွဲပြီး မြေမြှုပ်ချပစ်တာ ခံရလိမ့်မယ် ” လို့ပဲ။

လူသေကို ဘာလုပ်ဖို့ ထားမှာလဲဆိုပြီး လုပ်တာဖြစ်မှာပဲ။ အဲဒီထက်ဆိုးတာလည်း ရှိတာ ကြားရဖူးတယ်။ တရားသမားကြီး တစ်ယောက်ဟာ သူ့သားဆေးရုံမှာ သေတာကို ရွာပြန်ယူလာတာ ရွာမရောက်ခင် ရွာရဲ့သင်္ချိုင်းရောက်တော့ သားသေတင်လာတဲ့ လှည်းကို အရပ်ခိုင်းပြီး သင်္ဂြိုဟ်တယ်လို့ သိရတယ်။

သေသူမှာ မသေမီက ချစ်ကြည်ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးကြသူတွေ ရှိမှာပဲ။ သူတို့တွေဟာ ဦးနှောက်ရှိသူတွေဆိုတော့ သူတို့ဦးနှောက်တွေထဲမှာ သေသူကို ထည့်ထားကြသူတွေလည်း မျက်စိထဲ အမှိုက်ဝင်ခံရတာလို သေသူပျောက်သွားပြီဆိုရင် ဟိုမှာဒီမှာ မြင်ယောင် ကြားယောင်တွေ ဖြစ်ကြမှာပဲ။

“ ညအခါ လသာသာ ရွာနောက်က ခွေးဟောင်ရင် ဖိုးမောင်လာပြီ ” ဆိုတာ ဖွဲ့ထားတဲ့ကဗျာရှိတာပဲ။ ဖိုးမောင်က မိုးကြီးချုပ်မှ အလုပ်ကပြန်လာရင် ရွာကင်းက ပိတ်ထားတဲ့တံခါးဖွင့်ဖို့ အချက်ပေးတာကို လူဆိုးတွေကသိပြီး တံခါးဖွင့်အောင် ဖိုးမောင်အလာစောင့်ပြီး အချက်ပေးခိုင်းတာကို ဖိုးမောင်က ငြင်းတဲ့အတွက် လူဆိုးတွေက ဖိုးမောင်ကို သတ်ပစ်ကြလို့ လူတွေစိတ်ထဲ ဖိုးမောင်အစွဲ ဖော်ပြတဲ့ လူကောင်းကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ ကဗျာပဲ။

သေသူဟာ သူ့ကိုချစ်ကြည် ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးသူတွေရဲ့ ဦးနှောက်ထဲမှာအထိ သေဖို့ လိုတာပဲ။ ဒါကလည်း သေသူကို အသုဘရှုတဲ့ အကြောင်းတစ်ချက်ပဲ။ အသုဘရှုခြင်းရဲ့ နောက်အကြောင်းတစ်ချက်လည်း ရှိတယ်။ ဒီအချက်က ပဓာန အကျဆုံး အချက်ပဲ။ အဲဒါက သေသူဟာ တရားဝင်တဲ့ သေခြင်းနဲ့သေတယ်ဆိုတာကို ချစ်ကြည်ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးကြ သူတွေက အသိအမှတ်ပြုဖို့ပဲ။

ဒါကြောင့် အသုဘရှုတာရဲ့ နာမည်တစ်မျိုးကို အရပ်တစ်ခုက မသာမေးတယ်လို့ သုံးတာ သိရတယ်။ မသာမေးသွားသူကို ဘယ်လိုမသာကို မေးမှာလဲ ပြောကြည့်တော့ မဖြေတတ်ဘဲ မသာအိမ်သွားပြီး မျက်နှာပြတာပေါ့လို့ ဖြေတယ်။ တကယ်တော့ သေသူဟာ သေပြီဖြစ်ပေမယ့် သေပုံသေခင်းကို သိပြီး သေတာကို လက်ခံနိုင်ဖို့ မသာမေးတယ်ဆိုတဲ့ အသုဘရှုရတာပဲ။

အသုဘရှုတယ်ဆိုတာ သေသူရဲ့ သေပုံသေခင်းကို လေ့လာကြည့်ရှုတာရဲ့ နာမည်ပဲ။

၁၇၆ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အိမ်သား တစ်ယောက်သေတာကို သေသူကျောနှေးမပျက်ခင် သူ့အိမ်သား တစ်ယောက်က ကျောပိုးပြီး သင်္ဂြိုဟ်သွားမြှုတ်ရင် ကိစ္စပြီးတယ် ထင်ရပေမယ့် မပြီးတာ တွေ့ရမှာ မလွဲဘဲ။ သေသူနဲ့ချစ်ကြည်ကျွမ်းဝင် ရင်းနှီးသူတွေက သေသူကိုမတွေ့ပါလား၊ ဘယ်သွားလဲ၊ တရားဝင်သေတာမှ ဟုတ်ရဲ့လား၊ သတ်ပစ်လိုက်ကြတာလား၊ ကြိုးဆွဲချ လို့လား၊ အဆိပ်တိုက်လို့လား၊ အစိုးရနားရောက်ပြီး တရားစွဲခံရတာအထိ ပြဿတေ တက်နိုင်တာပဲ။

ဒီတော့ နောက်ဆုံး အသုဘရှူအခမ်းအနားဟာ အမျှဝေ ကြေးစည် ထုတာနဲ့ ပတ်သက်အောင် ပြောလို့မရတာဘဲ။ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးက အသုဘရှူကြတဲ့ ဘယ်ဘာသာဝင် လူကြီးလူကောင်းတွေ ဦးဆောင်တာမှာ မဆိုပေါ့။ ပရိသတ်ထံ သေသူကို မြှုပ်နှံဖို့ခွင့်တောင်းစကား ပြောရမှာပဲ။

“သေသူဟာ ဘယ်သူ၊ နာမည်က ဘယ်သူ၊ အသက်က ဘယ်လောက်၊ မိဘတွေက ဘယ်သူတွေ၊ ဘာဖြစ်လို့ ဘယ်နေ့အချိန်က သေခဲ့တယ်၊ မယား၊ လင်၊ သားသမီး ရှိရင်လည်း အဲဒါတွေပါ သူ့အရည်အချင်းကောင်း အရည်အချင်း ပျက်လည်း ကြေငြာပြီး ကောင်းတာတွေ ဂုဏ်ပြုလို့၊ မကောင်းတာတွေ ခွင့်လွှတ်ကြကာ အကြောင်းတစ်စုံ တစ်ရာမရှိရင် မြေမြှုပ်မီးဖုတ်ကြဖို့ သဘောတူပေးကြပါ”ဆိုပြီး ဆိတ်ငြိမ်းခြင်း ဖြင့် ဆန္ဒပေးတာ ရယူပြီး မြေမြှုပ်ကြရမှာပဲ။

ဒီလူသေမှုဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့အဖြစ်ထဲကနေပြီး ဂုဏ်ပြုခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ သေခြင်းအကြောင်းကို နားလည်ခြင်း၊ တတ်နိုင်ရင် နောင်မှာ ဒီလိုရောဂါမျိုးနဲ့ မသေအောင် အခြေအနေကို ညှိနှိုင်းဖန်တီးနိုင်ခြင်း၊ ညီညွတ်ခြင်း အစစကောင်းခြင်းတွေ ဖြစ်စေတဲ့အတွက် မင်္ဂလာတွေ ဖြစ်တာပဲ။ မကောင်းမှုမှာ ဖြစ်တဲ့မင်္ဂလာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီမင်္ဂလာကတော့ ‘ဒုမင်္ဂလာ’ ဖြစ်တယ်။

လမ်းဟောင်းပေါ်တွင် လမ်းသစ်ထွင်ကြရာက လမ်းသစ်က ပန်းတိုင်ပျောက်ရင် လမ်းသစ်ဖယ်ရှား လမ်းဟောင်းသွားကြဖို့ လုပ်ရမှာပဲ။ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာကို အဓိပ္ပာယ် ရှိမှန်း မသိခင်ကလုပ်ကြပြီး အဓိပ္ပာယ်မရှိတာသိပြီးရင် အဓိပ္ပာယ်မရှိတာဟာ နောက်ထပ် အဓိပ္ပာယ်မရှိတာတွေဘဲ ပေါက်ဖွားစေလို့ နောက်ဆုံး အဓိပ္ပာယ် ဘာမှ မသိတာတွေချည်း

အဖြစ်ခံကြရတာမျိုး မဖြစ်ကြရလေအောင် အဓိပ္ပာယ်ရှိတာကလေးက လက်မလွှတ်အောင် အရအမီ ဖမ်းဆုပ်ထားကြရမှာပဲ။ ဒီအဓိပ္ပာယ်ရှိတာက နောက်ထပ်အဓိပ္ပာယ်ရှိတာတွေကို ပေါက်ဖွားစေလို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ လောကကြီး ဖြစ်လာမှာပဲ။ ဒါက ဒုမင်္ဂလာတွေထဲက တစ်ခုပဲ။ တခြား ဒုမင်္ဂလာတွေလည်း ဒီလိုပဲ အနက်ရှာရမယ်။

ကျွန်ုပ်၏ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပွဲ အပေါ် မင်္ဂလာ အမြင်

သုမင်္ဂလတွေလည်း အများအပြား ရှိတယ်။ မွေးနေ့မင်္ဂလာ၊ နေလပြမင်္ဂလာ၊ ခေါင်းဆေးမင်္ဂလာ၊ ရှင်ပြုအလှူမင်္ဂလာ၊ လက်ထပ်မင်္ဂလာ၊ အိမ်သစ်တက်မင်္ဂလာ အစစပဲ။ သုမင်္ဂလ အမှုတစ်ခုကို ဝေဖန်ပြရမယ်။ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလို့ ဒီနေ့ခေါ်နေကြတဲ့ ထိမ်းမြန်းမင်္ဂလာ အကြောင်းပဲ။ နာမည်ကိုစပြောရင် ‘ထိမ်း’ ဆိုတာ အသိအမှတ်ပြု တာဖြစ်ပြီး ‘မြန်း’ ဆိုတာ အိမ်ထောင်အဖော်အဖက်အဖြစ် ပြောင်းလဲတာပဲ။ ထိမ်းမြန်းဟာ ဒီအနက် နှစ်ခုပေါင်းရဲ့ နာမည်ပဲ။

ဒီပွဲကို မင်္ဂလာဆောင်ပွဲလို့ ဒီနေ့ခေါ်နေကြတာပဲ။ ဘယ်သူက ဒီနာမည်ကို စသုံးခဲ့ တယ်တော့ မသိဘူး။ ပုဂံခေတ်ကတော့ ဒီပွဲကို “ပန်းဦးလွှတ်ပွဲ”လို့ ခေါ်တဲ့ပုံ ရှိတယ်။ “လက်ထပ်ပွဲ စုလျှားရစ်ပတ်ပွဲ”လို့ ခေါ်တဲ့ပုံ ရှိတယ်။ လက်ထပ်ပွဲ စုလျှားရစ်ပတ်ပွဲတွေလည်း ခေတ်တွေအလိုက် ခေါ်ကြပုံရှိတယ်။

အဲဒီနာမည်တွေ ပြောချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီပွဲကို ဘယ်လို မင်္ဂလာဖြစ်စေတာကို ပြောလိုတာပဲ။ ဘယ်ဒေသက ဘယ်လူမျိုးတွေ ဒီပွဲကို ဘယ်လိုပြီးမြောက်အောင် လုပ်တာ တည့်မတ်သလား၊ လွဲချော်သလား မသိပေမယ့် ဗမာတွေကတော့ လွဲချော်တာ တွေ့ရတယ်။ ဓလေ့ထုံးစံတွေ လိုက်ကြတာဆိုတော့ ဒီလို ဖြစ်တာပဲ။

ဓလေ့ဟာ လွဲတတ်ကြောင်း ပုဏ္ဏား တစ်ယောက်ပြောတဲ့ ပုံပြင်ကလေးတစ်ခု ကြားဖူးတယ်။ ရှေးအခါက ဒီသာပါမောက္ခတစ်ဦးဟာ တပည့်များကို လက်ခံပြီး ပညာ သင်ပေးနေစဉ်မှာ သမီးတစ်ယောက်ကို မင်္ဂလာဆောင်ပေးတယ်။ အဲဒီပွဲလာကြသူတွေကို စားကောင်းသောက်ဖွယ်တွေနဲ့ ဧည့်ခံနေတဲ့အခါ အိမ်မှာကြောင်မကြီးက မွေးထားတဲ့ကြောင်

၁၇၈ ဘုရားကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

ကလေးတွေဟာ ဟိုစားပွဲခန့်တက် ဒီစားပွဲခန့်တက် လုပ်တာကို ဆရာကြီးက မြင်တော့ ကြောင်ကလေးတွေစုပြီး ခြင်းတစ်ခုနဲ့ အဲဒီပွဲထဲမှာပဲစုပြီး အုပ်ထားစေတယ်။ မင်္ဂလာဆောင်ပြီးမှပဲ ကြောင်ကလေးတွေကို ဖွင့်ပေးစေတယ်။

နောက်တစ်နှစ် ဒုတိယသမီး မင်္ဂလာဆောင်မှာလည်း ဒီလိုပဲ၊ တတိယနှစ် တတိယသမီး မင်္ဂလာဆောင်မှာလည်း ကြောင်ကလေးတွေ ပေါက်တာ ကြုံတော့ ဒီလိုပဲ လုပ်စေတယ်။ တပည့်တွေ ပညာစုံလို့ ကိုယ့်ရပ်ပြန်ပြီး ဒီလို မင်္ဂလာဆောင်ပွဲ ဦးစီးရတဲ့အခါ ကျမ်းစာက အင်္ဂါတွေနဲ့ ညီအောင်ဆောင်ရွက်သလို ကြောင်ပေါက်ကလေးတွေ အရှာခိုင်းပြီး ခြင်းအုပ်ကာ မင်္ဂလာအခမ်းအနားတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်အောင် စီစဉ်ကြတာပဲ။ ဒါက ကျမ်းထဲ မပါပေမယ့် သူတို့ ဒီသာပါမောက္ခလုပ်တဲ့ အချက်တစ်ချက်ဖြစ်လို့ လုပ်တာပဲ။ “ပုဏ္ဏား မင်္ဂလာဆောင်ရင် ကြောင်ခြင်းအုပ်တာ ပါရတယ်” ဆိုတဲ့စကားပုံပဲ။

ဒီပုံကိုကြည့်ပြီး ထုံးစံလေ့တွေဟာ အသိမဲ့သူတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်ဖြစ်တာ သိသာတာပဲ။ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာမှာ သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတွေက လှပတဲ့ အဝတ်အစားတွေ ဆင်မြန်း ထားကြပြီး ယှဉ်တွဲထိုင်ကာ ဘိသိက်ဆရာက ဘိသိက်သွန်းတယ်ဆိုတာ လုပ်တာပဲ။ ဖိတ်ကြားထားတဲ့ ချစ်ခင်ကြွမ်းဝင် ရင်းနှီးကြသူတွေက လက်ဖွဲ့ပစ္စည်းတွေပေးတဲ့ ဌာနမှာ ပေးကြတာပဲ။

သူတို့သားနဲ့ သူတို့သမီးက အဲဒီသူတွေကို ဧည့်ခံကျွေးမွေးတာ လုပ်တာပဲ။ ဖိတ်ပေမယ့် လက်ဆောင်ပဲ လာသူလည်း လာတာပဲ။ လာပြီးကျွေးတာစားကာ ပြန်ကြတာပဲ။ အဲဒါနဲ့ ထိမ်းမြန်းတာလည်း ပြီးတာပဲ။ အဲဒီနေ့ စောစောမှာ ဘုန်းကြီး ဆွမ်းကပ်တာလည်း လုပ်သေးတယ်။ တောရွာတွေမှာ အဲဒါတောင် လုပ်ပုံ မရဘူး။

တကယ်တော့ ထိမ်းမြန်းမင်္ဂလာဖြစ်ဖို့ ထိမ်းမြန်းပေးသူတွေက အဖိတ်ကြားခံပြီး ဒီပွဲကို တက်ရောက်လာသူတွေ ဖြစ်ရမှာပဲ။ ပရိသတ် ငြိမ်ပြီဖြစ်တဲ့အခါမှာ လိမ်မာကျွမ်းကျင်တဲ့ စကားပြောတတ်သူက “သူတို့သား သူတို့သမီးတို့ရဲ့ အမည်၊ အသက်၊ ဂုဏ်ရည် မိဘတွေကို ပြောပြပြီး ဒီသူနှစ်ဦးဟာ အိမ်ထောင်အဖော်အဖက်အဖြစ် ပေါင်းသင်း နေထိုင်လိုကြကြောင်း၊ ဒါကို အကြောင်းမညီတာ တစ်စုံတစ်ရာမရှိရင် ကြွရောက် လာကြတဲ့ ပရိသတ်က ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းဖြင့် ခွင့်ပြုကြောင်း ပြပေးကြပါ”လို့

ပန်ကြားစကား ပြောရမှာပဲ။ ငြိမ်သက်နေကြရင် ဒီပရိသတ်က ဒီသူနှစ်ဦးကို လင်မယား အိမ်ထောင်ဖက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလိုက်ပါတယ်လို့ ဆက်ကြေညာပေးရမှာပေါ့။

အဲဒီလိုအသိအမှတ်ပြုပေးကြလို့ ဖြစ်သွားတဲ့ ဇနီးမောင်နှံက ပရိသတ်ကို မျက်နှာမူပြီး မတ်တပ်ရပ် လက်အုပ်ချီလိုက်တာနဲ့ ဒီပွဲပြီးရမှာပဲ။ စားသောက်ပွဲတွေကို ပြီးမှ ကျွေးမွေးတာကို ဇနီးမောင်နှံက လိုက်လံညှော်ခံတာလုပ်ရမှာပဲ။ လင်မယားဖြစ်တဲ့ အချိန်နာရီတွေတောင် မှတ်လို့ရတာပဲ။ မှတ်ချက်လည်း ပါနိုင်တာပဲ။

ဒီပရိသတ်မှာ ဘုန်းကြီး ဒီလိုဆန္ဒယူနေချိန်မှာတော့ ပရိသတ်က အဝင်အထွက်မရှိဖို့တော့ ဂရုစိုက်ရမှာပေါ့။ ဇနီးမောင်နှံက သူတို့ဟာ ဇနီးမောင်နှံဖြစ်တာကို မိတ်ဆွေတွေကို ခေါ်ပြတာမဟုတ်ဘဲ အဲဒီမိတ်ဆွေ ပရိသတ်က သူတို့နှစ်ဦးကို ဇနီးမောင်နှံလို့ အသိအမှတ်ပြုပေးလိုက်လို့ ဇနီးမောင်နှံဖြစ်တာ သိရမှာပဲ။

ကိုယ်က ပရိသတ်ကို ဇနီးမောင်နှံဖြစ်ကြောင်းခေါ်ပြတာ မဟုတ်ဘဲ ပရိသတ်က ဇနီးမောင်နှံဖြစ်အောင် လုပ်ပေးလိုက်တာပဲ။ ဇနီးမောင်နှံဟာ ကိုယ့်ဟာကို လုပ်တာဆိုရင် ကိုယ်မလိုရင် ကွဲမယ်။ လိုရင် ပေါင်းမယ်လို့ ဖြစ်တာပဲ။ သူများတွေက အသိအမှတ်ပြု ပေးထားတာဆိုရင် အဲဒီလို လွယ်လွယ်အတွေးမျိုး ပေါ်စေမှာ မဟုတ်ဘူး။

မင်္ဂလာဆောင်တာရဲ့ ပဓာနအချက်ဟာ ဖိတ်ကြားခံရတဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ တညီတညွတ် ဇနီးမောင်နှံအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုတာ ယူတာက ပဓာနပဲ။ တခြားအခမ်းအနားတွေဖြစ်တဲ့ လက်စွပ်လဲတာတွေ လက်ထပ်ပြီး ရေလောင်းတာတွေ အစားအသောက်နဲ့ ဧည့်ခံတာတွေက အရံတွေပဲ။ အရံတွေနဲ့ မင်္ဂလာဆောင်ပြီးတာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာဘဲ။ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာ လုပ်ရင် အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ လူတွေ ဖြစ်ကြမှာပဲ။ ဒီလိုမဖြစ်ဖို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ပွဲလမ်းကျင်းပ ကြရမှာပဲ။ တခြား ဒုမင်္ဂလာ သုမင်္ဂလ ပွဲတွေလည်း ပဓာန အနှစ်သာရ အရအမီ ရှာဖွေ ဆောင်ရွက်ကြမှာပဲ။

ဒီအကြောင်းကလေးပြချက်ကလည်း ကျွန်ုပ်ကို ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအကြောင်းဟာလည်း ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေထဲက (၅၂)ခုမြောက်အကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

၁၈၀ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

နိဂုံးပိုင်း

ကျွန်ုပ် အလိုလားဆုံး အရာ

ကျွန်ုပ် ငယ်ရွယ်စဉ်က လွတ်လပ်ခြင်းဆိုတာကို မသိ၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်ုပ် အလိုလားဆုံးအရာဟာ လွတ်လပ်မှု ဖြစ်တယ်။ မသိဘဲ ဘာကြောင့်လိုချင်တာလဲဆိုရင် ဖိစီးတာတွေ ကြောက်လို့ပဲ။ ဘာတွေက ဖိစီးလို့လဲရဲ့ အဖြေကတော့ အလုပ်တွေပဲ။ မလုပ်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်တာ အချိုးမကျလို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်ရတာ ပင်ပန်းလို့ဖြစ်ဖြစ် အလုပ်တွေက ဖိစီးတယ်။ အဲဒါတွေက လွတ်လပ်ချင်တာပဲ။

အမေ့ဆီကရတဲ့ လွတ်လပ်မှု

ဒီလို လွတ်လပ်ချင်တာကတော့ အမေ့ကျေးဇူးကြောင့်ပဲ။ ဘာလုပ်လို့မှ အမေ့ မျက်နှာ ချုံ့မပြဘူး၊ ညှိလည်း မပြဘူး၊ ဘာမလုပ်လို့မှလည်း ဒီလိုပဲ အမေ့မျက်နှာချုံ့တာ ညှိတာ မပြဘူး။ အမေ့က စားစရာရှိတာ ကျွေးတယ်၊ ဝတ်စရာရှိတာ ပေးတယ်၊ ပြီးတော့ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်လုပ်တယ်။ ချော့မြူနေတာ ခြိမ်းခြောက်နေတာ လုပ်ဖို့သူမှာ အချိန်မရှိဘူး ဆိုတဲ့ပုံစံမျိုးပဲ။

အမေ့ရဲ့ဒီကျေးဇူးကြောင့် အမေ့နဲ့ တစ်လောကလုံးကို ချစ်စရာလို့ မသိဘူး။ မုန်းစရာလို့လည်း မသိဘူး။ လွတ်လပ်နေတယ်။ အဲဒါက ကျွန်ုပ် တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖုံးအုပ်နေတယ်။ အမေ့အိမ် တံစက်မြိတ် အပြင်ဘက်ထွက်ရတော့ အဲဒါ ငတ်တော့တာပဲ။ ဖိစီးတာမျိုးတွေ ခံရတယ်။

ဖိစီးတာတွေကို ရှောင်လွှဲနိုင်ဖို့ အလုပ်တွေ မျိုးစုံအောင် လုပ်ရတယ်။ အဲဒီအလုပ် တွေမှာ မပျော်မွေ့ဘူး။ ဖိစီးတာတွေက လွတ်ချင်လို့သာ လုပ်ရတာပဲ။ မြန်မြန်လွတ်အောင် များများ လုပ်တယ်။ လုပ်ချင်စိတ်နဲ့လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်ချင်စိတ်နဲ့ လုပ်တာပဲ။ ဒီတော့ အလုပ်အတွက် အလုပ်ကို ယူတာပဲ။ ဝတ်ကျေဝတ်ကုန် လုပ်တာပဲ။

ဒီတော့ ဘယ်အလုပ်မှ ကိုယ့်စိတ်မှာ မစွဲဘူး၊ အလုပ်တွေဟာ ကိုယ့်ကို ဖိစီးတဲ့ ရန်သူတွေလို မြင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လောက်ကြီးပွား တိုးတက်နေသူကိုမှ အားမကျဘူး၊ သူတို့လို မဖြစ်ချင်ဘူး၊ သူတို့ဖြစ်တာနဲ့ ဖြစ်အောင်လုပ်ရတာတွေက မကာမိဘူး၊ သူတို့လိုဖြစ်ချင်ရင် သူတို့လို လုပ်ရမှာပဲ။ အဲဒါတွေ မလုပ်ချင်လို့ သူတို့ကို အားမကျတာ။

ဒီလို အားမကျပေမယ့် အလုပ်တွေကို အချိန်နဲ့အမျှ လုပ်တာပဲ။ ပရိသတ်ပိုင်း လုပ်စရာ၊ ခေတ်အမြင်ပိုင်းလုပ်စရာတွေမှာ ရှေ့တန်းကမပြေးပေမယ့် ရှေ့တန်းရဲ့နောက်နားက ကပ်လိုက်တဲ့ အထိလုပ်တာပဲ။ အလုပ်မုန်းပေမယ့် လုပ်တာက အလုပ်က ဖိစီးတာထက် ဆိုးတဲ့ ဖိစီးတာဟာ ဘာမှမလုပ်တာ ဖြစ်နေလို့ပဲ။ အဲဒီအလုပ်တွေဟာ ကိုယ်မှီခိုစရာ တွေလို့ လုံးဝကို မမှတ်ဘူး။

တောကျောင်းကရတဲ့ လွတ်လပ်မှု

အမေဆီကရတဲ့ လွတ်လပ်မှုအမွေ ကျေးဇူးတရားကတော့ ကျွန်ုပ်ကို လွှမ်းမိုး သိမ်းယူဆဲပဲ။ လုပ်လို့ ဖိစီးခံရတာနဲ့ မလုပ်လို့ ဖိစီးခံရတာ နှစ်မျိုးကလွတ်အောင် ရုန်း နိုင်တဲ့ အရွယ်ရောက်တော့ ရုန်းလိုက်တာပဲ။ အဲဒါက တောနေရဟန်း လုပ်တာပဲ။ အဲဒါလည်း အဲဒီခေတ်မို့ ဖြစ်တာပဲ။ အခုခေတ်လို သာသနာမှာ အာဏာအသွင်းခံရရင် လုပ်လို့ မရတာဘဲ။ အဲဒီခေတ်ကတော့ နေချင်တဲ့ဒေသမှာ နေချင်သလိုနေပဲ။ ကျောင်းမရှိလည်း သစ်ပင် တောင်ခေါင်း ကြိုက်ရာအောင်းလို့ရတယ်။ အခုတော့ ကျောင်းလွတ်ရှိတောင်မှ နယ်ခံတွေက နေခွင့်မပေးရင် မရဘူးဘဲ။ လွတ်လပ်တဲ့ခေတ်ရဲ့ စည်းကမ်းက မလွတ်လပ်တဲ့ ခေတ်ကထက် ကြံကြံဖန်ဖန် မလွတ်လပ်တာတွေထဲက တစ်ခုပေါ့။

တောကျောင်းမှာ လုပ်လို့ ဖိစီးခံရတာနဲ့ မလုပ်လို့ဖိစီးခံရတာနှစ်မျိုးက လွတ်လပ်တာအပြင် နောက်ထပ် လွတ်လပ်တာ တစ်မျိုး တိုးပြီးတွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ဖိစီးခံအရာ မရှိတာကို တွေ့တာပဲ။ အလုံးစုံ လွတ်လပ်တယ်လို့ ထင်တဲ့အဖြစ် ရောက်တာပဲ။ ဒီလွတ်လပ်မှုကို ခေတ်စနစ်ကလည်း အားဖြည့်ပေးတာ ရနေတယ်။ အဲဒီခေတ်က ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်တည်ဆောက်နေတဲ့ ခေတ်ပဲ။

၁၈၂ ဘုကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

အဲဒီစနစ်ဟာ အားလုံးသူကို လက်အောက် ရောက်အောင်လုပ်ဖို့ နိုင်ငံအခြေခံဥပဒေနဲ့ သာသနာ့အဖွဲ့အစည်း ဥပဒေအားလုံး ဖျက်ထားတယ်။ အဲဒီခေတ်ဟာ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ဘာသာရေး အလွတ်လပ်ဆုံးခေတ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီခေတ်ဟာ ဗမာပြည်မှာ တရားအထွန်း ကားဆုံးခေတ်ပဲ။ ရုပ်ရွာဈေးဆိုင်ကနားတွေမှာ နေ့ရောညပါ တရားဆွေးနွေးသံတွေ မစဲအောင်ဘဲ။

လူတိုင်းနီးပါး တရားလိုက်စားမိနေတာ တွေ့ရတယ်။ ထန်းသမား တံငါသည် မကျန်ဘဲ။ ဘယ်ဂိုဏ်းက တရားကြိုက်ကြိုက် မှားတယ်လို့ တရားစွဲ မခံရဘူး။ စွဲစရာ ရုံးလည်း မရှိဘူးဘဲ ကိုယ်ကြိုက်တာကို သူကြိုက်အောင် ပြောတာဟာ ဆွေးနွေးတာပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတဲ့ စာသင်သားတွေဟာ ခေါင်းမဖော်နိုင်ကြဘူး။ လူတွေက မဂ်စကား ဖိုလ်စကား နိဗ္ဗာန်စကား ပြောနေကြတာပဲ။ နောက်မှ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေလည်း ဒီတရားလုပ်ဟောတာ လုပ်လာကြတာပဲ။

အဲဒီခေတ်မှာပဲ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ရုပ်အမြင်နဲ့ ချဉ်းကပ်သူ နာမ်အမြင်နဲ့ ချဉ်းကပ်သူ လည်း ရှိတယ်။ အဲဒီသူတွေကို အပြစ်ပေးလို့ မရတာကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် မဟုတ်တဲ့ ဝါဒရှိသူလို့ ကြေညာတာ လုပ်ကြတယ်။ ကျွန်ုပ်ကတော့ လွတ်လပ်သူဆိုသူတွေဆီ အားလုံး လိုလို ရောက်တာပဲ။ ကိုယ်လွတ်လပ်တာထက် ဘယ်လောက်ပိုပြီး လွတ်လပ်တာများ ပြောနိုင်ကြသေးလား သိဖို့ပဲ။ တောအုံ ကနားထဲက လွတ်လပ်သူတွေနဲ့ တွေ့တယ်။ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခုလွတ်လပ်တာချင်း မတူကြပေမယ့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေနေကြတာပဲ။ ကိုယ့်ဟာကမှ အစစ်လို့ ပြောလိုကြသူချည်းပဲ။

ကိုယ်ရော သူတို့အသီးသီးတွေရော အားလုံးအပေါင်းကို ဦးခေါင်းတစ်လုံးထဲ ထည့်ကြည့်တော့ လွတ်လပ်သူ အုပ်စုသုံးစု ရှိတယ်။

(၁) ဖိစီးစရာနဲ့ ကင်းအောင်နေလို့ လွတ်လပ်သူ။

(၂) ဖိစီးစရာ မရှိတာကို အာရုံယူပြီး လွတ်လပ်သူနဲ့

(၃) ဖိစီးခံရသူ မရှိတာအာရုံယူပြီး လွတ်လပ်သူတွေပဲ။

ဒီသုံးယောက်ကို နှစ်စုထဲမြင်အောင်ပေါင်းရင် သေပြီးနောင်ဖြစ်တာလက်ခံသူနဲ့ လက်မခံသူလို့ ပြောရမယ်။ ရှေ့ဆုံးသူနဲ့ နောက်ဆုံးသူဟာ လက်ခံသူနဲ့ လက်မခံသူဘဲ။

အလယ်သူက တချို့ လက်ခံ၊ တချို့လက်မခံတာဘဲ။ ဒီသုံးဦးထဲမှာ ဘုရားရဲ့ လွတ်လပ်က ဘယ်သူလွတ်လပ်လဲ။ ဘုရားက သေပြီးလက်ခံ-လက်မခံ၊ တချို့လက်ခံ၊ တချို့လက်မခံ တွေ ဘာမှ မပြောသူဆိုတော့ ဒီလွတ်လပ်တွေအားလုံးဟာ ဘုရားရဲ့လွတ်လပ်မှုတော့ မဟုတ်တာ ထင်ရှားတာပဲ။

ဘုရားဆီကရတဲ့ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းမှု

လွတ်လပ်တာဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွတ်လပ်နေလို့ မပြီးသေးဘူး၊ ကိုယ်က ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတော့ ဘုရားရဲ့ လွတ်လပ်ဖြစ်ဖို့ပဲ လိုတယ်။ ဘုရားက “ဒီလူ ဘယ်က လာ-မလာ၊ ဘယ်ကို သွား-မသွား၊ ဒီမှာရှိ-မရှိ မေးတာကို ဘာဖြစ်လို့ မပြောတာလဲ။ မပြောဘဲနေလို့ရတဲ့အကြောင်းက ရှိလို့လားဆိုတော့ သူ့တရားနဲ့ မဆိုင်လို့”လို့ မိန့်တာ သိရတယ်။ ဘယ်လို မဆိုင်တာလဲ။ “**အစွဲရှိရင် အစွဲခန္ဓာ ဖြစ်မယ်၊ အစွဲသိမ်းရင် အစွဲခန္ဓာ ငြိမ်းမယ်**” ဆိုတော့ အစွဲကျွတ်တာကို လွတ်လပ်တယ် ပြောတာပဲ။

အစွဲဟာ လူထဲကဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူး၊ အစွဲဟာ လူထဲက သဘာဝဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေကို စွန်းငြိသွားတော့ သဘာဝတွေဟာ သဘာဝအဖြစ် မထင်တော့ဘဲ အစွဲခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေအဖြစ် ထင်တာပဲ။ အဲဒီသဘာဝ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်မှာ စွန်းငြိနေတာတွေက လွတ်လပ်တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ လွတ်လပ်တာကို ဘုရားက ပြောတော့ “**ဒီလူ ဘယ်က လာ-မလာ၊ ဘယ်ကို သွား-မသွား၊ ဒီမှာ ရှိ-မရှိ**” အမေးတွေရဲ့ အဖြေနဲ့ စသူဟာ လွတ်လပ်မှုတရားနဲ့ မဆိုင်တာဘဲ။

ဘုရားက မဆိုင်ဘူးပြောတော့ အဲဒီမဆိုင်တဲ့ အမြင်တွေမပါတဲ့ ပြောပြနေဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ရတာပေါ့။ ဒါကျင့်တာက အတွေးအခေါ်တွေ အမျှော်အမြင်တွေ ဖြစ်လာတာပဲ။ ဒီတော့ မဟုတ်မမှန်တာတွေကို ဟုတ်တယ်မှန်တယ်လို့ လွဲသိပြီး တကယ်မသိဘဲ လုပ်တဲ့ အစွဲကြောင့် သဘာဝ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေအဖြစ် အစွန်းအငြိခံရတာသိပြီး ဒီအစွန်း အငြိခံ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်နဲ့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ်တွေဟာ ငါ့ရဲ့ကိုယ်မဟုတ်တာ သိတဲ့အဖြစ် ရောက်တာပဲ။

၁၈၄ ဘာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားရသလဲ

နည်းနည်း သိတော့ နည်းနည်းမှားပြီး အစွဲ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေလည်း နည်းနည်း အစွဲ လျော့တာပေါ့။ များများသိ အမှားများများ လျော့တဲ့အခါ အစွဲခန္ဓာ မဖြစ်တာ လည်းများလာပြီး လုံးဝ သိတော့ လုံးဝ ကိုယ်နှုတ်စိတ်နှလုံး မမှားဘဲ လုံးဝအစွဲခန္ဓာ မဖြစ်တော့တာဘဲ။

အမေပေးတဲ့ လွတ်လပ်မှုမှ ဘုရားပေးတဲ့ လွတ်လပ်
ငြိမ်းချမ်းမှု ဆီသို့

အမေက မွေးပေးလိုက်တဲ့ လွတ်လပ်မှုက ဘုရားပေးတဲ့ လွတ်လပ်မှုဆီကို ရောက်လာတာပဲ။ ဒီတော့ ထေရဝါဒက ကျွဲထွက်သွားတဲ့ ဘုရားရဲ့ တရားစကားနက်တွေ မြင်လာတာပဲ။ ထေရဝါဒက အမြဲလိုလို အာဏာတစ်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်တော့ သူတို့ဗုဒ္ဓဘာသာထဲနေပြီး သူတို့ကိုလွန်ရင် သုတ်သင်မှာပဲ။ သူတို့ကို ကြောက်ပြီး ကိုယ့်လွတ်လပ်မှု ဖျောက်ပစ်လိုလည်း မဖြစ်တာကြောင့် ကျွန်ုပ် ထေရဝါဒမဟုတ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ လုပ်လိုက်တာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီမျှပါနဲ့ပဲ နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် အရှင်ဉာဏ

(၂၉ . ၃ . ၂၀၁၃)

အခန်း(၂)၊ တိုက်အမှတ်(၃)၊ မြစ်ကြီးနားမြို့အကျဉ်းထောင်၊
မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း၊
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊ အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံ၊

အရှေ့တောင် အာရှ။